

**PUOLESTA KODIN
JA ISÄNMAAN**

MERIJÄRVI

PUOLESTA KODIN JA ISÄNMAAN

MERIJÄRVI

25.04.1993

Pohjois-Pohjanmaan katuritiläseuran kirjastoille.

Kiitollisuutta aktiivisesta ja kelloavasta
toiminnasta veteraanien hyväksi.

Toivomme tämän kirjan autavan lisä-
tietoa Merijärvisten sotatapa-alueista.

Merijärven Sotaveteraanit r.y.

Simo Ejala

Antti Hiitola

PUOLESTA KODIN JA ISÄNMAAN

Merijärviset sodissa
1918, 1939-1940, 1941-1945

TOIMITUSKUNTA

Päätoimittaja:
Matti Isomaa

Puheenjohtaja:
Antti Hiitola

Väinö Alamännistö
Erkki Haukipuro
Väinö Kalapudas
Toivo Ojala
Heikki Pohjanen
Eemil Savukoski
Terttu Tohola
Alpo Vidnäs

JULKAISIJA:
Merijärven Sotaveteraanit

Lukijalle

Olet saanut käteesi Merijärven sotaveteraanimatrikkelin, joka on tarkoitettu kiitokseksi ja kunnianosoitukseksi Vapaussodan sekä Talvi- ja Jatkosodan sankarivainajille, sotaveteraaneille ja sotatoimialueella palvelleille lotille. Samalla kirja on katkelma Merijärven paikallishistoriaa ajalta, joka vaati kaikkien ponnistelut, miehiltä taistelussa vihollista vastaan, taistelussa kodin ja isänmaan puolesta sekä kotirintaman asukkailta, jotka joutuivat huolehtimaan kansakunnan toimeentulosta ja samalla antoivat arvokkaan tukensa rintamajoukoille.

Ensimmäisen kerran ajatus tämän kirjan aikaansaamiseksi heräsi veteraanijuhlissa lähes kaksi vuotta sitten, mutta tehtävä tuntui ylivoimaiselta toteuttaa. Asia kuitenkin hautui mielissä ja oli kypsynyt toteutumiskelpoiseksi kevättalvella 1992. Sotaveteraanien hallitus valitsi matrikkelitoimikunnan, jonka puheenjohtajaksi tuli Antti Hiitola. Kirjan päätoimittajaksi käytiin kysymässä alavieskalaista Matti Isomaata, joka ottikin tehtävän vastaan.

Nyt alkoi todellinen uurastus. Toimikunnan jäsenet ja tietojen kerääjät eivät säästäneet vaivojaan ja tulos onkin nyt nähtävissä. Vuoden aikana matrikkeliteos on saatu luettavaksenne. Työskentely on siis ollut tiivistä, mutta asialla onkin ollut kiire, sillä nyt voidaan puhua todellisesta yhdennestätoista hetkestä, koska jokainen kuluva vuosi harventaa uhkaavasti veteraanien joukkoa ja näinollen tietojen saanti entisestäänkin vaikeutuisi.

Pyydämme anteeksi kirjassa esiintyviä puutteita ja mahdollisia virheitäkin, mutta puolustukseksi on sanottava, että tehtävä ei ole ollut helppo, sillä passeja on joutunut hukkaan ja muistikin tekee omat tepposensa. Ne puutteet eivät kuitenkaan saa himmentää veteraanien uhrauksien ja muistojen arvoa. He ovat ilman omaa syytään joutuneet kohtaamaan sodan mielettömyyden ja kuitenkin täyttäneet velvollisuutensa, mistä tämä kirja olkoon kiitollisuuden osoituksena.

Merijärvellä 15 päivänä joulukuuta 1992

Matrikkelitoimikunnan puolesta:

M a t t i I s o m a a
Vastaava toimittaja

Raahen sotilaspiirin tervehdys

Lähes 50 vuotta on kulunut ajanjaksosta, jolloin sodat kurittivat nuorta kansaamme. Siksi suurella osalla väestöämme on vain historian lehdiltä poimittu ajan kiilloittama muisto noista ankarasti koetuista hetkistä.

Teille, hyvät veteraanit, nuo vaiheet isänmaamme kohtalon kierrossa merkitsivät kerran suunnitelmienne ja tulevaisuuden kuvienne äkillistä romahtamista. Sota tempaisi Teidät rajulla otteellaan pois sieltä, minne tunsitte kuuluvan ja missä Teillä olisi ollut inhimillinen oikeus elää. Velvollisuuden tuntee ohjasi Teidät sinne, missä isänmaan puolustaminen ja itsenäisyyden turvaaminen tarvitsi vastuunkantajia.

Ponnistuksenne eivät olleet turhat. Kansakuntamme yö muuttui hämmästyttävän äkkiä aamuksi. Yhtäläillä kuin Te tunsitte syvää huolta isänmaamme elämän ja kuoleman kamppailusta sodan kourissa, Te jaksoitte uskoa työn ja utteruuden ihmeelliseen voimaan sodan raunioilla. Te rakensitte jälkipolville kodin ja ympäristön, jossa on kaikinpuolin hyvä asua.

Lopulta Teille on jäänyt hieman enemmän aikaa myös henkisille harrastuksillenne. Sen Te olette käyttäneet vaatimaan tehtävään, veteraanimatrikkelin kirjoittamiseen, kokoamiseen ja toimittamiseen. Vasta valmistunut historiateos on upea näyte tahdonvoimastanne ja samalla kiittollisuuden osoitus myös niille veteraanisarille ja -veljille, jotka ovat jo hoitaneet velvollisuutensa loppuun asti.

Raahen sotilaspiiri tervehtii Merijärven veteraaninaisia ja veteraaneja tunteen kiittollisuutta siitä työstä, jonka olette kotiseutunne, alueemme ja koko isänmaan hyvinvoinnin eteen tehneet. Nyt Te olette aikaansaaneet paikallishistoriaan merkittävästi liittyvän kulttuurityön, jonka suo hartaasti tulla tutuksi myös nuoremmille sukupolville. Teos on lämmin, mutta karu kertomus siitä, miten sota järkytti Merijärveä ja sen väestöä.

Sotilaspiirin päällikkö
Majuri

P J W i r t a

Merijärven kunnan tervehdys

Merijärven kotiseututyössä on jälleen saavutettu eräs tavoite. Nyt on saatu kerätyksi sotien aikaisten Merijärven kunnasta kotoisin olevien sotaveteraanien matrikkeli. Asiat on koottu ja painettu kirjan muotoon. Kädessäsi on nyt kirja niistä henkilöistä, jotka olivat maatamme ja kotiseutuamme puolustamassa osallistumalla kukin omalla paikallaan tähän tehtävään. Olihan tuolloin maamme joutunut ylivoimaisen hyökkääjän kohteeksi. Stalin ei kunnioittanut Suomea eikä sen kansaa. Maamme kärsi tuolloin mittaamattomat tuhot. Ihmishenkiä koko maassa oli mennyt sodan alttarille noin 84.000. Merijärven kunnan sankarivainajien lukumäärä on kahdeksankymmentä nuorta miestä, jotka elivät elämänsä parasta nuoruutta.

Suomalaiset olivat ryhtyneet päättäväisesti vastustamaan vihollisen tunkeutumista maahamme. Siinä Merijärven miehet olivat mukana. Tämä kirja kätkee lukemattomat muistot sotien tiimellyksestä, muistot huonoista ja joskus hyvistäkin asioista.

Tässä kirjassa olevat sotaveteraanit ovat jo suurimmalta osaltaan kohdanneet viimeisen iltahuutonsa. Kuitenkin osa veteraaneistamme on vielä keskuudessamme.

Kokonaisuutena tämä kirja on henkilöhistoriaa niistä ihmisistä, joiden osana oli nähdä sodan kasvot henkilökohtaisesti.

Tätä kirjoittaessani on pyhäinpäivä. Mieleeni tulevat nöyrät kiitoksen sanat jo poisnukkuneille. Velvollisuuteni on lausua kiitokseni kaikille sotaveteraaneille.

Erkki Helaakoski
Kunnanjohtaja

Seurakunnan tervehdys

Merijärven sotaveteraanimatrikkeli sisältää paljon arvokasta kotiseudun historiaa kansakunnan vaikeilta sotavuosilta. Tämä kirja varmistaa aseveljien ja -sarten muiston säilymisen tehden kunniaa heidän työlleen isänmaan ja kotiseudun hyväksi. Isänmaan rakkaus ja kotiseudun merkityksen arvostaminen ovat olleet aina merkillepantava piirre kaikissa niissä veteraanien tilaisuuksissa, joissa olen saanut olla mukana. Vuosien 1939-1945 sukupolven sodan vuodet jättivät omat lähtemättömät ja yhdistävät jälkensä. Yhteyden katkeaminen miehestä mieheen merkitsi rintamaoloissa yksin jäämistä, turvattomuutta ja kuoleman vaaraa. Rintamalla koettu aseveliyhteys koetaan nyt veteraaniyhteytenä, josta merkittävänä näyttönä on nyt ilmes-

tynyt matrikkeli.

Toivon, että tämä kirja panee lukijansa ajattelemaan elämän arvoja antaen vertailupohjaa nykyisyyttä arvioitaessa. Oma menneisyyttä tuntematon kansakunta ei voi löytää myöskään tietään tulevaisuuteen. Tämä teos muistuttaa tulevia merijärvisiä sukupolvia vapaudentahdosta ja veteraanien yhteistyöstä niin sodan kuin myös rauhan aikana.

Esitän Merijärven seurakunnan kunnioittavan tervehdyksen veteraaneille ja järjestön naisjaostolle. Kiitän samalla merkittävästä työstä isänmaan ja kotiseudun hyväksi. Merijärven veteraanien ja sankarivainajien muistojulkaisu on samalla testamentti tuleville sukupolville.

Merijärven sankarivainajien muistolaatassa on sanat:

”Minut kerran kun kantavat luokses
risti sormes ja ole mies
Kävi poikani näin sinun vuokses
Minä viitoitin miehen ties”

(Testamentti Pojalleni; Väinö Havas)

Erkki Marin
Kirkkoherra

Ilman Jeesusta taistellen
sä voimasi tuhlaat hukkaan,
mutta Herrahan uskoen
sun toivosi puhkee kukkaan.
Simo Korpela

JÄÄKÄRINÄ SAKSASSA

TUOMIKOSKI, Mikko

Pienviljelijä, suutari
s. 27.9.1892 Ylivieska
k. 28.8.1942 Merijärvi

Puoliso: Hilda o.s. Hiitola
s. Merijärvi
k. Merijärvi

Lapset: Ahti -29

Saksassa: Jääkäriksi Saksaan 4. JääkK:aan 21.12.1915
Siirretty Altonan työosastoon 30.5.1916
Palasi Suomeen 24.3.1918

Vapauskota: Osallistunut muiden jääkäreiden mukana Vapaus-
sotaan

Sotilasarvo: Jääkäri

VAPAUSSODAN

VETERAANIT

Kaikki, kaikk' ylös yhtenä miehenä nyt
Suomen onnea valvomaan.
Hetken työ tuhatvuosiin vaikuttaa,
isänmaahan ja maailmaan.

J.H.Erkko

ALAMÄNNISTÖ, Johan Viljam
Maanviljelijä
s. 4.5.1896 Oulainen
k. 4.2.1989 Oulainen
Puoliso: Martta Johanna
s. 1920 Merijärvi
Lapset: Irma -38, Ines -39, Kaija -40, Liisa -42, Jukka -44,
Unto -48
Vapaussota: Pohjois-Pohjanmaan Jääkärit ryhmäpäällikkö
Taistelut: Viipurin-Rajajoen alue Karjalan kannak-
sella
Talvisota: ErP 1, pikakivääriampujan apulainen
Taistelut: Nuoskuan-Vuoksen lohkolla
Sotilasarvo: Alikersantti
Harrastukset: Metsästys, kalastus

ALAMÄNNISTÖ, Otto
Maanviljelijä
s. 24.10.1886 Oulainen
k. 15.11.1944 Merijärvi
Vapaussota: Pohjois-Pohjanmaan Jääkärit 10.K
Taistelut: Oulu-Etelä-Pohjanmaa
Luottamus-
toimet: Lautakunnan jäsenyys
Harrastukset: Metsästys (kettujen rautapyynti)
Musiikki (viulun soitto ja laulu)

ALAPUDAS, Matti Arvid
Maanviljelijä
s. 30.9.1892 Merijärvi
k. 15.5.1956 Merijärvi
Puoliso: Fanni Maria o.s. Kalapudas
s. 1893 Merijärvi
k. 1973 Kalajoki
Lapset: Johannes -21, Rauni -27, Vilma -31, Veikko -31
Vapaussota: Osasto Villamo kiväärin mies
Taistelut: Tuntsa
Kunniamerkit: Vapaussodan Muistomitali
Sotilasarvo: Sotamies

EILO, Johan Oskari (Jussi)
Suutari
s. 25.12.1894 Merijärvi
Muuttanut Paavolaan 6.1.1927
Vapaussota: Osasto Villamo Kiväärin mies
Taistelut: Tuntsa
Sotilasarvo: Sotamies

HAKALA, Heino Teodor
s. 16.9.1898 Ylivieska
k. 21.5.1965 Merijärvi
Puoliso: Fanni o.s. Syrjälä
s. 1895 Alavieska
k. 1957 Merijärvi
Lapset: Veikko -22, Matti -27, Kosti -25
Vapaussota: Osallistunut Vapaussotaan, mutta tarkemmat tie-
dot puuttuvat
Talvisota: JR 25
Taistelut: Kuhmo
Jatkosota: JR 32
Taistelut: Uhtuan suunnan taistelut
Haavoittunut: Sairastui vakavasti rintamalla syksyllä 1941
Kunniamerkit: Maalaisliiton ansiomerkki
Sotilasarvo: Jääkäri
Luottamus-
toimet: Kunnanvaltuuston jäsen
Sosiaalilautakunnan jäsen
Kansakoulun johtokunnan jäsen
Osuuspankin hallintoneuvoston jäsen
Harrastukset: Geologia, urheilu, mansikanviljely

HIITOLA, Emil
Työmies
s. 10.8.1898 Pyhäjoki
k. 4.12.1961 Merijärvi
Puoliso: Tyne Elisabeth o.s. Saarilampi
s. 1899 Merijärvi
k. 1991 Merijärvi
Lapset: Martta -27, Bertta -29, Niilo -30, Väinö -33, Aarne
-39, Irja -42
Vapaussota: Raahen Komppania kiväärin mies
Taistelut: Saunasaari, Hämeenkyrö, Tampere
Kunniamerkit: Vapaussodan Muistomitali
Sotilasarvo: Sotamies

KALAPUDAS, Juho Jalmari
Maanviljelijä
s. 17.10.1897 Oulainen
k. 29.5.1981 Oulainen
Puoliso: Meimi o.s. Niska
s. 1905 Merijärvi
k. 1984 Merijärvi
Lapset: Pentti -25, Pauli -30, Martti -35, Heikki -40, Liisa -48
Vapaussota: Osallistunut Vapaussotaan, mutta tarkemmat tie-
dot puuttuvat
Talvisota: JvKoulK 15 kiväärin mies
Sotilasarvo: Sotamies
Luottamus-
toimet: Kunnanvaltuuston jäsen

KALAPUDAS, Matti
 s. 22.11.1895 Oulainen
 k. 13.3.1978 Oulainen
 Puoliso: Meimi Sofia o.s. Mäki
 s. 1901 USA
 k. 1982 Oulainen
 Lapset: Kerttu -22, Kirsti -26, Taimi -24, Eila -28, Elli -29
 Vapaussota: Osallistunut Vapaussotaan, mutta tarkemmat tiedot puuttuvat
 Talvisota: JvKoulK 5 lähetti
 Kunniamerkit: Vapaussodan Muistomitali, 1. lk:n Vapaudenmitali
 Sotilarvo: Sotamies

KALAPUDAS, Matti Leunart
 Talollisen poika
 s. 17.8.1898 Merijärvi
 k. 1962 Vancouver Kanada
 Puoliso: Hilda Maria
 s. 1902 Oulainen
 k. 1949 Merijärvi
 Lapset: Väinö -23, Veli -27
 Muutti Kanadaan 1928
 Vapaussota: 3/IV Vaasan II JääkR ryhmänjohtaja
 Taistelut: Tampere, Hauho
 Sotilarvo: Alikersantti

MÄNNISTÖ, Johan (Jussi)
 Kirvesmies, suutari
 s. 21.10.1892 Merijärvi
 k. 1.4.1967 Oulainen
 Puoliso: Ester Eliina o.s. Eilola
 s. 1903 Merijärvi
 k. 1950 Merijärvi
 Lapset: Toini -24, Lilja -26, Terttu -27, Eini -30, Eero -32, Aaro -35, Martti -39, Liisa -41, Maija -47
 Vapaussota: Osasto Villamo kiväärinmiehistä
 Taistelut: Tuntsa
 Sotilarvo: Sotamies
 Harrastukset: Metsästys, kalastus

MÄNNISTÖ, Johan Vilhelm
 Maanviljelijä
 s. 11.6.1900 Oulainen
 k. 16.2.1974 Merijärvi
 Puoliso: Suoma o.s. Hillukkala
 s. 1908 Merijärvi
 Lapset: Kerttu -28, Kauno -30, Katri -32, Veikko -33, Kosti -35, Tauno -37, Seppo -41, Pentti -44, Laila -46, Paavo -48, Eija-Liisa -50
 Vapaussota: Vapaaehtoisena vartiopalveluksessa Oulussa
 Talvisota: JR 40 hevosmiehistä
 Taistelut: Pelkosenniemi, Savukoski
 Sotilarvo: Sotamies

NISKASAARI, Aukusti Aatami
 Maanviljelijä
 s. 1.1.1895 Pudasjärvi
 k. 18.3.1981 Merijärvi
 Puoliso: Aina Kustaava o.s. Paavola
 s. 1892 Merijärvi
 k. 1965 Merijärvi
 Lapset: Viljo -16, Reino -17, Pauli -21, Vieno -24, Elsa -30, Väinö -32, Elli -34, Eino -36, Aino -37, Martta -40
 Vapaussota: Rr PPos aseajoneuvon ajaja
 Talvisota: JvKoulK 5, ErP 36
 Sotilarvo: Sotamies

PAAVOLA, Antti Anselmi
 Maanviljelijä
 s. 6.3.1895 Merijärvi
 k. 3.1.1961 Merijärvi
 Puoliso: Jenni o.s. Hillukkala
 s. 1910 Merijärvi
 k. 1989 Merijärvi
 Lapset: Eino -28, Väinö -30, Toivo -32, Heikki -33, Lauri -35, Veikko -37, Martti -40, Elli -43, Tauno -45, Aino -47, Paavo -50, Pentti -52, Eero -54
 Vapaussota: Vaasan II JääkR kiväärinmiehistä
 Taistelut: Tampereen valtaus, Lempäälä
 Haavoittunut: Lempäälässä
 Sotilarvo: Sotamies

PIILOLA, Juho Viljam
 Maanviljelijä
 s. 11.3.1894 Merijärvi
 k. 5.3.1990 Merijärvi
 Puoliso: Tyyne Elisabet o.s. Roukala
 s. 1898 Saloinen
 k. 1972 Merijärvi
 Lapset: Inkeri, Lauri -35
 Vapaussota: Osasto Villamo kiväärinmiehistä
 Taistelut: Tuntsa
 Sotilarvo: Sotamies

PINOLA, Valtteri
 Pienviljelijä
 s. 14.1.1896 Oulainen
 k. 6.12.1973 Merijärvi
 Puoliso: Kaisa o.s. Männistö
 s. 1879 Oulainen
 k. 1960 Merijärvi
 Lapset: Vieno -23
 Vapaussota: Osasto Villamo kiväärinmiehistä
 Sallan suunnalla
 Talvisota: HuoltoK Oulainen
 Kunniamerkit: Vapaussodan Muistomitali, Talvisodan Muistomitali
 Sotilarvo: Sotamies

POHJANEN, Jaakko Vilhelm
Maanviljelijä
s. 14.7.1899 Oulainen
Puoliso: Anna o.s. Alamännistö
s. 1895 Oulainen
k. 1965
Lapset: Vieno -22, Elma -23, Heikki -24, Toini -31
Vapaussota: Astunut vakinaiseen palvelukseen 22.9.1919 vapaaehtoisena. Joukko-osasto: KJ 6 KkK aseellisena konekiväärimiehenä
Heimosodat: Osallistunut Petsamon retkeen
Talvisota: Aseellisena vartioaliupseerina TVK:ssa
Jatkosota: Jr 32 varastonhoitaja-aliupseeri
Taistelut: Juntusranta, Vuokkiniemi, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taistelut
Haavoittunut: Loukkaantunut Petsamon retkellä
Sotavankeus: Petsamon retkellä sotavankina Norjassa, josta pääsi pakenemalla Suomeen
Kunniamerkit: Vapaussodan Muistomitali, Heimosotien Muistomitali, Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomitali
Sotilasarvo: Alikersantti
Luottamustoimet: Kunnanvaltuuston jäsen
Maanjakotoimitusten uskottumies
Toiminta useissa kunnallisissa lautakunnissa
Merijärven Sotaveteraanien kunniajäsen
Luottamustehtävät Sk-järjestössä
Harrastukset: Metsästys, kalastus

SAARI, Eeliel
Työmies
s. 26.5.1896 Alavieska
k. 20.9.1966 Merijärvi
Puoliso: Fiinu Agata o.s. Havisto
s. 1898 Alavieska
k. 1940 Merijärvi
Lapset: Toini -24, Tauno -31, Terttu -33, Taimi -36, Tytti -39
Vapaussota: PorinJääkR kiväärimies
Taistelut: Tampere, Hauho, Tuulos
Talvisota: JR 62 ammusmies
Kunniamerkit: Vapaussodan Muistomitali, Talvisodan Muistomitali
Sotilasarvo: Jääkäri

SAARILAMPI, Setti
Maanviljelijä
s. 10.7.1895 Merijärvi
k. 1976 Merijärvi
Puoliso: Jenni
s. 1901 Merijärvi
k. 1988 Merijärvi

Vapaussota: Osasto Villamo kiväärimies
Taistelut: Kurtti, Kilislampi
Sotilasarvo: Sotamies

SAVUKOSKI, Heikki Nestori
Sekatyömies
s. 20.10.1889 Merijärvi
k. 26.12.1963 Merijärvi
Puoliso: Senja Alina o.s. Kauppila
s. 1901 Merijärvi
k. 1983 Ruotsi
Lapset: Vieno -21, Veikko -22, Elvi -24, Kerttu -29, Reino -32, Mirja -34, Aila -40
Vapaussota: Osasto Villamo kiväärimies
Taistelut: Sallan suunnalla
Kunniamerkit: Vapaussodan Muistomitali
Sotilasarvo: Sotamies

SUOMELA, Akseli
s. 23.3.1897 Merijärvi
k. 5.6.1950 Merijärvi
Vapaussota: Osallistunut Vapaussotaan, mutta tarkemmat tiedot puuttuvat
Talvisota: Osallistunut Talvisotaan, mutta tarkemmat tiedot puuttuvat

TANSKA, Matti Robert
Maanviljelijä
s. 7.6.1883 Merijärvi
k. 13.5.1962 Merijärvi
Puoliso: Nelly Pauliina o.s. Nokireki
s. 1901 Viipurin maalaiskunta
k. 1978 Merijärvi
Lapset: Leevi -29, Eeva -30, Veikko -33, Aino -34, Esko -35, Toivo -38, Veli -43
Vapaussota: Toiminut vartio-osastossa Lapualla ja Oulussa
Kunniamerkit: Vapaussodan Muistomitali
Sotilasarvo: Sotamies
Luottamustoimet: Kunnanvaltuuston jäsen
Kunnallislautakunnan jäsen
Kunnanhallituksen jäsen
Toiminut useissa eri lautakunnissa
Kirkkovaltuuston jäsen
Kirkkoneuvoston jäsen
Lainajyvämakasiinin johtokunnan jäsen
Harrastukset: Metsätaimikon hoito

TORVINEN, Antti Robert

Metsäteknikko

s. 17.9.1901 Pattijoki

k. 4.6.1966 Hämeenlinna

Puoliso: Lyyli Matilda o.s. Liimatainen
s. 1903 Jyväskylä

Lapset: Marjatta -29, Seppo -31

Vapaussota: Taistelut: Pohjanmaan valtaus

Talvisota: JR 26 komppanian päällikkö
Taistelut: Muolaa, VuokselaJatkosota: JR 26, JR 6, JR 45, IV AK Komppanian päällikkö,
pataljoonan komentaja, Er.osaston komentajaTaistelut: Vuoksenlaakso, Miettälä, Matikanlahti,
Haakana, Tietävälä, Lietlahti, Mertjärvi, Jääski,
Enso, Kyyrölä, Muolaa, Kivennapa, Jäppilä, Jout-
selkä, Aleksandrovska, Valkeasaari, Jandebo, Pa-
teenkylä, Vieljärvi, Käsnäselkä, SyskysjärviKunniamerkit: Vapaussodan Muistomitali, Talvisodan Muistomi-
tali, Jatkosodan Muistomitali, 4. lk:n Vapaudenris-
ti, 3. lk:n Vapaudenristi, 2. lk:n Rautaristi, Kan-
naksen risti, Talonpoikaismarssin Muistomitali, 18.
Disionan Muistoristi

Sotilasarvo: Kapteeni

Harrastukset: Metsästys, riistanhoito, ammunta

TYYSKÄ, Eevert

Maanviljelijä

s. 6.12.1894 Merijärvi

k. 19.12.1967 Oulainen

Puoliso: Lempi Maria o.s. Kauppila
s. 1909 Merijärvi
k. 1988 OulainenLapset: Laina -30, Ilmari -31, Eino -34, Irma -37, Kyllikki
-40, Auvo -44, Tauno -42

Vapaussota: Osasto Villamo kiväärimies

Taistelut: Tuntsa

Talvisota: ErP 20 kiväärimies

Taistelut: Viipurinlahti

Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, 1. lk:n Vapaudenmitali

Sotilasarvo: Sotamies

TÄHJÄNJOKI, Heino Antreas

s. 21.2.1893 Merijärvi

k. 19.6.1967 Merijärvi

Vapaussota: Osasto Villamo kiväärimies

Taistelut: Kurtti, Kilislampi

Sotilasarvo: Sotamies

WIDNÄS, Matti Viljam

Pienviljelijä

s. 13.8.1895 Oulainen

k. 1.3.1955 Merijärvi

Puoliso: Lempi o.s. Pärkkä
s. 1902 Merijärvi
k. Merijärvi

Lapset: Hertta -21, Alpo -25, Kalevi -28

Vapaussota: TykkiK tykkimies

Taistelut: Tampere, Vilppula, Vammala

Talvisota: Elintarvikevarasto varastonhoitaja Sievi as.

Kunniamerkit: Vapaussodan Muistomitali, Talvisodan Muistomi-
tali, 2. lk:n Vapaudenmitali

Sotilasarvo: Sotamies

Jussi Eilo:

Vapaussodassa Sallan suunnalla

Kun Vapaussota oli alkanut, Suomen hallitus määräsi järjestettäväksi kutsuntoja 20-30 vuotiaille miehille. Merijärven kutsunnat pidettiin Pyhänselällä Ponnikkaan talossa maaliskuussa. Tällöin koko Pohjois-Suomi oli jo hallituksen joukoilla eli valkoisten hallussa. Myös Vaasa oli jo silloin vallattu.

Kutsunnoissa palvelukseen määrätty saivat mennä käymään kotonaan, mutta sen jälkeen heidät vietiin hevoskyydillä Oulaisiin ja sieltä edelleen maaliskuun 22 päivänä 1918 junalla Ouluun.

Ensimmäisen päivän Oulussa he joutuivat viettämään Pakkahuoneen luona. Ruokaa he saivat läheisestä ruokalasta. Yönsä Merijärven pojat joutuivat viettämään työväentalolla, joka ei ollut paras mahdollinen majapaikka, sillä kaikki sen ikkunat oli ammuttu rikki.

Oulussa pojat joutuivat viettämään muutaman päivän tyttökoululle majoitettuina. Siellä pidettiin ensimmäisiä harjoituksia. Ohjelmaan kuului myös varusteiden hakeminen Heinäpästä. Sitten komppania lastattiin junaan. Määränpäätä heille ei ilmoitettu, mutta kaikki tunsivat helpotusta, kun matka suuntautui kohti pohjoista. Kun komppania saapui Rovaniemelle, oli siellä kylmä ilma ja kova lumipyry. Rovaniemeltä alkoi vaivaloinen matka kohti Sallaa, sillä se tapahtui hevoskyydissä. Matkaa taitettiin yöstä päivää. Välillä pidettiin ainoastaan lyhyitä taukoja.

Kun komppania saapui Sallaan, jaettiin jokaiselle sukset, harsopakkaus ja tulitikkurasia. Sitten alkoi matka kohti rajaa hiihtäen. Olot siellä olivat varsin sekavat. Kenelläkään ei ollut tietoa, kun oikein piti valtaa rajan takana. Kun komppania saapui rajalle, oli rajan yli tehty juuri hyökkäys. Viisitoista vihollista oli kaatunut, mutta ne olivat vielä hautaamatta. Kaatuneista monet olivat entisiä suomalaisia.

Ensimmäinen retki rajan taakse tehtiin Tuntsan kylään. Siellä tavattiin ainoastaan pelokkaita lapsia. Kaikki muut olivat häipyneet kylästä. Suomalaiskomppania sai kuitenkin vihiä, että vihollinen aikoo saartaa heidät. Siksi he palasivat kiireen vilkkua Suomen puolelle. Lohkon päällikkönä toimi jääkärikapteeni Villamo. Hän raivostui komppanian vetäytymisestä ja uhkasi ammuttaa joka kymmenennen miehen rintamakarkuruuden tähden. Uhkaus jäi kuitenkin toteuttamatta.

Sotatoimet rajoittuivat tiedusteluretkiin Kantalahden suuntaan ja Kuolan niemimaalle. Varsinaisia taistelukosketuksia heillä ei vihollisen kanssa ollut. Sodan kestäessä Kuolaan tuli englantilainen legioona liittolaisensa Venäjän avuksi, mutta senkin sotatoimet jäivät vähäisiksi. Tiedetään kuitenkin, että englantilaiset lentokoneet kävivät ainakin kerran pommittamassa Suomen puolella sijaitsevaa Alakurtin kylää. Osasto Villamo oli melkoisesti eristettynä. Tampereen valtaus heille ilmoitettiin, mutta muuten he olivat täydellisessä tietämättömyydessä sodan kulusta.

Lopuksi komppania toimi Sallan suunnalla rajavartiotehtävissä vuoden 1918 loppuun saakka. Silloin tulivat nuoremmat miehet rajalle ja "vanhat" pääsivät vaihtoon Rovaniemelle. Täällä he joutuivat viettämään aikaansa vielä toista kuukautta. Heidät kotiutettiin vasta helmikuun puolessa välissä. Oulaisten asemalle Merijärven pojat saapuivat laskiaispäivänä. Nyt oli edessä vielä matka Merijärvelle jalkapatikassa ja sen jälkeen heidän Vapaussotansa oli ohi.

Erkki Haukipuro

Merijärven suojeluskunta

Merijärven suojeluskunta perustettiin nuorisoseuran talolla helmikuun 2 päivänä 1918. Tilaisuuden alustajana toimi konttoristi Väinö Veriö Oulaisista. Paikalle oli kokoontunut joukko kansalaisia "keskustelemaan siitä rauhan ja oikeusturvan puutteesta, mihin maa oli vaipumassa". Keskustelun tuloksena perustettiin yksimielisesti Merijärvelle suojeluskunta, johon liittyi heti 46 jäsentä ja "jonkun ajan" kuluttua oli jäseniä 136. Ne jakaantuivat kolmeen joukkueeseen ja viiteentoista ryhmään.

Suojeluskunnan ensimmäiseen esikuntaan kuuluivat kauppias Matti Niemelä (puheenjohtaja ja päällikkö), lautamies Janne Eilola, käsityönopettaja Simo Pääkkönen, tehtaailija Justin Haglund, kauppias Otto Danska, poliisi Janne Härö ja kirkkoherra Juho Kipinä, jonka muutettua pois paikkakunnalta valittiin tilalle postinhoitaja J.P. Alaranta. Ensimmäisenä toimintavuotena pidettiin kolme yleistä kokousta ja esikunta kokoontui peräti 17 kertaa.

Suojeluskunnan toiminta lähti alkuinnostuksessaan ripeästi liikkeelle. Välittömästi perustamisen jälkeen kerättiin rintamalle 600 kg leipää, 300 kg lihaa ja 125 kg voita. Naiset kutoivat sukkaa ja muita lämpimiä varusteita rintamalle lähetettäväksi. Vapaussodan jälkeen alkuinnostus kuitenkin laantui jopa siinä määrin, että kokousten pitokaan ei aina onnistunut osanottajien puutteen vuoksi. Sotilaskoulutusta ja ampumaharjoituksia sekä erilaisia kilpailuja pyrittiin hiljaisinkin aikoina pitämään mukana toiminnassa. Alkuvuosina toimi kasvatuspäällikkönä Paavo Partanen ja Heikki Pärkkä, sekä kansliapäällikkönä Matti Widnäs, Hannes Niemelä ja Evald Kukka.

Hiljainen kausi suojeluskunnan toiminnassa jatkui aina siihen saakka, kunnes res. luutnantti Väinö Haves tuli Merijärven kirkkoherraksi v. 1928. Hänet valittiin välittömästi esikuntaan ja yhdessä vasta nimitetyn nuoren paikallispäällikön Antti Eilolan kanssa hän viiretti toiminnan uuteen nousuun. Haves johti aluepäällikön kanssa "sotilaallisia harjoituksia" ja piti ahkerasti valistustilaisuuksia. Hän muunmuassa lahjoitti suojeluskunnalle erittäin upeakantisen

valakirjan, johon hän ja paikallispuhallikko Eilola ensimmäisinä kirjoittivat nimensä. Heidän lisäksi kirjassa on 71 omakätistä allekirjoitusta, viimeisinä Hugo Myllymäki (kaatui vapaaehtoisena Kuhmossa talvisodan lopussa) ja Matti Nuorala.

”**M**inä N. N. lupaan ja taivutan Lapuan sen lautta, mikä minulle on pyhää ja kallista, että Suojeluskunnan varsinaisena jäsenenä rauhan ja sodan aikana rehellisesti toimin isänmaan ja sen laillisen yhteiskuntajärjestyksen puolustukseksi, alistun sotilaalliseen järjestykseen ja kurein sekä tähtän minulle luuluvat welvollisuudet ja annetut tehtävät”.

Merijärven suojeluskunnassa yhtenäisyys alkoi rakoilla 1930-alkuvuosina. Suhtautuminen ns. Lapuan liikkeeseen aiheutti erimielisyyttä siinä määrin, että paikallispuhallikko Antti Eilola ja eräät muutkin suojeluskuntalaiset erosivat. Se luonnollisesti heikensi toiminnan useiksi vuosiksi vilkastuen täysin vasta talvisodan kynnyksellä. Niihin aikoihin Merijärvelle tuli kirkkoherraksi Vilho Karhumaa, joka oli Havaksen tapaan innokas suojeluskuntalainen ja suojeluskunnan esikunnan jäsen sekä lisäksi suojeluskunta-kenttäpappi.

Itsenäisyyspäivänä v. 1936 päätettiin ryhtyä toimenpiteisiin oman toimitalon hankkimiseksi. Se onnistuikin niin hyvin, että parin vuoden kuluttua talo oli rakennettu omalle tontille.

Lyhyessäkin suojeluskuntatoiminnan esittelyssä ei voida sivuuttaa Lotta Svärd -yhdistyksen osuutta. Se on monipuolisuudessaan ollut ratkaisevan tärkeä vapaaehtoisessa maanpuolustustoiminnassa Merijärvelläkin.

Merijärven suojeluskunnan poikaosasto perustettiin 12.8.1931. Sen ensimmäiseksi johtajaksi nimitettiin suojeluskuntapiirin päiväkäskyllä M. Schroderus. Osastoon ilmoitautui ”lähes parikymmentä” poikaa. Aluksi toiminta näyttää olleen varsin virkeää, mutta ajoittain oli hyvinkin ”hiljaisia aikoja”. Poikaosaston johtajina Schroderuksen lisäksi ovat toimineet: A. Sallinen, L. Mäki, E. Haarakangas, A. Pahkala, T. Härö, K.A. Eloranta, V. Pohjanen ja V. Karhumaa.

Paikallispuhallikkoina ovat mainittujen Niemelän ja Eilolan lisäksi olleet Olavi Niemelä, Yrjö Hyvärinen, Evald Kukka, Paavo Niemelä ja Artturi Tanska.

Merijärven suojeluskunta piti 5.11.1944 ylimääräisen kokouksen, joka jäi sen viimeiseksi. Puheenjohtajana toimi Yrjö Kuivas ja sihteerinä Veikko Piilola, paikalla oli 10 suojeluskunnan jäsentä. Kokouksessa päätettiin luovuttaa suojeluskuntatalo tontteineen ja kalusteineen Merijärven kunnalle velkoja vastaan. Päätettiin myydä ampumarata Teodor Hakalalle ja lahjoittaa Merijärven sankaripatsasrahastoon 10 000 mk.

N:o 770.

Laki

suojeluskuntajärjestyksestä annetun lain kumoamisesta.

Annottu Helsingissä 3 päivänä marraskuuta 1944.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

Suojeluskuntajärjestyksestä 22 päivänä joulukuuta 1927 annettu laki siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen kumotaan ja suojeluskuntajärjestykselle kuuluvat, aluejärjestyksen hoitamiseen kohdistuvat tehtävät siirretään tasavallan puolustuslaitoksen suorittaviksi. Puolustuslaitokseen siirretään myös ne suojeluskuntajärjestyksen virat ja toimet, jotka aluejärjestykseen varten ovat tarpeen.

Hallintotoimin määrätään, missä järjestyksessä suojeluskuntajärjestyksen toiminta lakkautetaan, samoin kuin järjestyksen omaisuuden vastaisesta käyttämisestä.

Helsingissä 3 päivänä marraskuuta 1944.

Tasavallan Presidentti
MANNERHEIM.

Puolustusministeri R. Walden.

144—1944

Kirjoitus Kalevassa 25.9.1920

Sotavankina Norjassa

Tämän kuun 13 päivää vasten yöllä saapui Vaasaan kaksi Kaartin Jääkäripataljoonan konekiväärikomppanian miestä pitkältä ja seikkailurikkaalta matkalta eli komennukselta, kuten sotilaskielessä sanotaan.

Kuten muistettanee lähti Vaasasta viime vuoden lopussa 60 vapaaehtoista sotilasta siihen retkikuntaan, jonka hallitus lähetti Petsamoon. Muistettanee myös tuon yrityksen epäonnistuminen ja tuhoisa Salmijärven taistelu, jossa retkeläisistä joitakin kaatui. Pääjoukko kuitenkin pääsi murtautumaan saarrok-

sesta, mutta kolme miestä joutui rajan yli Norjan puolelle, jossa heidät sotilasviranomaisen toimesta vangittiin. Se tapahtui huhtikuun ensimmäisenä päivänä tänä vuonna. Vangiksi joutuneita suomalaisia sotilaita säilytettiin Kirkkoniemen kauppalan sotilasvartiosta. Sieltä onnistui karkaamaan tämän kuun 9 päivänä kolme sotilasta: korpraali Aappo Seppälä Kärsämäeltä, jääkäri Vilho Pohjanen Oulaisista, molemmat Jääkäripataljoonan miehiä sekä alikersantti Frans Junno Nivalasta. Hän kuului Kajaanin Sissipataljoonaan.

Salmijärven taistelussa Aappo Seppälä oli hurjan rohkea konekiväärin mies, joka jäi yksin konekivääreineen pidättämään hyökkäävää vihollista istuen ja rauhallisesti laulellen ”rukkinsa takana siten auttaen jälkijoukon perääntymistä. Kun hänellä ei ollut enää toivoa ehtiä perääntyvien tovereidensa luokse ja vihollinen oli jo aivan lähellä, tempaisi hän konekiväärinsä piipusta kiinni ja löi sen kelvottomaksi läheisen rakennuksen seinään ja pakeni kuulasateessa joen yli Norjan puolelle antautuen vangiksi norjalaiselle rajavartiostolle. Jääkäri Pohjanen joutui Norjan puolelle sen takia, että hänen toverinsa jääkäri Ruuttula Sievistä sai kuulun hartiainsa läpi ja olisi jäänyt vihollisen käsiin, elleivät Pohjanen ja alikersantti Eemeli Äijänaho Oulaisista olisi häntä pelastaneet. He asettivat Ruuttulan suksien päälle ja lähtivät kuljettamaan joen poikki Norjan puolelle, sillä muualle ei ollut enää pääsyä. Luotisateessa he pääsivätkin joen poikki ja kuljettivat haavoittuneen eräaseen mökkiin, missä tätä ei kuitenkaan tahdottu millään ottaa vastaan, mutta miehet pakottivat. He määräsivät, että haavoittunut olisi vietävä saamaan lääkärin apua. He rupesivat vaihtamaan ylleen kuivia vaatteita ja aikoivat palata samaa reittiä rajan yli Suomen puolelle. Samassa kuitenkin piirittivät norjalaiset sotilaat mökin ja miesten oli pakko antautua vangiksi, koska ymmärsivät aseiden käytön voivan saada aikaan ikävän poliittisen tilanteen Suomen ja Norjan välillä.

He siis luovuttivat aseensa, mutta samalla huolehtivat haavoittuneesta toveristaan. Heidän vaatimuksestaan ja 200 markan kohtuuttomasta maksusta kuljetettiin haavoittunut Ruuttula porokyydillä puolen kilometrin päähän saamaan lääkärin apua. Toiset kolme siirrettiin Sandvikin päävartioon Syd-Varangenissa, jonne muutkin rajan yli tulleet ja vangitut suomalaiset koottiin. Kaikkiaan joutui 39 suomalaista sotilasta Norjan puolelle Salmijärven taistelun aikana. Heistä kuoli saamiinsa haavoihin kolme; luutnantti Koivisto ja rajan yli tuotaessa alikersantti Kamutta Pattijoelta sekä sotamies Koskinen Halikosta. Kaksi edellistä kuuluivat Kaartin Jääkäripataljoonaan ja viimeksi mainittu Kajaanin Sisseihin. Vangiksi joutuneista oli 20 Kajaanin Sisseistä, 13 Kaartin Jääkäripataljoonasta 3 Lapin Rajavartiopataljoonasta. Kaartin Jääkäripataljoonaan kuuluvia miehiä olivat korpraali Seppälä Kärsämäeltä, jääkäri Pohjanen Oulaisista, alikersantti Äijänsuo Oulaisista, alikersantti Alakopsa Siikajoelta, korpraali Jaakko Välitä Ylivieskasta, jääkäri Eino Rautio Pyhäjärveltä, jääkäri Aate Anttila Pyhäjärveltä, jääkäri Ruuttula Sievistä, jääkäri Savilampi Rantsilasta, jääkäri Helaala Ylivieskasta, jääkäri Tuomas Nevasaari Ylivieskasta, jääkäri Matti Taskila Oulaisista sekä jääkäri Tainio Kannuksesta.

Haavoihinsa kuolleet Koivisto, Kamutta ja Koskinen haudattiin Kirkkoniemen hautausmaahan. Hautauksen toimittivat asetoverit ja ruumiiden siunauksen eräs norjalainen pappi. Tilaisuus oli juhlallinen.

Haavoittunut Ruuttula on parantunut ja kantaa rinnassaan kylkiluiden ja nahan välissä saamaansa kiväärinkuulaa.

Sandvikin vartiopaikasta sotavangit siirrettiin pieneen Kirkkoniemen kauppaltaan Varanginvuonon rannalla lähellä Jäämerta. Kirkkoniemi on pieni kaupunkipahanen, jossa on tuhatkunta asukasta. Enemmistö asukkaista on norjalaisia, mutta väki on varsin kirjavaa. Siellä asuu myös suomalaisia, lappalaisia, venäläisiä sekä joitakin pakolaisia ja karkureita.

Talot ovat pieniä ja puusta rakennettuja eikä siisteys ole kovin kehuttava. Siellä on joitakin pieniä tehtaita. Suurin on rautakaivos ja tehdas, josta viedään jonkin verran rautaa ja malmia. Laivaliikennettäkin on vähäsen. Varsin huomattava elinkeino on kalastus, joka on tuottoisaa. Siksipä saakin ostaa runsaasti kalaa halvalla esimerkiksi turskaa ja lohta. Leipää siellä oli runsaasti, mutta pelkästään vehnäleipää. Ruisleipää siellä ei ollut. Vehnäjauhot maksoivat 45 äyriä kilo. Voin asemesta käytettiin kasvisvoita ja maitona keinotekoista purkki-maitoa. Kahvia oli runsaasti, mutta sokeria vähemmän ja lihaa oli saatavissa kohtalaisesti. Tupakkana käytettiin suomalaista Armiroa ja Fenniaa. Suomen markasta maksettiin 21-22 äyriä.

Asuntopulaa ei ollut, sillä tehdas kannatti huonosti, työväkeä sanottiin irti ja he muuttivat pois paikkakunnalta. Koko ajan odotettiin kaivoksen ja tehdään konkurssia.

Aikaisemmin on näillä main ollut vain harvoja sotilasasemia, mutta niitä on viime vuonna lisätty niin, että koko Norjan ja Suomen rajalla on nyt yhteensä 200 sotilasta. Viime keväänä pelkäsivät norjalaiset, että suomalaiset ottaisivat heiltä koko Syd-Vrangerin ja sentähden lisättiin rajan vartiointia huomattavasti. Olipa siellä käynyt norjalaisia sotalaivojakin.

Norjan sotaväestä ei pojilla ollut juuri kehumista. Heidän mielestään norjalaiselta sotilaalta puuttuu kovin paljon. Asevelvolliset käyvät harjoituksissa kuukauden pari kolmen vuoden aikana ja tulos on sen mukainen. Heiltä puuttuu sotilaallinen ryhti ja järjestys. Harjoitukset ovat meikäläisen silmissä leikin-tekoa.

Pojat kertoivat, että kun suomalaiset kävivät katsomassa heidän sotilasharjoituksiaan, niin norjalaiset heittivät häpeissään pois koko touhun. Kun norjalaiset upseerit tulivat katsomaan vangittuja suomalaisia sotilaita heidän maja-paikkaansa, pojat, kuten olivat oppineet, nousivat äkkiä asentoon ja karjaisivat ”huomio”. Silloin norjalaiset upseerit säikähtivät ja lähtivät kiireen vilkkaa pois. Kun pojat äkkäsivät, että norjalaiset upseerit arkailevat ja pelkäävät heidän kunniantekoaan huomio-huutoaan, he aivan panivat kovaäänisimmät karjumaan ja toivotulla tuloksella. Upseerit pötkivät pakoon kiireen vilkkaa.

Norjalaisilla asevelvollisilla oli hyvät oltavat. Ruoka oli hyvää ja puku ko-mea. Palkkaa he saivat 25 äyriä päivässä. Suomalaisiin norjalaiset sotilaat ja vartijat suhtautuivat epämääräisesti. Oli joitakin ystävällisiä, mutta myös toisenlaisia vartijoita. Suomalaisia vartioitiin ankarasti, mutta samalla myös pelä-ten. Olipa norjalaisten sotilaiden joukossa suomalaisiakin, mutta he olivat Norjan kansalaisia, sillä Pohjois-Norjassa asuu runsaasti suomalaisia.

Kirkkoniemessä sijoitettiin vangitut suomalaiset entiseen elokuvateatteriin. Siinä oli kolme huonetta ja keittiö. Ruokailuhuone oli suuri. Pojat saivat itse olla ruoanlaittajina ja vuoron perään keittäjinä. Vankilan pihalla oli norjalainen vartio ja koko alue oli eristetty köysillä. Kolme sotilasta piti vartiota ovien ulkopuolella ja viereisessä päävartiosta oli 13 sotilasta. Kaupungissa oli myös-kin kasarmi ja siellä lisää sotilaita. Ruokaa ei voinut moittia ja sitä saatiin aivan

riittävästi. Ruokaan kuului lihaa, vehnäleipää ja kahvia sokerin kera. Sokeria sai vain kaksi palaa kerrallaan.

Vartiointi oli varsin ankaraa. Huhtikuusta juhannuksen jälkeen vangit pidettiin kokonaan sisätiloissa. Kävelemään pääsi vain pienellä talon pihalla. Kun sitten norjalaisille sotilaille selitettiin, että on hirveän tukalaa olla aina sisällä ja painotettiin liikunnan tärkeyttä, myönnettiin vangeille se helpotus, että he saivat liikkua kilometrin pituisen laakson pohjalla. Laakson ympärillä kohosi tuntureita, joilta sotilaat voivat helposti vartioida ja ampumalla estää pakeneminen. Ainoana ajankuluna olivat siellä leikkipelit. Jonkin verran saatiin siellä myös uhreilla. Kerran pelattiin jalkapallo-ottelu vartijoita vastaan ja pojat rökittivät norjalaiset 5-2. Ei siinä paljon osattu pelata, mutta äijää kaatui kuin heinää ja pallo vietiin vängällä maaliin. Sen erän perästä eivät vartijat halunneet ottelua.

Se hyvä puoli pojilla kuitenkin oli, että he saivat sinne kirjeitä kotoaan, tosin sensuroituina, ja suomalaisia sanomalehtiä. Sinne tuli Uusi Suomi, Helsingin Sanomat, Liitto, Kaiku ja muitakin lehtiä, joita kotiväki oli heille tilannut. Samoin saivat he kirjoittaa omaisilleen, mutta sensuurin valvovan silmän alla. Suomalaisia kävi tapaamassa useita kertoja Suomen konsuli Lampio läheisestä Vuoreijan kaupungista. Hänen välityksellään pojat saivat 40 kruunua mieheen tupakkarahoiksi. Lisäksi he saivat 10 kruunua mieheen vartijain päällystön kautta... Mistä ne rahat tulivat, sitä he eivät tienneet. Eräät saivat myös rahaa vähän kotoaan, joten he pysyivät jotensakin tupakoissa, vaikkakin huononpuoleisesti. Ilman tupakkaakin täytyi välillä olla. Konsuli Lampio teki parhaansa poikien hyväksi hoidellen heidän asioitaan.

Pois kuitenkin paloi poikien mieli tuosta ahtaasta ja yksitoikkoisesta vankilasta. Niinpä olikin haudottu pitkin matkaa pakoyritystä. Ensimmäinen pakoyritys sattui kesäkuussa. Nyt karkuun päässyt Pohjanen lähti silloinkin toverinsa alikersantti Tomperin kanssa yrittämään pakoa. Tomperi oli kotoisin Muhokselta. Oli tosin tarkoitus lähteä suuremmalla porukalla pikapuoliin, mutta Pohjanen ja Tomperi päättivät yrittää heti. Oli valoisaa ja kello 11 eräänä iltana, kun pojat lähtivät juoksemaan yhtä kujaa pitkin kohti tunturia. Siviilihenkilöt näkivät paon ja hälyyttivät sotaväen, joka oli heti liikkeellä seuraten kintereillä ja ampuen, mutta kuitenkin osaamatta. Pojat painoivat, minkä ehtivät yli soiden ja tunturien yhdeksän kilometrin matkan vuonon rantaan Kotajoen kylään. Sinne he tulivat yöllä ja rupesivat etsimään venettä, mutta sitä ei löytynyt. Pian oli sana lennätetty kylään ja vertijain ketju piiritti pakolaiset rannalle. Heidät vangittiin ja kuljetettiin takaisin. Siitä seurasi tutkinto ja tuomio. Karkulaiset tuomittiin kahdeksaksi päiväksi linnaan. Heidät vietiin Vesisaaren vankilaan istumaan. Kun rangaistus oli kärsitty, tuotiin heidät takaisin. Se hyöty tästä kaikesta oli, että tämän jälkeen pojat saivat luvan liikkua tässä edellämäinitussa laaksossa.

Uutta pakoyritystä kuitenkin haudottiin. Pohjanen oli ollut jo matkalla tutustumassa reittiin. Niinpä yritettiin uudelleen. Syyskuun 9 päivänä kello 10 minuuttia vaille 10 illalla ennen iltahuutoa panivat Pohjanen, Seppälä ja Junno aikeensa täytöntöön. Oli pimeä ilta ja satoi rankasti. Kun vartija sattui kääntämään silmänsä pois päin lähtivät he juoksemaan, Pohjanen yllään norjalainen sadetakki, Seppälä kokonaan ilman takkia ja samoin Junno. Kaikilla lakit olivat pistettyinä vyön alle. Samaan aikaan olivat muut vangit toisaalla juttelemas-

sa tyttöjen kanssa köysiaidan raosta. ”Työtöt olivat meille suomalaisille kaikkein ystävällisimpiä”, vakuuttivat pojat suu messingillä. Vartijat olivat juuri tyttöjä pois ajamassa. Silloin pojat lähtivät painaltamaan tunturia kohti Pohjasen näyttävässä tietä. Jonkin verran tunturin rinnettä noustuaan he kuulivat, miten syntyi hälinää iltahuudon aikana. Vartijat huusivat miehiä riviin huutaen karkulaistenkin nimiä, mutta nämä pinkoivat pakoon, minkä ennättivät. Toiset suomalaiset eivät tienneet karkulaisten lähdöstä mitään. Nyt alkoi etsintä ja takaa-ajo. Sen pojat tiesivät ja siksi mentiinkin oikein ”Kolehmaisena vauhtia”. Pohjanen oli hyvä juoksija, Oulun piirin mestari, ja kovaa vauhtia paineltiin. Pojat olivat saaneet juuri samana päivänä tiedon olympiavoitosta ja siitä riitti iloa ja juttua. ”Kiri, kiri, kaulaa tehdään”, hoputtivat he toisiaan. Kiire siinä olikin. Ei ollut aikaa levätä eikä juosta mutkille. Oli suunnistettava suoraan yli tunturien ja soiden saman Kotajoen rantaan, kuten edelliselläkin pakoyrityksellä. Rannalta löydettiin vene, mutta ilman airoja. Istuinlaudat revittiin meiloiksi ja seisoaltaan soudettiin puolen kilometrin matka vuonon yli. Vastarannalla ei ollut asuntoja, mutta yli maiden, rämeiden, soiden ja tunturien kulki puhelinlanka norjalaiseen Näätämän kylään, jonne oli matkaa 38 kilometriä. Nyt seurattiin puhelinlankaa ja juostiin, minkä jaksettiin. Se oli matkan vaivaloisiin taival. Vaatteet repeytyivät ja oltiin likomärkiä, mutta eteenpäin piti päästä niin nopeaan kuin suinkin.

Kovien ponnistelujen jälkeen ehdittiin aamulla vuonon rantaan, jonka toisella puolella oli Näätämän kylä. Rannalla oli mökki, jossa asui suomalainen ukko. Hänet saatiin soutamaan yli ja sanomaan takaa-ajajille sellaiset terveiset, kun he tulevat rannalle, että pakenijoilla on riittävä etumatka. Kun päästiin yli, jatkettiin matkaa kylän laitaan, jossa tavattiin kovin ystävällinen talon emäntä. Hän antoi pojille heti ruokaa, nosti pyytämättä viilipytyyn pöytään ja keitti kahvit. Maksusta ei ollut puhettakaan. Kylläpä ruoka maistui näille murtomaamaratonin juoksijoille. He olivat yhteen menoon taivaltaneet ilta kymmenestä aamuun saakka vaikeaa murtomaataivalta viitisenkymmentä kilometriä, mutta aina vain piti mennä eteenpäin, sillä maa poltti jalkojen alla. Kun oli saatu syödyksi, pyyhittiin suut ja lähdettiin matkaan. Sieltä saatiin pieni poika opastamaan heitä tullimiesten ohi. Pitkä taival oli seuraavaankin kylään. Sen nimi oli Kagarka. Täällä tavattiin Rääkkilän talon poika Suomen puolelta. Hän lähti opastamaan karkulaisia Suomen puolelle. Sinne oli Kagartasta matkaa tunturien yli noin 20 kilometriä. Sekin matka tehtiin niin nopeasti kuin suinkin. Viimein saavuttiin Suomen rajalinjalle Pakanajoen kohdalla. Nyt loppui kiire. Pojat heittäytyivät maahan lepäämään ja olivat niin iloisia, että pistivät kauniiksi ja raikuvaksi lauluksi.

Vielä he kirjoittivat vankilan vartijoille kirjeen, jossa he kiittivät pitkäaikaisesta täysihoidosta, ilmoittivat reippaan kilpajuoksun onnistuneen ja olevansa terveet ja voivansa suurenmoisesti.

Noin neljän kilometrin päässä rajasta oli erään suomalaisen metsänvartijan yksinäinen asunto. Sinne he siirtyivät ja tämä otti heidät ystävällisesti vastaan. Metsänvartija eli yksin mökissään ja hän keitti pojille ruoat ja kahvit. Siellä he sitten söivät ja lepäilivät päiväkauden. Seuraavana päivänä kuitenkin jatkettiin matkaa, sillä sotilas ei voinut viipyä. He kävelivät noin 30 kilometrin matkan Järvenpään majataloon Inarissa. Siellä oli rajavartioston miehiä. Seuraavana päivänä pojat lähtivät rajasotilas oppaanaan soutamaan Inarinjärven yli pie-

nenpuoleisella veneellä. Soutumatka oli 120 kilometriä. Olisivat kädet tulleet vähemmästäkin rakoille. Lisäksi nousi myrsky lopputaipaleella ja oli hukuttaa heidät. Kolmantena päivänä he pääsivät Kyrön kylään, josta sitten tultiin sotilasaution Rovaniemelle ja sieltä edelleen Vaasaan. Sodankylässä he poikkesivat tervehtimään Petsamon retken sotilaspappia Järventausta, joka oli myöskin mukana Salmijärven taistelussa. Kovin oli kirkkoherra ihastunut nähdessään retkeläiset luonaan. Heitä kestittiin ja juteltiin iloisesti yhteisistä muistoista viisi tuntia yhteen menoon.

Heti Vaasaan saavuttuaan kävivät pojat ilmoittautumassa esimiehilleen, että he ovat saapuneet komennukselta, tosin hieman pitkänpuoleiselta, sillä se oli kestänyt 6 päivää vajaat 9 kuukautta. Sitten he menivät komppaniaan, jossa heidät otettiin vastaan eläköönhuutojen kera, mutta komppanian raportti aamulla kertoi vain lyhyesti: ”Korpraali Seppälä ja jääkäri Pohjanen ovat palanneet komennukselta.”

Tälle Petsamon retkelle, Sotavankeuteen Norjassa ja pakomatulle takaisin Vaasaan osallistui siis vapaussoturi ja jääkäri Jaakko Vilhelm Pohjanen Merijärveltä.

Vapaussoturi Johan Alamännistön viimeinen matka. Hänet saatettiin haudan lepoon Oulaisissa 11.2.1989.

Itsemme vuoksi taistohon noussehet emme,
isänmaan tähden, katso, me kamppailemme.
Maakunnat palaa, hurmetta taivahat hulmaa.
Armahda, Herra, onnettomuuttamme julmaa.

Itsellemme voittoa pyydä me emme,
isänmaan tähden, katso, me kamppailemme.
Riemuiten uhriks annamme henkemme lunnaan
kun vaan vapaus käy yli hautamme kunnaan.

Kansojen Herra, kaitse kansaa ja maata.
Elämän Herra, elämään kansamme saata.
Kunnian Herra, anna sun kunnias koittaa.
Voiton Herra, anna sun voimasi voittaa.

Lauri Pohjanpää

Erkki Haukipuro

Merijärvisten sotataival

Merijärveltä osallistui vapaussotaan sekä talvi-, jatko- ja Lapinsotaan yhteensä noin 520 miestä. Lisäksi toistakymmentä Lotta Svärd -järjestöön kuuluvaa lottaa toimi ansiokkaasti jatkosodan aikana eri tehtävissä rintama- ja sota-toimialueilla. Niinikään linnoitustöissä oli vapaaehtoisena tai työvelvollisena 15-20 miestä.

Tarkoitukseni on kuvata lyhyesti edellä mainittuihin sotiin osallistuneiden merijärvisten miesten sotataivalten kulkua ja tapahtumia. Ajallisen etäisyyden pituus sekä sotapäiväkirjojen puutteellisuus ovat vaikeuttaneet tehtävää suuresti, joten on pitänyt tyytyä yleispiirteiseen tarkasteluun. Virallisten tietojen puuttuessa on ollut pakko turvautua monen veteraaniveljen muistitietoon, josta heille annan parhaat kiitokset.

Vapaussota

Vapaussotaan, joka sai myöskin kansalaissodan luonteen, osallistui Merijärveltä kolmattakymmentä miestä, kaikki valkoisten puolella. Heitä oli mukana Ikaalisten, Kyröskosken, Ylöjärven ja Tampereen taisteluissa sekä vartiotehtävissä Oulussa ja muualla Pohjois-Suomessa. Ketään ei kaatunut, mutta yksi merijärvinen (ilmeisesti aseista kieltäytynyt) ammuttiin Raahessa.

Sodan uhka Suomen yllä

Neuvostoliiton ja Saksan itsevaltiaat johtajat jakoivat 1930-luvun lopulla Euroopan etupiireihinsä, mikä kosketti kohtalokkain seurauksin myös Suomea. Puolan jakaminen salamasodan seurauksena lisäsi turvattomuuden tunnetta monissa Euroopan pikkuvaltioissa. Neuvostoliitto esitti Suomelle jyrkkäsanaisia rajan tarkistusvaatimuksia, joihin niiden ankaruuden vuoksi ei voitu suostua. Hyökkäyssodan uhan käydessä Suomea kohtaan yhä vakavammaksi, alkoi Suomi varustautua mahdollisen sodan varalle.

YH:n nimellä tunnettuihin ylimääräisiin kertausharjoituksiin saivat kutsun lokakuun 10. päivänä v. 1939 lähes kaikki vuosisadan vaihteessa ja sen jälkeen syntyneet reserviläiset. Jokaiselle tuotiin henkilökohtaisesti kutsukortti, joka piti kuitata vastaanotetuksi. Kutsun saatuaan Merijärven reserviläiset kokoontuivat Suojeluskuntatalolle järjestäytyäkseen kohta alkavaa matkaa varten. Läheisten ja sankan yleisjoukon siunaamin ajatuksin lähti onnentoivotusten saattelemina vakavaimmeinen reserviläisjoukko polkupyörillä kohti Oulaisten asemaa. Sieltä matka jatkui junalla Ouluun, missä majoituttiin Tyttölyseolle.

Merijärvisten komppania talvisodassa

Talvisodassa kuten jatkosodassakin joukko-osastot olivat valtaosaltaan reserviläisistä koottuja. Perusyksiköihin pyrittiin saamaan saman pitäjän miehet,

jotka tunsivat hyvin toisensa. Näin lujitettiin joukkojen yhteenkuuluvuutta. Niinpä Merijärven miehilläkin oli molemmissa sodissa omat nimikkokomppaniansa.

Oulussa perustettiin Jalkaväkirykmentti 26 (JR 26) ja sen toisen pataljoonan (II/JR 26) neljännestä komppaniasta (4/II/JR 26) tuli Merijärvisten komppania, johon suurin osa Merijärven reserviläisistä määrättiin. Tässä komppaniassa oli hyvin paljon reserviläisiä myöskin Oulaisista, saattoi olla jopa enemmistö, joten yhtä perusteltua olisi siitä käyttää Oulaistelaisten komppania -nimitystä tai yhteisnimeä. Koska ainakin Merijärven miehet ovat tottuneet pitämään sitä nimikkoyksikkönään, tuskin Merijärvisten komppania -nimen käyttäminen tässä yhteydessä loukkaa samassa komppaniassa sotineita Oulaisten aseveljiäkään. Komppanian upseerit ja osa aliupseereista olivat tosin muualta kuin Merijärveltä. Merijärven upseerit ja osin aliupseerit oli niinikään sijoitettu vieraisiin perusyksiköihin.

JR 26:n komentajaksi nimitettiin everstiluutnantti L.V. Vuokko, joka joulukuun alkupäivinä siirtyi komentajaksi pohjoiseen eversti Hj. Siilasvuon alaisuuteen. Vuokon jälkeen rykmentin komentajina toimivat majuri H.von Essen ja sodan lopulla everstiluutnantti V. Merikallio. Rykmentti kuului III armeijakuntaan (III AK), jonka komentajana oli kenraalimajuri E.Heinrichs ja 8. divisioonaan (8. Div), jota komensi eversti B. Winell. Pataljoonan (II/JR 26) komentajana oli kapteeni Leppälax. Talvisodassa kuului Karjalan kannaksen keskiöä III AK:n vastuualueeseen.

Vasta perustettu Merijärvisten komppania oli täysin varustettu lokakuun 15. päivän iltaan mennessä. Komppanian päälliköksi nimitettiin Ylivieskan sotilaspiiristä luutnantti Kokko ja joukkueiden johtajiksi vänrikit Mannermaa. Lakso, Uuno Niemi ja Yrjö Kostet. Heistä Niemi ja Kostet olivat Oulaisista. Komppanian kokonaisvahvuudeksi kirjattiin 195 miestä.

Lokakuun 30. päivänä 1939 komppania lähti junakuljetuksena Kontiomäen-Nurmeksen kautta Karjalan kannakselle. Siellä purkaututtiin Sairaalan rautatieasemalla, josta jatkettiin marssien Räisälän pitäjän Makkolan kankaalle, jonne majoituttiin. Monien majoituspaikkojen vaihtumisten jälkeen päädyttiin lopulta Vuoksenrannan alueelle. Marraskuun alussa vaihtui komppanian päällikkö. Kokon tilalle nimitettiin luutnantti Toivo Kupiainen. Pataljoonan komentaja jatkoi kapteeni Leppälax.

Majoitusalueella suoritettiin kenttävarustelu- ja tietöitä, saatiin ase- ja muuta sotilaskoulutusta sekä järjestettiin erilaista viihdytystoimintaa. Iltahartaudet ja kenttäjumalanpalvelukset kuuluivat niinikään ohjelmaan. Jumalanpalveluksia ja hartaustilaisuuksia pidettiin sotilaspastorin toimesta myöskin Vuoksenrannan kirkossa. Sotilaspastorin tehtäviä hoiti nuori ja toimielias teologian ylioppilas Ahti Lavanko, josta myöhemmin tuli Pyhäjärven seurakunnan pitkäaikainen kirkkoherra. Ikävä ja kotihuolet tahtoivat monipuolisesta toiminnasta painaa mieltä. Mm. yhäti vilkastuvalla kirjeenvaihdolla kotirintaman kanssa pyrittiin keventämään paineita. Lomalle pääsi vain erittäin harvoissa tapauksissa.

Marraskuun lopussa v. 1939 alkoi kuulua huolestuttavia uutisia. Neuvostoliitto syytti valheellisesti suomalaisia Mainilan laukauksista sekä sanoi irti hyökkäämättömyyssopimuksen. Komppania saatettiin hälytysvalmiuteen, puolustusasemia tarkastettiin ja kunnostettiin. Mielialat olivat jännittyneitä.

Kun marraskuun 30. päivä vuonna 1939 valkeni, alkoi rajalta kuulua tykkien jylinä ja muutamia vihollisen lentokoneita lenteli komppanian ylitse. Radiosta kuultiin Neuvostoliiton ylittäneen valtakunnan rajan ja aloittaneen hyökkäyssodan Suomea vastaan. Edelleen kuultiin presidentti Kyösti Kallion ilmoittavan Suomen olevan sotatilassa. Komppania siirtyi Virkkilän kylän maastoon rykmentin reserviksi.

Sotapäiväkirjan mukaan komppania suoritti joulukuussa jatkuvaa partiointia Vuoksen vastarannalle Oravaniemeen ja muualle. Komppania onnistui pelastamaan veneellä Vuoksen yli omalle puolelle viivytystaistelua käyneen 3. Pr:n joukkoja, joiden mukana oli myös asevelvollisuuttaan suorittavia Merijärven poikia. Partiokahakat ja aseelliset yhteenotot sekä ilmapommitukset lisääntyivät jatkuvasti joulukuun aikana. Komppania selviytyi kuitenkin ensimmäisestä sotakuukaudesta lähes tappioitta. Vihollinen oli aliarvioinut suomalaisten vastarinnan ja siksi joutui hellittämään hyökkäystään. Sen oli käynnistettävä huomattavien lisäjoukkojen keskittäminen suurhyökkäystä varten. Siihen se tarvitsi muutaman viikon valmistautumisajan.

Suurta rauhan ja sovinnon juhlapäivää joulua eivät neuvostojoukot suurhyökkäysvalmisteluiltaan ehtineet paljonkaan häiritsemään. Niinpä komppania sai viettää joulua rintamaoloihin nähden kohtuullisen rauhallisesti. Pataljoonan sotilaspastori kertoo muistiinpanoissaan jouluaaton vietosta mm. näin: ”Tuntemattoman sotilaan paketteja saatiin 691 kpl. Vietimme jouluaaton majapaikoittain virrenveisuulla, laululla sekä lukemalla Jumalan sanaa”. Myöskin varsinaista joulupäivää mainitaan vietetyn hartaustilaisuuksin ja joulunsanomaa julistaen. Pakkasta oli sotapäiväkirjan mukaan ”lähes 30 astetta”.

Jouluajan hiljaisuus oli tyyntä suuren myrskyn edellä. Mitä pitemmälle talvi kului sitä ankarammiksi sotatoimet kiihtyivät ja kilpistyivät helmi-maaliskuun raskaisiin ja paljon uhreja vaatineisiin torjuntataisteluihin. Vihollinen kävi vereksin voimin ja valtavan sotakoneistonsa ylivoimalla suurhyökkäykseen, jonka tavoitteena oli tuhota Karjalan kannaksella isänmaataan puolustavat suomalaisjoukot, joihin Merijärvisten komppaniakin kuului. Tammikuun lopussa komppanian päällikkö luutnantti Kupiainen siirtyi toisiin tehtäviin. Sodan loppuajana komppanian päällikkönä toimi res.lutnantti V. Metso.

Komppanian sotapäiväkirjassa mainitaan mm. nimet Äyräpää, Vuoksela, Vuosalmi, Punnusjoki ja Salmenkaita. Näiden nimien takaa löytyvät ankarimmat ja verisimmät taistelut, joita Merijärvisten komppania joutui talvisodassa käymään. Komppanian varsinaiset puolustusasemat olivat Vuoksen rannalla, josta se joutui ajoittain osallistumaan vastahyökkäyksiin muilla lohkoilla. Näin kävi muunmuassa helmikuun lopulla, kun Salmenkaidassa neuvostojoukot onnistuivat murtamaan suomalaisten puolustuksen.

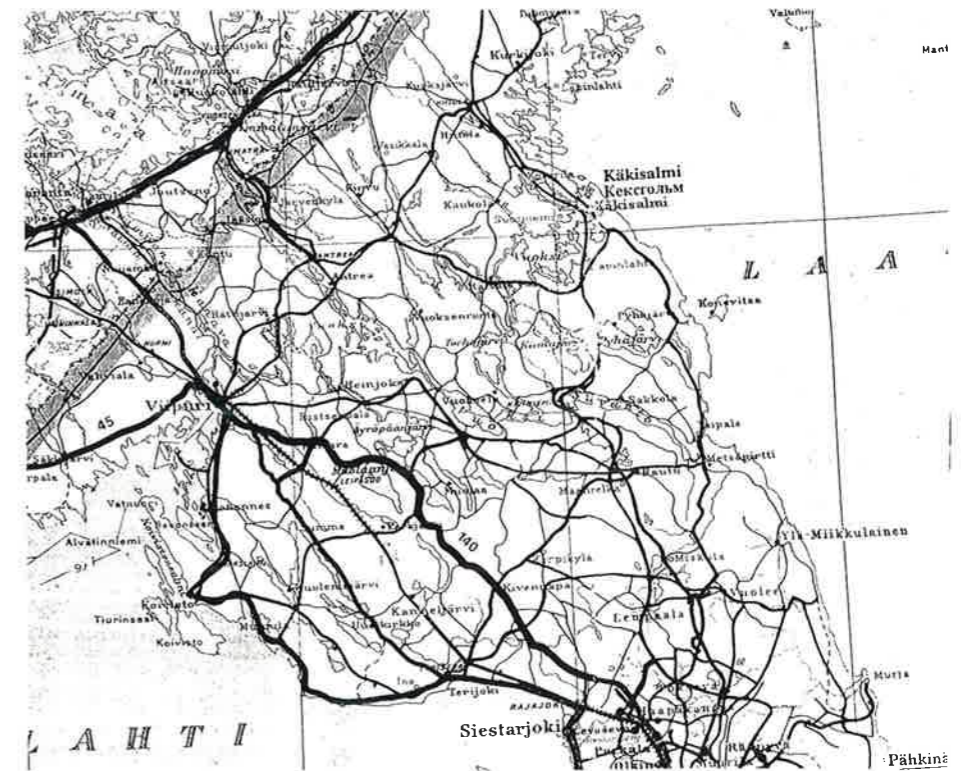
Merijärvisten komppania sai tehtäväkseen 15.2. puhdistaa Myllysuon alueelle pesiytyneen vihollisosaston. Se onnistui ja komppania sai sotasaaliiksi huomattavan määrän aseita. Tässä operaatiossa välttyttiin omilta tappioilta. Komppania siirtyi 17.2. Mälkölän kylän maastoon, mistä se parin päivän kuluttua määrättiin etuvartiokomppaniaksi Muolaan ja Punnuksen teiden suunnalle. Siellä se joutui välittömästi torjumaan vihollishyökkäyksen.

Salmenkaidalla tapahtuneen murren vuoksi siirtyi sinne Merijärvisten komppania pataljoonansa mukana helmikuun 26. päivänä osallistuakseen siellä vastahyökkäykseen. Suomalaisten puolustusasemien takaisinvaltaus muodostui

hyvin raskaaksi ja paljon uhreja vaatineeksi taisteluksi. Merijärvisten komppania komennettiin etulinjaan ja välittömästi hyökkäämään tykistön tukemana. Hyökkäys onnistui ja komppania eteni aina Salmenkaitajoelle saakka. Vallattuja asemia ei kyetty pitämään hallussa kuin pari päivää, sillä vihollinen aloitti 28.2. tykistön ja seitsemän hyökkäysvaunun tukemana ankaran vastahyökkäyksen, jolloin mm. kolmen hyökkäysvaunun onnistui tunkeutua suomalaispuolustuksen läpi. Merijärvisten komppania kuten koko pataljoonakin joutui perääntymään ja siirtyi Uudenkylän maastoon entisiin aseemiinsa. Salmenkaidalla pataljoona viipyi vain muutaman päivän. Tappiot kaatuneina ja haavoittuneina siltä matkalta olivat pataljoonan osalta 151 miestä.

Merijärvisten komppanian tuhoisin päivä oli 27.2.1940. Silloin komppania joutui kovaan tulitaisteluun ja voimakkaaseen tykistökeskitykseen, menettään kaatuneina 10 ja haavoittuneina 18 miestä. Kaatuneista oli kolme Merijärveltä ja viisi Oulaisista. Muutaman päivän kestäneellä Salmenkaidan vastahyökkäysmatkalla kaatui yhteensä kuusi merijärvistä.

JR 26:lla oli III AK:n vastuualueella oma puolustuslohkonsa Vuoksen vesistöalueella Karjalan keskikannaksella. Tilanne Kannaksella oli kehittynyt sellaiseksi, että neuvostojoukkojen suurhyökkäyksen painopiste ei ollut tällä alueella vaan Taipaleenjoen loholla vasemmalla ja Summan alueella oikealla. Tästä oli seurauksena Kannaksen keskialuetta puolustaneiden joukkojen siirtoja molemmille sivustoille täydentämään kasvaneita miestappioita. Se heikensi myös JR 26:n puolustustaistoa, jota jouduttiin huomattavasti levittämään alkuperäistä

pitemmäksi. Taistelut rykmentin alueella eivät muodostuneet niin rajuiksi ja raskaiksi kuin Taipaleen ja Summan lohkoilla. Mutta jatkuvia tulitus ja asemien miehityksen ylläpito vähentynein voimin kävivät miehille kuitenkin hyvin raskaaksi. Sodan lopussa käytännöllisesti katsoen kaikki joukot olivat etulinjassa ilman reservejä.

Koitti maaliskuun 13. päivä v. 1940. Aseet vaikenivat äkkiä ja outo hiljaisuus laskeutui rintamalinjojen ylle. Oli tullut rauha, mutta ehdoiltaan raskas, joka sai taisteluissa karastuneiden miesten mielet vakaviksi. Kansan itsenäisyys ja vapaus oli kuitenkin pelastettu.

Aselevon voimaantumisen jälkeen Merijärvisien komppania lähti kaksiviikkoi- sille pitkälle marssille. Se päättyi Ruokolahden pitäjän Inkilänmäelle, jonne myös leiriydyttiin. Palvelusohjelmaan sisältyi työpalvelua ja harjoituksia. Pi- dettiin pä kerran aamupakkasen aikaan hiihtokilpailutkin. Merijärvisien reser- viläiskomppania hiljentyi viimeiseen kenttäjumalanpalvelukseensa 19.5.1940. Viikkoa myöhemmin viimeisetkin Merijärvisien miehet pääsivät lähtemään koti- matkalle. Mutta paljon oli heitä, jotka eivät olleet joukossa mukana. Sankari- vainajat oli jo aiemmin tuotu ja siunattu oman pitäjän sankarihautoihin ja haa- voittuneet makasivat sairaaloissa.

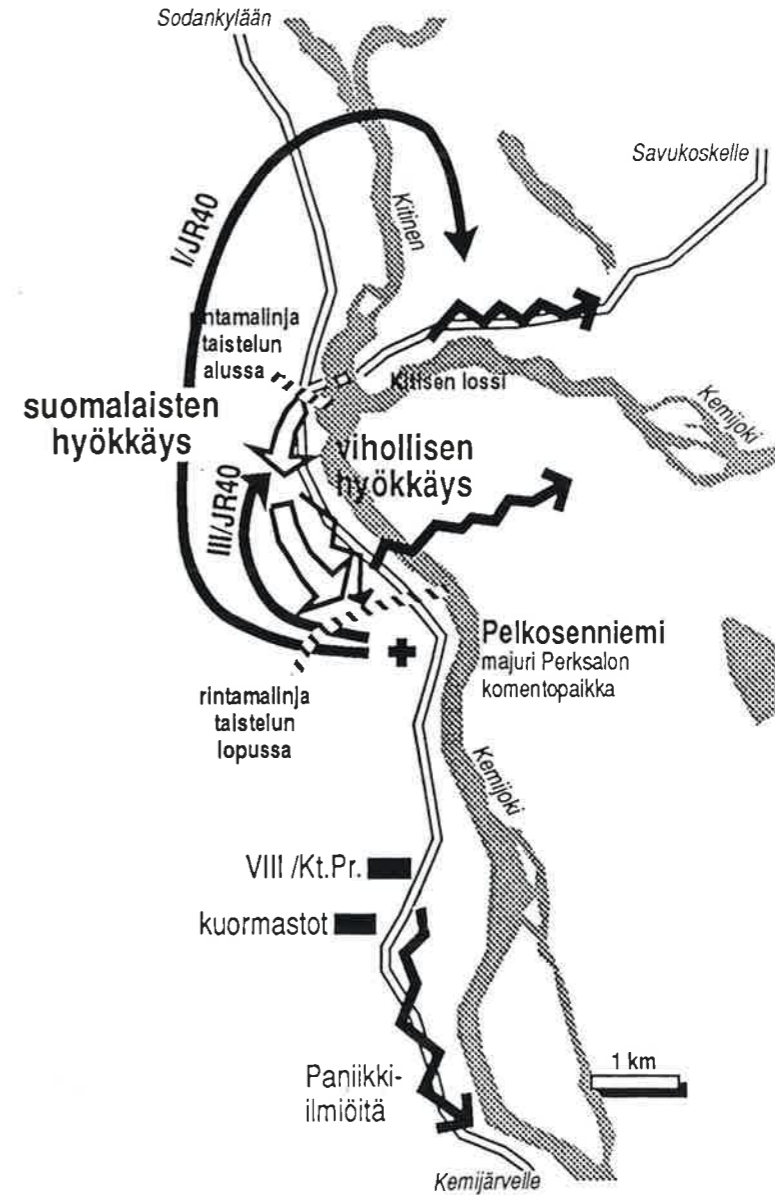
JR 26:n II pataljoona, johon merijärvisien 4. komppaniakin kuului, oli tal- visodan alkaessa taisteluvahvuudeltaan 808 miestä, mutta sodan päättyessä vain 577 miestä, joten pataljoonan tappioksi jäi 231 miestä. Oman nimikkokomppa- nian merijärvisistä miehistä kaatui yhdeksän ja haavoittuneita oli monin ver- roin enemmän.

Pelkosenniemen taistelut

Merijärvisien reserviläismiehistä valtaosa sijoitettiin Karjalan kannakselle siir- tyvään JR 26:een. Sitä vastoin v. 1913 ja sitä aikaisemmin syntyneitä jätettiin Pohjois-Suomeen reservijoukoiksi. He olivatkin tähän järjestelyyn tyytyväisiä kuvitellessaan, että mahdollisen sodan syttyessä varsinaiset taistelut tulitisiin käymään Karjalan kannaksella eikä Pohjois-Suomen harvaan asutuilla erämaa- alueilla. Mutta toisin kävi, sillä sodan armottomuus ei jättänyt pohjoisen raja- seutujakaan rauhaan. Heti talvisodan alussa sotakalustoltaan erittäin vahvat, mutta vaatetukseltaan osittain kesävarusteiset, suuret neuvostojoukot ylittivät rajan Sallan, Suomussalmen ja Kuhmon suunnilla ja yllättivät vähäiset rajan tuntumaan sijoitetut suomalaiset suojajoukot. Pikaisesti perustettu jääkäri- majuri A. Perksalon johtama Jalkaväkirykmentti 40 (JR 40) sai määräyksen lähteä kiireesti Sallan suunnalle. Tähän rykmenttiin määrättiin 57 (sotilaspassinmerkin- töjen mukaan) vanhimpiin ikäluokkiin kuulunutta merijärvisistä reserviläistä, joista vanhin oli syntynyt vuonna 1897.

Neuvostojoukot pääsivät yllättävän syvälle Suomen puolelle, ennen kuin ne saatiin pysäytettyä. Ratkaisutaistelut käytiin Pelkosenniemellä viikkoa ennen joulua v. 1939. Neuvostojoukkoihin kuuluva vahvistettu JR 273 aloitti Pelko- senniemen kirkonkylän tuntumassa Kitisen lossipaikalla hyökkäysvaunujen tu- kemana rajun hyökkäyksen joulukuun 17. päivän aamuyöllä. Vihollisen onnis- tui päästä joen yli ja muodostaa sillanpääasema joen länsipuolelle aiheuttaen suurta sekaannusta ilman torjunta-aseita taistelevien puolustajien keskuudessa. Saman päivän iltana saapui Pelkosenniemelle JR 40.

lääkäistä miehistä pääosin koottu JR 40 tuli Pelkosenniemelle erittäin kriit- tiseen aikaan. Tästä rykmentistä historian kirjoittaja kertoo: "Sitä pidettiin huonosti varustettuna, lähes kouluttamaton vasta muodostettu yksikkö ilman tykistön tukea ja vailla panssaritorjunta-aseita, vastassaan vahvennettu hyvin varustettu ja tulivoimainen neuvostorykmentti". Suomalaisrykmentti JR 40 sai kuitenkin määräyksen ryhtyä välittömästi vastahyökkäykseen joen länsirannalle pureutuneen vihollisen tuhoamiseksi. Pakkasta oli 40 astetta.

Lyhyen valmistelun jälkeen rykmentin kaksi pataljoonaa kävivät 18.12.1939 vastahyökkäykseen toisen saartaessa neuvostorykmentin taakse. Raivoisien taistelujen jälkeen pääsi saartava pataljoona yllättämään vihollisen tykkipatteriston tuliasemat ja huoltokeskuksen. Kun rintamasuunnassakin oli suomalaisilla menestystä, neuvostojoukot joutuivat perääntymään sekasorron vallassa. Aamuyöllä 19.12.1939 taistelu oli ratkennut suomalaisten ja ennen kaikkea JR 40:n voitoksi. Ankariin luonnon olosuhteisiin tottuneet pohjoisen ”vanhat” miehet osoittautuivat tehokkaiksi taistelijoiksi. Uhka Kemijärven ja Sodankylän suuntiin oli saatu torjutuksi. Perääntyvien vihollisjoukkojen takaa-ajo aloitettiin.

Pelkosenniemen taisteluissa JR 40 menetti kaatuneina 117 miestä, joista neljä merijärvistä, jotka kaikki kaatuivat ensimmäisenä hyökkäyspäivänä 18.12.1939. Kaarlo Ollila, Vilhelm Pajander, Arne Pohjola ja Juho Tyyskä olivat Merijärvisten ensimmäiset sodassa kaatuneet sitten Suomen sodan vv. 1808-1809, jolloin merijärvinen ruotusotamies Fredrik Kustaanpoika Frisk (synt. v. 1773) menehtyi haavoihinsa. Merijärven miestappiot JR 40:ssä eivät tähän pyssähtyneet, sillä myöhemmissä taisteluissa heitä kaatui vielä toiset neljä miestä. Runsaat haavoittumiset ja paleltumisvammat lisäsivät vielä menetyksiä. Merijärvisten tappiot olivat suhteellisesti suuremmat JR 40:ssä kuin Karjalan kannaksella taistelleella Merijärvisten komppanialla JR 26:ssa. JR 40:ssä sotineet vanhimmat merijärviset ikäluokat joutuivat taistelemaan erittäin raskaan talvisotansa, joka päättyi vasta Viipurinlahden Vilajoella välirauhaan.

Pelkosenniemen taisteluissa neuvostojoukot menettivät noin 400 miestä kaatuneina ja sotasaaLiina suomalaisille 40 autoa, 8 hyökkäysvaunua, 3 tykkiä ja 200 hevosta, joista osa elävänä.

Merijärviset asevelvolliset talvisodassa

Vuosina 1917, 1918 ja osin 1919 syntyneet Merijärven nuoret miehet joutuivat varusmiehinä osallistumaan talvisotaan. Muutamia vielä heitäkin nuorempia oli mukana vapaaehtoisina. Vuoden 1917 ikäluokka palveli varusmiehinä Kuopiossa Pohjan rykmentissä. Talvisodassa se taisteli 3. Prikaati -nimisenä joukkona, jonka rungon muodostivat asevelvolliset.

Heti sodan alettua prikaati joutui Karjalan kannaksella rajan tuntumassa vastaanottamaan vihollisen rajut hyökkäykset. Prikaatin tehtävänä oli käydä sitkeää viivytystaistelua varsinaisille puolustuslinjoille saakka. Siinä tehtävässä se urheana ja kurinalaisena joukkona onnistuikin erinomaisen hyvin. Vihollisen eteneminen oli hidasta ja puolustusasemien varustamiseen saatiin tarvittavaa lisäaikaa. Prikaatin joukoilla oli vaikeuksia päästä Vuoksen yli omalle puolelle, koska sillat oli ehditty räjäyttää. Apukoukkojen turvin ylitys kuitenkin onnistui. Pelastusoperaatiossa oli mukana JR 26:n Merijärvisten komppania. Prikaati taisteli Karjalan kannaksella koko sota-ajan. Vuonna 1917 syntyneet olivatkin jatkosodassa mukana jo reserviläisinä.

Vuonna 1918 syntyneet merijärveläisnuoret pikakoulutettiin talvisodan aikana Oulaisten tilapäisessä koulutusyksikössä, minkä jälkeen heidät kiidätettiin täydennysmiehiksi Kuhmon ja Suomussalmen rintamalohkoille JR 25:een, JR 64:ään ja JR 65:een. Heistä kaatui Kuhmossa kolme miestä. Tämän ikäluokan miehet aloittivat jatkosodassa varusmiesasevelvollisina, mutta siirtyivät kohtaan reserviläissotilaiksi osallistuen eri rintamilla raskaisiin taisteluihin.

Näistä edellä mainituista ikäluokista koki talvisodassa sankarikuoleman viisi nuorta asevelvollista. Talvisodassa Merijärvi menetti kaatuneina yhteensä 22 miestä.

Merijärvisten komppania jatkosodassa

Saksan ja Neuvostoliiton välisen sodan puhjettua suomalaiset ryhtyivät varustautumaan sotaan kahden suurvallan välissä. Talvisodan päättymisestä ei ehtinyt kulua edes puolta toista vuotta, kun kesäkuun puolivälissä v. 1941 kutsuttiin reserviläiset jälleen aseisiin.

Merijärven miehille määrättiin tällä kertaa kokoontumispaikaksi Raahen Raahen Suojeluskuntapiirin alueen reserviläisistä Jalkaväkirykmentti 32 (JR 32) komentajanaan everstiluutnantti L.V. Vuokko. Rykmentin alaisuuteen tuli Majuri M. Nikulan johtaja I pataljoona (I/JR 32), johon kuului lähes kokonaan merijärvisistä koottu 3. komppania (3/I/JR 32), jonka päälliköksi nimitettiin luutnantti A.Hakalahti. Miehistöltään komppania oli huomattavasti Merijärvivoittoisempi kuin vastaava talvisodassa, vain pieni osa oli Pyhäjoelta ja Raahen seudulta. Välirauhan aikana Merijärvelle sijoittuneita Karjalan siirtoväkeen kuuluvia reserviläisiä oli komppaniassa myöskin mukana.

Sota-arkistossa ei jostain syystä ole jatkosodan aikaisen Merijärvisten komppanian sotapäiväkirjoja kuin vasta vuoden 1941 lokakuusta lähtien. Tästä johtuen komppanian kokoonpanoon ja taistelutoimintaan liittyvä tarkastelu perustuu paljolti muistinvaraiseen tietoon ja muuhun lähdeaineistoon.

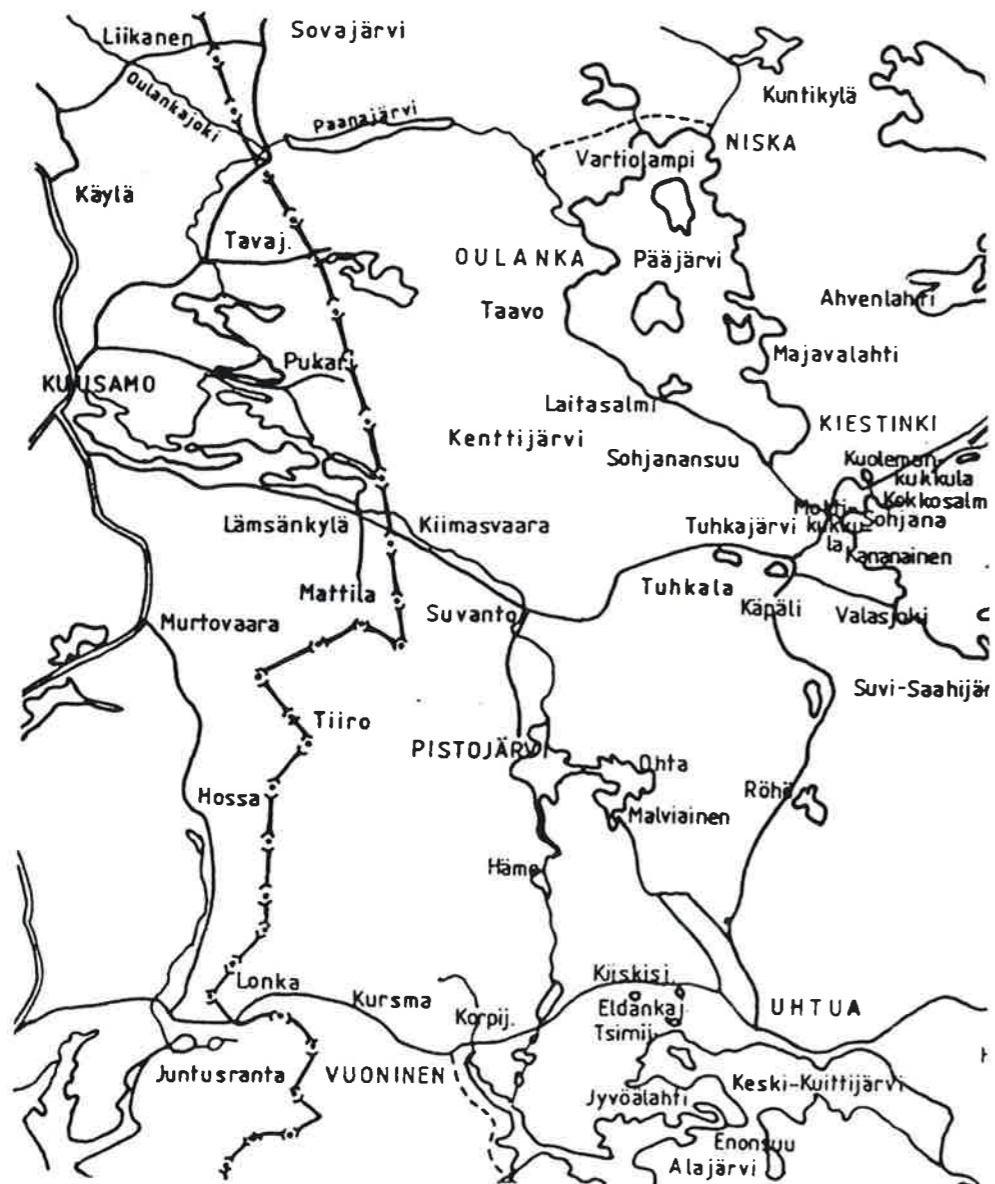
Raahessa perustettu JR 32 kuului eversti U.F. Fagnäsän komentamaan 3. Divisioonaan. Se oli alistettu III Armeijakunnalle (III AK), jonka komentajana oli talvisodan aikana Suomussalmen taisteluissa sankarimaineen saavuttanut kenraalimajuri Hj. Siilasvuo. Kun III AK oli 15.6.1941 määrätty operatiiviseen alistukseen saksalaiselle AOK Norwegenille, jota komensi kenraalievosti N.v. Falkenhorst, merkitsi se, että Merijärvisten komppaniakin oli saksalaiskomennon alaisena.

Jatkosodassa Merijärvisten komppania erosi talvisodan vastaavasta muutenkin kuin miesten lukumäärässä. Alusta alkaen melkein kaikki komppanian aliupseerit olivat merijärvisiä. Heistä monet toimivat joukkueiden johtajina ja varajohtajina. Joukkueenjohtajina olivat ainakin ylikersantti (myöh. vääpeli) Antti Perälä ja kersantit Väinö Pakkala, Reino Aittamaa, Väinö Savukoski ja Karjalan siirtolainen Arne Heinonen: mahdollisesti heitä oli muitakin. Komppanian päällikkönäkin oli kaksi merijärveläissyntyistä upseeria.

Raahesta Merijärvisten komppania lähti monivaiheiselle ja rasittavalle marssille, joka loppujen lopuksi päättyi Suomussalmen kunnan Juntusrannan rajakylään. Matkaa tehtiin junalla, autoilla ja marssien. Pisin ja rasittavin kesähelteellä kävelen tehty päivämarsi oli 54 km, joka aiheutti paljon jalkahiertymiä ja väsymystä. Parin kolmen päivän kestävät marssitauotkin käytettiin enemäkseen teiden kunnostustöihin.

JR 32:n I pataljoona oli armeijakunnan ja divisioonan reservinä aina heinäkuun puoliväliin saakka. Siihen mennessä valtakunnan raja oli ylitetty ja edetty Vuonnisen kylän korkeudelle. Varsinaisiin taisteluihin sen ei ollut vielä tarvinnut osallistua, mutta Pistojokea lähestyttäessä pataljoona määrättiin hyökkäyksen kärkijoukkoihin ja todelliseen tulimyrskyyn. Edessä oli Uhtuan suun-

nan ankarin ja verisin taistelu, johon suoraan reservistä merijärvisten nimikko-komppaniakin heitettiin.

Kiestinki

Karttapiirros Kustannus Oy Pohjoisen julkaisusta Kiestingin motti.

Vuolaana virtaavan leveän Pistojoen ylitystä valmisteltiin huolella. Vihollinen oli räjäyttänyt joen yli menevän sillan, joten siitä ei ollut apua hyökkäyksessä. Merijärvisten komppania määrättiin ylittämään joki maantiestä vähän oikealla olevasta kohdasta. Ylitystä varten pioneerit rakensivat tukeista muutamia kymmeniä metrejä pitkän pikasillan, joka muistutti soilla käytettyjä pitkospuita. Tämä erikoislaatuinen siltarakennelma raahattiin miesvoimin vetäen ja kanttaen joen rantaan odottamaan hyökkäyskäskyä.

Pistojoen ylitys alkoi 21.7. yöllä voimakkaalla tulivalmistelulla. Kolme tykistöpatteristoa ampui 3000 kranaattia. Myös saksalaiset syöksypommitajat yhtyivät keskitykseen. Tulivalmistelun jälkeen Merijärvisten komppanian lohkona käytiin välittömästi työntämään pikasiltaa jokeen. Alikersantti Eino Pahkala valmistautui ryhmänsä kanssa ensimmäisenä joen ylitykseen siltaa pitkin. Vastarannalta ei näkynyt liikettä eikä sieltä myöskään amunnalla häiritty valmisteluja. Alku näytti lupaavalta, mutta kun siltaa oli jonkun matkaa työnnetty veteen, voimakas virta katkaisi sen ja yritys kuivui kokoon. Tämän huomasivat myös vihollisen konekivääriampujat vastarannalla ja aloittivat kiivaan tulituksen.

Merijärvisten komppaniasta vasemmalla I/JR 11:n miehet olivat pientä saarta ja tukkiruuhkaa hyväksikäyttäen onnistuneet ylittämään Pistojoen karsittyaan kuitenkin huomattavat miestappiot. Tässä ylityksessä haavoittui mm. useita merijärvisiä asevelvollisia. Samasta ylityspaikasta ohjattiin kiireesti vihollisen häirintätulesta huolimatta Merijärvisten komppaniakin Pistojoen toiselle rannalle vahvistamaan siellä taistelevia vähäisiä suomalaisjoukkoja.

Pistojoen ylityksestä seuraavana päivänä (22.7.1941) komennettiin JR 32:n I pataljoona rintamavastuuseen ja aloittamaan eteneminen Uhtuan tien tuntumassa. Pataljoona ryhmittyi hyökkäykseen, jossa Merijärvisten komppanian hyökkäyskaista oli tien oikealla puolella. Sen edessä oli kivikkoinen ja vaikea ylämaasto. Mikäli pataljoonan johdolla oli sellainen käsitys, että neuvostojoukot karsivat Pistojoen ylitystaistelussa niin raskaan tappion, etteivät ne kykenisi heti asettumaan merkittävään vastarintaan, osottautui se pian täysin vääräksi.

Tykistötaistelun jälkeen alkoi hyökkäys, jonka kärjessä oli ponttoonilautoilla Pistojoen yli tuodut viisi saksalaista hyökkäysvaunua. Muutaman sadan metrin etenemisen jälkeen avasi vihollinen erittäin voimakkaan tulituksen tykistöllä ja jalkaväkiaseilla. Se ampui tuleen kaksi ensimmäistä hyökkäysvaunua. Jäljelle jääneet hyökkäysvaunut perääntyivät nopeasti. Rutikuiva kangasmaasto syttyi palamaan sakeuttaen ilman lähes läpinäkymättömäksi savusta. Tuli roihusi Merijärvisten komppanian kaistalla niin raivokkaana, että oli taisteltava yhtäaikaan tulta ja vihollista vastaan. Miehet olivat niin nokisia, että tunnistaminenkin oli vaikeaa.

Vihollisrykmentin (JR 81) vahvistettu pataljoona oli panssarivaunujen tukeamana puretunut hyviin väijytysasemiin tien molemmin puolin aiheuttaen hyökkäävälle suomalaispataljoonalle (I/JR 32) suuria tappioita. Hyökkäyksen tueksi ei saatu Pistojoen yli tuoduksi raskasta taistelukulustoakaan riittävästi, sillä kenttäsilta valmistui vasta neljän päivän kuluttua. Hyökkäys juuttui paikalleen, mutta taistelut jatkuivat kiivaina samoissa asemissa vielä pari vuorokautta yötä päivää, jona aikana vihollinen onnistuttiin saartamaan ns. Korpjärven mottiin. Yrittäessään murtautua motista, vihollinen kärsi huomattavat miestappiot sekä menetti kokonaan raskaan kalustonsa, mm. viisi panssariajoneuvoa.

Tämä Pistojoen ylityksen jälkeen välittömästi suoritettu hyökkäys-operaatio oli Merijärvesten komppanialle raskas. Komppanian taisteluvahvuudesta menetetttiin kolmannes. Merijärven miehiä kaatui kuusi ja haavoittuneista menehtyi vielä kaksi, eli enemmän kuin missään muussa yksittäisessä taistelussa sotien aikana. Miesvahvuudeltaan pienentyneessä komppaniassa oli suoritettava uudelleenjärjestelyjä. Jo taistelun aikana komppaniaa oli johtanut luutnantti A. Keskitalo (kaatui myöhemmin Kiestingissä). Hänen jälkeen komppanianpäälliköksi nimitettiin merijärven luutnantti Kaarlo Haglund (kaatui Lapin sodassa v. 1944). Joukkueita ja ryhmiä yhdisteltiin. Pataljoonan komentajakin vaihtui, majuri Nikulan haavoituttua, hänen tilalleen tuli kapteeni Halonen.

Kapteeni Halonen ilmoitti rykmentin komentajalle, everstiluutnantti Vuokolle pataljoonan kärsineen Pistojoen taisteluissa niin suuret menetykset, että se tarvitsee niistä selviytyäkseen perusteellisen lepotaun ennen kuin se on taistelukykyinen. Rykmentin komentaja suostui tähän. Lepotausta tuli kuitenkin hyvin lyhyt, sillä perääntyvän vihollisen takaa-ajoon tarvittiin kipeästi lisää voimia. Pataljoona komennettiin mukaan Pinkojoen ja Tetrivaaran maastoissa käytäviin taisteluihin. Pataljoonalla olikin menestystä vihollisen puolustusasemien murtamisessa. Tetrivaarassa käydyssä kiivaassa hyökkäystaistelussa erityisesti Merijärvesten komppania osoitti taistelukykyänsä, tosin ei kuitenkaan ilman tappioita.

Pataljoonansa mukana Merijärvesten komppania eteni taistellen Uhtualle menevän päätien suunnassa. Kovimman vastarinnan eteen pataljoona joutui kuuluisien Muna- ja Makkarakukkuloiden alueella, jonne vihollinen oli kaivautunut lujiin puolustusasemiin. Molemmat kukkulat onnistuttiin kuitenkin valtaamaan, mutta Munakukulasta oli pakko luopua. Siellä kerrotaan olleen viimeisten joukossa myös Merijärvesten komppanian miehiä. Komppania kärsi taistelussa tuntuvia tappioita. Linjojen vakiinnuttua Makkarakukkulalle, pataljoona siirtyi päätiestä vasemmalle Malviaisten tien ja Kis-Kisjärvien väliselle alueelle.

Malviaisten tien suunnalla pataljoona törmäsi 16.8. vihollisen etuvartioasemaan Malviaisiin ja Röhöön vievien teiden haarautumiskohdan tuntumassa. Vihollinen joutui perääntymään seuraavana päivänä saarrostavien iskujen pakkamana. Tiukka vastarinta teiden risteyksessä esti etenemisen jatkamisen. Elokuun 19 päivänä onnistuttiin karkottamaan vihollinen lisävoimien ja keskiraskaiden hyökkäysvaunujen avulla. Pataljoona valtasi tykistön tukemana vielä aamulla 24.8. tien läheisyydessä olleen kukkulan, missä Merijärvesten komppaniakin kärsi tappioita.

Hyökkäykseen pysähtyessä Uhtualle menevän päätien suunnassa sekä Kis-Kisjärvien kannakselle, annettiin määräys hyökätä vasemmalta saartaen Uhtuanjoen itäpuolella olevalle tielle, tuhota vihollinen ja edetä Uhtualle. Määräystä toteuttamaan perustettiin JR 32:n kahdesta pataljoonasta, krh-komppaniasta (KrhK/JR 11), pioneerikomppaniasta (2/PionP 34), tykistöstä ja muutamasta hyökkäysvaunusta osasto SAKU, jonka komentajaksi määrättiin rykmentin esikuntapäällikkö majuri Tenhunen. Osastoon kuului Merijärvesten komppania, jota johti merijärveläissyntyinen luutnantti Antti Patokoski.

Hyökkäykseen lähdettiin syyskuun 1. päivän vastaisena yönä. Maastovaikeuksien takia hyökkäysvaunujen kulku pysähtyi ja ampuma- ym. tarvikkeet jouduttiin kantamaan. Hyökkäyksellä oli kuitenkin alussa menestystä, mutta

sitten vihollinen sai rajulla vastaiskullaan osaston perääntymään. Kun majuri Tenhusen määräämä vastahyökkäyskään ei menestynyt ja hän itse oli joutunut kadoksiin, koko saartoyritys oli tuomittu täysin epäonnistumaan. Edessä oli kannettujen apumatarvikkeiden räjäytys ja hallitussa järjestyksessä kiireinen perääntyminen.

Kuin ihmeen kaupalla Merijärvesten komppania selviytyi uhkarohkeasta saartoyrityksestä lähes tappioitta, vaikka se joutui olemaan moneen otteeseen hyökkäyksen kärkijoukossa.

Uhtuan suunnalla ei tämän jälkeen käynnistetty enää merkittäviä hyökkäyksiä. Alkoi pitkä ja kuluttava asemasotakausi. Merijärvesten komppania oli vuorollaan etulinjassa Uhtuan suunnan eri tukikohdissa. Miehet rakensivat taisteluiden lomassa korsuja ja juoksuautoja. Lomavuorotkin alkoivat pelata. Jatkuvasta kahakoinnista huolimatta ei syksyn ja alkutalven aikana ollut erityisen merkittävää taistelutoimintaa.

Joulua ja sen viettoa ei rintamallaakaan unohdettu. Jatkosodan ensimmäisestä joulusta v. 1941 pataljoonan sotapäiväkirjaan on kirjoitettu mm. ”Ryssä edelleen rauhallinen. Jouluaatto saatiin viettää täysin rauhassa, klo 20.00 koonnuttiin korsujen eteen ulos ja laulettiin Enkeli taivaan lausui... j.n.e.”. ”Toivotettiin ryssän puolelta selvällä suomen kielellä: Hauskaa joulua suomalaiset”. Joulurauha ei kuitenkaan ollut Merijärvesten komppanialle pitkäikäinen, sillä jo tapaninpäivää vasten yön hämärissä vihollinen oli salaa hivuttautunut sen asemien eteen ja aloitti päivän valjetessa kovan tulituksen yrittäessään tuhota asemat. Yritys torjuttiin ja tykistötulen tukemana vihollinen karkotettiin omiin asemiinsa.

Raahessa perustettu JR 32 joutui helmikuussa v. 1942 uudelleenjärjesteltäväksi. Se merkitsi merijärvesten ja monen muunkin pitäjän nimikkokomppanian lopettamista. Vuonna 1911 syntyneet ja sitä nuoremmat siirrettiin JR 11:n eri perusyksiköihin ja v. 1904 syntyneet ja sitä vanhemmat kotiutettiin siviiliin. Jäljelle jääneet sijoitettiin JR 32:n yksiköihin. Näin sai päätöksen monet taistelut käynyt ja paljon kokenut merijärvesten komppania. Siitä huolimatta monien merijärvesten sotataival jatkui vielä pitkään muissa yksiköissä. Karjalan kannaksen torjuntataisteluihin kesällä 1944 jouduttiin kutsumaan aseisiin vielä nekin ikäluokat, jotka ikänsä puolesta olivat jo JR 32:n uudelleenjärjestelyn yhteydessä kotiutettu.

Merijärviset asevelvolliset jatkosodassa

Ikäluokat vv. 1919-1925 osallistuivat jatkosotaan asevelvollisuuttaan suorittavana varusmiehinä. Heistä vanhimmat ehtivät sotia reserviläisinäkin pari vuotta. Jatkosodan loppuvaiheessa kutsuttiin Suomen armeijaan vielä v. 1926 syntyneet nuorukaisetkin. He eivät kuitenkaan ehtineet osallistua taistelutoimiin, joskin monet suorittivat osan asepalvelustaan sotatoimialueella.

Vuonna 1919 syntyneet nuoret miehet saivat kutsun asepalvelukseen jo talvisodan aikana. Alokaskoulutus heille annettiin tilapäisissä koulutusyksiköissä Oulaisissa ja Ylivieskassa. Sen jälkeen heidät siirrettiin pääasiassa Itä-Suomen varuskuntiin. Talvisodassa he eivät olleet läheskään kaikki mukana, mutta sitä tehokkaammin jatkosodassa, jonka he aloittivat pääosin Rukajärven, Uhtuan ja Kiestingin suunnilla. Tästä yleislinjasta poikkesivat ainakin ne kolme meri-

järvistä nuorta asevelvollista, jotka taistelivat sodan alusta lähtien Väinö Linnan Tuntemattoman sotilaan kuuluisassa Jalkaväkirykmentti 8:ssa (JR 8) osallistuen mm. Petroskoin valtauksen.

Jatkosotaan osallistuneet Merijärven nuorimmat ikäluokat (vv. 1920-1925) koulutettiin valtaosaltaan tilapäisissä jalkaväen koulutusasteissa; mm. Ilmajoella, Suomussalmella, Torniossa, Raahessa, Hyrynsalmella ja Porokylässä. Oulun vakinaisessa varuskunnassa saman koulutuksen sai nuorista alokkaista pienempi osa. Lykkäyksen saaneet ja nostomiehet koulutettiin yleensä nuorten asevelvollisten kanssa. Jalkaväkikoulutuksesta teki poikkeuksen v. 1922 syntyneiden ikäluokka, josta huomattava osa sai erikoiskoulutuksen Korian varuskunnassa Pioneeripataljoona 36:ssa. Tästä ikäluokasta kolme kaatui Lapin sodassa syksyllä 1944.

Jatkosodan alkaessa varuskunnissa palvelevista asevelvollisista (vv. 1919-1921 syntyneistä) lähes yksinomaan muodostettiin omat perusyksiköt; komppaniat ja erillisjoukkueet, jotka joutuivat yleensä toimimaan vaativimmissa taistelu-tehtävissä. Näillä yksiköillä oli sikäli poikkeus reserviläisyksiköihin nähden, että miehet olivat nuorempia ja kotoisin ympäri Suomea. Tästä oivan esimerkin antaa jo edellä mainittu Tuntematon sotilas, jonka yhdessä komppaniassa esiintyy kaikki heimot ja kielimurteet mitä Suomesta suinkin löytyy. Se antoi oman rikastavan värikkyyden komppanian ilmeeseen. Kun takana oli vielä pitkä yhteinen varusmieskausi, se hitsaannutti joukon yhtenäiseksi ja iskukykyiseksi taisteluyksiköksi.

Nuoremmilla ikäluokilla (vv. 1922-1925) oli toisenlainen lähtökohta aloittaessaan sotatoimet. Jatkosodan aikana suoritettuna lyhyen koulutusjakson jälkeen heidät komennettiin yleensä täydennysmiehinä eri rintamaosille reserviläisvoittoisiin joukko-osastoihin. Nämä nuoret sotilaat kotiutuivat kuitenkin uusiin ja ennen kokemattomiin rintamaoloihin verrattain hyvin. Pyrkimyksenä näyttää kuitenkin olleen sijoittaa nuoret asevelvolliset maakunnan nimikkojoukko-osastoihin, jos se suinkin on ollut mahdollista. Rintamayksiköissä ylipäätään tuli miehistön kotipaikkaisuus sitä kirjavammaksi, mitä kauemmin sota jatkui.

Merijärviset nuoret asevelvolliset taistelivat sotansa lukuisissa joukko-osastoissa ja heitä riitti jokaiseen armeijakuntaan. Se tulee hyvin esille tämän kirjan veteraanien henkilökohtaisessa esittelyssä. Karjalan kannaksen torjuntataistelut kesällä 1944 muodostuivat nuorimmille varusmiehille hyvin raskaiksi. Huomattavan paljon heitä oli myöskin Lapin sodassa, joka käytiin läpi erittäin vaikeissa ja kuluttavissa olosuhteissa. Jatkosota päättyi aselepoon 4.9.1944 ja saksalaisjoukkoja vastaan käyty Lapinsota 24.4.1945.

Jatkosodan aikana varusmiespalvelustaan kokonaan tai osittain suorittaneista lepää Merijärven sankarihautoissa 22 nuoren elämänsä antanutta isänmaan puolustajaa. Heidän lisäksi sankarihautoissa on jatko- ja Lapinsodan uhreina 32 vanhempiin ikäluokkiin kuulunutta merijärvistä sankarivainajaa. Merijärvisiä kaatui jatko- ja Lapinsodassa yhteensä 54 miestä. Kun tähän lukuun lisätään talvisodassa kaatuneet 22 miestä, sankarivainajien kokonaismääräksi tulee 76. Lisäksi pian sodan jälkeen sodassa saadun sairauden tai haavoittumisen seurauksena kuoli neljä miestä. Heidän nimensä esiintyvät myöskin Merijärven seurakuntatalon seinällä olevissa sankarivainajien muistotauluissa. Kaatuneiden suhteellinen osuus, noin kolme prosenttia Merijärven väestöstä,

on korkeampi kuin valtakunnallinen keskiarvo. Merijärvellä on kaksi hautausmaata, joista toinen on kirkon läheisyydessä ja toinen Pyhäkoskella Pyhäjoen rannalla. Sankarihaudat on molemmilla hautausmailla. Sankarihauta-alueet graniittisine muistomerkkeineen ovat Ilmari Wirkkalan suunnitelmia.

Sota oli monelle merijärviselle kodille ja perheelle raskas koettelemus. Sotainvalidien ohella se kosketti kipeimmin kaatuneiden omaisia, leskiä ja orpoja. Voidaan vain aavistaa sitä huolta ja tuskaa, jota tunnettiin esimerkiksi Keltaamalla Ollilan poikien kodissa, josta kuusi veljestä oli rintamalla ja heistä kolme kaatui. Tai Savukosken pienessä kodissa, josta niinkään oli kuusi poikaa sodassa ja kaksi menehtyi. Pajanderilta lähti sotaan peräti seitsenpäinen veljessarja, joista yhden matka päättyi kotikylänsä Pyhäkosken sankarihautaan. Näiden esimerkkiperheiden lisäksi oli useita miesluvultaan pienempiä perhekuntia, joista kaatui kaksi veljestä. Poutiaisen perheestä lisäksi kolmas veli menehtyi sotavammaan pari vuotta sodan jälkeen. Menetyksensä oli yhtä raskas ja kipeä niissäkin kodeissa, jotka menettivät yhdenkin rakkaimmistaan, joka saattoi olla perheenistä tai ainoa poika. Jokainen isänmaan puolesta annettu uhri oli yhtä kallis.

TALVI- JA JATKOSODAN

Merijärven sankarihauta

SANKARIVAINAJAT

AHVENLAMPI, Kaarlo Juhani
Maanviljelijä
s. 28.1.1915 Merijärvi
Kaatui 28.1.1940 Kuhmossa
Talvisota: JR 25 kiväärimies
Taistelut: Kuhmon suunnan taistelut
Sotilasarvo: Sotamies

AHVENLAMPI, Valfrid August
Maanviljelijä
s. 15.2.1918 Merijärvi
Kaatui 24.8.1941 Uhtualla
Talvisota: Osallistunut Talvisotaan, mutta tarkemmat tiedot puuttuvat
Jatkosota: JR 32 kiväärimies
Taistelut: Uhtuan suunnan taistelut
Sotilasarvo: Sotamies

AITTAMAA, Veikko Olavi
s. 2.2.1920 Merijärvi
k. 18.4.1948 Merijärvi sodassa saamiinsa vammoihin
Puoliso: Mirjami o.s. Iso-oja
s. 1922 Kalajoki
Lapset: Markku -46, Marja-Leena -48
Jatkosota: Pohjoisen rintamalla
Haavoittunut: Loukkaantui vakavasti rintamalla
Sotilasarvo: Sotamies

AITTAMAA, Väinö Feliks
s. 14.11.1914 Merijärvi
Kaatui 9.10.1941 Syvärin voimlaitoksen taistelussa
Puoliso: Lempi Lahja o.s. Pärkkä
s. 1918 Merijärvi
Lapset: Elli -41
Talvisota: JR 33 kiväärijoukkueen johtaja
Taistelut: Honkaniemi, Säiniö, Tammisuo, Tali, Laitimo
Jatkosota: JR 22 joukkueenjohtaja
Taistelut: Ristikangas, Kahkari, Räisälä, Mannila, Varloi, Puskuselkä, Tuulos, Syvärin voimlaitoksen taistelu
Haavoittunut: 8.3.1940 Laitimossa
Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali
Jatkosodan Muistomitali
4 lk:n Vapaudenristi
Sotilasarvo: Vänrikki

EILOLA, Aarne Evald
s. 15.9.1915 Merijärvi
Kaatui 28.2.1940 Salmenkaidassa
Talvisota: JR 26 kiväärimies
Taistelut: Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita
Sotilasarvo: Sotamies

EILOLA, Otto Verneri
s. 19.1.1907 Merijärvi
Kaatui 30.7.1941 Tetrivaarassa Uhtualla
Talvisota: JR 40 kiväärimies
Taistelut: Pelkosenniemi, Savukoski, Joutsijärvi, Märkäjärvi
Jatkosota: JR 32 kiväärimies
Taistelut: Vuoninen, Pistojoeki, Korpivaara, Tetri-vaara
Sotilasarvo: Sotamies

ERKKILÄ, Heino
Sekatyömies
s. 15.5.1907 Merijärvi
Kaatui 22.7.1941 Pistojoella
Talvisota: JR 40 kiväärimies
Taistelut: Pelkosenniemi, Märkäjärvi, Savukoski, Salla
Jatkosota: JR 32 kiväärimies
Taistelut: Vuoninen, Pistojoeki
Sotilasarvo: Sotamies

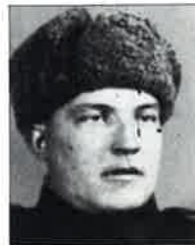
ERKKILÄ, Väinö
Sekatyömies
s. 17.2.1912 Merijärvi
Kaatui 27.4.1942 Uhtuan rintamalla
Talvisota: JR 26 kiväärimies
Taistelut: Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi
Jatkosota: JR 32 kiväärimies
Taistelut: Vuoninen, Pistojoeki, Korpivaara, Tetri-vaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli
Sotilasarvo: Sotamies

ESKOLA, Matti
 s. 30.1.1905 Alavieska
 Kaatui 23.7.1941 Pistojoella
 Talvisota: JR 40 kiväärimies
 Taistelut: Salla, Märkäjärvi, Joutsijärvi
 Jatkosota: JR 32 kiväärimies
 Taistelut: Pistojoeki
 Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali
 1. lk:n Vapaudenmitali
 Sotilasarvo: Sotamies

HAARAKANGAS, Heikki
 Maanviljelijä
 s. 30.9.1910 Merijärvi
 Kaatui 19.9.1941 Uhtualla
 Talvisota: JR 26 ratsulähetä
 Taistelut: Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita,
 Vuosalmi
 Jatkosota: JR 32, JR 11 kiväärimies
 Taistelut: Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli
 Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali
 Sotilasarvo: Sotamies

HAARAKANGAS, Martti Eskil
 s. 10.10.1915 Merijärvi
 Kaatui 10.2.1943 Jyväskylähdessä
 Puoliso: Vieno Helena o.s. Hernetaho
 s. 1910 Merijärvi
 k. 1987 Oulainen
 Lapset: Jussi -43
 Talvisota: JR 26 kiväärimies
 Taistelut: Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita,
 Vuosalmi
 Jatkosota: JR 32, JR 11 kiväärimies, ryhmänjohtaja
 Taistelut: Vuoninen, Pistojoeki, Uhtuan pohjois-
 puoli, Kiestinki, Ahvenlahti, Jyväskylä
 Haavoittunut: 22.7.1941 Pistojoella
 9.2.1943 Pistojoella
 Sotilasarvo: Kersantti

HAGLUND, Karl Aksel Matias
 Tekniikan opiskelija
 s. 3.10.1918 Merijärvi
 Kaatui 10.10.1944 Torniossa
 Puoliso: Rauni Viivia o.s. Hentunen
 s. 1917 Taipalsaari
 k. 1966 Lahti
 Lapset: Arja -44, Virve -45
 Talvisota: Joukkueenjohtaja

Taistelut: Tolvajärven-Aittojoen taistelut
 Jatkosota: JR 32 joukkueenjohtaja komppanian päällikkö
 Taistelut: Vuoninen, Pistojoeki, Korpivaara, Tetri-
 vaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli, Karjalan kan-
 nas, Tornio
 Haavoittunut: 1.7.1944
 Sotilasarvo: Luutnantti
 Harrastukset: Historia, urheilu

HEVOSAHO, Veikko Vilho
 s. 28.8.1919 Lappajärvi
 Kaatui 17.7.1941 Pistojoella
 Jatkosota: JR 32 kiväärimies
 Taistelut: Vuoninen, Pistojoeki
 Sotilasarvo: Sotamies

HIITOLA, Kauno
 s. 14.9.1918 Merijärvi
 Kaatui 4.3.1940 Kuhmossa
 Talvisota: JR 25
 Taistelut: Kuhmo
 Sotilasarvo: Sotamies

HIITOLA, Tauno Matias
 Talollisenpoika
 s. 3.3.1922 Merijärvi
 k. 3.8.1944 Turun sotilassairaala sodassa saamiinsa vammoihin
 Jatkosota: JR 11 konekiväärimies
 Taistelut: Uhtuan suunta Karjalan kannas
 Haavoittunut: 30.6.1944 Ihantalassa
 Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali
 2. lk:n Vapaudenmitali
 Sotilasarvo: Sotamies

HILLUKKALA, Matti Viljami
 Työmies
 s. 13.10.1912 Pyhäjoki
 Kaatui 16.6.1944 Kivennavalla
 Talvisota: Osallistunut talvisotaan, mutta tarkemmat tiedot
 puuttuvat
 Jatkosota: JR 32
 Taistelut: Vuoninen, Pistojoeki, Uhtuan pohjois-
 puolen taistelut, Karjalan kannas, Kivennapa
 Sotilasarvo: Sotamies

HUTTUNEN, Sulo Unto
 Kanttori
 s. 16.8.1913 Juuka
 Kaatui 27.7.1941 Pistojoella
 Jatkosota: JR 32 kiväärimies
 Taistelut: Vuoninen, Pistojoki
 Sotilasarvo: Sotamies

JUSSILA, Paavo
 Työmies
 s. 25.6.1916 Merijärvi
 Kaatui 4.7.1944 Heinjoella
 Kunniamerkit: 1. lk:n Vapaudenmitali
 2. lk:n Vapaudenmitali
 Sotilasarvo: Sotamies

KALLIOKOSKI, Kosti
 Työmies
 s. 28.1.1917 Kärsämäki
 Kaatui 19.8.1941 Kiestingissä
 Jatkosota: Ryhmänjohtaja
 Taistelut: Uhtuan suunta
 Sotilasarvo: Korpraali

KARKULAHTI, Väinö Matias
 Työmies
 s. 17.6.1918 Merijärvi
 Kaatui 23.9.1941 Uhtualla
 Puoliso: Taimi Elisabet o.s. Ojala
 s. 1909 Merijärvi
 Lapset: Veikko Matias -39
 Jatkosota: JR 32
 Uhtuan suunnan taistelut
 Sotilasarvo: Sotamies

KEKOLAHTI, Yrjö Matias
 s. 30.5.1922 Merijärvi
 Kaatui 26.10.1942 Jyvälahdella
 Jatkosota: JR 11 kiväärimies
 Taistelut: Uhtuan suunta, Jyvälahti
 Sotilasarvo: Sotamies

KORPELA, Kaarlo Johannes
 s. 2.2.1912 Merijärvi
 Kaatui 28.2.1940 Salmenkaidassa
 Talvisota: JR 26 ryhmänjohtaja
 Taistelut: Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita
 Sotilasarvo: Alikersantti

KRASCH, Vilho
 Työmies
 s. 5.4.1922 Oulainen
 Kaatui 5.5.1942 Uhtuan suunnalla
 Puoliso: Bertta Inkeri o.s. Peltomaa
 s. 1923 Merijärvi
 k. 1957 Ylivieska
 Jatkosota: JR 32
 Taistelut: Uhtuan suunnalla
 Sotilasarvo: Sotamies

KUPULISOJA, Olli Alvar
 Työmies
 s. 27.10.1924 Merijärvi
 k. 4.9.1944 Kuopion sotilassairaalassa sodassa saamiinsa vammoihin
 Jatkosota: JR 11
 Taistelut: Karjalan kannas, Heinjoki
 Haavoittunut: 22.6.1944 Heinjoella
 Sotilasarvo: Sotamies

LAITALA, Aarne
 s. 14.7.1918 Merijärvi
 Kaatui 1.11.1941 Kannaksella
 Sotilasarvo: Sotamies

LAITALA, Kalle Helmeri
 Maanviljelijä
 s. 8.3.1911 Merijärvi
 kaatui 26.1.1940 Vuoksela
 Talvisota: JR 26
 Taistelut: Vuoksela
 Sotilasarvo: Sotamies

MARTTILA, Reino Johannes
s. 28.9.1918 Merijärvi
Kuoli 26.3.1945 Satalinnan sairaalassa
Sotilasarvo: Sotamies

MARTTILA, Veikko Augusti
s. 4.2.1923 Merijärvi
Kaatui 21.4.1944 Syvärillä
Jatkosota: JR 22 kiväärimies
Taistelut: Seesjärvi, Syväri
Sotilasarvo: Sotamies

MATTILA, Kaarlo Vilhelm
s. 15.6.1912 Merijärvi
Kaatui 27.2.1940
Puoliso: Asta Madilta
s. 1912 Merijärvi
Lapset: Aimo Klaus -36, Vappu Ilta -38, Eevi Sisko -40
Sotilasarvo: Sotamies

MATTILA, Olavi Henrik
s. 10.6.1917 Merijärvi
Kaatui 17.8.1941 Pistojoella
Talvisota: PPP 7 kiväärimies
Taistelut: Aittojoki, Ägläjärvi, Ilomantsi
Jatkosota: JR 32 kiväärimies
Taistelut: Vuoninen, Pistojoki
Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomitali
Sotilasarvo: Sotamies

MATTILA, Osmo Alvari
Maanviljelijä
s. 5.12.1920 Merijärvi
Kaatui 5.8.1944 Siikka-Kermijoen taistelussa
Puoliso: Eeva Maria o.s. Anttila
s. 1920 Paavola
Lapset: Marjatta -40, Lea -43
Jatkosota: JR 10 kiväärimies
Taistelut: Repola, Rukajärven asemataistelut
Haavoittunut: 12.7.1941 Repolassa
Sotilasarvo: Korpraali

MYLLYMÄKI, Huugo
s. 7.2.1921 Merijärvi
Kaatui 11.3.1940 Kuhmossa
Talvisota: JR 25 ryhmänjohtaja
Taistelut: Kuhmo
Sotilasarvo: Alikersantti

MÄENPÄÄ, Toivo Viljami
s. 12.12.1918 Merijärvi
Kaatui 26.6.1944 Noskuassa
Jatkosota: JR 53 konekivääriampuja
Taistelut: Kiestinki, Uhtua, Karjalan kannas, Nosku
Kunniamerkit: 2. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Sotamies

MÄKI, Einari
Maanviljelijä
s. 28.9.1912 Merijärvi
Kaatui 28.8.1941 Röhön maastossa
Puoliso: Tyyne o.s. Kauppila
s. Merijärvi
k. Merijärvi
Lapset: Aino -39, Aimo -41
Talvisota: JR 26
Taistelut: Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi
Jatkosota: JR 32
Taistelut: Vuoninen, Pistojoki
Sotilasarvo: Alikersantti

NISKASAARI, Viljo Ilmari
Työmies
s. 20.5.1916 Merijärvi
Kuoli 9.8.1943 sotilassairaalassa
Puoliso: Vieno Aliina o.s. Hillukkala
s. 1916 Merijärvi
k. 1967 Merijärvi
Lapset: Anja Annikki -36, Saini Marjatta -39, Terttu Teller-
vo -39, Heikki -40, Saara Kyllikki -43
Jatkosota: JR 32
Taistelut: Pistojoki
Haavoittunut: Pistojoella
Sotilasarvo: Sotamies

OJALA, Anton Ilmari
 Työmies
 s. 25.12.1925 Merijärvi
 Kaatui 16.7.1944 Heinjoella
 Jatkosota: JR 53 kiväärimies
 Taistelut: Jero, Seivästö, Heinjoki
 Sotilasarvo: Sotamies

OJALA, Lauri Johannes
 Maanviljelijä
 s. 14.8.1913 Merijärvi
 Kaatui 22.7.1941 Pistojoella
 Talvisota: JR 26 kivääriryhmän johtaja
 Taistelut: Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi
 Jatkosota: JR 32 kivääriryhmän johtaja
 Taistelut: Vuoninen, Pistojoeki
 Sotilasarvo: Alikersantti

OJALA, Veikko Henrikki
 s. 24.6.1917 Merijärvi
 Kaatui: 23.7.1941 Pistojoella
 Puoliso: Kaarina o.s. Alatalo
 s. 1920 Pyhäjoki
 Lapset: Annikki -39, Toini -41
 Talvisota: JR 26 kiväärimies
 Taistelut: Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi
 Jatkosota: JR 32 kiväärimies
 Taistelut: Vuoninen, Pistojoeki
 Sotilasarvo: Sotamies

OJALA, Väinö Henrikki
 Työmies
 s. 20.10.1912 Merijärvi
 Kaatui 22.7.1941 Pistojoella
 Talvisota: JR 26 kiväärimies
 Taistelut: Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi
 Jatkosota: JR 32 kiväärimies
 Taistelut: Vuoninen, Pistojoeki
 Sotilasarvo: Sotamies

OJALA, Yrjö Aleksanteri
 s. 29.1.1919 Merijärvi
 Kaatui 12.3.1940 Kuhmossa
 Talvisota: JR 25 kiväärimies
 Taistelut: Kuhmo
 Sotilasarvo: Sotamies

OLLILA, Kaarlo
 s. 11.12.1907 Merijärvi
 Kaatui 18.12.1939 Pelkosenniellä
 Puoliso: Nanni Lusiina o.s. Saari
 s. 1906 Alavieska
 k. 1946 Merijärvi
 Lapset: Toivo Sulevi -31
 Talvisota: JR 40
 Taistelut: Pelkosenniemi
 Sotilasarvo: Sotamies

OLLILA, Otto
 Maanviljelijä
 s. 19.12.1903 Merijärvellä
 Kaatui 4.1.1940 Joutsjärvellä
 Puoliso: Esteri Elviira o.s. Backman
 s. 1909 Kalajoella
 k. 1977 Merijärvellä
 Lapset: Laura -29, Helvi -31, Elma -33
 Talvisota: JR 40 kiväärimies
 Taistelut: Savukoski, Pelkosenniemi, Joutsjärvi
 Sotilasarvo: Sotamies

OLLILA, Väinö Ilmari
 s. 23.10.1912 Merijärvi
 Kaatui 26.6.1941 Pistojoella
 Puoliso: Vieno Annikki o.s. Nevanperä
 s. 1915 Merijärvi
 Talvisota: PPP 7
 Taistelut: Aittojoki, Ägläjärvi, Tolvajärvi, Iломантси
 Jatkosota: JR 32, JR 11
 Taistelut: Vuoninen, Pistojoeki
 Haavoittunut: Pistojoella ja kuoli haavoihinsa
 Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomitali, 2. lk:n Vapaudenmitali
 Sotilasarvo: Sotamies

PAANANEN, Väinö
 s. 19.11.1906 Merijärvi
 Kaatui 3.10.1941 Hyrynsalmella
 Jatkosota: Työk
 Hyrynsalmi
 Haavoittunut: Menehtyi autokolarissa saamiinsa vammoihin
 Sotilasarvo: Sotamies

PAHKASALO, Uuno Joel
 s. 20.7.1913 Merijärvi
 Kaatui 4.4.1942 Uhtualla
 Puoliso: Sylvi Ristiina o.s. Kauniskangas
 s. 1911 Oulainen
 Lapset: Tenho -35, Taisto -40, Terttu -36
 Talvisota: JR 26 kiväärinmies
 Taistelut: Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi
 Jatkosota: JR 32 kiväärinmies
 Taistelut: Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetri-
 vaara, Uhtuan länsipuoli
 Sotilasarvo: Sotamies
 Harrastukset: Metsästys

PAJANDER, Erkki Leander
 Maanviljelijä
 s. 21.12.1913 Merijärvi
 Kaatui 28.2.1940 Äyräpäässä
 Talvisota: JR 26 kiväärinmies
 Taistelut: Karjalan kannaksella
 Sotilasarvo: Sotamies

PAJANDER, Vilhelm
 Sekatyömies
 s. 5.1.1904 Merijärvi
 Kaatui 18.12.1939 Pelkosenniellä
 Puoliso: Hilda o.s. Karttunen
 s. 1903 Pielavesi
 k. Kuopio
 Lapset: Elli -22, Elsa -23, Saimi -25, Onni -26, Otto -29,
 Jaakko -31, Paavo -33, Oiva -35, Kalevi -37, Laila
 -39
 Talvisota: JR 40 kiväärinmies
 Taistelut: Savukoski, Pelkosenniemi
 Sotilasarvo: Sotamies

PAJANDER, Viljo Herman
 s. 31.8.1920 Merijärvi
 Kaatui 12.7.1941 Latvajärvi
 Jatkosota: JR 11 kiväärinmies
 Taistelut: Latvajärvi
 Sotilasarvo: Sotamies

PELTOMAA, Uuno Eemeli
 Puuseppä
 s. 4.4.1913 Merijärvi
 Kaatui 30.4.1943 Uhtualla
 Puoliso: Asta Josefiina o.s. Talus
 s. 1918 Merijärvi
 Jatkosota: Vartiotehtävissä Uhtuan suunnalla
 Sotilasarvo: Sotamies

PINOLA, Armas Helmeri
 Työmies
 s. 16.3.1917 Merijärvi
 Kaatui 12.3.1940 Vuosalmella
 Talvisota: JR 26 kiväärinmies
 Taistelut: Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita,
 Vuosalmi
 Sotilasarvo: Sotamies

PIRTTIKOSKI, Arvi Leopold
 Työmies
 s. 21.11.1916 Merijärvi
 Kaatui 28.2.1940 Salmenkaidassa
 Talvisota: JR 26 kiväärinmies
 Taistelut: Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita
 Sotilasarvo: Sotamies

PIRTTIKOSKI, Toivo Henrik
 s. 3.7.1910 Merijärvi
 Kaatui 2.2.1940 Joutsijärvellä
 Puoliso: Saimi Sofia o.s. Björbacka
 s. 1910 Alavieska
 Lapset: Eeva -34
 Talvisota: JR 40
 Taistelut: Pelkosenniemi, Joutsijärvi
 Sotilasarvo: Sotamies

PIRTTIKOSKI, Väinö

Työmies
 s. 11.6.1911 Merijärvi
 Kaatui 31.10.1941 Uhtualla
 Talvisota: JR 26 kiväärimies
 Taistelut: Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi
 Jatkosota: JR 32 kiväärimies
 Taistelut: Vuoninen, Pistojoeki, Korpivaara, Tetri-vaara, Uhtuan länsipuoli
 Sotilasarvo: Sotamies

POHJALA, Aarne

s. 13.8.1912 Oulainen
 Kaatui 18.12.1939 Vuoksella
 Talvisota: JR 26 kiväärimies
 Taistelut: Vuoksela
 Sotilasarvo: Sotamies

POUTIAINEN, Viljami

Maanviljelijä
 s. 8.11.1910 Oulainen
 Kaatui 3.7.1944 Karjalan kannaksella
 Talvisota: JR 26
 Taistelut: Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi
 Jatkosota: JR 32
 Uhtuan suunnan taistelut, Karjalan kannas
 Sotilasarvo: Sotamies

POUTIAINEN, Väinö

Maanviljelijä
 s. 5.10.1907 Oulainen
 Kaatui 22.7.1941 Pistojoella
 Puoliso: Martta Johanna
 s. 1902 Oulainen
 k. 1985 Merijärvi
 Lapset: Aimo -26, Salli -27, Valma -29, Veikko -31, Nelma -33, Yrjö -36, Aulikki -41
 Talvisota: JR 40
 Taistelut: Pelkosenniemi, Savukoski, Joutsijärvi, Märkäjärvi
 Jatkosota: JR 32
 Taistelut: Vuoninen, Pistojoeki
 Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, 2. lk:n Vapaudenristi
 Sotilasarvo: Korpraali

PYHÄLÄ, Aarne Johannes

s. 11.11.1923 Merijärvi
 Kaatui 26.6.1944 Ihantalassa
 Jatkosota: JR 35 kiväärimies
 Taistelut: Suurlahti, Ihantala
 Sotilasarvo: Korpraali

PÄÄKKÖNEN, Kauko Veli Tapio

Puuseppä-maalari
 s. 16.9.1917 Merijärvi
 Kaatui 25.2.1940 Äyräpäässä
 Talvisota: PohjPr ryhmänjohtaja
 Taistelut: Karjalan kannas, Äyräpää
 Sotilasarvo: Alikersantti

PÄÄKKÖNEN, Pentti Kullervo

Metsätyönjohtaja, aluepäällikkö
 s. 2.2.1914 Merijärvi
 Kaatui 17.6.1944 Sotasairaala 43:ssa
 Puoliso: Sylvi o.s. Huttula
 s. 1908 Haukipudas
 Lapset: Annikki -36, Kalevi -39, Ritva -41
 Talvisota: JR 26 komppanian päällikkö
 Taistelut: Karjalan kannas
 Jatkosota: JP 5 joukkueen johtaja, komppanian päällikkö
 Taistelut: Pistojoeki, Karjalan kannas
 Haavoittunut: 25.7.1941 Pistojoella
 Kesäkuussa 1944 Karjalan kannaksella
 Kunniamerkit: 4. lk:n Vapaudenristi miekkojen kera
 4. lk:n Vapaudenristi tammenlehvien kera
 Sotilasarvo: Luutnantti
 Harrastukset: Suojeluskuntatyö

RINKINEN, Veikko

s. 25.5.1916
 Kaatui 23.9.1941 Uhtualla
 Puoliso: Rauha Sylvia
 s. 1917 Merijärvi
 k. 1956 Merijärvi
 Lapset: Veikko -42
 Talvisota: Osallistunut Talvisotaan Kannaksella
 Jatkosota: JR 32
 Taistelut: Uhtuan suunnan taistelut
 Sotilasarvo: Sotamies

RUNTTI, Kalle Johannes
Maatyömies
s. 4.9.1916 Kiiminki
Kaatui: 27.2.1940 Äyräpäässä
Talvisota: JR 26 kiväärimies
Taistelut: Oravainen, Muolaa, Salmenkaita
Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali
Sotilasarvo: Sotamies

SALO, Ernst Matias
s. 12.10.1918 Merijärvi
Kaatui 11.7.1942 Uhtualla
Talvisota: JR 26
Taistelut: Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi
Jatkosota: JR 32
Taistelut: Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli
Sotilasarvo: Sotamies

SALO, Frans Eerikki
s. 20.5.1910 Merijärvi
Kaatui 3.8.1941 Uhtualla
Puoliso: Helmi Maria o.s. Rantanen
s. 1906 Saloinen
Talvisota: JR 40
Taistelut: Pelkosenniemi, Savukoski, Joutsijärvi, Märkäjärvi
Jatkosota: JR 32
Taistelut: Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli
Sotilasarvo: Sotamies

SALO, Onni Nikolai
Työmies
s. 22.4.1914 Merijärvi
Kaatui 20.4.1942 Uhtualla
Puoliso: Hilja Kustaava o.s. Savonlampi
s. 1899 Oulainen
Lapset: Jorma Paavali -38, Raimo Nikolai -39
Lapset menehtyivät tulipalossa 19.2.1942
Talvisota: JR 26
Taistelut: Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi
Jatkosota: JR 32
Taistelut: Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli
Sotilasarvo: Sotamies

SAUKKO, Väinö Efraim
Maanviljelijä
s. 9.2.1924 Merijärvi
Kuoli 22.10.1946 Merijärvellä sodassa saamaansa tautiin
Jatkosota: Osallistujat Jatkosotaan, mutta tarkemmat tiedot puuttuvat
Sotilasarvo: Sotamies

SAVUKOSKI, Aarne Viljami
Maanviljelijä
s. 25.8.1925 Merijärvi
Kaatui 17.6.1944 Viipurinlahdella
Jatkosota: TäydP 13 konekiväärimies
Taistelut: Viipurinlahti
Sotilasarvo: Sotamies

SAVUKOSKI, Henrikki
Maanviljelijä
s. 4.6.1905 Merijärvi
Kaatui 18.8.1941 Uhtuan suunnalla
Puoliso: Elma Jenni o.s. Mikkola
s. 1906 Merijärvi
k. 1984 Merijärvi
Lapset: Eeva -27, Anni -28, Rauha -30, Arvi -33, Sisko -36, Eero -38, Liisa Marjatta -40
Jatkosota: JR 32
Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtuan suunnan taistelut
Sotilasarvo: Sotamies

SAVUKOSKI, Sulo Viljami
s. 10.12.1919 Merijärvi
Kaatui 11.9.1941 Latvajärvellä
Jatkosota: JR 11
Taistelut: Uhtuan suunta, Latvajärvi
Sotilasarvo: Sotamies
Harrastukset: Urheilu

SAVUKOSKI, Vilho Nikolai
Maanviljelijä
s. 10.9.1898 Merijärvi
Kaatui 27.6.1944 Viteleessä
Jatkosota: Työk linnoitustyö
Laatokan seutu, Vitele
Sotilasarvo: Sotamies

SILLANKORVA, Eino
 s. 5.8.1904 Oulainen
 Kaatui 4.1.1940 Joutsjärvellä
 1. puoliso Tyne Martta o.s. Ojala
 s. 1910 Merijärvi
 k. 1932 Merijärvi
 2. puoliso Signe Katariina o.s. Väärälä
 s. 1910 Merijärvi
 Lapset: Anja -30, Aarne -32, Aino -35, Aili -38
 Talvisota: JR 40
 Taistelut: Pelkosenniemi, Savukoski, Joutsijärvi
 Sotilasarvo: Sotamies

TYYSKÄ, Aage
 Talollisen poika
 s. 29.8.1922 Merijärvi
 Kaatui 10.10.1944 Ylipaakkolassa
 Jatkosota: ErP 13, JR 53 pioneeri
 Taistelut: Uhtuan länsipuoli, Kiestinki, Tornio, Ter-
 vola
 Sotilasarvo: Sotamies

TYYSKÄ, Juhon
 Maanviljelijä
 s. 8.9.1903 Merijärvi
 Kaatui 18.12.1939 Märkäjärvellä
 Talvisota: JR 40 kiväärimies
 Taistelut: Salla, Pelkosenniemi, Savukoski, Märkä-
 järvi
 Sotilasarvo: Sotamies

UUSIKANGAS, Arvo Andreas
 s. 9.8.1912 Oulainen
 Kaatui 11.6.1944 Kivennavalla
 Puoliso: Martta Maria o.s. Ojala
 s. 1915 Merijärvi
 Lapset: Juhani -78
 Talvisota: JR 32 panssaritorjuntatykkimies
 Taistelut: Karjalan kannas
 Jatkosota: JR 32, JR 53 Panssaritorjuntatykkimies
 Taistelut: Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli, Karjalan
 kannas
 Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomita-
 li, 1. lk:n Vapaudenmitali, 2. lk:n Vapaudenmitali
 Sotilasarvo: Sotamies

UUSIKANGAS, Lauri
 Palstatilallinen
 s. 21.2.1899 Oulainen
 Kaatui 1.8.1941 Pistojoella
 Puoliso: Linda Maria o.s. Anttila
 s. 1899 Merijärvi
 Lapset: Vieno -26, Saara -27, Väinö -31, Elsa -33, Reijo -40
 Jatkosota: JR 32
 Taistelut: Vuoninen, Pistojoeki
 Sotilasarvo: Sotamies

VIIRELÄ, Matti
 Maanviljelijä
 s. 2.6.1906 Merijärvi
 Kaatui 22.1.1940 Märkäjärvellä
 Puoliso: Ester Katri Kristiina, o.s. Kuivas
 s. 1904 Haukipudas
 k. 1987 Oulu
 Lapset: Pirkko -34, Pieta -36, Paavo -39
 Talvisota: JR 40 ajomies
 Taistelut: Pelkosenniemi, Savukoski, Joutsijärvi,
 Märkäjärvi
 Sotilasarvo: Sotamies
 Harrastukset: Nuorisoseuratyö

VIIRELÄ, Pauli Ilmari
 s. 29.12.1916 Merijärvi
 Kaatui 22.4.1943 Uhtualla
 Talvisota: JR 26
 Taistelut: Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita,
 Vuosalmi
 Jatkosota: JR 32
 Taistelut: Vuoninen, Pistojoeki, Korpivaara, Tetri-
 vaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli
 Sotilasarvo: Alikersantti

VIITALA, Ahti Aarnolf
 Talollisen poika
 s. 25.9.1922 Merijärvi
 Kaatui 5.10.1944 Tornion Yliraumolla
 Jatkosota: JR 11 lähetti
 Taistelut: Uhtuan länsipuoli, Hirola, Kivennapa,
 Muolaa, Siiranmäki, Vuosalmi, Tornio
 Sotilasarvo: Sotamies

VIITALA, Akseli
 Maanviljelijä
 s. 2.5.1900 Merijärvi
 Kaatui 10.3.1940 Vilaniemessä
 Puoliso: Helmi Maria o.s. Autio
 s. 1905 Kärsämäki
 k. 1983 Kärsämäki
 Lapset: Arvi -29, Anni -30, Eino -32, Vilho -34, Markku -36, Aili -38, Pentti -40
 Vapausota: Oulun Vartioujoukot
 Vartiointivalmius
 Talvisota: JR 40 kiväärimies
 Taistelut: Pelkosenniemi, Savukoski, Salla, Vilaniemi
 Sotilasarvo: Sotamies
 Luottamus-
 toimet: Nuorisoseuran esimies
 Harrastukset: Maamiesseuratyö

YLIKAUPPILA, Eino Matias
 s. 3.1.1911 Merijärvi
 Kaatui 30.10.1941 Sallassa
 Talvisota: JR 25
 Taistelut: Kuhmo
 Jatkosota: Taistelut: Sallan suunnalla
 Sotilasarvo: Sotamies

YPPÄRILÄ, Osmo Johannes
 Maanviljelijän poika
 s. 24.11.1915 Merijärvi
 Kaatui: 16.10.1944 Rovaniemen Ylikylässä
 Talvisota: JR 26 kiväärimies
 Taistelut: Salmivaara, Märkäjärvi
 Jatkosota: JR 32, ErP 13 ryhmänjohtaja
 Taistelut: Kiestinki, Uhtuan länsipuoli, Jyväskylä, Hiirola, Kivennapa, Muolaa, Ihantala, Vuosalmi, Tornio, Rovaniemi
 Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, 1. lk:n Vapaudenmitali, 2. lk:n Vapaudenmitali
 Sotilasarvo: Korpraali

Oi kallis Suomenmaa
 sun koskiesi kuohuja, honkiesi huminaa
 suo mun kuunnella kunnes hetki lähtöni lyö.
 Ei toista armaampaa voi maailmasta löytää
 kuin tämä köyhä kotimaa,
 jonka kauniiks' on kasvatellut taattojemme työ.

Korpes raivio, kultavainio
 raatain luoda nyt meidän vuoro on,
 Sulle tahdomme suoda kaikkemme,
 puolestas' seistä saakka kuolohon.

Pyhäkosken sankarihauta

Oi Suomi, synnyinmaa,
 suo helmahas' sun poikasi onnellisna nukahtaa,
 kun hän henkensä halvan sulle antanut on.
 Ei muuta kunniaa kuin kuulla kummultansa
 sun kuusiesi kuiskintaa,
 kun sä kätkenyt olet hänet viime lepoon.

Heikki Klemetti

Ingrid Öystilä:

Suruviesti rintamalta

Tämä tapahtui lokakuussa vuonna 1944. Isä ja äiti olivat lähdössä Kokkolaan vierailulle. Nuorin veljeni oli kotona lomalla rintamalta. Kaikki he odottivat taksia Oulaisista. Roukalan Taunon piti tulla viemään heitä junille, mutta samalla soi puhelin. Toiset istuivat juomassa lähtökahveja, joten minä menin vastaamaan puhelimeen. Aivan outo ääni kysyi minulta: ”Onko pappa siinä?” Isääni kutsuttiin näet kotona papaksi ja kaikki muutkin käyttivät nimitystä ”Haglundin pappa ja mamma”. Minä kutsuin papan puhelimeen. Se puhelu ei kestänyt kauan. Pappa ei sanonut yhtään sanaa. Hän meni vain pöytänsä ääreen ja rupe si itkemään. Silloin kaikki tiesimme, että joku oli kaatunut, mutta kuka. Mahdollisuuksia oli monia, sillä rintamalla oli kolme poikaa ja kaksi vavyä. Hän, joka oli kaatunut, oli minun vanhin veljeni Kalle. Hänellä oli vaimo ja kahdeksan kuukauden ikäinen lapsi. Lisäksi oli toinen lapsi tulossa.

Siihen jäi meno Kokkolaan ja taksi sai mennä tyhjänä takaisin Oulaisiin. Nuorin veljeni sai viikon lisää lomaa sotilaspiiristä Raahesta veljensä kaatumisen johdosta.

Tämä sankarivainaja oli luutnantti Karl Haglund, joka oli syntynyt 3.10.1918. Hän kaatui Tornion valtauksessa 10.10.1944 ja on haudattuna Pyhänskosken sankarihautaan.

Kasarmilla 31/10-43

Rakas Veljeni

Rupesin tässä vastaamaan kirjeeseesi, jonka sain suureksi ilokseni vastaanottaa. Ajattelin, että onko Eemi riepulle käynyt jotenkin huonosti, kun minun korva soi niin kummasti ja sinulta ei tullut kirjettä. Et usko, että minun oli mukava olla, kun sain sinulta kirjeen. Sain myös Violalta kirjeen. Kyllä sitä ei osaa sivilissä ajatella, kuinka mukava se on, kun täällä saa kirjeen.

Minun on ollut paha olla, kun ei ole saanut menemään kirjettä, kun täällä aina vain tuo kielto jatkuu. Älä vain luule, että minä en muista sinua. Kyllä muistan, mutta sille en voi mitään, kun kirjeet eivät lähde. Saa nähdä, saanko tätä millään tavoin menemään, ennenkuin tämä kielto loppuu. Sitä kestää vielä viikon, sillä täällä on ilmennyt vielä tuhkarokkoa. Saukon Marttikin on sairastuvalla.

Nyt on sunnuntai-ilta. Voi, kun mekin saataisiin olla siellä sivilissä yhdessä. Kyllä se olisi hauskaa, mutta toivotaan, että vielä joskus saadaankin. Eikös ole-

kin Eemi niin, että kun rupeaa kirjoittamaan, niin silloin tulee sellainen ikävä, että pitäis päästä kotia.

Kyllä tähän alkaa vähitellen tottua, että alkaa olla vähän jo vapaampaa. Eikä minun ole tarvinnut mitään kyykkyä hypellä. Toisinaan petin alla käydään koko kämppä. Silloin kyllä minä nauroin eilen illalla, kun koko viitos kämppä hyppäsi käytävällä kyykkyä. Oli siinä Suonpään Paulikin. Silti ne hyppäsi, kun ei tahtonut löytyä käytäväpalvelijoita. Paulihan se toinen olikin.

Jospa lopetan tällä kertaa. Sitten vain kuulemiin.

Monin rakkain terveisin sinun veljesi

Kirjeen lähettäjä oli koulutuskeskuksessa oleva, vuonna 1925 syntynyt Aarne Savukoski. Kirjeen vastaanottaja oli hänen rintamalla oleva veljensä Emil Savukoski.

Myöhemmin Aarne Savukoski joutui myös rintamalle ja kaatui Viipurinlahdella 17.6.1944, joten toive yhdessä olosta sivilissä ei koskaan toteutunut.

TUONI ON NIITTÄNYT SATOA

Pauli Ilmari Viirelän viimeinen matka vuonna 1939.

Merijärven sankarihauta Talvisodan aikana.

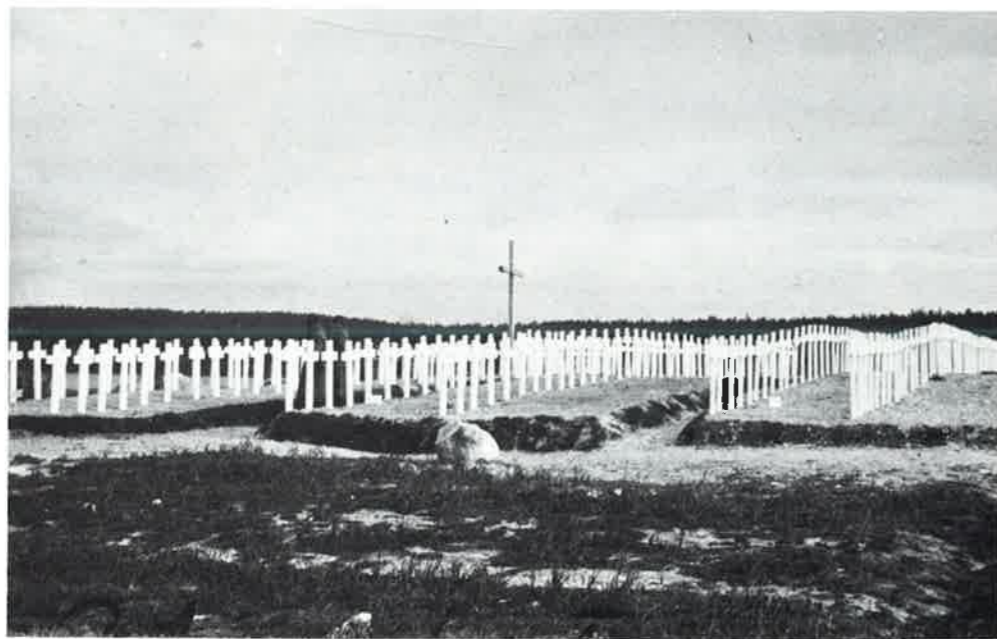
Sankarihautaus Merijärvellä 28.11.1941. Tuolloin haudan lepoon saatettiin Lauri Uusikangas, Henrikki Savukoski sekä Valfrid Ahvenlampi.

Väinö Ollilan hautaus. Väinö Ollila oli saman veljessarjan kolmas jäsen, joka siunattiin sankarihautaan sodan uhrina. Samalla siunattiin haudan lepoon myös Väinö Poutainen.

Mustalammen väliaikainen hautausmaa Uhtuan suunnalla.

Pistojoen väliaikainen hautausmaa myös Uhtuan suunnalla.

TALVI- JA JATKOSODAN

VETERAANIT

Ma Suomenmaata vartioin,
kun sotatorvi soi,
ma kuljen kautta vainioin,
mi vihannoi.
Kun vaarassa on vapaa synnyinmaa,
sen töitä tahdon puolustaa.

Larin Kyösti

AHVENLAMPI, Anders Emil (Antti)

Maanviljelijä, metsätyömies

s. 29.3.1909 Pyhäjoki

k. 5.6.1988 Merijärvi

Jatkosota: JR 32, JR 11 konekiväärimies

Taistelut: Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetri-
vaara, Viivytystaistelut Lintulan - Kivennavan
maastossa, Viivytystaistelut Suulajärven etelä-,
länsi- ja pohjoispuolella, viivytystaistelut Muolaan
- Heinjoen suunnassa, torjuntataistelut Noskuan -
Vuoksen lohkolla, Tornio, Rovaniemi, Kittilä

Haavoittunut: 27.6.1944 Noskuan - Vuoksen lohkolla

Kunniamerkit: 2. lk:n Vapaudenmitali

Sotilasarvo: Korpraali

AHVENLAMPI, Eddie Viljami

s. 8.7.1909 USA

k. 5.3.1966 Vihanti

Puoliso: Laila Iines o.s. Polus

s. 1917 Vihanti

Talvisota: JR 26

Taistelut: Lauttaniemi, Punnujoki, Salmenkaita,
Vuosalmi

Jatkosota: JR 32

Taistelut: Uhtuan suunnan taistelut

Sotilasarvo: Korpraali

AHVENLAMPI, Niilo Leonard

Maanviljelijä

s. 9.2.1924 Merijärvi

Puoliso: Aune Emilia o.s. Yppärilä

s. 1922 Merijärvi

Lapset: Tuula -52, Risto -54, Jussi -59

Jatkosota: ET 5000 kiväärimies

Taistelut: Puolustustaistelut Uhtuan länsipuolella,
Kannaksen puolustustaistelut

Sotilasarvo: Korpraali

AHVENLAMPI, Sulo Rafael

Maanviljelijä, metsätyömies

s. 8.5.1911 Pyhäjoki

k. 9.10.1987 Merijärvi

Jatkosota: Työk keittäjä

Karjalan kannas

Sotilasarvo: Sotamies

AITTAMAA, Lauri Iivari

Agrologi

s. 7.12.1921 Oulainen

Puoliso: Eila Ellen o.s. Rehula

s. 1926 Merijärvi

Lapset: Paavo Kalevi -55, Pirkko Liisa -58

Talvisota: Vapaaehtoisena Tst.K/Helsingin sk.piirin II alue
Helsingin eri kohteiden ja Suomenlinnan asevari-
kon vartiointiJatkosota: 12.Pr, JR 33, JR 2 panssaritorjuntatykkimies, kir-
jurialiupseeri, esikuntaväpeliTaistelut: Krivi, Hiisjärvi, Vienan kanava, Karhu-
mäki, Mäntyselkä, Hyrsylä, Kivatsu - Valkki, Suo-
järvi, Vuontelevä, Ägläjärvi, Tolvajärvi, Hylkysyrjä,
Kuluntalahti, Pudasjärvi, Ranua, Rovaniemi, So-
dankyläKunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomita-
li, 6.D:n Muistoristi, Sininen Risti, Suomen Leijon-
nan Ritarikunnan Ansioristi, Suomen Valkoisen
Ruusun 1. lk:n mitali kultaristein

Sotilasarvo: Ylikersantti

Luotamus-
toimet: Elinkeinolautakunnan puheenjohtaja,

Vesilautakunnan varapuheenjohtaja,

Suomen MC-liiton hallituksen varapuheenjohtaja

Harrastukset: Vammaisjärjestötyö

AITTAMAA, Pauli Efraim

Vanhempi konstaapeli

s. 4.6.1925 Oulainen

Puoliso: Maija Liisa o.s. Huovinen

s. 1941 Kestilä

Lapset: Pauli Juhani -47, Ritva Inkeri -49, Kaija-Leena -52,

Raija Anneli -54, Riitta Sinikka -80, Pirjo Liisa -81

Jatkosota: ItR 2 tykin suuntaaja

Jandepa, Syväri, Vaaseni, Kemijärvi, Aunus, Kot-
kajärvi, Palalahti, Salmi, Pitkäranta, Röyttä, Tor-
nio

Haavoittunut: 23.3.1944 Syvärillä

Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali

2. lk:n Vapaudenmitali

Suomen Valkoisen Ruusun Ritarikunnan 1. lk:n
mitali

Sotilasarvo: Sotamies

AITTAMAA, Reino Johannes

s. 9.4.1918 Merijärvi

Puoliso: Helmi Sofia o.s. Luonua

s. 1917 Haapajärvi

Lapset: Seija-Hannele -44, Reino Juhani -47, Jouko Antero

-48, Kaija-Leena -52

Talvisota: JR 65 Pataljoonan lääkintäaliupseeri

Taistelut: Suomussalmi, Raate, Näljääkä, Kianta-
järvi, Kuhmo, Löytövaara, Saunajärvi

Jatkosota: JR 32, JR 11 Kiväärijoukkueen johtaja
Taistelut: Pistojoki, Vuoninen, Uhtuan länsipuoli, Kiestinki, Louhi, Tuoppajärvi, Jyväskylä, Alajärvi, Enonsuu

Haavoittunut: 31.7.1941 Uhtualla Makkarakukkulalla
28.7.1942 Uhtualla Turistikukkulalla
9.2.1943 Enonsuussa

Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali miekoilla ja soljella, Jatkosodan Muistomitali, 2. lk:n Vapaudenmitali, 2. lk:n Vapaudenmitali, 1. lk:n Vapaudenmitali, 4. lk:n Vapaudenristi, Saksan Rautaristi 2, Suomen Leijonan Ritarikunnan Ansioristi, Sininen Risti

Sotilasarvo: Ylikersantti
Harrastukset: Sotainvalidityö

ALAHUHTALA, Kaarlo Antto

Maanviljelijä

s. 17.1.1920 Merijärvi

Puoliso: Helmi o.s. Savukoski
s. 1915 Merijärvi
k. 1984 Merijärvi

Lapset: Liisa -38, Auli -41, Esko -43, Maire -45, Matti -47, Kerttu -48, Heikki -50, Anneli -51, Pekka -53, Riitta -54, Hilikka -55, Eila -57, Mikko -60

Jatkosota: JR 28, JR 53 kiväärinmies, lähetti
Taistelut: Virtainkangas, Rukajärven suunta, Maaselän kannas, Perälahti

Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali, 2. lk:n Vapaudenmitali, Suomen Valkoisen Ruusun 1. lk:n mitali, Hevosjalostusliiton hopeinen ansiomerkki, Maataloustuottajien kultainen ansiomerkki

Sotilasarvo: Korpraali
Luottamustoimet: Kunnanvaltuuston jäsen
Kunnanhallituksen jäsen
Useiden eri lautakuntien jäsenyyksiä

ALAMÄNNISTÖ, Väinö Heikki

Maanviljelijä

s. 7.10.1925 Oulainen

Puoliso: Laura Elina o.s. Pahkasalo
s. 1922 Merijärvi

Lapset: Marja Elisa -48, Kari Heikki -50, Pirkko Elina -52, Eila Paula Hannele -63

Jatkosota: TP 13, JR 11, JR 1 pikakiväärinmies
Taistelut: Ino - Seivästö, 3.D:n torjuntataistelut Nuoskuan - Vuoksen lohkolla, Vuosalmen puolustustaistelut, Tornio, Saarenpään - Mukkavaaran taistelut

Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali, 1. lk:n Vapaudenmitali, 2. lk:n Vapaudenmitali, Suomen Kunnallisliiton hopeinen ansiomerkki

Sotilasarvo: Korpraali

Luottamustoimet: Kunnanvaltuuston jäsen
Kunnanhallituksen varapuheenjohtaja
Koululautakunnan puheenjohtaja
Vaalilautakunnan puheenjohtaja
Kunnan tilintarkastajien puheenjohtaja
Teknisen lautakunnan puheenjohtaja
Tutkijalautakunnan varapuheenjohtaja
Kansakoulun johtokunnan jäsen
Oulaisten seudun terveyskeskuksen tilintarkastaja
Oulun Yliopistollisen Keskussairaalan liittovaltuuston jäsen
Oulunsuun sairaalan liittovaltuuston jäsen
Maakuntaliiton liittovaltuuston jäsen
Seutukaavaliiton liittovaltuuston jäsen
Kotiseutuyhdistyksen johtokunnan jäsen
Metsänhoitoyhdistyksen hallituksen jäsen
Maataloustuottajien hallituksen jäsen
Maamiesseuran johtokunnan puheenjohtaja
Ylipään uusjaon päätoimitsija

ALAPERE, Einari Nikolai

Maanviljelijä

s. 15.3.1899 Merijärvi

k. 25.5.1964 Merijärvi

Puoliso: Martta Katariina o.s. Viitala
s. 1909 Merijärvi
k. 1979 Merijärvi

Lapset: Annikki -33, Laura -35, Salme -39, Arja -49

Talvisota: JR 40 ajomies
Taistelut: Pelkosenniemi, Joutsjärvi, Märkäjärvi, Vilajoki

Jatkosota: JR 32 kiväärinmies
Taistelut: Vuoniemi, Pistojoki, Tetrivaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taistelut

Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomitali
Sotilasarvo: Korpraali
Luottamustoimet: Kunnanhallituksen jäsen
Sosiaalilautakunnan jäsen
Osuusmeijerin hallintoneuvoston jäsen

ALARANTA, Esko Kalervo

Maanviljelijä

s. 27.3.1926 Merijärvi

Puoliso: Toini Marjatta o.s. Salmela
s. 1924 Merijärvi
k. 1991 Merijärvi

Lapset: Marjatta -47, Juhani -48, Hilikka -51, Paula -53, Tuula -57

Jatkosota: JR 1 panssaritorjuntatykkimies
Taistelut: Laatokan koillispuoli, Lahdenpohja, Huuhanmäki, Jaakkima, Lumivaara

Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali

Sotilasarvo: Tykkimies
Harrastukset: Hevosurheilu

ALARANTA, Väinö Ilmari
Autoilija
s. 9.6.1908 Merijärvi
k. 25.9.1964 Merijärvi
Puoliso: Alli Matilda o.s. Pennala
s. 1903 Töysä
Lapset: Raija-Maija -29, Jukka Pekka -36
Jatkosota: TyöK
Laatokan pohjoispuoli
Sotilasarvo: Sotamies

ALARANTA, Yrjö Kustaa Johannes
s. 6.10.1902 Merijärvi
k. 21.4.1968 Merijärvi
1. puoliso: Asta Johanna o.s. Härö
s. 1901 Merijärvi
k. 1945 Merijärvi
2. puoliso: Katri Lydia o.s. Tilvis
s. 1902 Kalajoki
k. 1974 Merijärvi
Lapset: Irja -23, Eero -24, Esko -26, Kaarina -27, Kerttu
-29, Maija-Liisa -34, Paavo -45
Jatkosota: TäydP autokorjaamo
Hyrnsalmi
Sotilasarvo: Sotamies

ASIKKALA, Ahti Olavi
Asentaja
s. 26.6.1924 Merijärvi
k. 14.1.1981 Ruotsi
Jatkosota: JR 12, ErP 16 taistelulähettiläs
Taistelut: Vienan kanava, Maaselkä, Hiisjärvi,
Ihantala, Pohjois-Suomen taistelut
Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali, 2. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Korpraali

BACKMAN, Lauri Eemil
Maanviljelijä
s. 26.11.1910 Pyhäjoki
k. Merijärvi
Puoliso: Täimi o.s. Hiitola
s. Merijärvi
Lapset: Raimo, Juhani, Airi, Arja, Aila, Aini, Armi, Teu-
vo, Ari
Talvisota: JR 26
Taistelut: Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita,
Vuosalmi
Jatkosota: JR 32, JR 53
Taistelut: Vuoninen, Pistojoeki, Korpivaara, Tetri-

vaara, Uhtuan suunta, Kivennapa, Muolaa Heinjo-
ki, Nuoksua, Vuoksi, Tornio, Rovaniemi, Kittilä
Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomitali
Sotilasarvo: Sotamies

EILO, Aarne Viktor
Pienviljelijä
s. 30.10.1920 Pyhäjoki
k. 30.6.1985 Raahe
Puoliso: Bertta Marjatta o.s. Viirelä
s. 1923 Merijärvi
k. 1980 Raahe
Lapset: Kauko -44, Kaija -45, Leena -47, Pirkko -51, Eija
-57, Heikki -63
Jatkosota: JR 32 kiväärimies
Taistelut: Vuoninen, Pistojoeki, Korpivaara, Tetri-
vaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli, Karjalan kan-
nas
Sotilasarvo: Sotamies

EILOLA, Ahti Immanuel
Kirvesmies
s. 26.3.1920 Merijärvi
Puoliso: Ilta Rauha o.s. Siipilehto
s. 1928 Merijärvi
Lapset: Juhani -51, Aarno -54, Hilikka -58, Erkki -64
Jatkosota: 11. KnKorK tinaaja
Kannas, Itä-Karjala, Karhumäki
Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali
Sotilasarvo: Alikersantti

EILOLA, Eero Johannes
s. 16.6.1906 Merijärvi
k. 15.7.1970 Merijärvi
Talvisota: PPP 7 konekivääriampuja
Taistelut: Karjalan kannas
Jatkosota: JR 32, JR 11 pikakivääriampuja
Taistelut: Pistojoeki, Vuoninen, Korpivaara, Tetri-
vaara Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli, Lapin sota
Haavoittunut: Pistojoella
Sotilasarvo: Sotamies

EILOLA, Eino Olavi
Metsätyömies
s. 17.12.1917 Merijärvi
Puoliso: Eva o.s. Penttinen
s. 1916 Saarijärvi
k. 1978 Saarijärvi
Talvisota: PohjR
Taistelut: Nurmijärvi, Muolaa, Leppäsuu, Kilpee,
Kämärä, Karisalmi
Jatkosota: 1/AVarK varastomies

Taistelut: Ilomantsi, Möhkö, Koitajoki, Suojoki,
Karhumäki
Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali
Sotilasarvo: Korpraali

EILOLA, Ernest Juho
Maanviljelijä
s. 8.1.1909 Merijärvi
k. 21.7.1976 Merijärvi
Puoliso: Saimi Esteri o.s. Pienhäkkinen
s. 1917 Oulainen
Lapset: Eeva -47, Matti -48, Eila -50, Irma -53, Heikki -57
Jatkosota: Kol/15 P ajomies
Taistelut: Suvijärvi - Röhö, Syksyjärvi, Kemi
Sotilasarvo: Sotamies

EILOLA, Otto Arvid
Maanviljelijä
s. 23.3.1922 Merijärvi
Puoliso: Vilma Katariina o.s. Nevanperä
s. 1921 Merijärvi
k. 1992 Raabe
Lapset: Anneli -48, Atte -50, Auvo -51, Ari -54, Alpo -59,
Antti -62
Talvisota: Työk vapaaehtoisena
Somme, Pappilanniemi, Karjalan kannas
Jatkosota: 12.Pr, PionP 36 pioneeri, lähetti
Taistelut: Krivin, Ihantalan, Maaselän ja Salmijoen
puolustustaistelut
Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomita-
li, 2. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Korpraali
Harrastukset: Kuntoliikunta

EILOLA, Tauno Mikael
Rakennusmies
s. 17.10.1919 Merijärvi
k. 8.8.1985 Tornio
Puoliso: Maija Sofia o.s. Suonvieri
s. 1920 Tornio
k. 1988 Tornio
Talvisota: JvKouk asevelvollinen
JR 8 viestimies
Taistelut: Laatokan Karjala
Haavoittunut: Elokuussa 1941 Präsässä
Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomita-
li, 1. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Korpraali

EILOLA, Väinö Johannes
Maanviljelijä, autoilija
s. 28.10.1910 Merijärvi
k. 23.6.1987 Merijärvi
Puoliso: Laura o.s. Pyhälä
s. 1919 Merijärvi
k. 1984 Merijärvi
Lapset: Sakari -39, Marjatta -40, Annikki -41, Lea -43, Kari
-46, Aaro -48, Eero -49
Talvisota: JR 32 kiväärimies
Taistelut: Viipurinlahti, Onkamusjärvi
Jatkosota: LR, RR, 25.TykK, 64.AutoK, JR 32 kiväärimies,
autonkuljettaja
Taistelut: Pistojoeki, Uhtua, Kuparisaari, Juntus-
ranta, Vuoninen, Heinjoki, Kuuterselkä, Viipurin-
lahti, Rovaniemi
Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomitali
Sotilasarvo: Korpraali
Harrastukset: Kuntoliikunta, lukeminen

EILOLA, Väinö Viljami
Maanviljelijä
s. 23.9.1911 Merijärvi
k. 19.11.1953 Harjavalta
Puoliso: Lyyli Augusta
s. 1908 Räisälä
Talvisota: kiväärimies
Taistelut: Karjalan kannas
Jatkosota: kiväärimies
Taistelut: Karjalan kannas
Sotilasarvo: Sotamies

EILOLA, Yrjö Heikki
Kirvesmies
s. 22.2.1908 Merijärvi
k. 19.3.1972 Merijärvi
Puoliso: Aino Armiida o.s. Elsilä
s. 1907 Merijärvi
k. 1951 Merijärvi
Lapset: Laila -34, Leea -37, Vesa -41, Eila -44
Talvisota: JR 40 kiväärimies
Taistelut: Pelkosenniemi, Savukoski
Jatkosota: JR 32, JR 58 kiväärimies
Taistelut: Pistojoeki, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli
Haavoittunut: Pistojoella
Sotilasarvo: Sotamies

ELSILÄ, Eino Matias
Maanviljelijä
s. 5.11.1914 Merijärvi
Puoliso: Sikrit Alina o.s. Laurila
s. 1906 Pälkäne
Talvisota: JR 26 konepistoolimies
Taistelut: Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi
Jatkosota: Toiminut vartijana eri vankileireillä
Sotilasarvo: Sotamies

ELSILÄ, Kaarlo Johannes
s. 11.11.1911 Merijärvi
k. 28.11.1986 Oulu
Puoliso: Salli o.s. Jokipesola
s. 1924 Kannus
k. 1977 Oulu
Lapset: Eero -44, Pauli -45, Kalevi -50, Helena -53, Seppo -63
Talvisota: JR 26 kiväärimies
Taistelut: Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi
Jatkosota: JR 32 kiväärimies
Taistelut: Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetri-
vaara, Uhtuan länsi ja pohjoispuoli
Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomitali
Sotilasarvo: Sotamies

ELSILÄ, Väinö
Maanviljelijä
s. 4.10.1910 Merijärvi
Puoliso: Aino Elisapet o.s. Rataeilola
s. 1908 Merijärvi
k. 1990 Fagersta Ruotsi
Lapset: Sointu -31, Aaro -33, Elle -38, Viena -42, Pertti -46,
Martti -46, Risto -49
Talvisota: JR 26 patruunankantaja, taistelulähetä
Taistelut: Lauttaniemi, Punnusjoki, Salmenkaita,
Vuosalmi
Jatkosota: JR 32, ErP 20 konepistoolimies, panssaritorjunta-
mies
Taistelut: Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetri-
vaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli, Rajajoki,
Vammelsuo, Viipurinlahti
Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomita-
li, 2. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Korpraali

ERKKILÄ, Antti Oskari
Pienviljelijä
s. 16.7.1911 Merijärvi
k. 4.5.1978 Merijärvi
Puoliso: Julia Katariina o.s. Härö
s. 1917 Merijärvi
Talvisota: JR 40 keittäjä
Taistelut: Pelkosenniemi, Savukoski, Joutsijärvi,
Märkäjärvi, Vilajoki
Jatkosota: JR 32, KevOs 5, ErP 20
Taistelut: Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetri-
vaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli, Viipurinlahti,
Hietala, Vammelsuo, Rajajoki
Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomita-
li, 2. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Korpraali

ERKKILÄ, Matti Johannes
Maanviljelijä
s. 16.7.1908 Merijärvi
k. 28.7.1982 Liminka
Puoliso: Hilda o.s. Kannainen
s. 1915 Ylikiminki
Talvisota: JR 40 kiväärimies
Taistelut: Pelkosenniemi, Savukoski, Märkäjärvi,
Vilajoki
Jatkosota: JR 32 kiväärimies
Taistelut: Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetri-
vaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli
Sotilasarvo: Sotamies

ERKKILÄ, Otto
Työmies
s. 30.11.1908 Merijärvi
Puoliso: Anna Kyllikki o.s. Anttila
s. 1911 Pyhäjoki
Lapset: Reetta -46, Marja-Leena -48
Jatkosota: JR 32, ErP 17 kiväärimies, tulenjohtuemies
Taistelut: Juntusranta, Vuoninen, Pistojoiki, Korpi-
vaara, Tetri-vaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli,
Loimola, Soanlahti, Syvärin länsipuoli
Sotilasarvo: Korpraali

ESKOLA, Paavo Rudolf
Maanviljelijä
s. 14.12.1911 Alavieska
k. 25.10.1989 Merijärvi
Puoliso: Ilma Kaarina o.s. Ojala
s. 1924 Merijärvi
Lapset: Anna -50, Seppo -56
Jatkosota: JR 32 kiväärimies, ryhmänjohtaja
Taistelut: Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli, Sahakylä,

Riikola, Kukkola, Vuosalmi, Ihantala, Tornion taistelu
Haavoittunut: 6.10.1944 Torniossa
Kunniamerkit: 2. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Alikersantti

HAARAKANGAS, Aarne Heikki
s. 20.4.1920 Merijärvi
Muuttanut 23.11.1943 Ouluun
Jatkosota: JR 10
Taistelut: Tuulivaara, Repola, Rukajärvi, Virta, Omelia, Pajarinjärvi, Pismajoki, Outajärvi
Sotilasarvo: Sotamies

HAARAKANGAS, Aarne Henrik
Maanviljelijä
a. 21.8.1916 Merijärvi
k. 5.11.1968 Merijärvi
Puoliso: Aino Maria o.s. Pajander
s. 1918 Merijärvi
Lapset: Marjatta -43, Aimo -46, Asko -47, Anna-Liisa -50, Tarja -59
Talvisota: Kiväärimies
Taistelut: Kannaksella
Jatkosota: JR 32 kiväärimies
Taistelut: Vuoninen, Kis-Kisjärvi
Haavoittunut: 21.8.1941 Kis-Kisjärvellä
Kunniamerkit: 2.lk:n Vapaudenmitali, Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomitali
Sotilasarvo: Korpraali

HAARAKANGAS, Ahti Benjamin
Rakennuspiirtäjä
s. 14.9.1925 Merijärvi
Puoliso: Elina Johanna o.s. Mickelsson
s. 1928 Lohjan maalaiskunta
Lapset: Ari -64
Jatkosota: JP:n ErPsTykK ryhmänjohtaja
Taistelut: Vuosalmi, Muhos, Pudasjärvi, Rovaniemi, Ranua, Ylimaa, Sodankylä, Vuotso, Ivalo
Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali
Sotilasarvo: Alikersantti

HAARAKANGAS, Alpo Benjamin
Maanviljelijä
s. 5.1.1923 Merijärvi
k. 7.1.1984 Oulainen
Puoliso: Vieno Helena o.s. Hernetaho
s. 1910 Merijärvi
k. 1987 Oulainen
Lapset: Maija -47, Kaija -48, Raija -52

Jatkosota: RajajP 7 kiväärimies
Taistelut: Uhtuan suunta, Kotajärvi, Kivijärvi, Tolvajärvi, Ristijärvi, Märkäjärvi
Sotilasarvo: Jääkäri

HAARAKANGAS, Eino Jalmari
Maanviljelijä
s. 6.1.1915 Merijärvi
Puoliso: Tyne Annikki o.s.
s. 1921 Merijärvi
k. 1984 Merijärvi
Lapset: Raili -40, Pirjo -41, Juhani -45, Paavo -47, Tuula -49, Pentti -50, Elma -52, Marja-Leena -54, Irma -55, Paula -57, Markku -63
Talvisota: JR 26 ryhmänjohtaja, tähystäjäaliupseeri
Taistelut: Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi
Jatkosota: JR 32, JR 11 lähettialiupseeri
Taistelut: Länsikannas, Kivennapa, Muolaa, Heinjoki, Nouskuan, Vuoksen ja Vuosalmen puolustus-taistelut
Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali, 2. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Alikersantti
Luottamus-toimet: Kunnanvaltuuston jäsen, Verolautakunnan jäsen, Sosiaalilautakunnan jäsen
Harrastukset: Liikunta

HAARAKANGAS, Olavi Ilmari
Maanviljelijä
s. 15.10.1920 Merijärvi
1. puoliso: Anni Sofia o.s. Viitala
s. 1918 Merijärvi
k. 1950 Merijärvi
2. puoliso: Eeva Heleena
s. 1929
Lapset: Heikki -42, Sirkka -44
Jatkosota: Sotasairaala 42 vanginvartija, lääkintämies
Lappeenranta
Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali
Sotilasarvo: Korpraali

HAARAKANGAS, Otto Viljami
Maanviljelijä, kauppias
s. 27.11.1908 Merijärvi
k. 3.7.1969 Oulu
Puoliso: Taimi Lydia o.s. Rantanen
s. 1906 Kiukainen
Lapset: Anja -41, Kauko -48
Talvisota: JR 26 kiväärimies
Taistelut: Vuoksela, Punnusjoki

Jatkosota: JR 32 kiväärimies
 Taistelut: Vuoninen, Pistojoeki, Korpivaara, Tetri-
 vaara, Uhtuan länsipuoli
 Haavoittunut: 1941 Pistojoella
 Kunniamerkit: 2. lk:n Vapaudenmitali
 Sotilasarvo: Sotamies

HAARAKANGAS, Pentti Johannes
 Maanviljelijä
 s. 13.9.1917 Merijärvi
 k. 21.9.1985 Raahen
 Talvisota: JR 64 lääkintäaliupseeri
 Taistelut: Suomussalmi, Pitkäranta, Raate
 Jatkosota: lääkintäaliupseeri
 Taistelut: Länsikannas, Kivennapa, Muolaa, Hein-
 joki, Noskua, Vuoksi, Vuosalmi
 Haavoittunut: 1944 Vuoksella
 Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomita-
 li, 4. lk:n Vapaudenristi, 1. lk:n Vapaudenmitali, 2.
 lk:n Vapaudenmitali
 Sotilasarvo: Kersantti

HAGLUND, Nils Allan
 Mainospiirtäjä
 s. 6.12.1921 Merijärvi
 k. 17.6.1992 Merijärvi
 Talvisota: Vapaaehtoisena Joukkue Kaipaisessa Itärajalla.
 Jatkosota: JR 11 kartanpiirtäjä
 Taistelut: Uhtuan suunta, Kannaksen torjunta- ja
 viivytystaistelut, Tornion maihinnousu
 Haavoittunut: 1941 Pistojoella
 Sotilasarvo: Korpraali
 Harrastukset: Taiteet, lenkkeily, matkailu

HAGLUND, Rolf Herman
 Tekniikan lisenssiaatti
 s. 21.5.1920 Merijärvi
 k. 18.11.1970 Lahti
 Puoliso: Irja Maria o.s. Saloharju
 s. 1919 Lempäälä
 k. 1989 Kuopio
 Lapset: Olavi -46, Pentti -51
 Talvisota: Vapaaehtoisena loppusodasta Kannaksella
 Jatkosota: JR 40 joukkueenjohtaja
 Taistelut: Sallan, Kiestingin ja Suomussalmen
 suunnalla
 Haavoittunut: 1941 Kiestingissä
 Sotilasarvo: Luutnantti
 Luottamus-
 toimet: Lahden seudun Diploomi-insinöörit ry:n puheen-
 johtaja
 Harrastukset: Kalastus, lenkkeily

HAKALA, Kalle Aukusti
 Maanviljelijä
 s. 23.2.1912 Merijärvi
 k. 6.7.1965 Merijärvi
 Puoliso: Martta Heleena
 s. 1913 Merijärvi
 Lapset: Taina -37, Toini -39, Taisto -41, Tenho -45, Tapani
 -46, Tellervo -48, Tuula -50
 Talvisota: JR 26 konekiväärimies
 Taistelut: Vuoksela, Punnusjoki
 Jatkosota: JR 32, JR 11 konekiväärimies
 Taistelut: Vuoninen, Pistojoeki, Korpivaara, Tetri-
 vaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli, Kiestinki,
 Ahvenlahti
 Haavoittunut: Punnusjoella
 Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali, 2. lk:n Vapaudenmitali
 Sotilasarvo: Sotamies
 Harrastukset: Metsästys

HAKALA, Veikko Kalervo
 Maanviljelijä
 s. 4.11.1922 Merijärvi
 k. 26.4.1992 Kaunialan sotavammassa
 Puoliso: Tuulikki o.s. Rautio
 s. 1917 Raahen
 Lapset: Heikki -51, Jaakko -54, Päivi -55, Maria -57, Kaisa
 -58
 Jatkosota: JR 11, JR 53 kiväärimies
 Taistelut: Jyväskylä, Uhtuan länsipuolen taistelut
 Haavoittunut: 21.10.1942 Jyväskylässä
 16.4.1943 Uhtuan länsipuolella
 Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali, 2. lk:n Vapaudenmitali,
 Suomen Leijonan ansioristi, Eläkeliiton kultainen
 ansiomerkki, Keskustapuolueen ansiomerkki, So-
 tainvalidien ansiomerkki
 Sotilasarvo: Sotamies
 Luottamus-
 toimet: Kirjastolautakunnan jäsen
 Museolautakunnan jäsen
 Lainajyvästön jäsen
 Luottamustoimet Rintamamiesveteraaneissa,
 Sotainvalideissa ja Eläkeliitossa
 Harrastukset: Metsästys, kotiseututyö, Numismatia, 4H-
 toiminta, lakiasiat

HAUKIPURO, Erkki Antero
 Maaherra
 s. 18.2.1921 Raahen
 Puoliso: Elma Annikki o.s. Pohjanen
 s. 1923 Oulainen
 Lapset: Annikki -50, Aino -51, Esko -56, Teuvo -62
 Talvisota: Toiminut vapaaehtoisena linnoitustöissä Kannak-
 sella

Jatkosota: JR 11 Taistelulähtetäälliupseeri, ryhmänjohtaja
Taistelut: Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Oinassalmi, Vuoninen, Pistojoeki, Korpiljärvi, Uhtuan länsipuoli, Kiestinki, Ahvenlahti, Kannaksen viivyty- ja torjuntataistelut, Tornion valtaus

Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomitali, 2. lk:n Vapaudenmitali, Pioneeriristi, Suomen Leijonan Ansioristi, Suomen Leijonan Komentajamerkki, Suomen Leijonan 1. lk:n Komentajamerkki, Sotilasansiomitali, Väestösuojelun 1. lk:n ansiomitali, Suomen Punaisen Ristin pronssinen ansiomitali, Suomen Urheilun Ansiomitali kultaristein, Maatalouskeskusten Liiton kultainen kunniamerkki, Itävallan suuri hopeinen Ansioristi olkanauhoin ja rintamerkein, Saksan liittotasavallan Suuri Ansioristi tähden kera

Sotilasarvo: Ylikersantti
Luottamustoimet: Kansanedustaja
Maa- ja metsätalousministeri
Tasavallan presidentin valitsijamies
Merijärven kunnanvaltuuston puheenjohtaja
Keskustapuolueen eduskuntaryhmän puheenjohtaja
Toiminut puheenjohtajana mm:
Merijärven Osuuspankin johtokunta
Merijärven Palovakuutusyhdistyksen hallitus
Merijärven Metsänhoitoyhdistyksen hallitus
Revon Sähkön hallintoneuvosto
Rannikon Maidon johtokunta
Pohjois-Pohjanmaan Maakuntaliiton maakuntaneuvosto
Suomen Punaisen Ristin Oulun piiri
Oulun läänin urheilulautakunta
Oulun läänin liikenneturvallisuuslautakunta
Suomen Kulttuurirahaston Pohjois-Pohjanmaan rahasto
Oulun Osuuspankin hallintoneuvosto
Oulun maatalouskeskus
Maatalouskeskusten Liiton valtuuskunta
Oulun Paasikiviseura
Toiminut varapuheenjohtajana mm:
Pohjois-Pohjanmaan piirimetsälautakunta
Kalajoen sairaalan liittovaltuusto
Toiminut jäsenenä mm:
Raahen ammattikoulun liittovaltuusto
Raahen ammattikoulun liittohallitus
Siika-Pyhäjoki alueliiton hallitus
Merijärven seurakunnan kirkkohallintokunta
Oulaisten Osuuskaupan hallintoneuvosto
Pohjanmaan Puhelinosuuskunnan hallintoneuvosto
Pohjois-Suomen Meijeriliiton johtokunta
Pohjolan Maidon hallitus
SOK:n hallintoneuvosto

Oy Alko Ab:n hallintoneuvosto
Oulu Oy:n hallintoneuvosto
Pohjois-Suomen Keskinäisen vakuutusyhdistyksen hallitus
Tapiolan hallintoneuvosto
Merijärven Kotiseutuyhdistys
Pyhäkoulun alueen Kotiseutuyhdistys
Lisäksi toiminut mm:
Merijärven työvoimatoimiston sihteeri
Valion luottamusmiestilintarkastaja
Suomen Sotaveteraaniliiton liittovalt.jäsen
Harrastukset: Nuoriso- ja urheiluseuratyö, laaja yhteiskunnallinen toiminta, etupäässä yhteiskunnallinen ja historiallinen kirjallisuus

HAUTALA, Johannes

Maanviljelijä

s. 17.1.1903 Merijärvi

k. 18.5.1974 Merijärvi

Puoliso: Saimi Helena o.s. Haarakangas

s. 1913 Merijärvi

k. 1990 Merijärvi

Lapset: Elma -32, Elli -35, Eira -47**Talvisota:** PJP**Jatkosota:** JR 32, JR 11 kiväärin mies
Taistelut: Vuoninen, Pistojoeki, Korpivaara, Tetri-
vaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli, Vuosalmi**Sotilasarvo:** Sotamies**Luottamustoimet:** Kirkkovaltuuston jäsen**Harrastukset:** Metsästys**HAUTALA, Matti**

Maanviljelijä

s. 2.6.1901 Merijärvi

k. 10.3.1961 Merijärvi

Jatkosota: Osallistunut Jatkosotaan, mutta tarkemmat tiedot
puuttuvat**Sotilasarvo:** Sotamies**HAUTAMÄKI, Martti Johannes**

s. 6.8.1911

k. 29.4.1976 Oulainen

Talvi- ja

Jatkosota: Osallistunut molempiin sotiin, mutta tarkemmat
tiedot puuttuvat**Sotilasarvo:** Sotamies

HAVISTO, Kaarlo Johannes
 s. 22.5.1902 Merijärvi
 k. 4.7.1963 Merijärvi
 Talvisota: JR 40 kiväärimies
 Taistelut: Pelkosenniemi, Joutsijärvi
 Jatkosota: JR 32 työvelvollinen
 Uhtuan suunnalla
 Sotilasarvo: Sotamies

HEMMINKI, Olavi Henrik
 Varastonhoitaja
 s. 24.8.1909 Kuortane
 k. 28.10.1970 Oulu
 Puoliso: Impi Maria o.s. Eilola
 s. 1906 Merijärvi
 Lapset: Maila Rakel -35, Jorma Juhani -40
 Talvisota: JR 26
 Taistelut: Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi
 Jatkosota: JR 32, KTR 16 puhelinryhmän johtaja
 Taistelut: Uhtua, Kiestinki - Louhi, Kiestinki - Ahvenlahti, Kivennapa - Kolomäki, Kivennapa, Muolaa, Heinjoki, Nuoskua - Vuoksi
 Kunniamerkit: 2. lk:n Vapaudenmitali, 2. lk:n Vapaudenmitali, 1. lk:n Vapaudenmitali
 Sotilasarvo: Ylikersantti
 Luottamus-
 toimet: Vaalilautakunnan jäsen
 Sähköosuuskunnan johtokunnan jäsen
 Säästöpankin isännistön jäsen
 Harrastukset: Aktiivi- ja penkkiurheilu

HEVOSAHO, Väinö Olavi
 Työmies
 s. 30.10.1920 Lappajärvi
 k. 15.5.1992 Raahe
 Puoliso: Bertta Annikki o.s. Halonen
 s. 1927 Paavola
 Lapset: Pirkko -48, Raija -49, Riitta -50, Aimo -52
 Jatkosota: JR 11, JR 14 Konekiväärimies
 Taistelut: Jyväskylä, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli, Kiestinki, Ahvenlahti, Karjalan kannas, Raivola, Kivennapa, Muolaa, Heinjoki, Noskua, Vuoksenlahti, Vuosalmi, Ihantala
 Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali, Lapinsodan Muistomitali
 Sotilasarvo: Sotamies
 Harrastukset: Pihatytöt, lukeminen, pyöräily

HIETALA, Urho Henrik (Heikki)
 s. 3.2.1912 Pyhäjoki
 k. 10.10.1966 Merijärvi
 Puoliso: Rauha Sylvia o.s. Elsilä ent. Rinkinen
 s. 1919 Merijärvi
 k. 1956 Merijärvi
 Lapset: Matti -49, Eeva -50, Anja -52, Arja -56
 Talvisota: JR 26 muonittaja
 Taistelut: Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi
 Jatkosota: JR 32, JR 11 muonittaja
 Taistelut: Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetri-vaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli
 Sotilasarvo: Sotamies

HIITOLA, Antti Olavi
 Talousneuvos, maanviljelijä
 s. 18.5.1924 Merijärvi
 Puoliso: Siiri Mirjam o.s. Silvennoinen
 s. 1924 Sortavalan maalaiskunta
 Lapset: Ritva -53, Jorma -54, Asta -58
 Jatkosota: VP 31, RjP 7 konepistoolimies, puhelinmies
 Taistelut: Uhtuan suunta, Kivijärvi - Tolvajärvi, Ristijärvi - Kemijärvi
 Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali, Suomen Valkoisen Ruusun 1. lk:n mitali kultaristein, Suomen kunnallisliiton hopeinen ansiomerkki
 Sotilasarvo: Korpraali
 Luottamus-
 toimet: Toiminut puheenjohtajana:
 Kunnanvaltuusto
 Kunnanhallitus
 Asutuslautakunta
 Lomalautakunta
 Tielautakunta
 Vaalilautakunta
 Siika-Pyhäjokialueiliiton liittohallitus
 Revon Sähkö Oy:n hallintoneuvosto
 Maataloustuottajain Merijärven yhdistys
 Merijärven Metsänhoitoyhdistyksen hallitus
 Pohjois-Pohjanmaan Piirimetsälautakunta
 Osuuskunta Rannikon Maidon hallitus
 Osuuskunta Pohjolan Maidon hallitus
 Pohjois-Suomen Meijeriliiton johtokunta
 Pyhäkosken Maamiesseuran johtokunta
 Jokilaaksojen Tarkkailuyhdistyksen valtuuskunta
 Keskustapuolueen Merijärven kunnallisjärjestö
 Varapuheenjohtajana:
 Oulaisten seudun kansanterveystyön kuntainliiton liittovaltuusto
 Jäsenenä:
 Pohjois-Pohjanmaan maakuntaneuvosto
 Pohjois-Pohjanmaan seutukaavaliiton liittovaltuusto

Pohjanmaan Puhelinosuuskunnan hallintoneuvosto
Raahen Ammattikoulun liittohallitus
MTK:n valtuuskunta
Keskusmetsälautakunta Tapion edustajisto
Meijerien Keskusliike Valion hallitus
Oulun läänin Talousseuran johtokunta
Oulaisten Osuuskaupan hallintoneuvosto
Oulaisten Osuuskaupan hallitus
Oulaisten seudun Osuuspankin hallintoneuvosto
Lisäksi toiminut:
Merijärven kunnan palopäällikkönä
Harrastukset: Liikunta, lukeminen

HIITOLA, Einari Mikael
Maanviljelijä
s. 20.10.1907 Merijärvi
k. 15.9.1990 Merijärvi
Puoliso: Hanna Amanda o.s. Koutonen
s. 1903 Alavieska
k. 1970 Merijärvi
Lapset: Vilho -28, Aili -35, Anneli -36, Annikki -45, Tauno -47
Talvisota: HuoltoP 2 Kuormasto ja eläinlääkintäk.
Jatkosota: JR 32 kiväärimies
Taistelut: Vuoninen, Pistojoeki
Haavoittunut: 22.7.1941 Pistojoella
Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomitali, 1. lk:n Vapaudenmitali, 2. lk:n Vapaudenmitali, SUL:n suuri ansiomerkki
Sotilasarvo: Sotamies
Luottamus-
toimet: Useissa kunnallisissa lautakunnissa
Harrastukset: Käsityöt, järjestötoiminta

HIITOLA, Eino Henrikki
Rakennustyömies
s. 22.5.1916 Merijärvi
Puoliso: Elli Raakel o.s. Takala
s. 1918 Pyhäjoki
Lapset: Eero -42, Esko -45, Esa -49, Elisa -53, Eija -61
Talvisota: JR 25 kiväärimies
Taistelut: Kuhmo
Jatkosota: JR 32
Taistelut: Vuoninen, Pistojoeki
Haavoittunut: 22.7.1941 Pistojoella
Sotilasarvo: Korpraali

HIITOLA, Pentti
Poliisi, palopäällikkö
s. 25.2.1925 Merijärvi
k. 18.2.1989 Haapavesi
Puoliso: Aino o.s. Matikainen
s. 1923 Sortavalan maalaiskunta
Lapset: Helena -50, Pekka -57, Päivi -59, Paavo -60, Hannu -61
Jatkosota: VP 31, JR 1 viestialiupseeri
Taistelut: Uhtuan suunta, Kannaksen torjuntataistelut, Pohjois-Suomessa: Tornio, Rovaniemi, Kare-suvanto
Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali, 2. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Väpeli
Harrastukset: Urheilu, metsästys

HIITOLA, Veikko Jalmari
Maanviljelijä
s. 6.2.1925 Merijärvi
Puoliso: Aino Esteri o.s. Viirelä
s. 1932 Merijärvi
Lapset: Juha -53, Pekka -54, Sisko -55, Tapio -56, Hilikka -58, Maija -61, Aimo -65, Aila -67
Jatkosota: JvKoulK 25, Ilmav.ViestiK puhelinmies
Taistelut: Lapin sota
Sotilasarvo: Korpraali
Harrastukset: Metsästys, lukeminen

HIITOLA, Veikko Valtteri
Maanviljelijä, varastomies
s. 14.3.1919 Merijärvi
Puoliso: Eeva Annikki o.s. Kupulisoja
s. 1921 Pyhäjoki
Lapset: Raili -48, Marja-Leena -54
Talvisota: JvKoulK 5, 10/ViestiKK puhelinmies
Taistelut: Laatokan Karjala
Jatkosota: JR 8 viestimies
Taistelut: Laatokan Karjala, Äänislinna, Syväri, Juksavi, Pitma, Kirvesjärvi, Kaunaselkä, Tulemajoki, Käsnäselkä, Loimola, Tornio - Muonio operaatio
Kunniamerkit: 2. lk:n Vapaudenristi, Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomitali, Suomen Leijonan Ansioristi
Sotilasarvo: Korpraali
Luottamus-
toimet: Monia kunnallisia luottamustehtäviä Merijärven kunnassa
Muuta järjestötoimintaa
Harrastukset: Lukeminen, kuntoilu

HIITOLA, Väinö Johannes
Maanviljelijä
s. 1.1.1911 Oulainen
Puoliso: Aino Inkeri o.s. Mellilä
s. 1921 Mellilä
Lapset: Seija Anja Kaarina -45, Saara Anna-Liisa -49
Jatkosota: JR 32 kiväärimies, lähetti
Taistelut: Pistojoensuu, Vuoninen, Korpivaara, Tetri-
vaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli
Haavoittunut: 3.8.1941 Uhtuan länsipuolella
Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali, 1. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Korpraali
Luottamus- Jäsenenä eri kunnallisissa lautakunnissa
toimet: Kirkkovaltuuston jäsen
Harrastukset: Toiminta eri tehtävissä Sotainvalidien veljesliitossa

HILLUKKALA, Antti Arvid
Maanviljelijä
s. 20.5.1902 Merijärvi
k. 12.9.1982 Merijärvi
Puoliso: Anna Alina o.s. Huhta
s. 1901 Merijärvi
k. 1988 Merijärvi
Lapset: Irja -21, Veikko -23, Kaarlo -25, Ahti -28, Elsa -30,
Erkki -32, Vilho -35, Saimi -38, Katri -40
Talvisota: JR 25 huoltomies
Kuhmo
Jatkosota: SotaS 41 apumies
Hyrynsalmi
Sotilasarvo: Sotamies

HILLUKKALA, Kaarlo Arvi
Maanviljelijä
s. 23.12.1925 Merijärvi
k. 23.9.1977 Oulainen
Puoliso: Anni Susanna o.s. Mikkola
s. 1928 Merijärvi
k. 1977 Oulainen
Lapset: Kerttu -49, Maija-Leena -51, Toivo -56, Jorma -59,
Antero -64, Hellevi -66
Jatkosota: JP 2 kiväärimies
Taistelut: Vuosalmi, Ylimaa, Vuotso, Laanila, Iva-
lo, Inari
Sotilasarvo: Sotamies

HUHTALA, Aleksander
Kirvesmies
s. 25.7.1906 Pyhäjoki
k. 9.4.1979 Raahen
Puoliso: Enni Ilona o.s. Tähjä
s. 1913 Merijärvi
k. 1987 Raahen
Lapset: Kaija -47, Toini -49, Pirkko-Liisa -55
Talvisota: JR 24 kiväärimies, konepistoolimies

Jatkosota: Taistelut: Kollaa, Kurtti, Alakurtti, Kuolajärvi
JR 33 kiväärimies, konepistoolimies
Kunniamerkit: Taistelut: Lehtopilkkovaara, Juustila, Viipuri
Talvisodan Muistomitali, 2. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Sotamies

HÄRÖ, Aarre Eerik
s. 15.4.1923 Merijärvi
k. 11.5.1990 Salla
Puoliso: Maija o.s. Tervo
s. 1926 Salla
Lapset: Keijo -49, Arja -50, Lea -51, Tytti -54, Pirjo -56,
Tarja -60, Pia -63, Merja -65, Jyrki -67
Jatkosota: 12.Pr, JR 54, 21.Pr Kiväärimies
Taistelut: Krivi, Vienan kanava, Leppäjoki, Sara-
vaara, Kumsa, Porajärvi, Liúsvaara, Lutikkavaara
Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali, 2. lk:n Vapaudenmitali,
1. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Sotamies

HÄRÖ, Eino Johannes
Maanviljelijä
s. 6.11.1919 Merijärvi
Puoliso: Elli o.s. Rytimaa
s. 1929 Merijärvi
Lapset: Heikki -48, Heikki -54
Talvisota: JR 25
Taistelut: Löytövaara, Rukajärvi
Jatkosota: JR 10
Taistelut: Nyssönvaara, Porajärvi, Rukajärvi
Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali, Talvisodan Muistomita-
li, 2. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Korpraali

HÄRÖ, Ewald Kalervo
Maanviljelijä
s. 7.9.1921 Merijärvi
Puoliso: Elli Emilia o.s. Syrjäla
s. 1929 Alavieska
Lapset: Kauko -49, Kari -51, Tuula -54, Tarja -56, Kyösti
-57, Terttu -61, Teija -64
Jatkosota: JR 45 kiväärimies
Taistelut: Maaselänkannas, Syväri, Karhumäki,
Laatokan pohjoispuoli, Kemi, Rovaniemi
Haavoittunut: Vuonna 1944
Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali, 2. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Korpraali
Harrastukset: Raviurheilu

HÄRÖ, Kaarlo Henrikki
Metsuri
s. 19.1.1924 Merijärvi
Puoliso: Rauha Sylvi o.s. Syrjälä
s. 1931 Alavieska
Jatkosota: JR 11 konepistoolimies
Taistelut: Uhtua, Ihantala, Vuosalmi, Riihivaara, Tornio, Rovaniemi, Kittilä, Muonio
Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali, 2. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Korpraali

HÄRÖ, Otto Erkki
s. 28.6.1917 Merijärvi
k. 28.6.1971 Merijärvi
Puoliso: Rauha Sylvi o.s. Syrjälä
s. 1931 Alavieska
Lapset: Raija Orvokki -51
Talvisota: UudRakR jääkäri
Taistelut: Lemettilä, Pitkäranta
Jatkosota: JR 32 jääkäri, pioneeri
Taistelut: Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetri-
vaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli, Rajajoki,
Vammelsuu, Viipurinlahti
Sotilasarvo: Sotamies

HÄRÖ, Pauli Veli Kullervo
Metsuri
s. 20.7.1923 Merijärvi
k. 12.4.1976 Kittilä
Jatkosota: JR 13, JR 45 kiväärimies
Taistelut: Syvärin sillanpääaseman taistelut, Syväri
- Syksyjärven viivytystaistelut
Sotilasarvo: Sotamies

HÄRÖ, Setti
Maanviljelijä
s. 9.11.1915 Merijärvi
k. 5.6.1990 Merijärvi
Talvisota: JR 69, 21.Pr kiväärimies, taistelulähetä
Taistelut: Karjalan kannas
Jatkosota: JR 32, JR 53 kiväärimies, taistelulähetä
Taistelut: Uhtua, Karjalan kannas, Kivennapa,
Muolaa, Heinjoki, Noskua, Vuoksen lohko, Kuparisaari, Vuosalmi, Ihantala
Haavoittunut: 22.7.1941
Sotilasarvo: Sotamies

HÄRÖ, Taavi Kalevi
Katsastusteknikko
s.19.1.1921 Merijärvi
Puoliso: Inga Mirjam o.s. Kottila
s. 1925 Oulu
Lapset: Leena -49, Paavo -58
Talvisota: SK:n vartiopalvelu, puhelinkekus Misi, Huolto-
keskus Lahti autoryhmän johtaja
Jatkosota: 3.D 64. AutoK aseellinen autoryhmän johtaja
Taistelut: Uhtuan länsipuoli, Karjalan kannas, Kit-
tilän suunta
Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomitali,
2. lk:n Vapaudenmitali, Pohjois-Vienan Risti, Sini-
nen Risti, Suomen Valkoisen Ruusun 1. lk:n Mitali
Sotilasarvo: Kersantti
Harrastukset: Kuorolaulu, autojärjestötoiminta, metsästys, ret-
keily

HÄRÖ, Unto Kalervo
Seminologi
s. 28.4.1922 Merijärvi
Jatkosota: PionK/12.Pr, PionP 36 taistelulähetä, pioneeri
Taistelut: Krivin lohko, Ihantalan ratkaisutaistelut,
Pohjois-Suomen taistelut
Kunniamerkit: 2. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Korpraali
Harrastukset: Nuorisoseuratyö, urheiluseuratoiminta, mieskuo-
rolaulu, lentopallo

ISOKÄÄNTÄ, Niilo Henrik
Maanviljelijä
s. 10.12.1914 Alavieska
Puoliso: Senja Aleksandra o.s. Ollila
s. 1913 Merijärvi
Lapset: Ritva -46, Aira -48, Kirsti -50, Irma -53, Jorma -57
Talvisota: PionP 9 työjoukot
Taistelut: Kuhmon rintamalla
Jatkosota: 32. AVaK varastomies, kiväärimies
Taistelut: Äänislinna, Syväri, Laatokan Karjala
Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomita-
li, 2. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Korpraali

JUKKOLA, Tuomas Viljami
Maanviljelijä
s. 27.2.1905 Pyhäjoki
k. 10.2.1979 Merijärvi
Puoliso: Jenni o.s. Ollila
s. 1900 Merijärvi
k. 1988 Merijärvi
Talvi- ja Jatkosotaan, mutta tarkem-
mat tiedot puuttuvat
Sotilasarvo: Sotamies

JURVELIUS, Olavi Antero

Rakennusinsinööri

s. 25.8.1908 Oulu

k. 5.12.1975 Merijärvi

Puoliso: Marja Mirjam o.s. Haukipuro
s. 1922 Merijärvi

Lapset: Sirpa -47, Sirkku -48, Riitta-Liisa -50

Talvisota: JR 40 komppanian päällikkö
Taistelut: Pelkosenniemi, Saija, Savukoski, Säkkijärvi, HäivänpäänniemiJatkosota: JR 32, PionP 34 komppanian päällikkö
Taistelut: Vuoninen, Pistojoeki, Korpivaara, Tetri-
vaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli, Länsi-
Kannas, Kivennapa, Muolaa, Heinjoki, Noskua,
Vuoksi, Ihantala, Pohjois-Suomi

Kunniamerkit: 4. lk:n Vapaudenristi tammenlehvien kera

Sotilasarvo: Insinöörikapteeni

Luottamus- Rakennuslautakunnan puheenjohtaja

toimet:

Harrastukset: Metsästys, kalastus

JUSSILA, Huugo Jalmari

s. 14.7.1913 Saloinen

k. 25.1.1982 Merijärvi

Jatkosota: PPP 3

Taistelut: Pistojoeki, Uhtua

Sotilasarvo: Korpraali

Sotavankeus: Katosi Itä-Karjalassa Vengin ja Petrovaaran välillä
29.6.1941

Sotavankina Neuvostoliitossa 30.6.1942-26.12.1944

Karanteenileirillä 26.12.1944-18.1.1945

Kotiutettu 18.1.1945

JUSSILA, Martti Johannes

Kirvesmies

s. 30.12.1922 Merijärvi

k. 31.1.1990 Ruotsi

Puoliso: Aino Fanni o.s. Niemelä
s. Merijärvi

Lapset: Sirkka-Liisa, Matti

Jatkosota: Toiminut taistelulähettinä, mutta tarkemmat tiedot
puuttuvat

Sotilasarvo: Sotamies

JUTILA, Kalle Arviiti

Maanviljelijä

s. 9.4.1922 Merijärvi

k. 27.8.1982 Merijärvi

Jatkosota: PionP 86 pioneeri
Taistelut: Ihantala, Sukko, Maaselänkannas, Poh-
jois-Suomen taistelut

Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali

Sotilasarvo: Sotamies

Harrastukset: Hevoset

JUTILA, Matti Olavi

Metsuri

s. 13.4.1917 Merijärvi

k. 13.1.1966 Merijärvi

Talvisota: JR 26 pikakivääriampuja
Taistelut: Lauttaniemi, Punnusjoki, Salmenkaita,
VuosalmiJatkosota: JR 32, JR 53 konekiväärimies
Taistelut: Pistojoeki, Kiestingin itäpuoli, Tolvajär-
ven suunta

Haavoittunut: 22.7.1941 Pistojoella

6.8.1944 Kiestingin itäpuolella

Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomitali,
2. lk:n Vapaudenmitali

Sotilasarvo: Sotamies

JUTILA, Pauli Antero

Maanviljelijä

s. 10.12.1925 Merijärvi

k. Merijärvi

Jatkosota: JP 2

Taistelut: Vuosalmi, Ylimaa, Vuotso, Laanila, Iva-
lo, Inari

Sotilasarvo: Korpraali

Luottamus- Vaalilautakunnan jäsen

toimet: Vesilautakunnan jäsen

Harrastukset: Metsästys, lukeminen

JYLKKÄ, Väinö Henrikki

Raudoittaja

s. 1.12.1923 Oulainen

Puoliso: Irja o.s. Metso
s. 1927 SalmiLapset: Esko -50, Tuula -51, Jorma -53, Kari -55, Ari -57,
Jari -66Jatkosota: JR 45 ryhmänjohtaja
Taistelut: Seesjärven rannikko, Syvärin sillanpään
torjuntataistelut, Jandena, Palteenkylä, Kuusijär-
vi, Mäkräjärvi, Uusijärvi, Saarimäki, Harakkamä-
ki, Seipivaara, Lavajärvi, Syskyjärven puolustus-
taistelut

Haavoittunut: 11.7.1944 Syskyjärvellä
Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali, 2. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Korpraali
Harrastukset: Kuntoliikunta, kalastus, lukeminen

JÄRVELÄ, Lauri
Maanviljelijä
s. 31.3.1910 Ylivieska
Puoliso: Asta Matilda o.s. Elsilä
s. 1912 Merijärvi
Lapset: Vuokko -44
Talvisota: JR 26 kiväärimies
Taistelut: Kyyrölä, Muolaanjärvi, Vuoksela
Jatkosota: RsPsto 30 ajomies, keittiömies
Taistelut: Värtsilä, Säämäjärvi, Prääsä, Pyhäjärvi,
Petroskoi, Syväri, Juksova, Lavola
Sotilasarvo: Korpraali

KAIVOSOJA, Arvo Valdemar
Maatyömies
s. 22.11.1913 Pyhäjoki
k. 11.4.1947 Merijärvi
Jatkosota: Työk linnoitustyö
Sotilasarvo: Sotamies

KALAPUDAS, Olavi Johannes
Kirvesmies
s. 27.6.1923 Merijärvi
k. 10.10.1986 Merijärvi
Jatkosota: JR 10 hevostamies
Taistelut: Tuulivaara, Repola, Rukajärvi
Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali
Sotilasarvo: Korpraali

KALAPUDAS, Pentti Kalervo
s. 15.2.1925 Merijärvi
Puoliso: Kerttu Marjatta
s. 1923 Oulainen
Lapset: Reijo -47, Raimo -49, Risto -51, Pirkko -52, Päivi
-55, Paula -57, Terttu -58, Marja -60, Sirkka-Liisa
-62, Tuula -65, Jukka -67
Jatkosota: ErPstOs, JR 1 panssaritorjuntaryhmän johtaja
Taistelut: Kuparsaari, Ihantala, Tornio, Ylitornio,
Muonio, Kilpisjärvi
Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali, 2. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Kersantti
Luottamus-
toimet: Rakennuslautakunnan jäsen
Verolautakunnan jäsen
Asutuslautakunnan jäsen

Kansakoulun johtokunnan jäsen
Harrastukset: Hiihtourheilu, metsänhoito

KALAPUDAS, Väinö August
Kirvesmies
s. 24.8.1923 Merijärvi
Puoliso: Veera Marjatta o.s. Vierimaa
s. 1931 Merijärvi
Lapset: Leena -50, Hannu -52, Juha -54, Kaija -56, Eila
-57, Jouni -59, Matti -62, Merja -63
Jatkosota: JR 11 pikakivääriampuja
Taistelut: Uhtuan länsipuoli, Jyväskylä, Alajärvi,
Hirola, Kivennapa, Muolaa, Vuosalmi, Tornio,
Rovaniemi
Haavoittunut: 29.5.1943 Uhtualla, 20.6.1944 Muolaassa
Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali, 2. lk:n Vapaudenmitali,
Valkoisen Ruusun 1. lk:n mitali
Sotilasarvo: Korpraali

KANKAANPÄÄ, Martti Alvar
Talonmies
s. 25.12.1925 Merijärvi
Puoliso: Katri Kaarina o.s. Heikkilä
s. 1930 Oulainen
Lapset: Hannu -51, Ritva -52, Asko -58
Jatkosota: JR 2 kiväärimies
Sotilasarvo: Sotamies

KAREKYTÖ, Paavo Johannes
s. 8.9.1918 Haapavesi
Puoliso: Eevi Matilda o.s. Oinas
s. Pelkosenniemi
Lapset: Jouni -47, Eeva -48, Veli -50, Pirkko -51
Muuttanut Kanadaan 1953
Jatkosota: JR 53
Taistelut: Kiestinki, Louhi, Kapustaoja, Kangas-
vaara, Uhtuan suunta, Tornio, Rovaniemi, Kittilä
Sotilasarvo: Sotamies

KARHUMAA, Vilho Matias
Rovasti
s. 3.9.1902 Oulu
k. 31.7.1986
Puoliso: Aulikki
s. 1911 Isokyrö
Lapset: Pirjo-Liisa -40, Jussi -41, Matti -43, Marjo-Leena
-47, Antti -50
Jatkosota: JR 32, ErP 2 sotilaspastori
Taistelut: Uhtuan pohjoispuolen taistelut, Aunuk-
sen rintama

Kunniamerkit: 4. lk:n Vapaudenristi, Jatkosodan Muistomitali
Sotilasarvo: Sotilaspastori
Harrastukset: Metsästys, kalastus

KARKULAHTI, Eino Mikael
Kirvesmies
s. 6.3.1920 Merijärvi
k. 28.6.1978 Merijärvi
Puoliso: Saimi o.s. Härö
s. 1928 Merijärvi
k. 1988 Merijärvi
Lapset: Kerttu -46, Kauko -49, Keijo -50, Kaisa -51, Kaino -52, Katri -58, Kirsti -59
Jatkosota: JR 10 pikakiväärinmies
Taistelut: Lentiira, Suorankkajärvi, Vittavaara, Lupasalmi, Klyyssinvaara, Feponajoki, Kaatamovaa-
ra, Nurmesjärvi, Porajärvi, Ontajärvi
Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali, 2. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Korpraali

KARKULAHTI, Heikki Johannes
Maanviljelijä
s. 21.1.1921 Merijärvi
k. 3.7.1978 Merijärvi
Puoliso: Terttu Inkeri o.s. Männistö
s. 1927 Merijärvi
Jatkosota: JR 1 kiväärinmies, varastomies
Taistelut: Uhtuan suunnan taistelut
Haavoittunut: 23.7.1941 Pistojoella
Sotilasarvo: Sotamies
Harrastukset: Yleisurheilu

KARKULAHTI, Matti Johannes
Sekatyömies
s. 11.11.1908 Merijärvi
Puoliso: Rauha o.s. Niemistö
s. 1912
Lapset: Mirja Kaarina -49, Martti Henrik -54
Talvisota: JR 25 kiväärinmies
Taistelut: Kuhmo
Jatkosota: JR 32 kiväärinmies
Taistelut: Vuokkiniemi, Pistojoeki, Tetrivaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taistelut
Haavoittunut: 22.7.1941
Kunniamerkit: 2. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Korpraali

KARKULAHTI, Otto
Maanviljelijä
s. 8.3.1907 Merijärvi
k. 4.2.1963 Merijärvi
Puoliso: Lempi o.s. Rättyä
s. 1908 Oulainen
k. 1969 Merijärvi
Lapset: Mauri -31, Eero -34, Jorma -39, Atso -44
Talvisota: JR 40
Taistelut: Pelkosenniemi, Salla
Jatkosota: JR 32
Taistelut: Pistojoeki, Vuoninen, Korpivaara, Tetri-
vaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli
Sotilasarvo: Sotamies

KARKULAHTI, Toivo Heikki
Maanviljelijä
s. 3.7.1924 Merijärvi
k. 3.5.1969 Merijärvi
Puoliso: Iida Lusiina o.s. Härö
s. 1919 Merijärvi
Lapset: Auli Anneli -48
Jatkosota: VartioK vartiomies
Kannaksen VV
Sotilasarvo: Sotamies
Harrastukset: Hevoset

KARKULAHTI, Viljo Johannes
Työmies
s. 24.1.1922 Merijärvi
k. 23.12.1979 Oulainen
Jatkosota: JR 11
Taistelut: Uhtuan suunnan taistelut
Sotilasarvo: Sotamies

KARKULAHTI, Väinö Antreas
Maanviljelijä
s. 11.11.1904 Merijärvi
k. 15.12.1979 Merijärvi
Puoliso: Fanny Maria o.s. Savukoski
s. 1911 Merijärvi
k. 1991 Merijärvi
Lapset: Pentti -32, Paavo -34, Anja -36, Pauli -38, Benjami -40, Pekka -42, Paavo -43, Aino -45, Pasi -48, Anneli -49, Pertti -51, Martti -52, Heikki -54
Talvisota: Osallistunut Talvisotaan, mutta tarkemmat tiedot puuttuvat
Jatkosota: Taistelut mm. Sallassa, Uhtuan suunnalla ja Karjalan kannaksella
Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomitali

Sotilasarvo: Sotamies
Luottamus- Säästöpankin isännistön jäsen
toimet:

KAUPPILA, Juhani Nikolai
Sekatyömies
s. 27.12.1910 Merijärvi
k. 28.4.1970 Haapavesi
Puoliso: Amanda o.s. Sorvisto
s. 1909 Ylivieska
k. 1964 Merijärvi
Lapset: Lahja -43, Siviä -44, Irja -46, Hilikka -51
Talvisota: JR 25 kiväärimies
Taistelut: Kuhmo
Jatkosota: JR 32 kiväärimies
Taistelut: Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetri-
vaara, Uhtuan länsipuoli
Haavoittunut: Vuonisissa
Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali, 1. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Sotamies

KEKOLAHTI, Arvi Andres
Maalari
s. 12.8.1914 Merijärvi
k. 23.10.1984
Puoliso: Lyyli Katariina
s. 1918 Alavieska
Lapset: Reijo -36, Risto -37, Raija -39, Raimo -42, Erkki
-45
Talvisota: JR 26
Taistelut: Kyyrölä, Oinola, Vuoksela
Jatkosota: RsPsto 30
Taistelut: Värtsilä, Säämäjärvi, Prääsä, Petroskoi,
Suunu Syväri, Juustila
Haavoittunut: 14.7.1944 Juustilassa
Sotilasarvo: Korpraali

KEKOLAHTI, Juho Henrikki
s. 13.3.1913 Merijärvi
Puoliso: Martta Maria o.s. Syrjälä
s. 1914 Alavieska
Lapset: Pentti -52, Tarja -54
Talvisota: JR 26
Taistelut: Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita,
Vuosalmi
Jatkosota: JR 32 lääkintäaliupseeri
Taistelut: Pistojoiki, Tetrivaara, Hevoslampi, Mak-
karakukkula, Munakukkula
Sotilasarvo: Alikersantti

KEKOLAHTI, Sulo Aleksanteri
s. 12.2.1911 Merijärvi
Puoliso: Fanni Josefiina o.s. Saari
s. 1912 Alavieska
Lapset: Kauko -35, Viena -37, Verna -43, Kauno -48, Maija
-50
Talvisota: JR 26
Taistelut: Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita,
Vuosalmi
Jatkosota: JR 32 lääkintämies
Taistelut: Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetri-
vaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli
Sotilasarvo: Sotamies

KESTI, Martti Arvo Eerikki
Metsätalousinsinööri
s. 18.6.1920 Helsinki
Puoliso: Aino Annikki o.s. Pirttikoski
s. 1919 Merijärvi
Lapset: Anja -45, Simo -49, Matti -51, Niina -55, Anne -62
Talvisota: Asevelvollinen, Päämajan kaukopartiokurssi
Jatkosota: JR 12, ErVP 35 viestialiupseeri
Taistelut: Sallan suunta, Karhumäki, Ihantala,
Karjalan kannas, Lapin sota
Kunniamerkit: 2. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Ylikersantti
Luottamus- Osuuspankin hallintoneuvoston puheenjohtaja
toimet: Osuuspankin johtokunnan puheenjohtaja
Nuorisoseuran johtokunnan puheenjohtaja
Maamiesseuran johtokunnan puheenjohtaja
Sotaveteraanijärjestön puheenjohtaja
Harrastukset: Metsästys, maatalan hoitaminen, Lions-toiminta

KIVIOJA, Otto
Maanviljelijä, työnjohtaja
s. 28.7.1906 Ylivieska
k. 23.12.1969 Merijärvi
Puoliso: Helmi o.s. Jaakkola
s. 1909 Pyhäjoki
k. 1971 Merijärvi
Lapset: Annikki -31, Antti -33, Eeva -34, Terttu -39, Liisa
-41, Juhani -43, Anneli -46, Kaija -48, Irma -52,
Sirkka -55
Jatkosota: JR 32 automies
Taistelut: Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetri-
vaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taistelut
Loukkaantui: 22.9.1941 Uhtualla
Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali, 1. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Korpraali

KIVIOJA, Veikko Johannes

Sähköteknikko

s. 21.9.1919 Merijärvi

k. 9.5.1968 Ylivieska

1. puoliso Bertta Inkeri o.s. Peltomaa

s. 1923 Merijärvi

k. 1957 Ylivieska

2. puoliso: Aino Hellevi o.s. Kokko

s. 1931 Ylivieska

Lapset: Jukka -46, Tuula -47, Sirkka-Liisa -49, Eija -51, Eila -52, Jorma -54, Taina -56, Matti -58, Raimo -60, Heikki -63, Hannu -63, Reijo -66

Talvisota: Pikakivääriampuja

Taistelut: Kuhmon Löytövaara

Jatkosota: KTR 14, RaskPsto 41 Tykinjohtaja

Taistelut: Salla, Kuolajärvi, Polkuvaara, Vuorijärvi, Manankivaara, Alakurtti, Voittojoki, Alaweluvajoki, Vansjärvi, Vienan kanava Leppäjoen viivytystaistelut, Saravaara, Kumojärvi, Soutujärvi, Porojärvi, Liusvaara, Mähkön - Kuolismaantien tulitaistelu

Sotilasarvo: Alikersantti

Harrastukset: Shakki, kalastus

KOIVU, Johan Sanfrid

Suutari

s. 29.10.1911 Oulainen

k. 28.6.1960 Oulainen

Puoliso: Tyyne Eliisa o.s. Myllylä

s. 1912 Merijärvi

k. 1946 Oulainen

Lapset: Martti -34, Matti -37, Mauno -40, Markus -42, Raija -46

Talvisota: JR 26 kiväärimies

Taistelut: Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi

Jatkosota: Kaukopartioyksikkö, SvLeiri 9 Kaukopartiomies, vanginvartija

Haavoittunut: Kaksi kertaa

Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomitali, 2. lk:n Vapaudenmitali, 2. lk:n Vapaudenmitali

Sotilasarvo: Sotamies

Harrastukset: Voimistelu

KORPELA, Sakarias

Maanviljelijä

s. 5.3.1915 Merijärvi

Puoliso: Aune Marjatta o.s. Peltola

s. 1917 Lammi

Lapset: Ritva -47, Raija -50, Reijo -52, Eino -53

Jatkosota: JR 32, JR 11 kiväärimies

Taistelut: Vuoninen, Pistojoeki, Korpivaara, Tetri-vaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli, Kiestinki,

Sotilasarvo: Ahvenlahti
Korpraali**KOUKKULA, Frans**

Maanviljelijä

s. 6.2.1908 Merijärvi

k. 5.6.1968 Merijärvi

Puoliso: Martta o.s. Männistö

s. 1909 Merijärvi

Lapset: Pertti -32, Laura -34, Kosti -37, Kauko -40, Maija -46, Seija -48

Talvisota: JR 40

Taistelut: Pelkosenniemi, Savukoski, Joutsijärvi, Märkäjärvi

Jatkosota: JR 32 konepistoolimies

Taistelut: Vuoninen, Pistojoeki, Korpivaara, Tetri-vaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli

Haavoittunut: 17.8.1941 Uhtuan pohjoispuolella

Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomitali

Sotilasarvo: Sotamies

KOUTONEN, Artturi Arvid

Maanviljelijä

s. 14.5.1902 Alavieska

k. 29.3.1985 Merijärvi

Puoliso: Betti o.s. Mehtälä

s. 1902 Merijärvi

k. 1985 Merijärvi

Lapset: Kalevi -32, Marja-Liisa -35

Talvisota: JR 40 ajomies, kiväärimies

Taistelut: Pelkosenniemi, Salla, Savukoski, Vilojo-ki

Jatkosota: JR 32 kiväärimies

Taistelut: Vuoninen, Pistojoeki, Korpivaara, Tetri-vaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli, Karjalan kan-nas

Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomitali

Sotilasarvo: Sotamies

Harrastukset: Metsästys, kalastus

KUISMA, Armas
Maanviljelijä
s. 10.10.1909 Kirvu
k. 29.12.1992 Oulainen
Puoliso: Aili Elina o.s. Hietala
s. 1909 Saloinen
Talvisota: PionP pioneeri
Taistelut: Karjalan kannas
Jatkosota: SotapK sotapoliisi
Taistelut: Pohjois-Aunus, Petroskoi
Sotilasarvo: Sotamies

KUIVAS, Yrjö Aleksanteri
Maanviljelijä
s. 22.4.1902 Haukipudas
k. Oulu
Puoliso: Fanny Maria o.s. Viirelä
s. 1889 Merijärvi
k. 1963 Merijärvi
Jatkosota: Osallistunut Jatkosotaan, mutta tarkemmat tiedot puuttuvat
Sotilasarvo: Sotamies

KUJALA, Veikko Aleksanteri
Maanviljelijä
s. 7.11.1922 Merijärvi
Muuttanut Raahen 1960
Jatkosota: PionP 36
Taistelut: Krivin lohko, Ihantala, Pohjois-Suomen taistelut
Sotilasarvo: Pioneeri

KUKKA, Kaarlo Johannes
Maanviljelijä
s. 18.7.1912 Merijärvi
k. 30.11.1956 Helsinki
Puoliso: Nanni Emilia o.s. Kekolahti
s. 1917 Merijärvi
Lapset: Paavo -41, Reijo -47, Seija -48, Sinikka -45, Maija
Talvi- ja Osallistunut sotiin, mutta tarkemmat tiedot puuttuvat
Jatkosota: Sotamies

KUOSA, Toivo
Maanviljelijä
s. 11.7.1913 Kurkijoki
k. 14.10.1983 Helsinki
Puoliso: Venla Ellen
s. 1923 Merijärvi
Lapset: Heikki -48, Hannu -50, Timo -56
Talvi- ja Osallistunut molempiin sotiin, mutta tarkemmat tiedot puuttuvat
Jatkosota: Sotamies

Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomitali, 1. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Sotamies

KUPULISOJA, Johan Viljami
Maanviljelijä
s. 27.6.1907 Pyhäjoki
Puoliso: Impi Maria o.s. Laitala
s. 1913 Merijärvi
JR 40 kiväärimies
Taistelut: Pelkosenniemi, Savukoski
Jatkosota: JR 32 kiväärimies
Taistelut: Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetri-vaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli
Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali, 2. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Sotamies

KÄRKI, Lauri Aukusti
Seppä
s. 5.8.1916 Oulainen
k. 24.7.1990 Merijärvi
1. puoliso: Helmi o.s. Kortelainen
eronnut
2. puoliso: Milja Terttu o.s. Marjala
s. 1926 Kittilä
Lapset: Eeva -42, Terttu -51, Sointu -52
Jatkosota: JR 32
Taistelut: Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetri-vaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli
Sotilasarvo: Sotamies

LAHTI, Väinö Johannes
Rakennusmestari
s. 2.7.1926 Merijärvi
Puoliso: Seija Sinikka o.s. Kaarlela
s. 1932 Haukipudas
Lapset: Maritta Irmeli -60, Anna-Leena -64, Jarmo Juhani -70
Jatkosota: KTR 1 tykkimies
Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali, Suomen Leijonan Ansioristi
Sotilasarvo: Korpraali
Luottamustoimet: Erilaisia kunnallisia luottamustoimia (valtuusto, hallitus, kuntainliitot), Seurakunnan luottamustoimet, Osuuspankin luottamustoimet
Harrastukset: Puutyöt

LAHTINEN, Torsti Urho
Maanviljelijä
s. 21.2.1923 Alavieska
k. 9.8.1979 Merijärvi
Puoliso: Aila Viola o.s. Viitala
s. 1926 Merijärvi
Lapset: Teuvo -46, Aulikki -48, Erkki -49, Annikki -50,
Hannu -52, Anneli -53, Laila -54, Aulikki -55, Tel-
lervo -56, Kalevi -58, Tuula -59, Tuomo -61, Aila -
64, Salme -66
Jatkosota: JR 50
Taistelut: Kimjärvi, Vadrusjärvi, Kärstilänjärvi,
Lavola
Sotilasarvo: Sotamies

LAITALA, Juha Iivari
Maanviljelijä
s. 28.8.1910 Merijärvi
k. Merijärvi
Puoliso: Enni Esteri o.s. Visuri
s. 1905
Talvisota: JR 26 kiväärimies
Taistelut: Vuoksela
Jatkosota: JR 32, JR 25
Taistelut: Kuusamojärvi, Pistojoeki, Korpivaara,
Tetrivaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli, Onka-
mojärvi, Pohjois-Suomi
Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali
Sotilasarvo: Korpraali

LAITALA, Kaarlo Matias
Maanviljelijä
s. 16.12.1922 Merijärvi
Puoliso: Sirkka Kyllikki o.s. Myllymäki
s. 1927 Pyhäjärvi Ol
Lapset: Kaija -48, Leena -52, Esko -57, Jukka -64
Jatkosota: JR 11 kiväärimies
Taistelut: Uhtuan länsipuoli, Karjalan kannas
Haavoittunut: 12.7.1944 Kannaksella
Kunniamerkit: 2. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Sotamies
Harrastukset: Hiihto, ulkoilu

LAITALA, Matti
Maanviljelijä
s. 25.5.1909 Merijärvi
k. 1965 Merijärvi
Puoliso: Martta o.s. Pirttikoski
s. 1914 Merijärvi
k. 1986 Merijärvi
Lapset: Toivo -54
Talvisota: JR 40

Jatkosota: Taistelut: Pelkosenniemi, Savukoski
JR 32
Taistelut: Pistojoeki, Tetrivaara, Hevoslampi, Mak-
karakukkula, Munakukkula
Sotilasarvo: Sotamies

LAITALA, Yrjö
s. 25.5.1902 Merijärvi
k. 5.7.1947 Merijärvi
Puoliso: Aune o.s. Eilola
s. 1912 Paavola
k. 1985 Merijärvi
Lapset: Seppo Esa -44, Eeva -46
Talvisota: JR 40 kiväärimies
Taistelut: Pelkosenniemi, Savukoski
Jatkosota: JR 32 kiväärimies
Taistelut: Pistojoeki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua
Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomitali
Sotilasarvo: Sotamies

LIIKANEN, Lauri Henrik
Pakkaaja
s. 18.12.1922 Haukipudas
k. 29.5.1987 Lappeenranta
Puoliso: Impi Lemmitty o.s. Väärälä
s. 1918 Merijärvi
Lapset: Kalevi -45, Keijo -47, Kielo -50
Jatkosota: JR 11 kiväärimies
Taistelut: Uhtuan länsipuoli, Kiestinki, Ahvenlahti
Haavoittunut: 19.6.1943
Kunniamerkit: 4. lk:n Vapaudenristi, 1. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Sotamies
Harrastukset: Matkailu, retkeily, sotainvalidityö

LIIKANEN, Verner Ilmari
Sekatyömies
s. 28.6.1912 Merijärvi
Puoliso: Toini Annikki o.s. Männistö
s. 1924 Merijärvi
k. 1992 Merijärvi
Lapset: Sauli -52, Hannu -54, Hannele -60
Talvisota: JR 26
Taistelut: Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita,
Vuosalmi
Jatkosota: JR 32, JR 11
Taistelut: Vuoninen, Pistojoeki, Kiestinki, Uhtuan
länsi- ja pohjoispuolen taistelut, 3. D:n viivytys-
taistelut Muolaa - Heinjoki suunnassa, 3. D:n tor-
juntataistelut Naskuan - Vuoksen lohkolla, Tornio,
Rovaniemi, Kittilä
Haavoittunut: 23.7.1941 Pistojoella

Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomitali, 2. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Korpraali
Harrastukset: Kalastus, ravustus, metsästys

LINDELÄ, Antti Arvid
Kaivinkoneurakoitsija
s. 11.12.1923 Pyhäjoki
Puoliso: Kirsti
Esko -49, Marja -51, Riitta -53, Erkki -56, Helena -60, Anne -64, Pertti -67
Jatkosota: JR 22 kiväärimies
Taistelut: Syvärin sillanpääaseman torjuntataistelut, Viipuri, Lavola
Haavoittunut: 23.6.1944 Lavolassa
Sotilasarvo: Korpraali

LINNALA, Anders Jaakko (Antti)
Maanviljelijä
s. 19.11.1925 Alavieska
k. 19.11.1978 Merijärvi
Puoliso: Eeva Annikki o.s. Autio
s. 1929 Alavieska
Lapset: Anna-Leena -58, Tauno -60, Riitta-Liisa -65, Esa -67, Heikki -68
Jatkosota: KevPsto 10, RsPsto 22, KTR 3 tiedustelija
Taistelut: Kimijärvi, Särkijärvi, Karjalankylä, Sammatus, Pultsoila, Palalahti, Kolatselkä, Känäselkä, Uomaa, Korpjärvi, Uoksujärvi
Haavoittunut: 9.7.1944 Korpjärvellä
Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali, 2. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Korpraali
Luottamustoimet: Kunnanvaltuuston jäsen
Kunnanhallituksen jäsen
Verolautakunnan jäsen
Maatalouslautakunnan jäsen
Harrastukset: Metsästys, kalastus, puutyöt

MAIJALA, Juho Matias
Maanviljelijä
s. 25.10.1914 Merijärvi
k. 12.8.1985 Ranua
Puoliso: Helmi Maria o.s. Marttila
s. 1916 Simo
k. 1992 Ranua
Lapset: Seppo -49, Helga -51, Urpo -52
Talvisota: KSR 9
Jatkosota: JR 32, RjP 8 pioneeri, konekiväärimies
Taistelut: Juntusranta, Vuoninen, Pistojoiki, Korpi-vaara, Tetrivaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli,

Vuokkiniemen erämaalohko, Tolvajärven eteläpuoli.

Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomitali, 2. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Alikersantti

MAJAVA, Kalle Arvid
Kirvesmies
s. 6.5.1913 Posio
k. 3.11.1985 Merijärvi
Puoliso: Lyyli Maria o.s. Rytimaa
s. 1912 Merijärvi
Lapset: Aimo -44, Sauli -46, Toini -48, Pentti -50, Jorma -51, Paavo -52, Marja-Leena -53
Talvisota: ErP 16 konekivääriampuja
Taistelut: Kiantajärven ja Juntusrannan taistelut
Jatkosota: KevOs 3, RajaJP 7 konekivääriampuja
Taistelut: Paanajärvi, Kelsinkäinen, Nenäpalo, Iso-selänlaki, Tuorevaara, Nuollavaara, Ala-Vilmajoki, Alakurtin varmistus, Uhtuan suunnan varmistus, Kotajärven taistelut, Kivijärven - Tolvajärven taistelut, Ristijärvi - Karhujärvi
Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomitali, 1. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Korpraali
Luottamustoimet: Kunnanvaltuuston jäsen
Rakennuslautakunnan puheenjohtaja
Kirkkovaltuuston jäsen

MATTILA, Ahti Johannes
Maanviljelijä
s. 19.7.1915 Merijärvi
k. 13.1.1958 Oulu
Puoliso: Toini Kyllikki o.s. Härö
s. 1913 Merijärvi
k. 1990 Oulu
Lapset: Jukka -37, Paavo -42, Auvo -46, Esko -51
Talvisota: JR 26 kiväärimies
Taistelut: Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi
Jatkosota: JR 32, ErSotPol.os Pioneerialiupseeri, junapartio
Taistelut: Juntusranta, Vuoninen, Pistojoiki, Korpi-vaara, Tetrivaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli
Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali
Sotilasarvo: Kersantti
Harrastukset: Urheilu

MATTILA, Alpo Heikki
Ainesvaraaja
s. 5.6.1917 Merijärvi
Puoliso: Anna Tyyne o.s. Puolakanaho
s. 1921 Taivalkoski
Lapset: Arja Anita -43, Alpo Arimo -45
Talvisota: SPolKoulK
Erilaisia vartiointitehtäviä sotatoimialueella
Jatkosota: JR 32, 7. ErPstOs kiväärimies, talousaliupseeri,
Psk tähestäjä
Taistelut: Vuoninen, Pistojoeki, Tolvajärven suunnan puolustustaistelut
Haavoittunut: 1941 Pistojoella
Kunniamerkit: 2. lk:n Vapaudenmitali
Harrastukset: Musiikki, kirjallisuus, shakki, kalastus, kuntoilu

MATTILA, Eino Arwid
Maanviljelijä
s. 8.4.1921
Puoliso: Elsa Amanda o.s. Niemi
s. 1925 Merijärvi
Lapset: Pentti -48, Maija -50, Jukka -55
Jatkosota: JR 53 lääkintäaliupseeri
Taistelut: Pistojoeki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtuan länsipuoli, Jyväskylä, Karjalan kannas, Norkua - Vuoksen lohko, Tornio, Rovaniemi, Kittilä, Muonio
Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali
Sotilasarvo: Kersantti
Harrastukset: Metsästys

MATTILA, Eskil Evert
s. 10.9.1908 Merijärvi
k. 25.9.1981 Oulainen
Puoliso: Lahja Helena o.s. Laitala
s. 1908 Merijärvi
Lapset: Erkki -53
Talvisota: JR 40
Taistelut: Pelkosenniemi, Salla, Savukoski
Jatkosota: JR 32
Taistelut: Vuoninen, Pistojoeki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli
Sotilasarvo: Sotamies

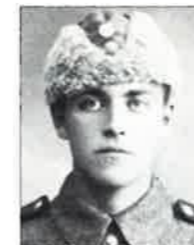
MATTILA, Heikki Ilmari
Maanviljelijä
s. 3.3.1915 Merijärvi
k. 18.4.1966 Merijärvi
Puoliso: Julia Adele
s. 1912
Lapset: Lele Marketta -40, Paula -55
Talvi- ja Jatkosota: Osallistunut sotiin, mutta tarkemmat tiedot puuttuvat
Sotilasarvo: Sotamies

MATTILA, Kalle
Maanviljelijä
s. 12.8.1911 Merijärvi
k. 8.2.1969 Merijärvi
Puoliso: Saimi Emilia o.s. Rytimaa
s. 1917 Merijärvi
Lapset: Osmo -38, Yrjö -39, Martti -41, Heimo -44, Hannu -48, Heikki -50, Maija -54, Aimo -55, Eija -59
Talvisota: PPP 7 kiväärimies
Taistelut: Aittojoki, Tolvajärvi, Rauhala, Vieksinki, Luglajärvi
Jatkosota: JR 32 konepistoolimies
Taistelut: Pistojoeki, Korpivaara, Uhtua
Haavoittunut: 2.8.1941 Uhtualla
Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomitali
Sotilasarvo: Sotamies

MATTILA, Lauri Eemel
Kirvesmies
s. 12.7.1914 Merijärvi
k. 12.11.1965 Merijärvi
Puoliso: Vieno o.s. Laitala
s. 1922 Merijärvi
Lapset: Aimo -41, Simo -42
Jatkosota: JR 6 lähetti
Taistelut: Karjalan kannas
Sotilasarvo: Sotamies

MATTILA, Matti Viljami
s. 24.12.1903 USA
k. 23.7.1961 Merijärvi
Puoliso: Jenny o.s. Savukoski
s. 1907 Merijärvi
Lapset: Kerttu -28, Aino -29, Raili -31, Rauha -33, Eila -35, Sisko -38, Matti-Veli -41
Talvisota: RakK pioneeri
Jatkosota: JR 32 pioneeri
Taistelut: Juntusranta, Vuoninen, Pistojoeki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taistelut
Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomitali
Sotilasarvo: Sotamies
Harrastukset: Kalastus

MATTILA, Urho Johannes
Maanviljelijä
s. 30.3.1906 USA
k. 20.2.1975 Merijärvi
Puoliso: Sylvi Maria
s. 1905 Merijärvi
k. 1986 Merijärvi
Lapset: Elli -26, Lilli -28, Eeva -29, Risto -31, Elsa -34, Lyyli -36, Pekka -37, Olavi -42, Anneli -44
Talvisota: JR 40 kiväärimies
Taistelut: Pelkosenniemi, Savukoski, Joutsijärvi, Mäkräjärvi
Jatkosota: JR 32 kiväärimies
Taistelut: Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetri-
vaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli
Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomitali
Sotilasarvo: Sotamies

MEHTÄLÄ, Arvi
Maanviljelijä
s. 14.2.1910 Merijärvi
Puoliso: Hilja o.s. Niemelä
s. 1912 Pyhäjoki
k. 1957 Merijärvi
Lapset: Irja -35, Sisko -36, Aimo -37, Antero -39, Heikki -47
Talvisota: JR 26 konekiväärimies
Taistelut: Kyyrölä, Muolaanjärvi, Vuoksela
Jatkosota: JR 32
Haavoittunut: 8.1.1940 Oinaalassa
Sotilasarvo: Korpraali
Harrastukset: Metsästys

MEHTÄLÄ, Hannes
Maanviljelijä
s. 17.4.1909 Merijärvi
k. 3.9.1968 Merijärvi
Puoliso: Toini o.s. Toppila
s. 1913 Merijärvi
Talvisota: JR 40 viestimies
Taistelut: Pelkosenniemi, Savukoski, Joutsijärvi, Märkäjärvi
Jatkosota: JR 32 viestimies
Taistelut: Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetri-
vaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli
Sotilasarvo: Sotamies

MEHTÄLÄ, Juho Aaprami
Maanviljelijä
s. 6.1.1914 Merijärvi
Puoliso: Sirkka Elisabet o.s. Mäkeläinen
s. 1915 Muhos
Lapset: Raimo -42, Pirkko -44, Reijo -45, Eeva -48, Liisa -49, Eero -50
Talvisota: JR 26 kengitysaliupseeri
Taistelut: Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi
Jatkosota: SV-leiri 19 vartioaliupseeri
Sotilasarvo: Alikersantti
Luottamus-
toimet: Sosiaalilautakunnan jäsen
Harrastukset: Urheilu

MEHTÄLÄ, Otto Johannes
Maanviljelijä
s. 9.1.1908 Merijärvi
k. 16.5.1948 Merijärvi
1. puoliso: Nanni Katariina o.s. Saarilampi
s. 1901 Merijärvi
k. 1943 Merijärvi
2. puoliso: Kaisu Josefiina o.s. Isokääntä
s. 1910
k. 1973
Lapset: Eila -37, Helga -39, Elli -41, Arvo -45, Kaisu -46
Talvisota: JR 40 kiväärimies
Taistelut: Pelkosenniemi, Savukoski, Joutsijärvi, Märkäjärvi
Jatkosota: JR 32 kiväärimies
Taistelut: Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetri-
vaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli

MEHTÄLÄ, Pauli Nikolai
Maatyömiies
s. 20.5.1923 Merijärvi
Puoliso: Aili o.s. Savukoski
s. 1925 Merijärvi
Lapset: Tuula -54, Paula -56, Jukka -60
Jatkosota: JR 22 kiväärimies
Taistelut: Seesjärvi, Syvärin sillanpään torjunta-
taistelut, Viipuri, Juustila, Tolvajärvi
Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali
Sotilasarvo: Korpraali

MEHTÄLÄ, Tuomas Ferdinand
 Metsuri
 s. 10.12.1910 Merijärvi
 k. 29.12.1966 Merijärvi
 Puoliso: Impi Helena o.s. Eilola
 s. 1914 Merijärvi
 Lapset: Maija-Liisa -50, Matti -51, Maire -53
 Talvisota: TyöK työvelvollinen
 Jatkosota: TyöK työvelvollinen
 Karjalan kannas
 Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali
 Sotilasarvo: Sotamies
 Luottamus- Kunnanvaltuuston jäsen
 toimet:

MEHTÄLÄ, Veikko
 s. 24.12.1916 Merijärvi
 k. 19.12.1955 Merijärvi
 Talvisota: JR 26 kiväärimies
 Taistelut: Lauttaniemi, Punnusjoki, Salmenkaita,
 Vuosalmi
 Jatkosota: JR 32
 Taistelut: Uhtuan suunnan taistelut
 Sotilasarvo: Sotamies

MERIKUKKA, Niilo Johannes
 s. 19.1.1920 Lapua
 k. 21.11.1983 Vantaa
 Puoliso: Anni Maria o.s. Pahkala
 s. 1921 Merijärvi
 k. 1963 Merijärvi
 Lapset: Reino -48, Paavo -50, Marja-Leena -53, Maija-
 Liisa -54
 Jatkosota: Osallistunut Jatkosotaan, mutta tarkemmat tiedot
 puuttuvat
 Sotilasarvo: Sotamies
 Harrastukset: Taulujen maalaaminen

METSÄRANTA, Setti Ilmari
 s. 27.2.1913 Merijärvi
 Muuttanut Ruotsiin 1950
 Talvi- ja Osallistunut sekä Talvi- että Jatkosotaan, mutta
 Jatkosota: tarkemmat tiedot puuttuvat
 Sotilasarvo: Sotamies

MIKKOLA, Tapio Kustaa
 Maanviljelijä
 s. 17.12.1923 Merijärvi
 k. 5.6.1980 Merijärvi
 Jatkosota: JR 45 kiväärimies
 Taistelut: Syväri, Karhumäki
 Haavoittunut: Karhumäessä
 Sotilasarvo: Sotamies

MOLIS, Sulo Aleksanteri
 Maanviljelijä
 s. 19.11.1921 Merijärvi
 Jatkosota: JR 25, JR 33
 Taistelut: Maaselkä, Karhumäki, Hyrsylä, Ägläjär-
 vi, Kuluntalahti, Sodankylä
 Haavoittunut: 15.2.1942 Maaselässä
 Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali, 2. lk:n Vapaudenmitali
 Sotilasarvo: Sotamies
 Harrastukset: Metsästys, pahkatyöt

MURTOPERÄ, Armas Helmeri
 Maanviljelijä
 s. 14.1.1915 Merijärvi
 k. 22.4.1965 Merijärvi
 Puoliso: Irja Esteri o.s. Talus
 s. 1915 Merijärvi
 Lapset: Sauli -39, Liisa -41, Leena -46, Erkki -48, Lea -51,
 Jukka -55
 Talvisota: JR 26 tähtystäjä
 Taistelut: Lauttaniemi, Punnusjoki, Salmenkaita,
 Vuosalmi
 Jatkosota: JR 32, JR 4
 Taistelut: Uhtua, Varpajärvi
 Haavoittunut: 22.7.1941 Pistojoella
 Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, 2. lk:n Vapaudenmitali
 Sotilasarvo: Alikersantti
 Luottamus- Kunnanvaltuuston jäsen
 toimet: Sosiaalilautakunnan jäsen
 Harrastukset: Metsästys

MURTOPERÄ, Jussi
 s. 31.10.1903 Merijärvi
 k. 10.8.1969 Merijärvi
 1. puoliso: Martta Johanna o.s. Korte ent. Pärkkä
 s. 1908 Merijärvi
 k. 1950 Merijärvi
 2. puoliso: Jenni Sylvia o.s. Ylipahkala
 s. 1922 Merijärvi
 Talvisota: JR 65 kiväärimies
 Taistelut: Kuhmo, Vuoninen

Jatkosota: JR 32
Taistelut: Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua
Sotilasarvo: Sotamies

MURTOPERÄ, Sulo Ernesti
Maanviljelijä
s. 30.9.1912 Merijärvi
k. 10.11.1984 Merijärvi
Puoliso: Anni Emilia o.s. Havisto
s. 1913 Alavieska
Lapset: Aulikki -43, Raija -46, Aarre -48, Tuomo -49, Martti -50, Sirpa -52, Taina -57
Talvisota: JR 26 patruunankantaja
Taistelut: Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita
Jatkosota: JR 39, JR 32
Taistelut: Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua
Sotilasarvo: Alikersantti

MYLLYKOSKI, Niilo Olavi
Maanviljelijä
s. 8.1.1921 Merijärvi
Puoliso: Aini Hilda o.s. Tohni
s. 1917
Lapset: Ulla -48, Jukka -50, Hannele -54, Jyrki -58, Arto -60, Lilli -62
Jatkosota: JR 11 kiväärinmies
Taistelut: Alavoinen, Vitele, Lapin sota
Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali
Sotilasarvo: Korpraali
Harrastukset: Metsästys

MYLLYKOSKI, Veikko Matti
s. 2.9.1915 Kestilä
Puoliso: Impi Kaarina o.s. Haarakangas
s. 1918 Merijärvi
Lapset: Irma -43, Anja -45, Auvo -46, Eira -49
Perhe muuttanut Raaheen 20.1.1951
Talvisota: JR 26
Taistelut: Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi
Jatkosota: JR 32
Taistelut: Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli
Sotilasarvo: Sotamies

MYLLYLÄ, Evald
Maanviljelijä
s. 14.6.1905 Merijärvi
k. 25.10.1971 Merijärvi
Puoliso: Siiri Elvira o.s. Ylikauppila
s. 1916 Merijärvi
k. 1978 Merijärvi
Lapset: Tauno -40, Arvo -43, Asko -45, Seppo -51
Talvisota: JR 26 lääkintämies
Taistelut: Oravaniemi, Muolaa, Salmenkaita
Jatkosota: JR 32, JR 44 lääkintämies
Taistelut: Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua, Nietjärvi
Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomitali, 2. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Korpraali
Harrastukset: Nuorisoseuratoiminta

MYLLYLÄ, Heikki
Maanviljelijä
s. 11.2.1903 Merijärvi
k. 9.3.1950 Merijärvi
Puoliso: Anna
s. 1902 Merijärvi
Lapset: Pentti -24, Elsa -26, Eino -27, Yrjö -28, Toini -30, Rauha -32, Esko -33, Kaisa -35, Paavo -37, Leena -38, Liisa -40, Sirkka -41, Olli -43, Juhani -47
Talvi- ja Jatkosota: Osallistunut sotiin, mutta tarkemmat tiedot puuttuvat
Sotilasarvo: Sotamies

MYLLYLÄ, Matti
Maanviljelijä
s. 30.11.1900 Merijärvi
k. 20.7.1977 Merijärvi
Puoliso: Agata o.s. Nevanperä
s. 1898 Merijärvi
k. 1968 Merijärvi
Lapset: Elli -26, Hilikka -28, Elsa -30, Toini -33, Sirkka -36, Paavo -37, Aino -40
Talvisota: JR 40 kiväärinmies
Taistelut: Salla, Savukoski, Pelkosenniemi, Vilojoiki
Jatkosota: JR 32 ajomies
Taistelut: Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli
Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomitali
Sotilasarvo: Sotamies

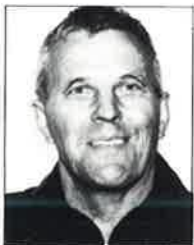
MYLLYLÄ, Nikolai
Maanviljelijä
s. 10.11.1909 Merijärvi
k. 31.7.1968 Merijärvi
Puoliso: Aune o.s. Löff
s. 1914 Kalajoki
k. 1975 Merijärvi
Lapset: Aino -35, Airi -48
Talvisota: Kiväärimies
Taistelut: Karjalan kannaksella
Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali
Sotilasarvo: Sotamies

MYLLYLÄ, Pentti Johannes
s. 21.7.1924 Merijärvi
Muuttanut 12.9.1949 Turtolaan
Jatkosota: JR 6
Taistelut: Karjalan kannas
Sotilasarvo: Sotamies

MYLLYMÄKI, Veikko Ilmari
s. 15.3.1923 Oulainen
Puoliso: Lahja Maria o.s. Pakkasalo
s. 1922 Merijärvi
Lapset: Aimo -46, Alpo -47, Arvo -49, Ahti -52
Perhe muuttanut Vihantiin 10.8.1954
Jatkosota: JR 12
Taistelut: Vienan kanava, Hiisijärvi, Ihantala,
Pohjois-Suomi
Sotilasarvo: Sotamies

MYLLYMÄKI, Väinö Matias
Metsätyömies
s. 30.7.1925 Oulainen
Puoliso: Sylvi Annikki o.s. Kalapudas
s. 1922 Merijärvi
k. 1990 Oulainen
Lapset: Olavi -48, Marja -50, Esko -53, Kalevi -54
Jatkosota: HRR kiväärimies
Taistelut: Lapin sota, Rovaniemi, Ranua, Ivalo
Sotilasarvo: Korpraali

MYLLYOJA, Johan Viljo
Maanviljelijä
s. 14.11.1911 Oulainen
Puoliso: Ida Maria o.s. Simuaniemi
s. 1914 Oulainen
Lapset: Rauni -34, Vilma -36, Elli -38, Taisto -39, Liisa -43,
Irmeli -44, Teuvo -46, Maija-Terttu -49, Tauno -51,
Teijo -53
Talvisota: JR 26 konekiväärimies

Jatkosota: Taistelut: Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi
JR 32, ErP 13 kiväärimies
Taistelut: Uhtuan suunta, Karjalan kannas, Tornio,
Rovaniemi, Kittilä
Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomita-
li, 2. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Korpraali
Luottamus-
toimet: Kunnanhallituksen jäsen
Toiminut useissa eri lautakunnissa

MYNTTI, Väinö Aleksanteri
Maanviljelijä
s. 14.8.1918 Alavieska
k. 26.6.1991 Merijärvi
Puoliso: Alma Elina o.s. Kuisma
s. 1920 Viipurin läänin Pyhäjärvi
k. 1992 Oulainen
Lapset: Anja -51, Sirkka -55, Ari -56
Talvisota: JR 65 kiväärimies
Taistelut: Kuhmo, Löytövaara
Jatkosota: KTR 18 apusuuntaaja
Taistelut: Kolvasjärvi, Repola, Omelia, Luusinka,
Muujärvi, Ontrosenvaara, Rukajärvi, Ontajärvi,
Ontajoki
Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali
Sotilasarvo: Sotamies

MÄENPÄÄ, Vilho Johannes
s. 13.5.1921 Merijärvi
k. 14.6.1947 Merijärvi
Jatkosota: Sairastui koulutuskeskuksessa
Sotilasarvo: Sotamies

MÄKI, Leino Viljami
s. 28.9.1912 Merijärvi
k. 26.10.1976 USA
Puoliso: Taimi Kaarina o.s. Pirkkanen
s. 1920 Saloinen
Lapset: Anja -45, Jorma -46, Eila -48, Antti -49, Kerttu -50
Talvisota: JR 26
Taistelut: Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita,
Vuosalmi
Jatkosota: JR 32
Vuoninen, Pistojoiki, Tetrivaara, Korpivaara, Uh-
tuan länsi- ja pohjoispuolen taistelut
Haavoittunut: 1941 Uhtualla
Sotilasarvo: Ylikersantti

MÄMMELÄ, Uuno Olavi

Kirvesmies

s. 30.1.1923 Vihanti

k. 17.3.1981 Raahe

Puoliso: Aino Sofia o.s. Poutiainen
s. 1922 Oulainen

Lapset: Sirkka -47, Raimo -48, Sinikka -55

Jatkosota: JR 35 kranaatinheittimen ammusmies, ajomies
Taistelut: Suurilahti, Ihantala, Harjula

Sotilasarvo: Korppraali

Luottamus-

toimet: Rakennuslautakunnan jäsen

Harrastukset: Metsästys

MÄNNISTÖ, Johan Vilhelm

Seppä, puuseppä

s. 13.2.1910 Oulainen

k. 5.3.1975 Oulainen

Puoliso: Elsa Maria o.s. Perälä
s. 1914 MerijärviLapset: Meeri -35, Iiris -37, Irja -38, Taisto -42, Kai -43, Elli
-45, Pirkko -47, Sakari -49, Kerttu -52, Risto -53

Talvisota: Astunut sodan aikana varusmiespalvelukseen

Jatkosota: JR 32 pioneeri, keittiömies
Taistelut: Juntusranta, Vuoninen, Korpivaara, Tet-
rivaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taistelut

Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomitali

Harrastukset: Kalastus, Metsästys

MÄNNISTÖ, Matti

Maanviljelijä

s. 1.8.1906 Oulainen

k. 4.8.1992 Merijärvi

Puoliso: Nanni Katariina
s. 1906 Oulainen
k. 1990 MerijärviLapset: Eila -29, Maila -32, Eeva -36, Erkki -39, Yrjö -41,
Sinikka -43, Hilikka -45, Jaakko -49

Talvisota: JR 40 kiväärimies

Taistelut: Pelkosenniemi, Joutsjärvi, Märkäjärvi,
Vilajoki

Jatkosota: JR 32 kiväärimies, konekiväärimies

Taistelut: Uhtuan suunnan taistelut

Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomitali

Sotilasarvo: Sotamies

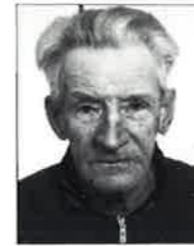
Luottamus-

toimet: Kunnanvaltuuston jäsen

Kunnanhallituksen jäsen

Sosiaalilautakunnan jäsen

Kirkkovaltuuston jäsen (32 vuotta)

MÄNNISTÖ, Oskari

Maanviljelijä

s. 27.11.1909 Oulainen

k. 24.12.1985 Merijärvi

Puoliso: Vieno Alina o.s. Hillukkala
s. 1916 Merijärvi

k. 1962 Merijärvi

Lapset: Maire -46, Arja -48, Aaro -50, Alpo -53

Jatkosota: Työk

Äänisen Linosaassa

MÄNNISTÖ, Sulo

Toimistoiesimies

s. 31.8.1911 Oulainen

Puoliso: Hilda Johanna o.s. Tervonen

s. 1906 Pattijoki

k. 1988 Pattijoki

Lapset: Pirkko-Liisa -39, Paavo -40, Pekka -43, Risto -46

Talvisota: JR 26 puolijoukkueen johtaja, komennuskunnan
vääpeli

Taistelut: Vuoksen puolustus

Jatkosota: ErP 25 esikuntavääpeli, komppanian vääpeli, jouk-
kueen johtaja

Taistelut: Vuoksen puolustus

Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomita-
li, 1 lk:n Vapaudenmitali, Sininen Risti

Sotilasarvo: Ylivääpeli

Luottamus-

toimet: Urheilulautakunnan sihteeri

Harrastukset: Kuorotoiminta

MÄNNISTÖ, Tapani Herman

Maanviljelijä

s. 9.3.1919 Oulainen

Puoliso: Anni Linnea o.s. Kivioja
s. 1924 OulainenLapset: Kyllikki -46, Reijo -48, Helka -50, Keijo -61, Hannu
-63

Jatkosota: JR 10 puhelinmies

Taistelut: Tuulivaara, Repola, Rukajärvi, Virta,
Omelia, Pajarinjärvi, Pismajoki, Outajärvi

Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali

Sotilasarvo: Korppraali

Harrastukset: Ravustus, maamiesseuratoiminta

MÄNNISTÖ, Ville Arvid
 Työmies
 s. 11.6.1913 Merijärvi
 k. Merijärvi
 Jatkosota: JR 53 kiväärimies
 Taistelut: Kiestinki, Louhi, Kapustajoki, Kangasvaara, Korpilahti, Uhtua, Karjalan kannas, Kuuterselkä, Kivennapa, Muolaa, Heinjoki, Noskua, Vuoksi, Harjula, Rovaniemi, Kittilä
 Kunniamerkit: 2. lk:n Vapaudenmitali
 Sotilasarvo: Sotamies

NAULA, Arvi Ilmari
 s. 18.8.1924 Merijärvi
 Puoliso: Kerttu Aulikki o.s. Alaranta
 s. 1929 Merijärvi
 Lapset: Ritva -50, Raili -50, Jorma -51
 Jatkosota: JR 11 konepistoolimies
 Taistelut: Uhtuan suunta, Kannas, Kivennapa, Heinjoki, Vuosalmi, Ihantala, Pohjois-Suomen taistelut
 Sotilasarvo: Sotamies

NAULA, Eemil Arvid
 Maanviljelijä
 s. 14.8.1897 Merijärvi
 k. 5.9.1977 Oulainen
 Puoliso: Hilma Margareetta o.s. Kallio
 s. 1894 Ylivieska
 k. 1968 Merijärvi
 Lapset: Unto -20, Ilma -22, Ilmari -24, Arvo -26, Taimi -28, Maija-Liisa -35, Asta Helena -38
 Talvisota: JR 65 kiväärimies
 Taistelut: Kuhmo, Vuoninen
 Jatkosota: JR 32
 Taistelut: Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli
 Haavoittunut: 17.8.1941 Uhtualla
 Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomitali
 Sotilasarvo: Sotamies
 Luottamus- Kunnanvaltuuston jäsen
 toimet: Sosiaalilautakunnan jäsen
 Taksoituslautakunnan jäsen

NAULA, Unto Aleksanteri
 Kirvesmies, puhelinmekaanikko
 s. 2.9.1920 Merijärvi
 k. 17.12.1977 Merijärvi
 Puoliso: Lahja Kerttu
 s. 1919 Merijärvi
 Lapset: Pasi -47, Eira -48, Sirpa -50
 Jatkosota: PpK kiväärimies
 Taistelut: Porajärven suunta

Haavoittunut: 11.7.1941 Porajärvellä
 Kunniamerkit: 2. lk:n Vapaudenmitali
 Sotilasarvo: Korpraali
 Luottamus- Sotainvalidien Veljesliiton Merijärven osaston
 toimet: sihteeri
 Harrastukset: Pienkoneiden korjaus, askartelu

NEVANPERÄ, Kaarlo Antreas
 Maanviljelijä
 s. 21.4.1901 Merijärvi
 k. 22.1.1960 Merijärvi
 Puoliso: Eliisabeth o.s. Tohola
 s. 1902 Merijärvi
 k. 1975 Merijärvi
 Lapset: Paavo -26, Maija -28, Esko -30, Kaarlo -33, Tauno -35, Liisa -38
 Talvisota: JvKoulK 18 pioneeri
 Suomussalmi
 Jatkosota: JR 32 pioneeri, lääkintämies
 Taistelut: Uhtuan taistelut
 Haavoittunut: Uhtualla
 Sotilasarvo: Sotamies
 Luottamus- Kunnanhallituksen jäsen
 toimet: Verolautakunnan jäsen
 Kansakoulun johtokunnan jäsen

NEVANPERÄ, Matti Johannes
 Maanviljelijä
 s. 2.11.1925 Merijärvi
 k. 14.4.1988 Haapavesi
 Puoliso: Airi Hillevi o.s. Rajala
 s. 1932 Alavieska
 Lapset: Timo -55, Tapio -58, Veijo -61, Marju -62, Leena -64, Anu -68, Minna -69
 Jatkosota: JR 53, JR 1 kiväärimies
 Taistelut: Ino, Seivästö, Noskua, Vuoksi, Vuosalmi, Tornio, Rovaniemi, Kittilä
 Sotilasarvo: Korpraali

NIEMELÄ, Aarne Aake
 Sekatyömies
 s. 8.5.1910 Merijärvi
 k. 11.5.1979 Merijärvi
 Talvisota: JR 26 keittiömies
 Taistelut: Lintula, Kivennapa, Muolaa, Heinjoki
 Jatkosota: JR 32 keittiömies
 Taistelut: Uhtuan suunnan taistelut, Tornio, Rovaniemi, Kittilä
 Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomitali, 2. lk:n Vapaudenmitali
 Sotilasarvo: Sotamies

NIEMELÄ, Armas Johannes
Maanviljelijä
s. 13.1.1899 Merijärvi
k. 18.7.1984 Keminmaa
Puoliso: Elsa o.s. Saakko
s. 1900 Pietari
Lapset: Jussi -29, Anna-Kerttu -30, Risto -31, Liisa -34,
Kaisa -39, Pekka -44
Talvisota: KevOs 4 kiväärimies
Taistelut: Karjalan kannas, Viipurinlahti, Muurila,
Revonsaari, Vatnuori, Vilajoki, Häränpää, Nisa-
lahti
Jatkosota: JR 32 kiväärimies
Taistelut: Uhtuan suunta
Haavoittunut: Uhtualla
Kunniamerkit: 2. lk:n Mitali
Sotilasarvo: Sotamies
Luottamus- Kunnanhallituksen puheenjohtaja
toimet: Asutuslautakunnan jäsen
Harrastukset: Urheilu- ja nuorisoseuratoiminta

NIEMELÄ, Kauno Henrikki
s. 18.8.1916 Merijärvi
Muuttanut Hyvinkäälle 1.6.1959
Jatkosota: TyöK linnoitustyö
Karjalan kannas
Sotilasarvo: Sotamies

NIEMELÄ, Lauri Ilmari
Rakennustyömies
s. 26.7.1920 Merijärvi
k. 15.2.1988 Merijärvi
Jatkosota: JR 40
Taistelut: Rukajärven suunnalla
Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali
Sotilasarvo: Korpraali

NIEMELÄ, Matti Eevalt
s. 3.2.1912 Merijärvi
k. 26.3.1954 Merijärvi
Puoliso: Impi Elisabet o.s. Hiitola
s. 1911 Merijärvi
k. 1950 Merijärvi
Lapset: Marjatta -47, Sirkka -49
Talvisota: JR 26 kiväärimies
Taistelut: Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita,
Vuosalmi

Jatkosota: Vienan HeimoP kiväärimies
Taistelut: Uhtuan länsipuoli, Kiestinki, Röhö
Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomita-
li, 1. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Sotamies

NIEMELÄ, Setti Mikael
Pienviljelijä
s. 9.7.1912 Merijärvi
k. 2.4.1983 Oulainen
Puoliso: Ida Katariina o.s. Alavaikko
s. 1915 Oulainen
Lapset: Lauri -39, Kaarlo -41, Sanni -45, Eila -46, Liisa -48,
Irja -49, Vieno -52, Pentti -57
Talvisota: JR 26
Taistelut: Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita,
Vuosalmi
Jatkosota: JR 32 ajomies, taistelulähetäjä
Taistelut: Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli, Kiestinki,
Ahvenlahti, Uhtuan länsipuoli, Havaljoki
Haavoittunut: 11.12.1943
Sotilasarvo: Sotamies
Harrastukset: Lukeminen, metsästys

NIEMELÄ, Veli Lauri Olavi
s. 29.7.1903 Merijärvi
k. 2.10.1991 Oulu
Talvisota: SotPol Lapin ryhä sotapoliisi
Taistelut: Salla
Jatkosota: JR 32 joukkueen varajohtaja
Taistelut: Lonkka, Kurmasjoki, Vuoninen,
Pistojoki
Sotilasarvo: Kersantti

NIEMELÄ, Vilho
Hioja
s. 21.3.1919 Merijärvi
Lapset: Kaija -45, Leena -54
Talvisota: TyöK
Samme
Jatkosota: Kiväärimies
Taistelut: Havuvaara, Kypärälampi
Haavoittunut: 15.7.1941 Kypärälammilla
Kunniamerkit: 4. lk:n Vapaudenristi
11. D:n Muistoristi
Sotainvalidien Suuri Ansiomerkki
Sotilasarvo: Korpraali
Harrastukset: Sotainvaliditoiminta

NIEMI, Toivo Henrik
Maanviljelijä
s. 25.2.1908 Merijärvi
k. 24.12.1987 Merijärvi
Talvisota: JR 40 kiväärimies
Taistelut: Pelkosenniemi, Märkäjärvi, Vilajoki
Jatkosota: JR 32 kiväärimies
Taistelut: Vuoninen, Pistojoeki, Uhtua
Haavoittunut: 17.8.1941 Uhtualla
Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomitali
Sotilasarvo: Korpraali

NIKULA, Johan Niiles
Maanviljelijä
s. 27.1.1904 Kalajoki
k. 16.6.1987 Oulainen
Puoliso: Hanna Kristiina o.s. Manninen
s. 1906 Kalajoki
k. 1983 Oulainen
Lapset: Martti -28, Elsa -30, Eeva -31, Eila -33, Jorma -34,
Liisa -37, Paavo, Anja
Talvisota: JR 26 asealiupseeri
Taistelut: Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita,
Vuosalmi
Jatkosota: JR 32 asealiupseeri
Taistelut: Vuoninen, Pistojoeki, Korpivaara, Tetri-
vaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli
Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Keski-Kannaksen Risti,
Pohjois-Vienan Risti
Sotilasarvo: Alikersantti
Harrastukset: Suojeluskuntatoiminta

NISKAKANGAS, Aarne
Maanviljelijä
s. 13.3.1916 Merijärvi
Talvisota: JR 26
Taistelut: Lauttaniemi, Punnusjoki, Salmenkaita,
Vuosalmi
Jatkosota: JR 32, JR 4, 15.Pr pikakiväärimies
Taistelut: Pistojoeki, Korpivaaran länsi- ja pohjois-
puoli, Syväri, Saarimäki, Viteli, Likolampi, Pitkä-
ranta
Haavoittunut: 18.8.1941 Uhtuan pohjoispuolella
17.6.1942 Syvärillä
Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomita-
li, 2. lk:n Vapaudenmitali, Kannaksen Risti
Sotilasarvo: Korpraali
Luottamus-
toimet: Verolautakunnan jäsen
Säästöpankin isännistön jäsen

NISKAKANGAS, Kauno Matias
Kirvesmies
s. 5.9.1919 Merijärvi
Puoliso: Lempi Susanna o.s. Pekkala
s. 1916 Sievi
k. 1989 Merijärvi
Jatkosota: JR 53 konepistoolimies
Taistelut: Uhtua, Kiestinki, Karjalan kannas, Tor-
nio, Rovaniemi, Sodankylä
Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali, 1. lk:n Vapaudenmitali,
2. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Korpraali

NISKASAARI, Pauli Arvid
Kirvesmies
s. 16.10.1921 Merijärvi
Puoliso: Elsa Maria o.s. Veittikoski
s. 1925 Simo
Lapset: Rauno -47, Terttu -49, Tarja -54, Tuula -56
Talvisota: Työpalveluksessa Kannaksella
Jatkosota: PionP 36 ryhmänjohtaja
Taistelut: Krivi, Maaselän puoleiset
Ihantalan taistelut
Haavoittunut: 5.10.1944 Livojoella
Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali
Jatkosodan Muistomitali
1. lk:n Vapaudenmitali
2. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Kersantti

NISKASAARI, Reino Aukusti
Pienviljelijä
s. 25.9.1917 Merijärvi
Puoliso: Asta o.s. Talus
s. 1918 Merijärvi
Lapset: Esko Juhani -54
Jatkosota: TyöK huoltomies
Äänislinna
Sotilasarvo: Sotamies
Harrastukset: Ulkoilu

NIVALA, Kalle Johannes
Rakennusmies
s. 26.11.1912 Merijärvi
k. 23.5.1991 Raahe
Puoliso: Aino Sylvia o.s. Tuomela
s. 1910 Merijärvi
Lapset: Lauri -37, Kalevi -41, Raija -44,
Ahti -47, Pasi -52
Talvisota: JR 26 kiväärimies
Taistelut: Lauttaniemi, Punnusjoki, Salmenkaita,
Vuosalmi

Jatkosota: JR 32, JR 12 pikakiväärimies
Taistelut: Kiestingin suunta, Maaselkä,
Pohjois-Suomi, Pistojoeki, Munakukkula,
Pirunsaari, Ihantala
Haavoittunut: 1941 Pistojoella
1941 Munakukkulalla
1943 Pirunsaarella
1944 Ihantalassa
Kunniamerkit: 1. lk:n Vapaudenmitali
2. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Korpraali

NIVALA, Matti Viljami
Maanviljelijä
s. 15.12.1910 Merijärvi
Puoliso: Viena Emilia o.s. Alavaikko
s. 1917 Oulainen
Jatkosota: JR 32 pikakivääriamputa
Taistelut: Vuokkiniemi, Pistojoeki
Haavoittunut: Korpivaarassa
Sotilasarvo: Sotamies
Luottamus-
toimet: Kunnanvaltuuston jäsen
Palolautakunnan jäsen
Harrastukset: Seuranäyttämötoiminta

NIVALA, Valtti
Maanviljelijä
s. 4.11.1914 Merijärvi
Talvisota: JR 26
Taistelut: Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita,
Vuosalmi
Jatkosota: JR 32, JR 11
Taistelut: Juntusranta, Vuoninen, Pistojoeki,
Korpivaara, Tetrivaara, Uhtuan länsi- ja pohjois-
puolen taistelut
Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali
Jatkosodan Muistomitali
2. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Alikersantti

NIVALA, Vilhelm
Maanviljelijä
s. 28.7.1902 Merijärvi
k. 29.4.1970 Merijärvi
Puoliso: Naimi o.s. Tähjä
s. 1901 Merijärvi
k. 1944 Merijärvi
Lapset: Saimi -25, Veikko -27, Eero -30, Aarne -33,
Alma -37, Aune 40
Talvisota: PionP 22, PionP 15 pioneeri
Taistelut: Suomussalmi, Haapavaara, Mustajoki,
Kiannanniemi, Juntusranta

Jatkosota: JR 32, JR 11 pioneeri
Taistelut: Juntusranta, Vuoninen, Pistojoeki,
Korpivaara, Tetrivaara, Uhtuan länsi- ja pohjois-
puolen taistelut, Vuosalmen puolustustaistelut
Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali
Jatkosodan Muistomitali
Sotilasarvo: Sotamies
Luottamus-
toimet: Kunnanhallituksen jäsen
Sosiaalilautakunnan jäsen

NIVALA, Vilho Johannes
Liikkeenharjoittaja
s. 6.4.1918 Merijärvi
Talvisota: JR 64 konepistoolimies, kiväärimies
Taistelut: Suomussalmi, Raatteen tien taistelut,
Pitkäranta
Jatkosota: JR 32 taistelulähetä
Taistelut: Vuoninen, Pistojoeki, Korpivaara,
Tetrivaara, Munakukkula
Haavoittunut: 3.8.1941 Munakukkulalla
Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali
Jatkosodan Muistomitali
2. lk:n Vapaudenmitali
Pohjois-Vienan risti
Kainuun risti
Pitkärannan risti
Valkoisen ruusun 1. lk:n mitali kultaristein
Keskuskauppakamarin ansiomerkki
Sotavammamerkki
Sotilasarvo: Korpraali
Luottamus-
toimet: Kunnanvaltuuston jäsen
Kunnan tilintarkastaja
Kulttuurilautakunnan puheenjohtaja
Harrastukset: Nuorisoseuratyö

NOKELA, Setti
Putkiasentaja
s. 29.3.1922 Pyhäjoki
Puoliso: Elma o.s. Hautala
s. 1932 Merijärvi
Lapset: Inga -54, Jarmo -60, Rainer -60
Jatkosota: 3.D, JR 11 pikakivääriamputa
Taistelut: Uhtuan pohjoispuolen taistelut, Kiven-
napa, Vihtämäki, Kivennapa, Muolaa, Heinjoki,
Nuoskuu, Vuoksi, Tornio, Rovaniemi, Kittilä
Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali
Sotilasarvo: Korpraali
Harrastukset: Kuntourheilu

NOUSIAINEN, Ahti Olavi
Metallimies
s. 11.9.1923 Merijärvi
k. 21.6.1977 Salo
Jatkosota: JR 45 Taistelut: Seesjärven rannikko, Syvärin sil-
lanpään torjuntataistelut, Jandena, Palteenkylä,
Kuusijärvi, Märkäjärvi, Uusijärvi, Saarimäki, Ha-
rakkamäki, Seipivaara, Lavajärvi, Syskyjärven
puolustustaistelut
Sotilasarvo: Sotamies

NUORALA, Kaarlo Matias (Matti)
Piiriagrologi
s. 25.10.1919 Merijärvi
Puoliso: Aliina (Alli) o.s. Aittamaa
s. 1916 Oulainen
Lapset: Pekka -49, Lea -55, Kaisa -58
Talvisota: JvKoulK 5, 12 Pr
Jatkosota: JR 32, 11 Pr SvLeiri 32 taistelulähettilä, panssaritor-
junnan tulenjohtaja, eläinlääkintäaliupseeri, työ-
pisteen päällikkö
Taistelut: Vuoninen, Pistojoeki, Korpivaara, Tetri-
vaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taistelut
Haavoittunut: 17.11.1941 Uhtuan pohjoispuolella
Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali
Jatkosodan Muistomitali
1. lk:n Vapaudenmitali
2. lk:n Vapaudenmitali
Pohjois-Vienan Risti
Sininen Risti
Suomen Valkoisen Ruusun 1. lk:n mitali
kultaristein
Sotilasarvo: Ylikersantti
Harrastukset: Historia

NUORALA, Maunu Mikael
Talonmies
s. 3.4.1923 Raahe
Puoliso: Kerttu Katariina o.s. Simunaniemi
s. 1926 Oulainen
Lapset: Sirja -51, Soini -54, Sisko -56, Seppo -62, Suvi -64
Jatkosota: JR 54 pikakivääriampuja
Taistelut: Krivi, Vienankanava, Leppäjoki, Sara-
vaara, Kuntsa, Porajärvi, Liusvaara, Lusikkavaara
Haavoittunut: 17.7.1944 Korkiavaarassa
Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali
2. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Korpraali
Harrastukset: Urheilu

NUORALA, Mauri Leino
Telexinsinööri
s. 18.6.1925 Raahe
k. 1.12.1985 Tukholma
Jatkosota: VP 31, JR 1 viestialiupseeri
Taistelut: Uhtuan suunta, Kannaksen torjunta-
taistelut, Tornio, Rovaniemi, Karesuvanto
Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali
Sotilasarvo: Alikersantti
Harrastukset: Kielet

OJALA, Allan Elias
Maanviljelijä
s. 17.4.1922 Merijärvi
k. 29.10.1980 Merijärvi
Jatkosota: PionP 36 Pioneeri
Taistelut: Krivin, Ihantalan ja Maaselän
torjuntataistelut
Sotilasarvo: Sotamies
Harrastukset: Urheilu
Viulun soitto

OJALA, Eino Jannes
Maanviljelijä
s. 16.7.1908 Merijärvi
Puoliso: Pauliina Katariina o.s. Kempainen
s. 1908 Merijärvi
Talvisota: Työk työvelvollinen
Luumäki
Jatkosota: Työk työvelvollinen
Luumäki, Uuraa, Viipurinlahti, Koivisto
Sotilasarvo: Sotamies

OJALA, Matti Arvid
Maanviljelijä
s. 17.5.1912 Merijärvi
k. 18.2.1972 Oulu
Puoliso: Helmi Eliina o.s. Viirelä
s. 1915 Merijärvi
Lapset: Tauno -34, Kauko -41, Marja -45, Pirjo -50,
Tarja -54
Talvisota: STR sotapoliisi
Suomenlinna
Jatkosota: JR 11 kiväärimies
Taistelut: Vuoninen, Pistojoeki
Haavoittunut: 12.8.1941 Pistojoella
Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali
Jatkosodan Muistomitali
1. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Korpraali
Harrastukset: Metsästys

OJALA, Toivo Johannes
 Työnjohtaja
 s. 2.6.1925 Merijärvi
 Puoliso: Helmi Marjatta o.s. Hannus
 s. 1929 Merijärvi
 Lapset: Harri -55, Jukka -59
 Jatkosota: ErPsTykk Laakus Lääkintäaliupseeri
 Taistelut: Mesterjärvi, Vuosalmi, Pudasjärvi,
 Ranua, Rovaniemi, Sodankylä, Ivalo
 Haavoittunut: 23.11.1944 Ivalossa
 Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali
 2. lk:n Vapaudenmitali
 Suomen Valkoisen Ruusun Mitali
 KK:n kultainen 30 v merkki + ruusuke
 Sotilasarvo: Lääkintäalikersantti
 Luottamus- toimet: Teknisen lautakunnan jäsen
 Palolautakunnan jäsen
 Merijärven Sotaveteraanien puheenjohtaja
 Harrastukset: Yleisurheilu (juoksu)
 Hiihto

OJALA, Vilho Helmeri
 Maanviljelijä
 s. 10.2.1918 Merijärvi
 k. Oulainen
 Puoliso: Elli Maria o.s. Yppärilä
 s. 1919 Merijärvi
 Lapset: Sakari -57, Leena -58, Pentti -60
 Talvisota: KKK 1 konekivääriampuja
 Taistelut: Kuhmo
 Jatkosota: 11. Pr, JR 53, JR 32 Sst tykkimies
 Taistelut: Louen suunta, Sohjaneen suunta, Kapus-
 tajoki, Kiestinki, Louhi, Kangas, Uhtua, Karjalan
 kannas, Tornio, Rovaniemi, Sodankylä
 Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali
 Jatkosodan Muistomitali
 2. lk:n Vapaudenmitali
 Sotilasarvo: Korpraali
 Harrastukset: Nuorisoseuratyö
 Liikunta

OJALA, Viljo Leonard
 Metsätyömies
 s. 30.6.1922 Merijärvi
 Puoliso: Aune Elisabet o.s. Multala
 s. 1910
 Lapset: Terttu -43, Raimo -44
 Jatkosota: JR 11 kiväärimies
 Uhtuan pohjoispuoli, Karjalan kannas
 Sotilasarvo: Sotamies

OLLILA, Einar Johannes
 s. 19.6.1915 Merijärvi
 Puoliso: Elsi Maria o.s. Linja
 s. Oulu
 Muuttanut Kempeleeseen 15.3.1945
 Talvi- ja
 Jatkosota: Osallistunut molempiin sotiin, mutta tarkemmat
 tiedot puuttuvat.
 Sotilasarvo: Sotamies

OLLILA, Eino Eelis
 s. 12.12.1909 Merijärvi
 k. 27.8.1991 Seinäjoki
 Puoliso: Aino o.s. Viitamaa
 s. 1911 Merijärvi
 k. 1979 Raabe
 Lapset: Alpo -30, Kaisu -32, Irja -34, Aila -35,
 Mirjami -37, Teuvo -39, Lauri -42,
 Antero -46, Jorma -50
 Talvisota: Jääkäri
 Taistelut: Karjalan kannas
 Jatkosota: JR 32, JR 11 muonittaja
 Taistelut: Parakkilampi, Uhtuan länsipuoli
 Sotilasarvo: Sotamies

OLLILA, Juho Viljam
 Maanviljelijä
 s. 15.11.1915 Merijärvi
 Puoliso: Aino Maria o.s. Saarnio
 s. 1921 Alavieska
 Lapset: Helena -40, Taisto -42, Alpo -47, Seija -50,
 Risto -52, Ari -57, Rauno -59, Pasi -60
 Talvisota: PPP 7 kiväärimies
 Taistelut: Aittojoki, Ägläjärvi, Tolvajärvi,
 Ilomantsi
 Jatkosota: JR 32, JR 11 kiväärimies
 Taistelut: Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetsi-
 vaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli, Louen suun-
 ta, Tornio, Rovaniemi
 Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali
 Jatkosodan Muistomitali
 2. lk:n Vapaudenmitali
 Sotilasarvo: Korpraali
 Luottamus- toimet: Kunnanvaltuuston jäsen
 Vaalilautakunnan jäsen
 Kansakoulun johtokunnan jäsen
 Kirkkovaltuuston jäsen
 Harrastukset: Metsästys

OLLILA, Martti Olavi
Maanviljelijä
s. 20.11.1919 Merijärvi
Puoliso: Helvi Sofia o.s. Hämeenkorpi
s. 1918 Alavieska
Lapset: Kalevi -45, Raimo -48, Soili -50, Sirpa -52,
Tuula -53, Jouni -55, Arja -58
Jatkosota: PionP 5, JR 11 panssaritorjuntamies
Taistelut: Pistojoiki, Uhtuan suunta
Haavoittunut: 2.11.1941 Malmiaisten tien varrella
Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali
2. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Korpraali
Luottamus-
toimet: Kirkkovaltuuston jäsen
Rauhanyhdistyksen puheenjohtaja

PAANANEN, Kaarlo Johannes
s. 23.4.1921 Merijärvi
Muuttanut Helsinkiin 7.3.1950
Jatkosota: JR 11 kiväärimies
Taistelut: Kiestingin suunnan taistelut,
Karjalan kannas, Pohjois-Suomi
Sotilasarvo: Sotamies

PAANANEN, Natanael
Rata-auton kuljettaja
s. 8.3.1916 Alavieska
Puoliso: Alli Rauha o.s. Lassila
s. 1915 Kalajoki
k. 1980 Raahe
Lapset: Raili Marjatta -45, Mauri Aulis -47
Talvisota: JR 26 kaasutiedustelulähetä
Taistelut: Muolaanjärvi, Muolaa
Jatkosota: JR 32, JR 11 komentoryhmän lähetä
Taistelut: Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetri-
vaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taistelut,
Kiestinki, Kannas
Sotilasarvo: Sotamies

PAANANEN, Sulo Toivo
s. 7.4.1918 Merijärvi
Muuttanut Helsinkiin 17.10.1952
Talvisota: JR 26 kiväärimies
Taistelut: Lauttaniemi, Punnusjoki, Salmenkaita,
Vuosalmi
Jatkosota: JR 11 kiväärimies
Taistelut: Kiestingin suunta, Karjalan kannas,
Pohjois-Suomi
Sotilasarvo: Sotamies

PAANANEN, Uuno Vilho
Maanviljelijä
s. 11.8.1910 Merijärvi
Puoliso: Jenny o.s. Hautala
s. 1911 Merijärvi
Lapset: Reino -37, Irja -38, Raimo -41, Eero -43, Ahti -45,
Anja -47, Aaro -47, Hilikka -49, Elsa -50, Marja-
Leena -53, Raili -56
Talvisota: JR 26 pikakivääriampuja
Taistelut: Lauttaniemi, Punnusjoki, Salmenkaita,
Vuosalmi
Jatkosota: JR 32, ErP 13 kiväärimies, ajomies
Taistelut: Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetri-
vaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli, Vuoksen loh-
ko, Noskua, Suulajärvi, Muolaa, Heinjoki
Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali
Jatkosodan Muistomitali
2. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Korpraali
Luottamus-
toimet: Sosiaalilautakunnan jäsen
Asutuslautakunnan jäsen

PAHKALA, Arvo Anselmi
Maanviljelijä
s. 14.10.1915 Merijärvi
k. 10.11.1985 Vihanti
Puoliso: Jenni o.s. Hämeenkorpi
s. 1910 Alavieska
k. 1986 Oulainen
Lapset: Arvo -41, Eeva -42, Elli -44, Eeva -47, Ahti -49,
Eila -51
Talvisota: JR 26 talousaliupseeri, ryhmänjohtaja
Taistelut: Oravaniemi, Muolaa, Salmenkaita
Jatkosota: JR 32 talousaliupseeri, ryhmänjohtaja
Taistelut: Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetri-
vaara, Kiestinki, Ahvenlahti
Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali
Jatkosodan Muistomitali
4. lk:n Vapaudenristi
1. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Kersantti

PAHKALA, Eemi Johannes
Maanviljelijä
s. 19.9.1919 Merijärvi
k. 15.9.1983 Vihanti
Lapset: Jussi -49, Sirkka -50, Pauli -52, Sakari -53
Talvisota: JvKoukK 5
Jatkosota: Taistelut: Rukajärvi, Kohvajärvi, Kamelia,
Ontrenvaara
Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali
Jatkosodan Muistomitali
2. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Ylikersantti

PAHKALA, Eino Johannes
 s. 6.8.1917 Merijärvi
 Puoliso: Rauha Aliisa o.s. Aura
 s. 1913 Rantsila
 Perhe muuttanut Ylivieskaan 4.1.1946
 Jatkosota: JR 32
 Taistelut: Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetri-
 vaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli
 Sotilasarvo: Sotamies

PAHKALA, Heikki Matias
 Maanviljelijä
 s. 15.11.1925 Merijärvi
 k. 21.2.1982 Merijärvi
 Puoliso: Aino Annikki o.s. Nivala
 s. 1921 Merijärvi
 Lapset: Tuula -47, Pentti -49, Juhani -50, Terttu -52,
 Erkki -54, Irma -57, Maija Liisa -60
 Jatkosota: TykR 6
 Sotilasarvo: Korppraali
 Luottamus-
 toimet: Kunnanvaltuuston jäsen
 Kunnanhallituksen jäsen
 Työskentelyä eri lautakunnissa

PAHKALA, Matti Olavi
 Vanhempi konstaapeli
 s. 1.10.1919 Merijärvi
 k. 1.1.1978 Lappajärvi
 Puoliso: Toini o.s. Sorsa
 s. 1923 Kontiolahti
 Lapset: Kimmo -47, Leo -49, Irmeli -57
 Jatkosota: Toiminut jatkosodan ajan sotapoliisina
 Sotilasarvo: Korppraali

PAHKALA, Taito Aleksanteri
 Maanviljelijä
 s. 23.2.1921 Merijärvi
 Puoliso: Tellervo o.s. Viljamaa
 s. Alavieska
 Lapset: Matti -55, Kalle -56, Marja-Leena -57,
 Pekka -57, Pentti -58, Jaana -68
 Jatkosota: JR 11 taistelulähetti
 Taistelut: Vasovaara, Vuokkiniemi, Pistojoiki
 Haavoittunut: 21.7.1941 Pistojoella
 Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali
 1. lk:n Vapaudenmitali
 2. lk:n Vapaudenmitali

Sotilasarvo: Sotamies
 Luottamus-
 toimet: Verolautakunnan jäsen
 Harrastukset: Metsästys
 Kalastus

PAHKALA, Veikko Matias
 Maanviljelijä
 s. 31.7.1915 Merijärvi
 k. 19.9.1980 Merijärvi
 Puoliso: Vieno Emilia o.s. Härö
 s. 1914 Merijärvi
 k. 1991 Merijärvi
 Lapset: Marjatta -47, Kerttu -49, Martti -52, Raija -54
 Talvisota: JR 26 ryhmänjohtaja
 Taistelut: Lauttaniemi, Punnusjoki, Salmenkaita,
 Vuosalmi
 Jatkosota: JR 32, ErP 20 pioneeri
 Taistelut: Vuoniemi, Pistojoiki, Korpivaara, Tetri-
 vaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli, Rajajoki,
 Vammelsuu, Viipurinlahti
 Sotilasarvo: Kersantti

PAHKALA, Viljo Aukusti
 Maanviljelijä
 s. 2.12.1912 Merijärvi
 k. 1.7.1970 Merijärvi
 Talvisota: JR 26 pikakivääriampuja
 Taistelut: Lauttaniemi, Punnusjoki, Salmenkaita,
 Vuosalmi
 Jatkosota: JR 32 pikakivääriampuja, patruunankantaja
 Taistelut: Vuoniemi, Pistojoiki, Korpivaara, Tetri-
 vaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli, Rajajoki,
 Vammelsuu, Viipurinlahti
 Haavoittunut: 23.2.1940 Salmenkaidassa
 lokakuussa 1941 Uhtualla
 Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali
 Jatkosodan Muistomitali
 Sotilasarvo: Sotamies

PAHKALA, Väinö Aukusti
 Maanviljelijä
 s. 26.12.1918 Merijärvi
 Puoliso: Toini o.s. Härö
 s. 1922 Merijärvi
 Lapset: Aarno -43, Lea -45, Maija -46, Lauri -51
 Talvisota: 3. Pr kiväärinmies
 Taistelut: Nurmijärvi, Munasuo, Kämäri
 Jatkosota: JR 32 kivääriryhmän johtaja
 Taistelut: Vuoninen, Pistojoiki, Uhtua,
 Viteleen sillanpäätäistelut

Haavoittunut: 31.7.1941 Uhtualla
 Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali
 Jatkosodan Muistomitali
 1. lk:n Vapaudenmitali
 2. lk:n Vapaudenmitali
 Sotilasarvo: Kersantti
 Luottamus-
 toimet: Kunnanhallituksen jäsen
 Toiminut monissa lautakunnissa
 Harrastukset: Yhteiskunnalliset asiat

PAHKASALO, Aarne Henrikki
 s. 3.5.1913 Merijärvi
 Puoliso: Sylvia o.s. Kupulisoja
 s. 1915 Pyhäjoki
 Lapset: Martti -34, Erkki -36, Paavo -38, Jukka -45
 Talvisota: JR 40 ryhmänjohtaja
 Taistelut: Pelkosenniemi
 Jatkosota: JR 32, SvLeiri 20, SvLeiri 6, JR 46
 vartiopäällikkö, joukkueen varajohtaja
 Peräkuokkala, Rajajoki, Lempaala, Lumisuo,
 Raaju, Sakkola, Äyräpää, Vuosalmi
 Sotilasarvo: Väepeli
 Harrastukset: Lukeminen

PAHKASALO, Eino Johannes
 Kirvesmies
 s. 14.8.1919 Merijärvi
 Puoliso: Aune Elina o.s. Eilola
 s. 1921 Merijärvi
 Lapset: Matti -42, Maija -46
 Talvisota: JvKoulK 6, KTR 12 asevelvollinen
 Jatkosota: KTR 2, 7.Div taistelulähettilä
 Taistelut: Värtsilä, Pirttipohja, Länkelä, Sortavala,
 Vieljärvi, Tarsepol, Latva, Petroskoi, Vosnesenja,
 Vossieroska, Vitele, Osta, Loimola
 Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomita-
 li, 1. lk:n Vapaudenmitali, 2. lk:n Vapaudenmitali
 Sotilasarvo: Alikersantti

PAHKASALO, Heino Johannes
 Maanviljelijä
 s. 27.12.1910 Merijärvi
 k. 2.11.1964 Kemi
 Puoliso: Iida Elisabet o.s. Viirelä
 s. 1914 Merijärvi
 Lapset: Kaija -35, Kaino -39, Paavo -41
 Talvisota: JR 26 patruunankantaja
 Taistelut: Lauttaniemi, Punnusjoki, Salmenkaita,
 Vuosalmi
 Jatkosota: JR 32 konepistoolimies, pikakivääriampuja, kivää-
 rimies
 Taistelut: Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetri-

vaara, Uhtuan pohjoispuoli, Karjalan kannas
 Haavoittunut: 29.7.1941
 Sotilasarvo: Sotamies

PAHKASALO, Kaarlo Viljami
 Maanviljelijä
 s. 24.2.1907 Merijärvi
 k. 4.1.1984 Merijärvi
 Puoliso: Anna Martta o.s. Tanska
 s. 1912 Merijärvi
 Lapset: Kerttu -39, Liisa -43, Juhani -46, Jouni -50, Leena
 -54
 Talvisota: JR 4 kengitysseppä
 Taistelut: Kuhmon suunta
 Jatkosota: JR 32, ErP 20, KTR 9, kiväärimies, kengitysseppä
 Taistelut: Juntusranta, Vuoninen, Pistojoiki, Tetri-
 vaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli, Viipurinlahti
 Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomita-
 li, 2. lk:n Vapaudenmitali
 Sotilasarvo: Alikersantti
 Luottamus-
 toimet: Kunnanvaltuuston jäsen
 Kunnanhallituksen jäsen
 Kirkkovaltuuston jäsen
 Kirkkoneuvoston jäsen
 Osuuspankin hallituksen jäsen
 Harrastukset: Lähetystyö

PAHKASALO, Matti Rafael
 s. 2.10.1915 Merijärvi
 Puoliso: Jenny Kaarina o.s. Viirelä
 s. 1918 Merijärvi
 Lapset: Annikki -36, Eeva -38, Sisko -44, Anja -46, Raili
 -50, Esko -52, Ari -57
 Talvisota: JR 26 pikakivääriampuja
 Taistelut: Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita,
 Vuosalmi
 Jatkosota: JR 32, SvLeiri 20, ErP 5 kiväärimies
 Taistelut: Lapin sota
 Sotilasarvo: Korpraali
 Harrastukset: Metsästys

PAHKASALO, Reino Alvari
 Maanviljelijä
 s. 29.9.1911 Merijärvi
 Puoliso: Helvi Kaarina o.s. Oikarinen
 s. 1918
 Lapset: Airi -37, Alpo -39, Oiva -40, Onni -44, Anita -50,
 Anja -52, Aune -53
 Talvisota: JR 22 kiväärimies
 Taistelut: Vuoksi

Jatkosota: JR 32, JR 11 kiväärimies
 Taistelut: Vuoninen, Pistojoiki
 Haavoittunut: 22.12.1939 Vuoksenranta
 21.7.1941 Pistojoiki
 Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomitali, 1. lk:n Vapaudenmitali, 2. lk:n Vapaudenmitali
 Sotilasarvo: Korpraali

PAHKASALO, Tuomas Natanael
 s. 16.6.1925 Merijärvi
 Muuttanut Haukiputaalle 8.1.1953
 Jatkosota: Osallistunut Jatkosotaan, mutta tarkemmat tiedot puuttuvat
 Sotilasarvo: Sotamies

PAHKASALO, Tuomas Toivo
 Maanviljelijä
 s. 22.2.1918 Merijärvi
 Puoliso: Kaarina
 s. 1920 Pyhäjoki
 k. 1992 Merijärvi
 Lapset: Reijo -44, Unto -47, Markku -49, Raija -50, Tauno -51, Veijo -53, Teuvo -55, Kari -57, Kaijo -58, Pirjo -61
 Jatkosota: JR 53 raskaan kranaatinheittimen tulenjohtomies
 Taistelut: Kiestinki, Louhi, Kapustaoja, Kangasvaara, Uhtuan suunta, Tornio, Rovaniemi, Kittilä
 Sotilasarvo: Korpraali
 Harrastukset: Metsästys

PAJANDER, Kaarlo Viljam
 s. 18.7.1912 Merijärvi
 k. 20.11.1964 Ruotsi
 Talvisota: JR 26 pioneeri
 Taistelut: Karjalan kannas
 Jatkosota: JR 32, RajajP 8 pioneeri
 Taistelut: Uhtuan suunnalla, Loimola-Tolvajärvi suunnalla, Ristijärvi-Kemijärvi
 Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomitali
 Sotilasarvo: Sotamies

PAJANDER, Niilo Andreas
 Maanviljelijä
 s. 14.1.1911 Merijärvi
 k. 23.8.1955 Merijärvi
 Puoliso: Sirkka Beada o.s. Kokko
 s. 1922 Uukuniemi
 k. 1951 Merijärvi
 Lapset: Juhani -42
 Talvisota: JR 26 lääkintäaliupseeri

Taistelut: Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi
 Jatkosota: 980 JsK kiväärimies, lääkintämies
 Sotilasarvo: Alikersantti

PAJANDER, Paavo Aleksander
 Muurari
 s. 13.8.1915 Merijärvi
 Puoliso: Rauha Annikki o.s. Vuoti
 s. 1922 Pyhäjoki
 Lapset: Kaija -51, Antti -53
 Talvisota: JR 26 ajomies
 Jatkosota: JR 32, JR 53, RsPsto 30 ajomies, tulenjohtuessa
 Taistelut: Vuoninen, Juustila, Lavola
 Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, 2. lk:n Vapaudenmitali
 Sotilasarvo: Sotamies
 Luottamustoimet: Kunnanvaltuuston jäsen
 Rakeennuslautakunnan jäsen
 Palolautakunnan jäsen
 Toiminut palopäällikön tehtävissä
 Harrastukset: Kalastus

PAJANDER, Veikko Ilmari
 Maanviljelijä
 s. 13.11.1919 Merijärvi
 Jatkosota: JR 44, JR 11 taistelulähetä
 Taistelut: Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuorinen, Pistojoiki, Korpijärvi, Uhtuan länsipuoli, Kannaksen länsipään torjuntataistelut, Tornion valtaus
 Kunniamerkit: 2. lk:n Vapaudenmitali
 Sotilasarvo: Sotamies
 Harrastukset: Kalastus

PAJANDER, Väinö Johannes
 Maanviljelijä
 s. 17.2.1908 Merijärvi
 Talvisota: PPP 1 kiväärimies, ajomies
 Taistelut: Aittojoki, Ristisalmi, Tolvajärvi, Ägläjärvi, Vieksinki, Luglojärvi
 Jatkosota: JR 32 pioneeri, ajomies
 Taistelut: Juntusranta, Vuorinen, Pistojoiki, Korpi-vaara, Tetrivaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taistelut, Viipurinlahti
 Kunniamerkit: 2. lk:n Vapaudenmitali
 Sotilasarvo: Korpraali
 Luottamustoimet: Sosiaalilautakunnan jäsen
 Kunnallislautakunnan jäsen
 Taksoituslautakunnan jäsen
 Harrastukset: Puutyöt

PALOSAARI, Kalle Iivari

Maanviljelijä

s. 11.10.1922 Kuusamo

k. 20.4.1992 Oulainen

Puoliso: Saimi Suleima o.s. Elsilä

s. 1922 Merijärvi

k. 1986 Oulainen

Lapset: Marjatta -46, Sirkka -48, Inkeri -49, Marja-Liisa -51, Hannele -56, Pentti -59, Rainer -65

Talvisota: Vartiotehtävissä Kuusamossa

Jatkosota: SissiP 3, LinP 15, 15 Pr taistelulähettilä, pikakivääri-
ampuja

Taistelut: Kiestinki, Louhensuu, Suur-Suvijärvi, Syväri, Mäkriä, Aunus, Salmi, Pitkäranta, Ruhtinaanmäki, Kemi

Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali, 2. lk:n Vapaudenmitali, Saksan Rautaristi

Sotilasarvo: Korpraali

Luottamus-

toimet: Kunnanvaltuuston jäsen

Terveyslautakunnan jäsen

Tutkijalautakunnan jäsen

Kansakoulun johtokunnan jäsen

Oy Alko Ab:n hallintoneuvoston jäsen

KELA:n hallintoneuvoston jäsen

Toiminta SMP:ssä

SMP:n Oulun piirin ja Merijärven paikallisosaston puheenjohtaja, puolue-edustajiston jäsen, toimitusvaliokunnan jäsen, työvaliokunnan jäsen, varakansanedustaja

Harrastukset: Kalastus, politiikka

PATOKOSKI, Jouko Jorma

Sotilasmestari

s. 17.8.1915 Merijärvi

Puoliso: Anja Mirjami o.s. Ahonen

s. 1917 Nurmes

Talvisota: JR 25 a-ryhmän johtaja

Taistelut: Kuhmo

Jatkosota: JR 53 asemestari

Taistelut: Uhtuan suunnan taistelut, Länsi-Kannas, Kivennapa, Muolaa, Heinjoki, Noskua, Vuoksi, Rovaniemi, Kittilä

Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, 1. lk:n Vapaudenmitali

Sotilasarvo: Sotilasmestari

PELTOMAA, Armas

s. 1.1.1897 Merijärvi

k. 20.8.1963 Merijärvi

Puoliso: Aino Sofia o.s. Penttilä

s. 1887 Raahe

k. 1978 Merijärvi

Talvisota: Osallistunut Talvisotaan, mutta tarkemmat tiedot puuttuvat

PENNANEN, Einari

Maanviljelijä

s. 2.7.1912 Sortavalan maalaiskunta

Puoliso: Orvokki Elisabet o.s. Talus

s. 1918 Merijärvi

Lapset: Raili -44, Reijo -52

Talvisota: kiväärimies, konepistoolimies

Taistelut: Kollaan rintamalla

Jatkosota: JR 32, JR 11 konepistoolimies

Taistelut: Uhtuan länsikannas, Kivennapa, Muolaa, Heinjoki, Noskua, Vuosalmen puolustustaistelut, Tornio, Paakkola, Rovaniemi

Haavoittunut: 27.4.1942 Kiestingissä

Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan

Muistomitali, 2. lk:n Vapaudenmitali

Sotilasarvo: Korpraali

Harrastukset: Kuntoliikunta, lukeminen

PENTTILÄ, Vilho Eeväld

Maanviljelijä

s. 21.2.1912 Merijärvi

Puoliso: Lilja Mirjam o.s. Pirttikoski

s. 1918 Merijärvi

Lapset: Kari -47, Erkki -49, Martti -50

Talvisota: JR 40 konepistoolimies

Taistelut: Pelkosenniemi, Savukoski, Joutsijärvi, Märkäjärvi, Vilajoki

Jatkosota: 65. AutoK autonkuljettaja, autoryhmän johtaja

Taistelut: Uhtuan suunta, Karjalan kannas, Vilajoki, Kemi, Tornio

Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomitali, 1. lk:n Vapaudenmitali, 2. lk:n Vapaudenmitali

Sotilasarvo: Ylikersantti

Luottamus-

toimet: Urheilulautakunnan jäsen

Urheiluseuran johtokunnan jäsen

Osuuspankin hallituksen jäsen

Nuorisoseuran johtokunnan jäsen

Kansakoulun taloudenhoitaja

Harrastukset: Kuntoliikunta

Puutyöt

Toiminta Rintamamiesveteraaneissa

PERÄLÄ, Aarne Johannes

Maanviljelijä

s. 16.1.1923 Pyhäjoki

Puoliso: Bertta Karoliina o.s. Perälä

s. 1921 Merijärvi

Lapset: Reino -45, Raija -48, Erkki -50, Irene -53, Merja

-56, Asko -62

Jatkosota: JR 12 kiväärimies

Taistelut: Äänisniemi, Vienan kanava

Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali

Sotilasarvo: Sotamies

PERÄLÄ, Arvo Aukusti
Maanviljelijä
s. 15.12.1925 Merijärvi
k. 5.4.1970 Merijärvi
Jatkosota: JR 6 kiväärimies
Taistelut: Karjalan kannas
Sotilasarvo: Korpraali

PERÄLÄ, Eemi Andreas
Maanviljelijä
s. 21.6.1916 Merijärvi
Puoliso: Kerttu Kaino o.s. Viirelä
s. 1924 Merijärvi
Lapset: Jorma -45, Jouko -48, Jouni -53, Hilikka -58
Talvisota: PPP 7 taistelulähetä, ryhmänjohtaja
Taistelut: Aittojoki, Tolvajärvi, Ägläjärvi
Jatkosota: JR 11, JR 53 Ryhmänjohtaja, joukkueen varajohtaja
Taistelut: Vuoninen, Pistojoeki, Korpivaara, Kiven-
napa, Muolaa, Heinjoki, Nosku, Vuoksela, Vuosalmi, Ihantala
Sotilasarvo: Väpeli
Luottamus-
toimet: Lihakunnan edustajiston jäsen

PERÄLÄ, Eino Vilhelm
s. 2.4.1913 Merijärvi
k. 20.4.1958 Merijärvi
Talvisota: PPP 7 pikakiväärimies
Taistelut: Aittojoki, Tolvajärvi, Ägläjärvi
Jatkosota: JR 11, JR 53 pikakiväärimies
Taistelut: Vuoninen, Pistojoeki, Korpivaara, Kiven-
napa, Muolaa, Heinjoki, Nosku, Vuoksi, Vuosalmi, Ihantala
Haavoittunut: Pistojoella
Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali, 2. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Korpraali

PERÄLÄ, Kaarlo Erkki
Maanviljelijä
s. 30.4.1926 Merijärvi
Puoliso: Anna Ulriika o.s. Eksymä
s. 1925 Kuusamo
Lapset: Liisa -48, Raimo -49, Pirjo -51, Reijo -55, Anne
-58, Rauno -60, Simo -65
Jatkosota: JR 1 kiväärimies, Porkkalan evakuointi
Sotilasarvo: Korpraali

PERÄLÄ, Veikko Olavi
Maanviljelijä
s. 17.8.1921 Merijärvi
k. 5.3.1985 Oulu
Puoliso: Taimi Lyyti o.s. Käkälä
s. 1925 Kuusamo
Lapset: Laila -46, Olavi -48, Birgitta -58, Alli -62
Jatkosota: ItR 108 ilmatorjuntamies, Taistelut: Karjalan kan-
nas
Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali
Sotilasarvo: Korpraali

PERÄLÄ, Väinö Heikki
Maanviljelijä
s. 20.2.1924 Merijärvi
Jatkosota: ErP 8, ErP 16 konepistoolimies
Taistelut: Uhtuan suunta, Tornio, Rovaniemi, So-
dankylä
Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali
Sotilasarvo: Korpraali
Harrastukset: Metsästys, kalastus

PIILOLA, Aarne Johannes
Kirvesmies
s. 30.10.1910 Merijärvi
k. 16.6.1953 Oulainen
Puoliso: Anna Esteri o.s. Eskola
s. 1914 Alavieska
k. 1980 Oulainen
Lapset: Vuokko Annikki -38, Esa Johannes -43
Talvisota: ErP 20 kiväärimies
Taistelut: Viipurinlahti
Jatkosota: JR 11, JR 5 kiväärimies
Taistelut: Vuoninen, Pistojoeki, Uhtua, Äänislinna,
Maaselkä
Haavoittunut: 2.11.1941 Uhtualla
Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomita-
li, 1. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Sotamies

PIILOLA, Heino Evald
Maanviljelijä
s. 20.4.1905 Merijärvi
k. 1.12.1992 Merijärvi
Puoliso: Aili Amalia o.s. Lähteenmäki
s. 1904 Pihlajavesi
Lapset: Jaakko -30
Talvisota: JR 26 kivääriryhmän johtaja
Taistelut: Lauttaniemi, Punnusjoki, Salmenkaita,
Vuosalmi
Jatkosota: JR 32 ryhmänjohtaja, hevosmies
Taistelut: Vuoninen, Pistojoeki, Korpivaara, Tetri-
vaara, Uhtua

Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali
 Sotilasarvo: Alikersantti
 Harrastukset: Nuorisoseuratyö, urheilutoiminta, seurakuntatyö, maamiesseuratoiminta

PIILOLA, Kaarlo Johannes
 Maanviljelijä
 s. 28.10.1901 Merijärvi
 k. 5.10.1968 Merijärvi
 Puoliso: Jenny Sofia o.s. Salmenius
 s. 1906 Helsinki
 k. 1967 Merijärvi
 Lapset: Liisa -31, Matti -33, Jussi -35, Anna-Kaisa -39,
 Mikko -44
 Talvisota: JR 40
 Taistelut: Pelkosenniemi, Savukoski
 Jatkosota: JR 32
 Taistelut: Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetri-
 vaara
 Sotilasarvo: Sotamies

PIILOLA, Matti
 Maanviljelijä
 s. 12.2.1897 Merijärvi
 k. 15.10.1954 Merijärvi
 Puoliso: Nanni Edit o.s. Pyhälä
 s. 1893 Merijärvi
 k. 1974 Merijärvi
 Lapset: Kirsti -26, Eero -31, Marketta -33
 Talvisota: JR 25 kiväärimies
 Taistelut: Kuhmo
 Jatkosota: JR 32 ajomies
 Taistelut: Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetri-
 vaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taistelut
 Sotilasarvo: Sotamies

PIILOLA, Veikko Jalmari
 Liikemies
 s. 27.8.1921 Merijärvi
 k. 30.12.1985 Kaunialan sotavammassairaala
 Talvisota: Vapaaehtoisena työkomppaniassa Karjalan kan-
 naksella
 Jatkosota: Pikakiväärimies
 Taistelut: Lohijärven suunnan taistelut, Jelettijär-
 ven suunnan taistelut
 Haavoittunut: Toukokuussa 1942 Jelettijärvellä
 Sotilasarvo: Korpraali

PIILOLA, Väinö
 s. 19.4.1919 Merijärvi
 k. 5.6.1971 Merijärvi
 Puoliso: Ilma Marjatta o.s. Haarala
 s. 1931 Merijärvi
 k. 1992 Merijärvi
 Lapset: Kerttu -54
 Jatkosota: ErP 7 kiväärimies
 Taistelut: Lietma, Vansjärvi, Klyyssinvaaran suunta
 Sotilasarvo: Korpraali

PIILOLA, Väinö Nikolai
 Maanviljelijä
 s. 21.11.1913 Merijärvi
 k. 22.5.1968 Merijärvi
 Puoliso: Taimi Matilda o.s. Pirttimaa
 s. 1923 Pyhäjoki
 Lapset: Anja -43, Erkki -45, Heikki -47, Esko -54, Irma -64
 Jatkosota: Osallistunut jatkosotaan, mutta tarkemmat tiedot
 puuttuvat
 Sotilasarvo: Alikersantti

PIILOLA, Yngve Teodor
 s. 1.8.1905 Merijärvi
 k. 9.1.1985 Mikkeli
 Lapset: Yrjö -32, Laura -45
 Jatkosota: Osallistunut jatkosotaan, mutta tarkemmat tiedot
 puuttuvat
 Sotilasarvo: Sotamies
 Harrastukset: Metsästys

PINOLA, Matti Jalmari
 Maanviljelijä
 s. 20.9.1909 Merijärvi
 k. 28.7.1983 Merijärvi
 Puoliso: Lempi Maria o.s. Savukoski
 s. 1910 Merijärvi
 k. 1986 Merijärvi
 Lapset: Eeva -46, Aino -48, Erkki -50
 Talvisota: JR 25 konekiväärimies
 Taistelut: Kuhmo
 Jatkosota: JR 54 konekiväärimies
 Taistelut: Paanajärvi, Oulanka, Kankainen, Röhön
 suunnan partiotistelut. Oulu-Kemi
 Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomita-
 li, 2. lk:n Vapaudenmitali
 Sotilasarvo: Alikersantti

PINOLA, Vilho Matias
Taksiautoilija
s. 3.1.1910 Oulainen
Puoliso: Anni Maria o.s. Karkulahti
s. 1909 Merijärvi
Talvisota: JR 40 kiväärimies
Taistelut: Pelkosenniemi, Savukoski, Joutsijärvi,
Märkäjärvi, Vilajoki
Jatkosota: JR 32 kiväärimies
Taistelut: Vuoninen, Pistojoeki, Korpivaara, Tetri-
vaara, Uhtuan pohjoispuoli, Karjalan kannas, Tor-
nio, Rovaniemi, Muonio
Haavoittunut: 23.7.1941 Pistojoella
Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomita-
li, 2. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Korpraali

PIRTTIKOSKI, Erkki Alvar Akseli
s. 5.5.1922 Merijärvi
k. 13.1.1947 Merijärvi
Jatkosota: PionP 36 pioneeri
Taistelut: Krivin lohko, Ihantalan ratkaisutaistelut,
Pohjois-Suomi
Sotilasarvo: Sotamies

PIRTTIKOSKI, Kalle Johannes
Maanviljelijä
s. 3.7.1909 Merijärvi
k. 2.6.1990 Alavieska
Puoliso: Lempi Sofia o.s. Junnikkala
s. 1912 Alavieska
Lapset: Seija Anneli -47
Talvisota: PPP 7 pikakivääriryhmän johtaja
Taistelut: Aittojoki, Ägläjärvi, Tolvajärvi
Jatkosota: JR 32, ErJP 13 kivääriryhmän johtaja
Taistelut: Vuoniemi, Pistojoeki, Uhtuan pohjois-
puoli, Heinjoen suunta, Vuoksen lohko, Tornio,
Rovaniemi, Kittilä, Muonio
Haavoittunut: 18.12.1939 Ägljärvellä
24.7.1941 Pistojoella
kesäkuussa 1944 Kannaksella
Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomita-
li, 1. lk:n Vapaudenmitali, 2. lk:n Vapaudenmitali,
2. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Kersantti
Luottamus-
toimet: Maajakotoimitusten
uskottumies
Harrastukset: Lukeminen

POHJANEN, Eino Heikki
Maanviljelijä
s. 26.9.1924 Oulainen
Puoliso: Toini Mirjami o.s. Pahkasalo
s. 1924 Merijärvellä
Lapset: Leena -47, Eero -49, Matti -54
Jatkosota: ErP 8, JR 2 taistelulähetä, aliupseeri
Taistelut: Uhtuan suunta, Pudasjärvi, Ranua, Ro-
vaniemi, Sodankylä
Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali
1. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Kersantti
Luottamus-
toimet: Sotaveteraanien Oulun piirin hallituksen jäsen
Merijärven Sotaveteraanien hallituksen jäsen
Maanjakotoimitusten uskottumies
Kirkkovaltuuston jäsen
Kirkkoneuvoston jäsen
Harrastukset: Urheilu, metsästys, kalastus

PONNIKAS, Jalmari
s. 4.3.1906 Merijärvi
k. 3.3.1966 Merijärvi
Puoliso: Syliida o.s. Härö
s. 1904 Merijärvi
k. 1984 Oulu
Lapset: Sauli -34, Seija -36
Talvisota: JR 40 kiväärimies
Taistelut: Pelkosenniemi, Savukoski, Joutsijärvi,
Märkäjärvi
Jatkosota: 24.TalK, 24.EVarK ajomies
Taistelut: Uhtua, Karjalan kannas
Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomita-
li, 2. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Jääkäri

PONNIKAS, Juho Oskari
Maanviljelijä
s. 27.12.1899 Merijärvi
k. 10.9.1972 Pyhäjoki
1. puoliso: Anna o.s. Savukoski
s. 1899 Merijärvi
k. 1927 Merijärvi
2. puoliso: Lempi o.s. Kalapudas
s. 1904 Merijärvi
k. 1934 Merijärvi
Lapset: Lempi -22, Sylvi -24, Ilmari -26, Pentti -29, Hilikka
-31, Helmi -32, Jenny -33
Talvisota: Osasto Palmqvist, II AK/84 KmK ajomies
Jatkosota: JR 32, JvKoulK 19. kiväärimies
Taistelut: Vuokkiniemi, Pistojoeki
Haavoittunut: 22.7.1941 Pistojoella
Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomitali
Sotilasarvo: Sotamies

PONNIKAS, Kaarlo Johannes
Maanviljelijä
s. 25.7.1913 Merijärvi
k. 7.7.1974 Merijärvi
Puoliso: Helmi Elina o.s. Sainsalo
s. 1913 Merijärvi
Lapset: Elsa -39, Eero -41, Ensio -42, Elli -45, Eine -46, Eija -49, Eira -51
Talvisota: JR 26 komppanian kirjuri
Taistelut: Vuoksela
Jatkosota: JR 32 kirjuri
Taistelut: Vuoninen, Pistojoeki, Korpivaara, Tetri-
vaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taistelut
Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomitali, 2. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Alikersantti
Luottamus-
toimet: Kunnanvaltuuston jäsen
Työvoimapäällikkö
Lastenvalvoja
Tielautakunnan puheenjohtaja
Harrastukset: Kirjallisuus

PONNIKAS, Kauno Martti
Maanviljelijä
s. 20.6.1916 Merijärvi
Puoliso: Anna-Liisa o.s. Maijala
s. 1925 Merijärvi
k. 1981 Oulainen
Lapset: Reijo Johannes -44, Vesa Juhani -49
Talvisota: JR 26 kiväärimies
Taistelut: Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi
Jatkosota: JR 32 taistelulähetä, keittiömies, konepistoolimies
Taistelut: Pistojoeki
Haavoittunut: 22.7.1941 Pistojoella
Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomitali, 2. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Alikersantti
Luottamus-
toimet: Tutkijalautakunnan jäsen

PONNIKAS, Matti
Maanviljelijä
s. 8.10.1903 Merijärvi
k. 7.12.1990 Merijärvi
Puoliso: Alma Eunika o.s. Tynkilä
s. 1909 Merijärvi
k. 1991 Merijärvi
Lapset: Olavi -27, Arvo -30, Lauri -33, Aulikki -36, Eila -37, Viena -41, Aune -44, Kaija -47, Esko -50, Osmo -53

Talvisota: JR 40
Taistelut: Pelkosenniemi, Savukoski, Joutsjärvi, Märkäjärvi, Vilajoki
Jatkosota: JR 32 pikakivääriampuja, kivääriryhmän johtaja
Taistelut: Vuoniemi, Pistojoeki, Korpivaara, Tetri-
vaara, Uhtuan pohjoispuoliset taistelut, Uhtuan länsipuoliset taistelut
Haavoittunut: 21.9.1941
Kunniamerkit: 2. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Alikersantti

POUTIAINEN, Aarne Johannes
Maanviljelijä
s. 28.9.1912 Oulainen
k. 23.12.1970 Merijärvi
Puoliso: Milja Melida o.s. Hiitola
s. 1916 Merijärvi
Lapset: Juhani -47, Maija -49
Talvisota: JR 26 pikakivääriampuja
Taistelut: Lauttaniemi, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi
Jatkosota: JR 32, JR 11 pikakivääriampuja, ryhmänjohtaja
Taistelut: Vuoninen, Pistojoeki, Korpivaara, Tetri-
vaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli, Kivennapa, Vihtananmäki, Muolaa, Antrea
Haavoittunut: 23.7.1941 Pistojoella. 26.6.1944 Antreassa
Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomitali, 2. lk:n Vapaudenmitali, Keskikannaksen risti
Sotilasarvo: Kersantti
Luottamus-
toimet: Osuuskaupan hallintoneuvoston jäsen
Kirkkovaltuuston jäsen
Jäsenenä eri kunnallisissa lautakunnissa
Harrastukset: Kuorolaulu

POUTIAINEN, Heikki
Maanviljelijä
s. 7.11.1917 Oulainen
Puoliso: Vieno Mirjami
s. 1927 Oulainen
Lapset: Vuokko -46, Rauli -50, Terho -59, Virpi -69
Talvisota: JR 64 kaasusuojelumies
Taistelut: Somme, Yläsäiniö, Tammissuo
Jatkosota: JR 32, JR 11 kaasusuojelumies
Taistelut: Vuoninen, Pistojoeki, Korpivaara, Tetri-
vaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli
Haavoittunut: Talvisodassa Tammissuolla, Jatkosodassa Karhu-
mäessä
Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomitali
Sotilasarvo: Korpraali
Harrastukset: Musiikki, soitto, laulu

POUTIAINEN, Veikko
Maanviljelijä
s. 18.3.1920 Oulainen
k. 14.5.1970 Merijärvi
Puoliso: Nanni Maria o.s. Pärkkä
s. 1915 Merijärvi
Lapset: Aarre -45, Aini -49, Tuula -57
Jatkosota: JR 5 konekiväärimies
Taistelut: Puhallusjärvi, Ukkojärvi, Kajaana, Säimiö, Viipuri, Somme, Villavaara, Patajärvi, Petroskoi, Suoju, Kontupohja, Maaselkä, Noskua
Kunniamerkit: 2. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Korpraali

POUTIAINEN, Vilho Leonard
Maanviljelijä
s. 28.9.1912 Oulainen
k. 3.4.1984 Merijärvi
Talvisota: JR 26 kiväärimies
Taistelut: Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi
Jatkosota: JR 32, JR 31 kiväärimies
Taistelut: Vuoninen, Pistojoiki
Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomitali
Sotilasarvo: Sotamies
Harrastukset: Kuorolaulu

POUTIAINEN, Voitto Oiva
Talollisen poika
s. 2.3.1921 Oulainen
k. 14.7.1947 Merijärvi
Jatkosota: JR 32
Sotilasarvo: Sotamies

PYHÄLÄ, Olavi Jaakko
Veturinkuljettaja
s. 9.12.1925 Merijärvi
Puoliso: Toini Marjatta o.s. Ylikauppila
s. 1933 Merijärvi
eronnut 1975
Lapset: Raija -50, Tarja -56, Erkki -57, Matti -58, Juha -60, Virpi -73
Jatkosota: 2. ErPstK panssaritorjuntamies
Taistelut: Pohjois-Suomen taistelut
Sotilasarvo: Sotamies

PYHÄLÄ, Pauli Ilmari
Työnjohtaja
s. 15.8.1917 Merijärvi
k. 16.1.1976 Siikajoki
Puoliso: Vilma Onerva o.s. Laitala
s. 1919 Merijärvi
k. 1984 Siikajoki
Lapset: Maija Helena -42, Mauri Kaarlo -44, Pauli Olavi -47, Eija Annikki -50
Talvisota: JR 67
Taistelut: Suomussalmi
Jatkosota: JR 32
Taistelut: Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetri-vaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli
Haavoittunut: 1942
Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomitali, 2. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Alikersantti
Harrastukset: Urheilu

PYHÄLÄ, Toimi Leonard
Kirvesmies
s. 26.9.1922 Merijärvi
Puoliso: Irma o.s. Ylikauppila
s. 1926 Merijärvi
Lapset: Aimo -45, Anja -49, Arja -52, Paula -57, Sari -62
Talvisota: Miehikkälän linnoituspataljoona linnoitustyöt
Jatkosota: JR 33 pioneeri
Taistelut: Krivin puolustus, Hiisjärven lohko, Povensan lohko, Äyläjärvi, Tolvajärvi, Pohjois-Suomi: Portimo, Sarajärvi, Taipale, Rovaniemi
Sotilasarvo: Korpraali

PÄKKILÄ, Paavo Arvid
Toimistoesimies
s. 2.8.1923 Haukipudas
Puoliso: Irja Annikki o.s. Viirelä
s. 1924 Merijärvi
Lapset: Juha -56, Jaana -58, Jarmo -61, Janne -65
Jatkosota: JR 11 kivääriryhmän johtaja
Taistelut: Uhtuan länsipuoli, Korvala, Metsäkylä, Kivennapa, Muolaa, Heinjoki, Summa, Ihantala, Tornio
Haavoittunut: 6.10.1944 Torniossa
Kunniamerkit: 2. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Korpraali
Luottamustoimet: Työsuojeluvaltuutettu
Sosiaalilautakunnan jäsen
Kunnanhallituksen varajäsen
Kunnanvaltuuston varajäsen
Verolautakunnan jäsen
Pohjolan päihdehuollon jäsen

PÄRKKÄ, Johannes
Maanviljelijä
s. 4.1.1903 Merijärvi
k. 8.8.1965 Oulu
Puoliso: Helvi o.s. Viljamaa
s. 1909 Alavieska
Lapset: Saini -30, Hilikka -34, Sanni -37, Sylvi -39, Vilho
-41, Aili -43, Pekka -46
Talvisota: JR 40 kiväärimies
Taistelut: Pelkosenniemi
Jatkosota: JR 32 kiväärimies
Taistelut: Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetri-
vaara
Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomitali
Sotilasarvo: Sotamies

PÄRKKÄ, Matti
Maanviljelijä
s. 16.11.1904 Merijärvi
Puoliso: Esteri o.s. Elsilä
s. 1907 Merijärvi
Lapset: Kaarina -30, Yrjö -35, Kaino -37, Toini -39, Elli -41,
Pentti -44, Martti -47
Talvisota: JR 40 kiväärimies
Taistelut: Pelkosenniemi
Jatkosota: JR 32 kiväärimies
Taistelut: Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetri-
vaara
Haavoittunut: 18.12.1939 Pelkosenniemellä, 30.7.1941 Tetrivaaras-
sa
Sotilasarvo: Korpraali

PÄÄKKÖ, Eino Rurik
Maanviljelijä
s. 25.5.1915 Piippola
Puoliso: Lempi Emilia o.s. Koivisto
s. 1913 Alavieska
k. 1986 Merijärvi
Lapset: Raimo -47, Risto -49, Raija -50, Rauno -55, Reino
-57
Talvisota: KTR 3 viestimies
Taistelut: Salla, Suomussalmi
Jatkosota: KTR 3 viestimies
Taistelut: Kuhmo, Uhtua
Haavoittunut: Sallassa
Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomitali
Sotilasarvo: Tykkimies

PÄÄTALO, Heikki
Maanviljelijä
s. 3.1.1912 Merijärvi
k. 6.3.1971 Merijärvi
Talvisota: JR 26 sairaankantaja
Taistelut: Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita,
Vuosalmi
Jatkosota: JR 32, JR 11 ajomies
Taistelut: Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetri-
vaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli, Kiestinki,
Ahvensalmi, Rajajoki, Vammelsuu, Viipurinlahti
Sotilasarvo: Korpraali

PÄÄTALO, Heino Viljami
Maanviljelijä
s. 8.6.1915 Merijärvi
Puoliso: Rauha Orvokki o.s. Yppärilä
s. 1917 Merijärvi
Lapset: Impi -39, Jussi -43, Jorma -45, Matti -48, Pekka
-50, Jouni -52, Raimo -54, Esko -57
Talvisota: JR 26 kiväärimies
Taistelut: Lauttaniemi, Punnusjoki, Salmenkaita,
Vuosalmi
Jatkosota: JR 32, JR 11 kiväärimies, konepistoolimies
Taistelut: Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetri-
vaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taistelut,
Kiestinki, Ahvenlahti, Kivennapa, Muolaa, Hein-
joki, Noskua, Vuoksi, Vuosalmi, Ihantala, Tornio,
Laurila, Rovaniemi
Sotilasarvo: Korpraali

RANTAESKOLA, Toivo Johannes
Pienviljelijä
s. 1.8.1907 Oulainen
k. 25.9.1968 Merijärvi
Puoliso: Vendla Helena o.s. Mehtälä
s. 1904 Merijärvi
k. 1962 Merijärvi
Lapset: Reino -39, Huugo -41, Antti -43, Kyllikki -46
Talvisota: JR 40 kiväärimies
Taistelut: Pelkosenniemi, Savukoski, Joutsjärvi,
Salla
Jatkosota: JR 32, JR 11, JR 53 ajomies, kiväärimies
Taistelut: Pistojoiki, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli,
Tetrivaara, Korpivaara, Vuoninen
Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomita-
li, 2. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Sotamies
Harrastukset: Metsästys, kalastus

RANTANEN, Tauno Ilmari
Kaupunginjohtaja
s. 1.3.1921 Värtsilä
Puoliso: Lilli Meeri o.s. Suikkanen
s. 1926 Äyräpää
Lapset: Juha -51, Helena -53, Mervi -55, Matti -60
Jatkosota: 11.Pr, JR 11 kirjuri, kirjuriupseeri
Taistelut: Uhtuan suunta, Kannaksen torjunta- ja viivytystaistelut, Tornion mairinnousu
Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali, 1. lk:n Vapaudenmitali, 2. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Kersantti
Luottamus-
toimet: Värtsilä:
Eläketöimikunnan jäsen
Valtionverolautakunnan jäsen
Aluesuunnitteluneuvottelukunnan jäsen
Noormarkku:
Kunnanasiainmies
Teollistamislautakunnan jäsen
Kokemäki:
Satakunnan seutukaavaliiton liittovaltuuston ja liittohallituksen jäsen
Harrastukset: Pyöräily, Suomen Punaisen Ristin toiminta

RAPO, Jaakko Alvari
Maanviljelijä
s. 17.6.1912 Lumivaara
k. 22.11.1991 Merijärvi
Puoliso: Elvi o.s. Saari
s. 1925 Alavieska
k. 1971 Merijärvi
Lapset: Pentti -46, Tuula -48, Pekka -52, Paavo -55
Talvisota: RanTykR 3 miinamies
Taistelut: Laatokka (Laatokan laivasto)
Jatkosota: KTR 14 tykkimies
Taistelut: Sallan suunta, Polkuvaara, Vuorikylä, Maaselän puolustustaistelut, Ihantala
Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomitali
Sotilasarvo: Alikersantti
Luottamus-
toimet: Kansakoulun johtokunnan jäsen
Harrastukset: Karjanjalostus

RAUTIO, Jaakko Viljami
s. 28.3.1913 Merijärvi
k. 12.1989 Vancouver Kanada
Talvisota: SissiP 3, KTR 29 Pikakivääriampujan apulainen, ajomies
Taistelut: Kuhmo
Jatkosota: SissiP 3, JR 53, SR 11, Pikakivääriampujan apulainen, kiväärinmies, ajomies
Taistelut: Uhtua, Pistojoeki, Karjalan kannas, Tornion valtaus

Haavoittunut: 23.7.1941 Uhtualla , 8.10.1944 Käkkilässä
Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, 1. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Sotamies

RAUTIO, Juho Sten
Kirvesmies
s. 28.11.1906 Saloinen
k. Tampere
Puoliso: Irja Aleksandra o.s. Välimäki
s. 1912 Tyrvää
Perhe muuttanut Tampereelle 20.5.1955
Jatkosota: SissiP 3
Taistelut: Syväri, Kupsjärvi
Haavoittunut: Kupsjärvellä 1941
Sotilasarvo: Sotamies

RAUTIO, Pekka Osvald
Maanviljelijä
s. 17.6.1920 Merijärvi
k. 5.4.1967 Merijärvi
Puoliso: Aino Annikki o.s. Härö
s. 1929 Merijärvi
Lapset: Saara -50, Paavo -53, Pentti -54, Hannu -55, Harri -57, Liisa -61, Erkki -63
Jatkosota: JR 10 ajomies, kiväärinmies
Taistelut: Tuulivaara, Repola, Virta, Munjärvi, Ontrosenvaara, Rukajärvi, Os. Manoskin mukana Muurmanskin radalla
Haavoittunut: 18.7.1944
Sotilasarvo: Sotamies

RYTIMAA, Eino Andreas
Maanviljelijä
s. 19.2.1915 Merijärvi
k. 19.3.1983 Merijärvi
Puoliso: Elma Katri o.s. Mattila
s. 1916 Merijärvi
Lapset: Antti -40, Rauha -41, Raili -44, Ahti -46, Väinö -50, Maija -52, Laila -53, Aino -55, Arja -57
Talvisota: JR 26 pikakivääriryhmän johtaja
Taistelut: Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi
Jatkosota: JR 32, JR 11, JR 12 ryhmänjohtaja
Taistelut: Vuoninen, Pistojoeki, Kiestingin suunta, Uhtuan pohjoispuoliset taistelut, Kannaksen viivytystaistelut, ja torjuntataistelut
Haavoittunut: 23.6.1944 Heinjoen pohjoispuolella
Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomitali, 4. lk:n Vapaudenristi, 1. lk:n Vapaudenmitali, 2. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Kersantti
Luottamus-
toimet: Sosiaalilautakunnan jäsen

RYTIMAA, Matti Viljami
Maanviljelijä
s. 4.4.1902 Merijärvi
k. 21.5.1990 Merijärvi
Puoliso: Anni Maria o.s. Isokääntä
s. 1908 Alavieska
k. 1974 Merijärvi
Lapset: Elli -29, Matti -33
Talvisota: JR 40 kiväärimies
Taistelut: Pelkosenniemi, Savukoski, Joutsijärvi, Märkäjärvi, Vilojoki
Jatkosota: JR 32, JR 11 kiväärimies
Taistelut: Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetri-
vaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli, Vuosalmen
puolustustaistelut, Tornio, Rovaniemi
Sotilasarvo: Sotamies
Harrastukset: Puutyöt

RYTIMAA, Yrjö Johannes
Maanviljelijä
s. 6.6.1923 Merijärvi
k. 18.10.1985 Merijärvi
Puoliso: Toini Mirjami o.s. Havisto
s. 1925 Alavieska
k. 1964 Merijärvi
Lapset: Markku -53, Jukka -57, Liisa -62, Pekka Tapani -64
Jatkosota: JR 12 kiväärimies
Taistelut: Vienan kanava, Hiisijärvi, Ihantala, tais-
telut Pohjois-Suomessa
Sotilasarvo: Alikersantti

RÄTTYÄ, Alpo Juhani
s. 5.6.1925 Oulainen
Muuttanut Raaheen 20.10.1947
Jatkosota: Osallistunut Jatkosotaan, mutta tarkemmat tiedot
puuttuvat
Sotilasarvo: Sotamies

RÖNN, Heikki
s. 1.1.1915 Merijärvi
Puoliso: Alli Anita o.s. Lintulampi
s. 1918 Kemijärvi
Perhe muuttanut Raaheen 23.9.1974
Talvisota: JR 26
Taistelut: Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita,
Vuosalmi
Jatkosota: Taistelut: Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetri-
vaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli
Sotilasarvo: Sotamies

RÖNN, Heino Anselmi
Maanviljelijä
s. 15.11.1912 Merijärvi
k. 27.10.1978 Merijärvi
Puoliso: Vieno Maria
s. 1913 Oulainen
k. 1988 Merijärvi
Lapset: Salme -40, Atso -44, Altti -46, Rauno -48, Auvo
-49, Sisko -51, Sirja -52, Sirkka -55, Taina -57
Talvisota: JR 26 ajomies
Taistelut: Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita
21.2.1940 Salmenkaidassa
Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, 2. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Alikersantti

SAARI, Reino Antero
Metsuri
s. 3.5.1913 Alavieska.
k. 27.5.1974 Kalajoki
1. puoliso: Lahja o.s. Kuusiniemi
s. 1917 Pyhäjoki
k. 1951 Merijärvi
2. puoliso: Tyne o.s. Backman
s.
k. 1989 Oulu
Lapset: Helge -40, Helga -41, Irja -45, Helvi -46, Heino -47,
Taina -48, Veli -50, Jouko -51
Jatkosota: AsVarK 3 vartiomies
Sotilasarvo: Sotamies

SAARI, Vilho Johannes
Työmies
s. 10.3.1908 Merijärvi
k. 30.4.1989 Siikajoki
Puoliso: Hilda o.s. Hiitola
s. 1900 Merijärvi
k. 1974 Merijärvi
Talvisota: Joukkue Kemijärvi Työvelvollinen, panostaja
Jatkosota: JR 32, Vienan HSP, JR 8 kiväärimies
Taistelut: Pinkojoki, Uhtua, Jyväskylä, Viipurin-
lahti
Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali
Sotilasarvo: Sotamies

SAARILAMPI, Armas
Maanviljelijä
s. 23.6.1901 Merijärvi
k. 26.2.1974 Merijärvi
Puoliso: Iida Maria o.s. Koukkula
s. 1900 Lumijoki
k. 1971 Merijärvi
Lapset: Saimi -30, Aale -34, Aimo -36, Ahve -39, Taisto -41

Jatkosota: Osallistunut Jatkosotaan, mutta tarkemmat tiedot puuttuvat
Sotilasarvo: Sotamies

SAARILAMPI, Hugo Akseli
Veturinlämmittäjä
s. 28.2.1922 Merijärvi
Puoliso: Taimi Tellervo o.s. Tamminen
s. Oulainen
Lapset: Marja-Terttu -43, Erkki -45, Veli -47, Tuula -50,
Seppo -51
Jatkosota: Korjausjuna
Veturinlämmittäjä - rautatiepioneer
Sotilasarvo: Sotamies

SAARILAMPI, Martti
s. 7.1.1921 Merijärvi
k. 14.6.1958 Merijärvi
Talvisota: Työk linnoitustyöt
Jatkosota: Työk
Tarkemmat tiedot puuttuvat
Sotilasarvo: Sotamies

SAARILAMPI, Tauno Johannes
Työmies
s. 18.6.1923 Merijärvi
Jatkosota: JR 11 pikakivääriampuja, konepistoolimies
Taistelut: Uhtua, Jyväskylä, Kivennapa, Heinjoki,
Vuosalmi, Ihantala, Tornio, Paakkola, Sinettä
Sotilasarvo: Sotamies
Harrastukset: Kalastus, Pahkatyöt

SAARILAMPI, Toivo Matias
Maanviljelijä
s. 5.11.1925 Merijärvi
k. 9.9.1955 Merijärvi
Puoliso: Saimi o.s. Anttila
s. 1922 Alavieska
Lapset: Arja -51, Arto -54, Asko -56
Jatkosota: JvKoulK 13
Sairastui koulutuskeskuksessa
Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali
Sotilasarvo: Sotamies

SAINSALO, Kalle Herman
s. 2.5.1918 Merijärvi
Muuttanut Pudasjärvelle 15.9.1947
Jatkosota: JR 53 kiväärimies
Taistelut: Uhtuan suunnan taistelut, Kiestingin
suunnan taistelut, Karjalan kannas, Pohjois-Suomi
Sotilasarvo: Sotamies

SALMELA, Aake Aleksanteri
Autoilija
s. 12.12.1919 Merijärvi
Puoliso: Astrid o.s. Tynkilä
s. 1909 Merijärvi
k. 1991 Oulu
Lapset: Esko -46
Talvisota: JR 25 kiväärimies
Taistelut: Kuhmo
Jatkosota: ErRaskasP, JR 52, RajapJP 6 panssaritorjuntaty-
kimies
Taistelut: Repola, Rukajärvi, Ontajoki
Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomitali
Sotilasarvo: Korpraali

SALMELA, Antti Einari
Sähköasentaja
s. 10.12.1920 Merijärvi
k. Oulainen
1. puoliso: Meeri Annikki o.s. Virtanen
s.
k. 1948
2. puoliso: Taimi o.s. Naula
s. 1928 Merijärvi
Lapset: Jorma -46, Jouko -47, Maija -49, Juhani -51, An-
neli -52, Antero -58, Leena -63
Jatkosota: JR 40, JR 53 muonittaja
Taistelut: Louhen suunnalla, Uhtuan länsipuoli,
Karjalan kannaksen puolustustaistelut, Lapin sota
Haavoittunut: 4.10.1944
Sotilasarvo: Alikersantti

SALMELA, Kaarlo Olavi
Maanviljelijä
s. 18.2.1916 Merijärvi
Puoliso: Vieno Elina o.s. Vanhakangas
s. 1914 Oulainen
Lapset: Saara -39, Sirkka -41, Salme -43, Sakari -45, Salo-
mo -47, Samuli -49, Saul -56
Talvisota: JR 26 kiväärimies
Taistelut: Lauttaniemi, Punnusjoki, Salmenkaita,
Vuosalmi

Jatkosota: JR 32, JV 19 kiväärimies
 Taistelut: Vuoninen, Pistojoeki, Korpivaara, Tetri-
 vaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taistelut, Sy-
 väri, Sarmatus, Vitele, Salmi, Pitkäranta

Haavoittunut: 31.7.1941 Uhtualla
 Kunniamerkit: 2. lk:n Vapaudenmitali
 Sotilasarvo: Korpraali
 Harrastukset: Lenkkeily

SALMELA, Kauno Henrik
 Maanviljelijä
 s. 1.1.1918 Merijärvi

Puoliso: Ida Maria o.s. Kalliokulju
 s. 1921 Oulainen

Lapset: Väinö -41, Ensio -43, Eija -50, Hely -52, Tarmo -55,
 Tarja -58, Rauno -58, Mikko -63

Talvisota: JR 64 lääkintämies
 Taistelut: Suomussalmi, Raate, Pitkäranta

Jatkosota: JR 64, JR 32, JR 11 lääkintämies
 Taistelut: Parokkilampi, Uhtuan länsi- ja pohjois-
 puoli, Kiestinki, Karjalan kannas, Lapin sota

Haavoittunut: 12.8.1941 Parokkilammella
 Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomita-
 li, 2. lk:n Vapaudenmitali

Sotilasarvo: Korpraali

SALMELA, Lauri Johannes
 Työnjohtaja
 s. 1.5.1922 Merijärvi

Puoliso: Helvi Lyldia o.s. Tervakangas
 s. 1922 Rantsila

Lapset: Seppo -45, Heimo -47, Pauli -48, Johannes -50,
 Marja-Liisa -52, Benjam -56, Martti -60, Leena -62

Talvisota: LinnK linnoitustyö
 Sommee

Jatkosota: JR 33 liekinheittimen käyttäjä
 Taistelut: Krivi, Hiisjärvi, Vuontelev, Ägläjärvi, Tol-
 vajärvi, Tornio, Saarijärvi, Taipale, Rovaniemi

Haavoittunut: 27.7.1944 Tolvajärvellä
 Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali, 2. lk:n Vapaudenmitali,
 Suomen Valkoisen Ruusun 1. lk:n mitali

Sotilasarvo: Korpraali
 Luottamus-
 toimet: Kunnanvaltuuston jäsen
 Työasiainlautakunnan puheenjohtaja
 Elinkeinlautakunnan puheenjohtaja
 Teknisen lautakunnan jäsen

Harrastukset: Metsästys, kalastus, pyöräily

SALMELA, Paavo Heikki
 Maanviljelijä
 s. 26.1.1920 Merijärvi
 k. 16.10.1983 Merijärvi

Puoliso: Vieno Katri
 s. 1916 Merijärvi
 k. 1991 Merijärvi

Lapset: Paavo -38, Sauli -39, Simo -42, Hannu -45, Marja-
 Leena -48, Anna-Liisa -50, Kalle -52, Anja-Riitta -
 55, Pertti -57

Jatkosota: JR 10 kiväärimies
 Taistelut: Repola, Rukajärven suunta

Sotilasarvo: Jääkäri
 Harrastukset: Metsästys, Kalastus

SALMELA, Yrjö Albert
 Maanviljelijä
 s. 15.1.1918 Merijärvi

Puoliso: Hilja Valpuri o.s. Sallmen
 s. 1921 Oulainen

Lapset: Pekka -46, Pirkko-Liisa -47, Hilikka -49, Jarmo -
 53, Paula -61, Esa -64

Talvisota: PohjR panssaritorjuntakiväärinmies, hevoshoitaja
 Taistelut: Nurmijärvi, Pasurinkangas, Summa

Jatkosota: JR 32 panssaritorjuntakiväärinmies
 Taistelut: Vuoninen, Pistojoeki, Korpivaara, Tetri-
 vaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli

Haavoittunut: 28.8.1941 Summan lohkokolla
 Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomita-
 li, 2. lk:n Vapaudenmitali

Sotilasarvo: Sotamies
 Luottamus-
 toimet: Metsälautakunnan jäsen
 Kansakoulun johtokunnan jäsen
 Osuuspankin hallintoneuvoston jäsen

Harrastukset: Hevoshoito, raviurheilu

SALMIVIITA, Veli Erkki
 s. 26.7.1910 Merijärvi
 k. 17.10.1971 Merijärvi

Talvisota; Konepistoolimies
 Taistelut: Suomussalmi

Jatkosota: JR 32, JR 53
 Taistelut: Karjalan kannas

Sotilasarvo: Sotamies

SALO, Sulo Henrikki
Maanviljelijä
s. 10.2.1910 Merijärvi
k. 9.12.1969 Merijärvi
Puoliso: Tyyne Katariina ent. Mäki o.s. Kauppila
s. 1913 Merijärvi
k. 1988 Merijärvi
Lapset: Anni Marjatta -48, Juhani Henrikki -52
Talvisota: JR 26 konekiväärimies
Taistelut: Muolaa, Vuoksela
Jatkosota: JR 32, JR 53 konekivääriyryhmän johtaja
Taistelut: Uhtuan suunnan taistelut, Torjuntataistelut VT-linjalla, Kivennapa, Muolaa, Heinjoki, Noskua, Vuoksi, Harjula, Tornio, Rovaniemi, Kitilä
Sotilasarvo: Alikersantti

SALO, Väinö Johannes
s. 13.5.1918 Merijärvi
k. 28.3.1956 Merijärvi
Talvi- ja Osallistunut sotiin, mutta tarkemmat tiedot puuttuvat
Jatkosota: tuvat
Sotilasarvo: Sotamies

SAUKKO, Aarne Johannes
Maanviljelijä
s. 21.6.1923 Merijärvi
Puoliso: Elsa o.s. Talus
s. 1931 Merijärvi
Lapset: Erkki -55, Arja -57, Arto -59, Eija -63, Tuula -69
Jatkosota: JR 26, JR 25 kiväärimies
Taistelut: Maaselkä, Kaukjärvi, Summa, Huumola, Säiniö, Pero, Tali, Kannaksen viivytystaistelut
Haavoittunut: Kolme kertaa
Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali, 1. lk:n Vapaudenmitali, 2. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Sotamies
Harrastukset: Metsästys, kalastus

SAUKKO, Antti Vilho
Maanviljelijä
s. 6.4.1920 Merijärvi
k. 12.6.1973 Merijärvi
Puoliso: Tyyne Alina o.s. Pihlajamaa
s. 1920 Pyhäjoki
Lapset: Leena -48, Aila -51, Armi -54, Vilho -56
Jatkosota: JR 11, KTR 9 kiväärimies
Taistelut: Latvajärvi, Pankalahti, Vuoninen, Pisto-

joki, Lempäälänjärvi, Uhtuan länsipuoli, Jyväskylä
Haavoittunut: 21.7.1941 Pistojoella
Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali, 2. lk:n Muistomitali
Sotilasarvo: Sotamies
Luottamus- Useita kunnallisia luottamustoimia
toimet:

SAUKKO, Eemil Leander
s. 28.9.1925 Merijärvi
Puoliso: Elviira o.s. Asikainen
s. 1924 Kanneljärvi
Lapset: Marja-Liisa -47
Perhe muuttanut Ranuulle 7.5.1948
Jatkosota: Osallistunut Jatkosotaan, mutta tarkemmat tiedot puuttuvat
Sotilasarvo: Sotamies

SAUKKO, Erkki Olavi
Työmies
s. 24.3.1922 Merijärvi
Puoliso: Milja o.s. Pistman
s. 1932 Nivala
Lapset: Markku -69, Raija -71
Jatkosota: PionP 22 pioneeri
Taistelut: Maaselkä, Suurlahti, Länsi-Syväri, Kemi
Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali, 2. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Korpraali
Harrastukset: Puutyöt

SAUKKO, Heikki
Karjantarkkailija
s. 13.6.1922 Merijärvi
Puoliso: Helmi Lemmikki o.s. Rekola
s. 1930 Köyliö
k. 1960 Turku
Jatkosota: JR 25 kranaatinheitinmies, kiväärimies, taistelulähetti
Taistelut: Seesjärvi, Suurlahti, Valkjärvi, Summa, Kovantsaari, Karisalmi, Pyörösaari
Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali
Sotilasarvo: Sotamies
Luottamus- Verolautakunnan jäsen
toimet:

SAUKKO, Jaakko
s. 19.7.1914 Merijärvi
k. 9.2.1990 Västerno Ruotsi
Puoliso: Fanni Orvokki o.s. Pirttikoski
s. 1920 Merijärvi
Lapset: Marjatta -42, Terttu -52, Marianne -57
Jatkosota: JR 32 pikakiväärimies
Taistelut: Vuoninen, Pistojoeki, Korpivaara, Tetri-vaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli
Sotilasarvo: Sotamies

SAUKKO, Kaarlo Johannes
 s. 16.3.1914 Pyhäjoki
 k. 17.3.1943 Merijärvi
 Puoliso: Aune Sofia o.s. Pirkola
 s. 1915 Pyhäjoki
 k. 1969 Kokkola
 Lapset: Aino -43
 Talvisota: JR 26
 Taistelut: Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi
 Jatkosota: Osallistunut Jatkosotaan, mutta tarkemmat tiedot puuttuvat
 Sotilasarvo: Korpraali

SAUKKO, Martti Matias
 Maanviljelijä
 s. 18.12.1925 Merijärvi
 Puoliso: Helka Elviira o.s. Korela
 s. 1927 Lumijoki
 Lapset: Aarne -63
 Jatkosota: JR 5, JP 4 taistelulähettiläs, konepistoolimies
 Taistelut: Vuosalmi, Lapin sota
 Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali
 Sotilasarvo: Korpraali
 Luottamus- Elinkeinolautakunnan jäsen
 toimet: Lastenvalvoja
 4H-neuvoja
 Harrastukset: Metsästys

SAUKKO, Matti
 Maanviljelijä
 s. 6.12.1916 Pyhäjoki
 k. 11.5.1967 Merijärvi
 Jatkosota: JR 2
 Taistelut: Syväri
 Sotilasarvo: Sotamies

SAUKKO, Matti Ferdinand
 Maanviljelijä
 s. 8.4.1917 Merijärvi
 k. 31.12.1984 Merijärvi
 Jatkosota: JR 67, JR 32 kiväärinmies
 Taistelut: Ylä-Somme, Karhusuo, Vuoninen, Pistojoeki, Kiestinki
 Haavoittunut: 23.7.1941 Pistojoella
 Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali, 2. lk:n Vapaudenmitali
 Sotilasarvo: Sotamies
 Harrastukset: Kalastus

SAUKKO, Niilo Viljami
 Maanviljelijä
 s. 4.11.1921 Pyhäjoki
 k. 5.3.1980 Pyhäjoki
 Puoliso: Impi Annikki o.s. Haarala
 s. 1929 Merijärvi
 Lapset: Sinikka -52, Rauni -54, Seija -55, Kaija -56, Reijo -57, Jaakko -59, Markku -61, Helena -63
 Jatkosota: RajaK 24, RjP 5 kiväärinmies
 Taistelut: Seesjärven lohko
 Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali
 Sotilasarvo: Korpraali
 Harrastukset: Metsästys

SAUKKO, Vilho Aleksander
 s. 11.9.1920 Sievi
 Muuttanut Rovaniemelle 3.2.1948
 Jatkosota: JR 40
 Taistelut: Tuulivaara, Repola, Rukajärvi, Virta, Omelia, Pajarinjärvi, Pismajoki, Outajärvi
 Sotilasarvo: Sotamies

SAUKKO, Väinö
 Maanviljelijä
 s. 22.8.1911 Merijärvi
 k. Merijärvi
 Puoliso: Mirjami o.s. Kuttila
 s. 1921 Virrat
 Lapset: Esa -49, Leo -50, Leevi -52, Esko -53, Saara -54, Liisa Maria -56, Tapio -58, Maria Liisa -60
 Talvisota: JR 26 ajomies
 Taistelut: Vuoksela, Punnusjoki, Vuosalmi
 Jatkosota: JR 32 kiväärinmies, ajomies, heitinmies
 Taistelut: Vuoninen, Pistojoeki, Vammelsuu, Viipurinlahti
 Haavoittunut: Pistojoella
 Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomitali, 2. lk:n Vapaudenmitali
 Sotilasarvo: Sotamies
 Harrastukset: Metsästys

SAVANLAMPI, Oskari
 Suutari
 s. 10.3.1898 Merijärvi
 k. 7.6.1955 Merijärvi
 Puoliso: Elina o.s. Ylikauppila
 s. 1897 Merijärvi
 k. 1955 Merijärvi
 Lapset: Rauha -21, Rauni -23, Sylvi -28, Veikko -30, Raimo -32, Kalle -34, Väinö -37, Pauli -39

SAUKKO, Kaarlo Johannes
 s. 16.3.1914 Pyhäjoki
 k. 17.3.1943 Merijärvi
 Puoliso: Aune Sofia o.s. Pirkola
 s. 1915 Pyhäjoki
 k. 1969 Kokkola
 Lapset: Aino -43
 Talvisota: JR 26
 Taistelut: Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi
 Jatkosota: Osallistunut Jatkosotaan, mutta tarkemmat tiedot puuttuvat
 Sotilasarvo: Korpraali

SAUKKO, Martti Matias
 Maanviljelijä
 s. 18.12.1925 Merijärvi
 Puoliso: Helka Elviira o.s. Korela
 s. 1927 Lumijoki
 Lapset: Aarne -63
 Jatkosota: JR 5, JP 4 taistelulähetti, konepistoolimies
 Taistelut: Vuosalmi, Lapin sota
 Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali
 Sotilasarvo: Korpraali
 Luottamus- Elinkeinolautakunnan jäsen
 toimet: Lastenvalvoja
 4H-neuvoja
 Harrastukset: Metsästys

SAUKKO, Matti
 Maanviljelijä
 s. 6.12.1916 Pyhäjoki
 k. 11.5.1967 Merijärvi
 Jatkosota: JR 2
 Taistelut: Syväri
 Sotilasarvo: Sotamies

SAUKKO, Matti Ferdinand
 Maanviljelijä
 s. 8.4.1917 Merijärvi
 k. 31.12.1984 Merijärvi
 Jatkosota: JR 67, JR 32 kiväärimies
 Taistelut: Ylä-Somme, Karhusuo, Vuoninen, Pisto-
 tojoki, Kiestinki
 Haavoittunut: 23.7.1941 Pistojoella
 Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali, 2. lk:n Vapaudenmitali
 Sotilasarvo: Sotamies
 Harrastukset: Kalastus

SAUKKO, Niilo Viljami
 Maanviljelijä
 s. 4.11.1921 Pyhäjoki
 k. 5.3.1980 Pyhäjoki
 Puoliso: Impi Annikki o.s. Haarala
 s. 1929 Merijärvi
 Lapset: Sinikka -52, Rauni -54, Seija -55, Kaija -56, Reijo
 -57, Jaakko -59, Markku -61, Helena -63
 Jatkosota: RajaK 24, RjP 5 kiväärimies
 Taistelut: Seesjärven lohko
 Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali
 Sotilasarvo: Korpraali
 Harrastukset: Metsästys

SAUKKO, Vilho Aleksander
 s. 11.9.1920 Sievi
 Muuttanut Rovaniemelle 3.2.1948
 Jatkosota: JR 40
 Taistelut: Tuulivaara, Repola, Rukajärvi, Virta,
 Omelia, Pajarinjärvi, Pismajoki, Outajärvi
 Sotilasarvo: Sotamies

SAUKKO, Väinö
 Maanviljelijä
 s. 22.8.1911 Merijärvi
 k. Merijärvi
 Puoliso: Mirjami o.s. Kuttila
 s. 1921 Virrat
 Lapset: Esa -49, Leo -50, Leevi -52, Esko -53, Saara -54,
 Liisa Maria -56, Tapio -58, Maria Liisa -60
 Talvisota: JR 26 ajomies
 Taistelut: Vuoksela, Punnusjoki, Vuosalmi
 Jatkosota: JR 32 kiväärimies, ajomies, heitinmies
 Taistelut: Vuoninen, Pistojoeki, Vammelsuu, Viipu-
 rinlahti
 Haavoittunut: Pistojoella
 Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomita-
 li, 2. lk:n Vapaudenmitali
 Sotilasarvo: Sotamies
 Harrastukset: Metsästys

SAVANLAMPI, Oskari
 Suutari
 s. 10.3.1898 Merijärvi
 k. 7.6.1955 Merijärvi
 Puoliso: Elina o.s. Ylikauppila
 s. 1897 Merijärvi
 k. 1955 Merijärvi
 Lapset: Rauha -21, Rauni -23, Sylvi -28, Veikko -30, Raimo
 -32, Kalle -34, Väinö -37, Pauli -39

Talvisota: Osallistunut Talvisotaan, mutta tarkemmat tiedot puuttuvat
 Jatkosota: Osallistunut Jatkosotaan, mutta tarkemmat tiedot puuttuvat
 Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali, Jatkosodan Muistomitali, 2. lk:n Vapaudenmitali
 Sotilasarvo: Sotamies
 Luottamus-
 toimet: Kansakoulun johtokunnan jäsen
 Harrastukset: Pellonraivaus

SAVUKOSKI, Emil Erik
 Maanviljelijä
 s. 12.3.1923 Merijärvi
 Puoliso: Lilja Kaarina o.s. Maijala
 s. 1927 Merijärvi
 k. 1986 Merijärvi
 Lapset: Ritva -45, Jorma -49, Erkki -52, Ari -57
 Jatkosota: JR 22 tarkka-ampuja
 Taistelut: Seesjärvi, Syvärin sillanpääasema, Karjalan taistelut, Viipuri, Juustila, Tolvajärvi
 Haavoittunut: 6.9.1943 Syvärillä
 Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali, 2. lk:n Vapaudenmitali
 Sotilasarvo: Sotamies
 Luottamus-
 toimet: Rakennuslautakunnan jäsen
 Merijärven Sotainvalidien johtokunnan jäsen
 Merijärven Sotaveteraanien johtokunnan jäsen
 Harrastukset: Hiihto

SAVUKOSKI, Heino Henrik
 Autoilija
 s. 25.1.1922 Merijärvi
 k. 19.11.1987 Merijärvi
 Jatkosota: JR 11, JR 12, taistelulähetäjä
 Taistelut: Uhtua, Kiskojärvi, Vienankanava, Hiisjärvi, Ihantalan ratkaisutaistelut, Pohjois-Suomen taistelut
 Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali
 Sotilasarvo: Korpraali
 Luottamus-
 toimet: Useita kunnallisia luottamustoimia

SAVUKOSKI, Martti Jalmari
 Maanviljelijä
 s. 11.4.1924 Merijärvi
 k. 12.7.1972 Pyhäjoki
 Puoliso: Lahja Aili Linnea o.s. Pyy
 s. 1927 Pyhäjoki
 Lapset: Kalevi -48, Juhani -50, Sauli -51, Marja-Terttu -53, Ritva -55, Hannele -57, Vuokko -60
 Jatkosota: ErP 8 pikakiväärimies

Taistelut: Uhtuan suunnan taistelut, Tornio, Rovaniemi, Sodankylä
 Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali
 Sotilasarvo: Sotamies
 Harrastukset: Metsästys

SAVUKOSKI, Matti
 Räätäli
 s. 3.5.1902 Merijärvi
 k. 1.5.1979 Merijärvi
 Talvisota: JR 40 kiväärimies
 Taistelut: Pelkosenniemi, Savukoski, Joutsjärvi, Märkäjärvi, Vilajoki
 Jatkosota: JR 32
 Taistelut: Juntusranta, Vuoninen, Pistojoensuu, Korpi-
 vaara, Tetrivaara
 Sotilasarvo: Sotamies

SAVUKOSKI, Matti Arvid
 Maanviljelijä
 s. 28.6.1906 Merijärvi
 k. 1.4.1974 Merijärvi
 Puoliso: Aune o.s. Saari
 s. 1911 Alavieska
 k. 1986 Merijärvi
 Lapset: Pentti -36, Esa -37, Marjatta -38, Raimo -41, Toivo -43, Anna-Liisa -45, Ossi -47, Katri -49, Hilikka -52
 Talvi- ja
 Jatkosota: Osallistunut sekä Talvi- että Jatkosotaan, mutta
 Sotilasarvo: tarkemmat tiedot puuttuvat
 Korpraali

SAVUKOSKI, Niilo Andreas
 Maanviljelijä
 s. 7.12.1923 Merijärvi
 Puoliso: Elli Eliina o.s. Hautala
 s. 1935 Merijärvi
 Lapset: Tapio -64, Minna -66, Sirpa -72
 Jatkosota: JvKoulK 15, JvKoulK 3 kivääriryhmän johtaja
 Sotilasarvo: Alikersantti
 Harrastukset: Liikunta, ravit

SAVUKOSKI, Otto Evert
 Työmies
 s. 9.4.1900 Merijärvi
 k. 25.1.1967 Merijärvi
 Puoliso: Fiina o.s. Palosaari
 s. 1904 Merijärvi
 k. 1973 Merijärvi
 Lapset: Teuvo -30, Siviä -33, Kaino -36, Aina -39, Toivo -41, Viena -43
 Jatkosota: Työk
 Karjalan kannas
 Sotilasarvo: Sotamies

SAVUKOSKI, Pauli Johannes
 Traktorinkuljettaja
 s. 5.12.1925 Merijärvi
 Puoliso: Aino o.s. Hurri
 s. 1926 Uukuniemi
 Lapset: Paavo -56
 Jatkosota: ErP 13, JR 1
 Taistelut: Karjalan kannas, Tornio, Rovaniemi, Kil-
 pisjärvi
 Haavoittunut: 3.7.1944 Noskualla
 Kunniamerkit: 2. lk:n Vapaudenmitali
 Sotilasarvo: Korpraali

SAVUKOSKI, Väinö Nikolai
 Autoilija
 s. 13.8.1917 Merijärvi
 Puoliso: Nanni Elina o.s. Hiitola
 s. 1912 Oulainen
 Lapset: Kaisa -41, Taavi -43, Tuula -45, Kirsti -49, Mervi -53
 Talvisota: 3.Pr lääkintäaliupseeri
 Jatkosota: JR 32, JR 11 lääkintäaliupseeri
 Taistelut: Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetri-
 vaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli, Kiestinki,
 Ahvenlahti, Kuittijärvi, Kannas, Tornio, Rovanie-
 mi, Kittilä
 Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali, Talvisodan Muistomita-
 li, Lapinsodan Muistoristi, 2. lk:n Vapaudenmitali
 Sotilasarvo: Ylikersantti

SAVUOJA, Matti
 Pienviljelijä
 s. 11.2.1907 Merijärvi
 k. 11.8.1946 Merijärvi
 Puoliso: Lempi Eliida o.s. Päätalo
 s. 1908 Merijärvi
 k. 1987 Merijärvi
 Lapset: Lauri -34, Maunu -36, Kauno -39, Eero -42, Anna-
 Liisa -43, Aimo -44
 Talvisota: JR 26 ajomies
 Taistelut: Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita,
 Vuosalmi
 Jatkosota: JR 32 ajomies
 Taistelut: Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetri-
 vaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli, Karjalan kan-
 nas
 Sotilasarvo: Sotamies

SCHRODERUS, Esko
 Sekatyömies
 s. 30.9.1917 Merijärvi
 Puoliso: Anni Mirjam, o.s. Lähetkangas
 s. 1923 Alavieska
 k. 1990 Raahe
 Lapset: Pekka -45, Kari -46, Leena -48, Seija -49,
 Tuula -51, Jari -54, Jarmo -57
 Jatkosota: JR 32 lääkintäaliupseeri
 Taistelut: Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetri-
 vaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli
 Sotilasarvo: Alikersantti

SCHRODERUS, Martti Eemil
 Maanviljelijä
 s. 31.12.1911 Merijärvi
 Puoliso: Vieno Katri, o.s. Tanska
 s. 1916 Merijärvi
 Lapset: Seppo -46, Aila -48
 Talvisota: SPLK partiointitehtävät
 Taistelut: Kuhmon ja Suomussalmen rintamat
 Jatkosota: 3. D:n sotapoliisijoukkue, partiointi ja
 vartiotehtävät
 Taistelut: Uhtuan suunta, Karjalan kannas,
 Tornio — Rovaniemi
 Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali
 Jatkosodan Muistomitali
 Pohjois-Vienan Muistoristi
 Kainuun Muistoristi
 Sotilasarvo: Alikersantti
 Harrastukset: Lukeminen
 Taulujen maalaus
 Kuntoliikunta

SCHRODERUS, Toivo Pietari
 s. 27.7.1922 Merijärvi
 Muuttanut Raaheen 4.4.1949
 Jatkosota: JR 11 kiväärimies
 Taistelut: Uhtua, Kiestinki, Karjalan kannas
 Haavoittunut: Vuosalmella
 Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali
 2. lk:n Vapaudenmitali
 Sotilasarvo: Korpraali

SIIPILEHTO, Ahti Henrikki
 Maanviljelijä
 s. 22.6.1922 Oulainen
 2. puoliso: Saimi Eliisa, o.s. Anttila, ent. Saarilampi
 s. 1922 Alavieska
 Lapset: Paavo -46, Salme -48, Seija -49, Altti -59,
 Anne -60, Seppo -62, Timo -63
 Jatkosota: PionP 15 pioneeri
 Taistelut: Kiestinki, Ahvenlahti, Viipuri, Juustila,

Sotilasarvo: Tolvajärvi
Korporaali
Harrastukset: Metsästys

SILLANKORVA, Eino Johannes

Pienviljelijä

s. 5.8.1904 Oulainen

Kaatui 4.1.1940 Joutsijärvellä

1. puoliso: Tyyne Martta, o.s. Ojala

s. 1910 Merijärvi

k. 1932 Merijärvi

2. puoliso: Signe, o.s. Väärälä

Lapset: Anja -30, Aarne -32, Aino -35, Aili -38

Talvisota: JR 40 kiväärimies

Taistelut: Pelkosenniemi, Savukoski, Salla,

Joutsijärvi

Sotilasarvo: Sotamies

SILLANKORVA, Sulo Henrikki

Maanviljelijä

s. 18.2.1915 Oulainen

k. 24.6.1992 Merijärvi

Puoliso: Helvi, o.s. Kuusirati

s. 1923 Paavola

Talvisota: KevOs 7 ajomies

Taistelut: Tolvajärvi, Ägläjärvi, Aittojoki

Jatkosota: JR 32 konepistoolimies

Taistelut: Uhtuan suunnan taistelut,

Karjalan kannas, Pohjois-Suomi

Haavoittunut: Syksyllä 1944 Torniossa

Sotilasarvo: Korpraali

SUKKALA, Aarne Johannes

Metsätyömies

s. 14.12.1907 Oulainen

k. 24.11.1982 Merijärvi

Puoliso: Nanni, o.s. Väärälä

s. 1908 Merijärvi

k. 1990 Merijärvi

Lapset: Jouko -49, Tuulikki -54

Jatkosota: TyöK varastomies, kirvesmies Kannaksella

Sotilasarvo: Sotamies

SUOMELA, Ahti Immanue

Maalari

s. 26.7.1922 Merijärvi

Puoliso: Lempi Sofia, o.s. Ponnikas

s. 1922 Merijärvi

Lapset: Paavo -51

Jatkosota: JR 11 konepistoolimies

Taistelut: Uhtuan länsipäässä, Kannaksella

Haavoittunut: 27.6.1944 Kannaksella

Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali

Sotilasarvo: 2. lk:n Vapaudenmitali
Korporaali
Luottamus-
toimet: Kunnanvaltuuston jäsen
Harrastukset: Liikunta

SUOMELA, Juho Hermann

s. 18.11.1920 Merijärvi

Puoliso: Elsa Maria, o.s. Löf

s. 1920 Kalajoki

Perhe muuttanut Suomussalmelle 22.3.1949

Jatkosota: RjP hevostmies

Taistelut: Uhtuan suunta, Kivijärvi — Tolvajärvi,

Ristijärvi — Kemijärvi

Sotilasarvo: Sotamies

SUOMELA, Martti Johannes

s. 25.2.1920 Merijärvi

k. 17.10.1948 Merijärvi

Jatkosota: URR

Taistelut: Karjalan kannas

Haavoittunut: Sairastui sodassa keuhkosairauteen

Sotilasarvo: Rakuuna

SUONVIERI, Urho Johannes

s. 18.4.1909 Merijärvi

k. 16.11.1974 Vihanti

Puoliso: Fanny Matilda, o.s. Palosaari

s. 1910 Merijärvi

Lapset: Kalevi -30, Eeva -32, Heikki -34, Eila -36,

Paavo -38, Helena -40, Anna-Liisa -41,

Olavi -43, Martti -44, Elsa -47, Teuvo -49

Talvisota: JR 26 ajomies

Taistelut: Lauttaniemi, Punnusjoki, Salmenkaita,

Vuosalmi,

Jatkosota: JR 32 ajomies, keittäjä

Taistelut: Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetri-

vaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli, Länsi-Kannas

Sotilasarvo: Korpraali

SUONVIERI, Väinö

Metallimies

s. 29.7.1918 Merijärvi

k. 3.10.1984 Pattijoki

Puoliso: Tyyne, o.s. Nousiainen

s. 1908 Kerimäki

k. 1974 Pattijoki

Lapset: Martti -44, Mauno -46, Ossi -48

Jatkosota: 2. Pr kiväärimies

Taistelut: Rukajärven suunta

Sotilasarvo: Sotamies

SVARTS, Viljo Olavi
 s. 9.11.1920 Merijärvi
 k. Oulainen
 Puoliso: Hilja Fanny Miranda, o.s. Lindeman
 s. 1930 Suonenjoki
 Lapset: Helena -53, Aili -54, Veikko -56
 Perhe muuttanut Oulaisiin 15.2.1958
 Jatkosota: JR 10
 Taistelut: Tuulivaara, Repola, Rukajärvi, Virta,
 Omelia, Pajarinjärvi, Pismajoki, Outajärvi
 Sotilasarvo: Sotamies

TAKAEILOLA, Heikki Matias
 Maanviljelijä
 s. 9.1.1924 Merijärvi
 k. 8.7.1990 Oulu
 Puoliso: Elsa Emilia, o.s. Hillukkala
 s. 1930 Merijärvi
 Lapset: Riitta-Liisa -61, Anna-Leena -62, Juha -64,
 Eeva-Marja -65
 Jatkosota: VartioP vartiomies
 Helsinki
 Sotilasarvo: Korpraali
 Luottamus-
 toimet: Kunnanhallituksen jäsen
 Tielautakunnan jäsen
 Lomalautakunnan jäsen
 Kouluneuvoston jäsen
 Keskustan paikallisosaston puheenjohtaja
 Osuuspankin hallintoneuvoston jäsen
 Harrastukset: Nuorisoseuratoiminta

TAKAEILOLA, Leonard
 Maanviljelijä
 s. 9.8.1914 Merijärvi
 k. 14.2.1951 Merijärvi
 Puoliso: Elli Maria, o.s. Yppärilä
 s. 1919 Merijärvi
 Lapset: Matti -39, Kalle -40, Maija -41, Pekka -45,
 Paavo -46
 Talvisota: JR 26 kiväärimies
 Taistelut: Lauttaniemi, Punnusjoki, Salmenkaita,
 Vuosalmi
 Jatkosota: JR 32, ErP 20 kiväärimies
 Taistelut: Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetri-
 vaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli, Rajajoki,
 Vammelsuu, Viipurinlahti
 Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali
 Jatkosodan Muistomitali
 Sotilasarvo: Sotamies

TALUS, Antti Arvi
 Maanviljelijä
 s. 29.4.1906 Merijärvi
 k. 16.9.1978 Merijärvi
 Puoliso: Katri, o.s. Kauppinen
 s. 1910 Tornio
 k. 1988 Merijärvi
 Lapset: Jouni -32, Verna -39, Antti -43
 Talvisota: JR 40
 Taistelut: Salla, Savukoski, Pelkosenniemi,
 Joutsijärvi
 Jatkosota: JR 32, SotapK, JR 48
 Taistelut: Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetri-
 vaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli, Karjalan kan-
 nas
 Kunniamerkit: 2. lk:n Vapaudenmitali
 Sotilasarvo: Sotamies
 Luottamus-
 toimet: Sosiaalilautakunnan jäsen
 Verolautakunnan jäsen
 Kansakoulun johtokunnan jäsen
 Säästöpankin isännistön jäsen
 Sotaveteraanien johtokunnan jäsen

TALUS, Pentti Johannes
 Maanviljelijä
 s. 26.12.1919 Merijärvi
 Jatkosota: JR 53, JR 11
 Taistelut: Uhtuan länsipuolen taistelut,
 Karjalan kannas
 Haavoittunut: Jyväskylässä
 Antreassa
 Sotilasarvo: Korpraali

TALUS, Raimo Olavi
 s. 6.12.1919 Merijärvi
 k. 22.10.1976 Rovaniemi
 Puoliso: Helli Maria, o.s. Hakala
 s. Sievi
 Lapset: Jukka Tapani
 Jatkosota: JR 32
 Taistelut: Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetri-
 vaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli
 Sotilasarvo: Sotamies

TALUS, Simo Eemil
 Toimistovirkailija
 s. 30.8.1924 Merijärvi
 Puoliso: Aino Doris Valdine, o.s. Sandvik
 s. 1927 Teerijärvi
 Lapset: Marlena -71, Marianne -74
 Jatkosota: RjP 8 kiväärimies
 Taistelut: Vuokkiniemen erämaalohkon korpi-
 taistelut, Tolvajärven eteläpuolen taistelut

Haavoittunut: 1.11.1944 Suomussalmella
 Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali
 4. lk:n Vapaudenristi
 Suomen Valkoisen Ruusun Ritarikunnan
 1. lk:n mitali
 Sotilasarvo: Sotamies
 Luottamus-
 toimet: Kunnan tilintarkastaja
 Harrastukset: Liikunta
 Retkeily

TALUS, Vilho Johannes
 Maanviljelijä
 s. 6.4.1914 Merijärvi
 k. 20.12.1982 Merijärvi
 Puoliso: Linnea Katariina, o.s. Viirelä
 s. 1919 Merijärvi
 Talvisota: JR 26 kiväärimies
 Taistelut: Lauttaniemi, Punnusjoki, Salmenkaita,
 Vuosalmi
 Jatkosota: JR 32, JR 11 Kiväärimies, ajomies
 Taistelut: Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetri-
 vaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli, Noskuan loh-
 ko, Vuoksen lohko, Pohjois-Suomi
 Sotilasarvo: Korpraali
 Luottamus-
 toimet: Kunnanvaltuuston jäsen
 Kunnanhallituksen jäsen

TANSKA, Heino Antero
 Maanviljelijä
 s. 15.10.1920 Merijärvi
 Puoliso: Vieno Ellen, o.s. Pesola
 s. 1921 Reijjärvi
 Lapset: Laila Hellevi -45, Unto Antero -53
 Jatkosota: JR 11 konekiväärimies
 Taistelut: Latvajärvi, Kuivaniemi, Pistojoiki, Korpi-
 vaara, Tetrivaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen
 taistelut, Kiestinki, Ahvenlahti, Jyväskylä, Raivola,
 Heinjoki, Metsäkylä, Kivennapa, Muolaa, Nuos-
 kua, Vuoksen lohko, Vuosalmi, Ihantala, Tornio,
 Paakkola, Rovaniemi, Meltaus
 Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali
 2. lk:n Vapaudenmitali
 Pohjois-Vienan Muistoristi
 Sotilasarvo: Ylikersantti
 Harrastukset: Metsästys

TANSKA, Johan Aake
 Maanviljelijä
 s. 16.7.1914 Merijärvi
 Puoliso: Ilta Vieno, o.s. Pärkkä
 s. 1916 Merijärvi
 Lapset: Maija-Leena -42, Vesa Juhani -43, Raija-Liisa -45,
 Auli Anneli -47, Aimo Otto -51, Esko Matias -53
 Talvisota: JR 26 ryhmänjohtaja
 Taistelut: Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita,
 Vuosalmi
 Jatkosota: JR 32 puolijoukkueen johtaja
 Taistelut: Uhtuan suunnalla, Vuoninen, Pistojoiki,
 Korpivaara, Tetrivaara, Uhtuan länsi- ja pohjois-
 puoli
 Haavoittunut: 2.10.1941 Uhtuan suunnalla
 Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali
 3. lk:n Vapaudenristi
 4. lk:n Vapaudenristi
 Keski-Kannaksen Risti
 Sotilasarvo: Kersantti
 Luottamus-
 toimet: Sosiaalilautakunnan jäsen
 Koulun johtokunnan jäsen
 Kirjastonhoitaja
 Sotainvalidien Veljesliiton johtokunnan jäsen
 Harrastukset: Musiikki (viulu, harmoni, piano, huuliharppu)

TANSKA, Martti Johannes
 s. 8.4.1914 Merijärvi
 k. 14.2.1972
 Omaiset: Puoliso ja kuusi lasta
 Jatkosota: JR 32 ryhmänjohtaja, kirjuri
 Taistelut: Pistojoiki, Uhtuan länsipuoli, Suulasjär-
 vi, Jyväskylä, Ihantala, Muolaa, Heinjoki, Nos-
 kua, Vuoksi
 Haavoittunut: 17.8.1941 Uhtualla

TANSKA, Matti Benjami
 Maanviljelijä
 s. 10.1.1923 Merijärvi
 k. 30.11.1984 Merijärvi
 Puoliso: Saimi Linnea, o.s. Nivala
 s. 1925 Merijärvi
 Lapset: Sirkka -49, Hilikka -53
 Jatkosota: Joukkueenjohtaja
 Taistelut: Karhumäki, Paatene, Seesjärvi
 Sotilasarvo: Kersantti
 Luottamus-
 toimet: Vesilautakunnan jäsen
 Asutuslautakunnan jäsen
 Urheiluseuran rahastonhoitaja
 Metsänhoitoyhdistyksen johtokunnan jäsen
 Osuuspankin johtokunnan jäsen
 Harrastukset: Urheilu
 Metsästys

TOHOLA, Ahti Tapio
Maanviljelijä
s. 21.6.1920 Merijärvi
k. 14.12.1981 Oulainen
Puoliso: Vieno Maria, o.s. Pohjanen
s. 1922 Oulainen
Lapset: Toini Marjatta -46, Telma Kyllikki -52,
Seppo Tapani -60
Jatkosota: JR 8
Taistelut: Veskelys, Tsalkki, Kutismajoki, Prääsyä,
Pyhäjärvi, Prääsyä, Petroskoi, Juksova, Iso Kor-
sunlampi, Juksova, Loimola, Tornio, Muonio

TOHOLA, Matti Jalmari
Maanviljelijä
s. 24.2.1907 Merijärvi
k. 28.4.1981 Merijärvi
Puoliso: Fanny Sofia, o.s. Pyhälä
s. 1905 Merijärvi
k. 1974 Merijärvi
Lapset: Pentti -39, Erkki -40, Kaija -44, Martti -48
Jatkosota: 121. LinK apupalvelu
Karjalan kannas

TOHOLA, Olli
Maanviljelijä
s. 29.4.1918 Merijärvi
k. 7.8.1976 Merijärvi
Puoliso: Elli, o.s. Pyhälä
s. 1927 Merijärvi
Lapset: Maija -47, Eeva -48, Eila -49, Kyösti -51,
Jaana -65
Talvisota: JR 64 kiväärimies
Taistelut: Suomussalmi, Raate, Pitkäranta
Jatkosota: JR 11 panssaritorjuntamies
Taistelut: Pistojoiki, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli,
Ahvenlahti, Vuoninen, Karjalan kannas, Pohjois-
Suomi
Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali
Jatkosodan Muistomitali
Sotilasarvo: Korpraali
Harrastukset: Metsästys

TOHOLA, Otto Einari
Maanviljelijä
s. 6.3.1909 Merijärvi
k. 22.10.1972 Merijärvi
Puoliso: Nanni Sylvia, o.s. Pinola
s. 1914 Merijärvi
Lapset: Väinö -35, Raili -37, Matti -41, Taimi -43,
Pekka -45, Esko -47, Elli -49
Talvisota: JR 40 kiväärimies
Taistelut: Pelkosenniemi, Savukoski, Joutsijärvi

Haavoittunut: 4.1.1940 Joutsijärvellä
Sotilasarvo: Sotamies

TOHOLA, Tuomas
Maanviljelijä
s. 16.7.1916 Merijärvi
Puoliso: Terttu Mirjam Annikki, o.s. Vilpula
s. 1933 Oulainen
Lapset: Annikki -52, Matti -54, Anneli -55, Hilikka -57,
Jukka -59, Jorma -61, Veli-Matti -62, Eero -64,
Kari -66, Keijo -69
Jatkosota: Varastomies
Lahden keskusvarasto
Sotilasarvo: Sotamies
Luottamus-
toimet: Kunnanhallituksen jäsen
Säästöpankin isännistön jäsen
Kansakoulun johtokunnan jäsen

TOPPILA, Lauri Johannes
Maanviljelijä
s. 6.5.1922 Merijärvi
k. 2.12.1981 Oulu
Puoliso: ,o.s. Mehtälä
s. 1922 Merijärvi
Lapset: Juhani -51, Marja-Leena -51, Reijo -52,
Matti -54, Anna-Kaija -65, Timo -67
Jatkosota: JR 11
Taistelut: Kiestinki, Uhtua
Sotilasarvo: Korpraali

TUOMELA, Väinö Mikael
Maanviljelijä
s. 14.9.1913 Merijärvi
k. 26.10.1948 Merijärvi
Puoliso: Lempi Sofia, o.s. Ponnikas
s. 1922 Merijärvi
Lapset: Eino -44, Maija -45, Pekka -49
Talvisota: JR 26 kiväärimies
Taistelut: Oravainen, Muolaa, Salmenkaita
Jatkosota: JR 32, JR 11 taistelulähetä
Taistelut: Vuoninen, Pistojoiki, Uhtuan länsi- ja
pohjoispuolen taistelut, Kiestinki, Ahvenlahti, Ki-
vennapa, Vuosalmi, Tornio, Rovaniemi
Haavoittunut: 28.9.1942 Uhtuan suunnalla
Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali
Jatkosodan Muistomitali
2. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Korpraali

TUOMINEN, Johan Eemil
 Urakoitsija
 s. 3.3.1919 Oulainen
 k. 7.11.1986 Merijärvi
 Puoliso: Lyyti Maria, o.s. Riekki
 s. 1924 Kuusamo
 Lapset: Kalevi -46, Toini -49
 Jatkosota: PrKEROsP aseseppä
 Taistelut: Luton suunta, Pohjois-Suomi
 Haavoittunut: Luton suunnalla
 Sotilasarvo: Kersantti

TUOMINEN, Kaarlo Vihtori
 Maalari
 s. 7.1.1914 Oulainen
 k. 23.10.1970 Merijärvi
 Puoliso: Kerttu Eliina, o.s. Tähjä
 s. 1922 Merijärvi
 Lapset: Saija -52, Kai -53, Pauli -54, Kari -56
 Talvisota: JR 26 kiväärimies
 Taistelut: Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi
 Jatkosota: JR 32, JR 11 kiväärimies
 Taistelut: Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetri-
 vaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli, Karjalan kan-
 nas, Pohjois-Suomi
 Haavoittunut: Lapin sodassa
 Sotilasarvo: Sotamies

TUORILA, Antti Viljami
 Maanviljelijä
 s. 19.10.1908 Merijärvi
 k. 5.12.1970 Merijärvi
 Puoliso: Aino Elisabeth, o.s. Suomela
 s. 1922 Merijärvi
 Lapset: Eini -43, Leila -45, Aarre -47, Leena -48, Eija -50
 Talvisota: JR 40
 Taistelut: Pelkosenniemi, Märkäjärvi, Savukoski, Salla
 Jatkosota: JR 32
 Taistelut: Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetri-
 vaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli
 Sotilasarvo: Sotamies
 Harrastukset: Metsästys
 Kalastus

TUORILA, Eino Akseli
 Työmies
 s. 21.3.1914 Merijärvi
 Puoliso: Katri Emilia, o.s. Uusikangas
 s. 1916 Oulainen
 k. 1950 Merijärvi
 Muutti Oulaisiin 7.7.1966
 Talvisota: JR 26
 Taistelut: Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi
 Jatkosota: JR 32
 Taistelut: Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetri-
 vaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taistelut
 Sotilasarvo: Sotamies

TUULAS, Toivo Jalmari
 Maanviljelijä
 s. 7.6.1913 Pyhäjoki
 Puoliso: Vilmä, o.s. Kalapudas
 s. 1920 Merijärvi
 k. 1990 Oulainen
 Lapset: Osmo -48, Kyllikki -51, Taimi -54
 Talvisota: JR 26 pikakivääriampuja
 Taistelut: Kiviniemi, Muolaa, Kyyrölä, Pölläkkälä, Laisniemi
 Jatkosota: JR 32, ErP 13 pikakivääriampuja
 Taistelut: Kuittijärvi, Pistojoiki, Munakukkula, Uhtuan länsipuoli
 Haavoittunut: Karhumäessä
 Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali
 1. lk:n Vapaudenmitali
 Sotilasarvo: Korpraali

TYNKILÄ, Huugo Johannes
 s. 4.2.1916 Merijärvi
 k.
 Puoliso: Lempi Johanna
 s. 1914
 k. 1945 Merijärvi
 Lapset: Leena -41, Tuula -43
 Talvi- ja Osallistunut sotiin, mutta tarkemmat tiedot
 Jatkosota: puuttuvat
 Sotilasarvo: Sotamies

TÄHJÄ, Eino
 Seppä
 s. 30.11.1897 Merijärvi
 k. 10.10.1961 Merijärvi
 Puoliso: Hilja, o.s. Alakastari
 s. 1901
 k. 1975
 Lapset: Kerttu -20, Hilja -21, Matti -26, Erkki -28,
 Liisa -30, Saulus -32, Hilda -35, Eino -36,

Talvisota: Kaino -39, Alvar -41
JR 40
Taistelut: Pelkosenniemi, Salla, Savukoski,
Vilojoki
Jatkosota: JR 32
Taistelut: Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara,
Tetrivaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli
Sotilasarvo: Sotamies

TÄHJÄ, Martti Heikki
s. 12.1.1921 Merijärvi
k. 25.10.1956 Merijärvi
Jatkosota: Osallistunut Jatkosotaan, mutta tarkemmat
tiedot puuttuvat

TÄHJÄ, Niilo Olavi
Maatyömies, tehdastyöläinen
s. 20.2.1920 Merijärvi
k. 6.4.1974 Saloinen
Puoliso: Taimi Amalia, o.s. Virtanen
s. 1923 Oulainen
Lapset: Tuula -45, Anneli -47, Esko -49, Kaarlo -50,
Erja -51, Arja -53, Merja -54, Sirpa -56, Kai -57,
Tuija -62, Ilmi -63, Ossi -64
Jatkosota: JP 4 kiväärimies, keittäjä
Taistelut: Kokkare, Vitele, Tuulos, Aunus, Syväri,
Aunus, Äänislinna, Karhumäki, Poventsa
Kunniamerkit: 2. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Jääkäri

TÄHJÄNJOKI, Antti Ilmari
s. 15.8.1915

Talvi- ja Osallistunut sotiin, mutta tarkemmat
Jatkosota: tiedot puuttuvat

TÄHJÄNSUU, Otto Andreas
Työmies
s. 6.6.1904 Merijärvi
k. 15.9.1969 Kuusamo
1. puoliso: Maria Josefiina
s. 1890 Kuortane
k. 1957 Merijärvi
2. puoliso: Kaisa Maria, o.s. Leskelä
s. 1916

Lapset: Heta -33
Talvi- ja Osallistunut Talvi- ja Jatkosotaan, mutta
Jatkosota: tarkemmat rintamatiedot puuttuvat.
Sotilasarvo: Sotamies

UUSIKANGAS, Hugo
Maanviljelijä
s. 3.2.1918 Oulainen
Puoliso: Aili, o.s. Juurikka
s. 1923 Kouvola
k. 1992 Hamina
Lapset: Harri -44, Terttu -47, Henry -49, Ari -53,
Jari -61
Talvisota: 2. Pr
Taistelut: Muolaa, Heinjoki, Kattilanoja,
Kääntymä
Jatkosota: Taistelut: Lampaalanjärvi, Rajajoki, Vammelsuu,
Hietamaa, Viipurinlahti
Haavoittunut: 8.3.1940 Kääntymässä
Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali
Jatkosodan Muistomitali
2. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Korpraali
Luottamus- Kansakoulun johtokunnan jäsen
toimet: Harrastukset: Hevosjalostus

VIDNÄS, Alpo Matias
Maanviljelijä
s. 11.12.1925 Muhos
Puoliso: Anni Eliisa, o.s. Savukoski
s. 1928 Merijärvi
Lapset: Matti -52, Tarja -55, Timo -57, Outi -60, Antti -61
Jatkosota: JR 1, JR 8 taistelulähetä
Taistelut: Summa — Humaljoen viivytystaistelut,
Viipurinlahti, Lapin sota
Haavoittunut: 14.9.1944 Viipurinlahdella
Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali
2. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Alikersantti
Luottamus- Rakennuslautakunnan puheenjohtaja
toimet: Vaalilautakunnan jäsen
Harrastukset: Puutyöt

VIERIMAA, Johan Ilmari
Maanviljelijä
s. 9.11.1901 Oulainen
Puoliso: Anna, o.s. Männistö
s. 1907 Oulainen
k. 1988 Hämeenlinna
Lapset: Aune -28, Marjatta -31, Martti -34, Eero -37,
Pentti -40, Eeva -43, Reijo -46, Liisa -49
Talvisota: JR 27 kiväärimies

Taistelut: Suomussalmi, Kuhmo
 Haavoittunut: 1940 Kuhmossa
 Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali
 1. lk:n Vapaudenmitali
 2. lk:n Vapaudenmitali
 Sotilasarvo: Korpraali

VIIRELÄ, Ahti Joel
 Konttoripäällikkö
 s. 13.7.1922 Merijärvi
 k. .2.1966 Ylivieska
 Jatkosota: Osasto W lähetti-kirjuri
 Taistelut: Äänislinna, Tulemajoki, Kivioja
 Kunniamerkit: Äänisen Muistoristi
 Keskuskauppakamarin hopeinen ansiomerkki
 Sotilasarvo: Korpraali
 Harrastukset: Nuorisoseuratoiminta

VIIRELÄ, Alpo Jalmari
 Maanviljelijä
 s. 25.5.1922 Merijärvi
 k. 9.4.1981 Oulainen
 Puoliso: Vieno Marjatta, o.s. Kauppinen
 s. 1928 Oulainen
 Lapset: Leena -47, Jorma -48, Kari -49, Reijo -51,
 Jouni -52, Eija -55, Raimo -56, Keijo -59, Seija 62
 Jatkosota: Osallistunut jatkosotaan, mutta tarkemmat
 tiedot puuttuvat
 Sotilasarvo: Sotamies

VIIRELÄ, Heino Johannes
 Maanviljelijä
 s. 9.10.1910 Merijärvi
 k. 1.12.1980 Merijärvi
 Puoliso: Esteri, o.s. Kemppainen
 s. 1916 Hyrynsalmi
 Lapset: Heikki Juhani -46, Paavo Matias -51
 Talvisota: JR 26 tykkimies
 Taistelut: Lauttajoki, Punnusjoki
 Jatkosota: JR 26, 12.LiikK tykkimies
 Taistelut: Salmenkaita, Vuosalmi, Kiestingin suun-
 nan taistelut, Uhtuan suunnan taistelut, Itä-
 Kannaksen taistelut
 Haavoittunut: 30.7.1941 Korpijärvellä
 Sotilasarvo: Tykkimies
 Luottamus-
 toimet: Kunnanvaltuuston jäsen
 Toiminut useissa eri lautakunnissa

VIIRELÄ, Kauno Olavi Matias
 s. 27.7.1919 Merijärvi
 k. .6.1976 Raahe
 Puoliso: Toini Helmi, o.s. Tuulos
 Lapset: Aimo -47, Marjatta -48, Airi -49, Lasse -51,
 Riitta -54, Jari -64
 Jatkosota: Osallistunut Jatkosotaan, mutta tarkemmat
 tiedot puuttuvat
 Sotilasarvo: Sotamies

VIIRELÄ, Martti Henrik
 Maanviljelijä
 s. 30.10.1912 Merijärvi
 k. 9.12.1978 Merijärvi
 Puoliso: Tyyne, o.s. Rantinoja
 s. 1916 Nivala
 Lapset: Sirkka -37, Maija -48
 Talvisota: JR 26 kiväärimies
 Taistelut: Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita,
 Vuosalmi
 Jatkosota: JR 32, ErP 13 kiväärimies
 Taistelut: Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara,
 Tetrivaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli
 Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali
 Jatkosodan Muistomitali
 Sotilasarvo: Korpraali

VIIRELÄ, Pentti Helmeri
 Maanviljelijä
 s. 20.7.1920 Merijärvi
 k. 24.1.1975 Merijärvi
 Puoliso: Taimi Katri, o.s. Ahtinen
 s. 1923 Sortavalan maalaiskunta
 Lapset: Matti -47, Markku -48, Mauri -50, Liisa -52,
 Ulla -55, Risto -58, Anne -63
 Jatkosota: Osallistunut Jatkosotaan, mutta tarkemmat
 tiedot puuttuvat
 Sotilasarvo: Sotamies

VIITALA, Leevi Unto
 Maanviljelijä
 s. 12.12.1919 Merijärvi
 Puoliso: Aune Maria, o.s. Kärkkäinen
 s. 1918 Oulainen
 Lapset: Juhani -45, Anelma -47, Sirkka -50, Reijo -52,
 Terttu -56, Eino -57
 Jatkosota: JR 12, JR 8
 Taistelut: Kiestinki, Karjalan kannas, Tali,
 Ääninen, Tornio, Muonio
 Haavoittunut: 11.7.1941
 Sotilasarvo: Sotamies
 Harrastukset: Lukeminen

VIITALA, Matti
 Maanviljelijä
 s. 5.7.1902 Merijärvi
 k. 7.9.1961 Merijärvi
 Puoliso: Maria Julia, o.s. Halunen
 s. 1898 Pyhäjoki
 k. 1969 Merijärvi
 Lapset: Ahti -22, Aila -26, Annikki -33,
 Aarne -36 Aake -39
 Talvisota: JR 40 kiväärimies
 Taistelut: Pelkosenniemi, Savukoski, Märkäjärvi,
 Salla
 Jatkosota: JR 32 kiväärimies
 Taistelut: Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara,
 Tetrivaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli
 Sotilasarvo: Sotamies
 Luottamus-
 toimet: Kunnanvaltuuston jäsen
 Kunnanhallituksen jäsen
 Sosiaalilautakunnan jäsen
 Harrastukset: Lukeminen

VIITALA, Otto Arvid
 Ylikersantti
 s. 13.2.1920 Merijärvi
 k. 11.4.1968 Inari
 Puoliso: Rauha Katri, o.s. Myllymäki
 s. 1918 Oulainen
 Talvisota: JR 7 panssaritorjuntamies
 Taistelut: Viipuri
 Jatkosota: JR 7, R 6
 Taistelut: Onkinova, Lehtokangas, Nurmitunturi,
 Voittojoki, Voittovaara, Alakurtin varmistus,
 Uhtua
 Haavoittunut: 1.8.1944 Tolvajärvellä
 Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali
 1. lk:n Vapaudenmitali
 2. lk:n Vapaudenmitali
 4. lk:n Vapaudenristi
 Suomen Valkoisen Ruusun 1. lk:n Mitali
 Sotilasarvo: Ylikersantti

VIITALA, Sulo Nestori
 s. 6.3.1904 Merijärvi
 Puoliso: Sirkka Siviä, o.s. Uimonen
 s. Sortavala
 Lapset: Salme -32, Paavo -33, Terttu -35, Kauno -46
 Perhe muuttanut Oulaisiin 3.1.1947
 Talvisota: JR 40
 Taistelut: Pelkosenniemi, Salla, Savukoski,
 Vilojoki
 Sotilasarvo: Sotamies

VIITALA, Vilho Ilmari
 Maanviljelijä
 s. 17.4.1913 Merijärvi
 k. 9.4.1960 Merijärvi
 Puoliso: Ester Elviira
 s. 1907 Kalajoki
 k. 1987 Rovaniemi
 Talvisota: JR 26 kiväärimies
 Taistelut: Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita
 Jatkosota: JR 32, JR 11 kiväärimies
 Taistelut: Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara,
 Tetrivaara, Uhtua
 Sotilasarvo: Sotamies

VIRTANEN, Timo Eemil
 Pääkirjanpitäjä
 s. 22.4.1921 Oulainen
 Talvisota: Työk linnoitustyö
 Karjalan kannas
 Jatkosota: 12.AVarK komppanian kirjuri
 Taistelut: Kiestingin ja Uhtuan suunta,
 Karjalan kannas, Lapin sota
 Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali
 2. lk:n Vapaudenmitali
 Maatalouskeskusten liiton kultainen ansiomerkki
 Sotilasarvo: Alikersantti

VIRTANEN, Toivo Johannes
 Pienviljelijä
 s. 11.4.1919 Oulainen
 Puoliso: Taimi Maria, o.s. Kurula
 s. 1919 Merijärvi
 Lapset: Taavi Johannes -40, Kaisa Helinä -45,
 Liisa Helena -60
 Jatkosota: KTR 2, ErOsP, KevPsto 17 puhelinmies
 Taistelut: Piksujeff — Petsamo, Lounavaara, Lut-
 tojoki, Uhtuan pohjoispuolen taistelut, Loimolan
 pohjoispuolen taistelut, Tolvajärven taistelut
 Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali
 Sotilasarvo: Alikersantti
 Harrastukset: Suojeluskuntatyö

VUOTI, Set Johannes
 s. 14.9.1912 Oulainen
 k. 4.3.1988 Oulainen
 Puoliso: Lempi Esteri, o.s. Karkulahti
 s. 1909 Merijärvi
 k. 1983 Oulainen
 Lapset: Martti -36, Mauri -41, Maire -48
 Talvisota: JR 26 patruunankantaja
 Taistelut: Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita,
 Vuosalmi
 Jatkosota: JR 32, JR 11 ajomies, kiväärimies

Taistelut: Uhtuan pohjoispuolen taistelut, Kiestinki, Ahvenlahti, Rajajoki, Vammelsuo, Hietala, Viipurinlahti
 Kunniamerkit: 2. lk:n Vapaudenmitali
 Sotilasarvo: Sotamies
 Harrastukset: Metsästys
 Konehommat

VUOTI, Veikko Eevald
 s. 2.3.1924 Merijärvi
 Puoliso: Taimi Esteri, o.s. Siipola
 s. 1931 Sievi
 Lapset: Rauni -50
 Jatkosota: JR 53 Kiväärimies, pikakivääriampujan apulainen
 Taistelut: Uhtuan suunnan torjuntataistelut, Kannaksen torjuntataistelut, Kuuterselän torjuntataistelut, Kivennapa, Muolaa, Heinjoki, Tornio, Rovaniemi, Kittilä
 Sotilasarvo: Sotamies

YLIKAUPPILA, Aarne Matias
 Työmies
 s. 13.3.1921 Merijärvi
 Puoliso: Taimi Katri, o.s. Laukkanen
 s. 1923 Kiuruvesi
 Lapset: Markku -58, Asko -60, Anssi -64
 Jatkosota: JR 50
 Taistelut: Uhtua, Pistojoiki, Pinkojoki, Röhö, Eldankajärvi, Suomussalmi, Kiviniemi, Räisälä, Aavasaksa, Olostunturi, Muonio
 Haavoittunut: 24.8.1941 Mustajärvellä
 Kunniamerkit: 2. lk:n Vapaudenmitali
 Sotilasarvo: Korpraali

YLIKAUPPILA, Ahti Eevertti
 s. 16.5.1923 Merijärvi
 k. 7.10.1961 Ruotsi
 Jatkosota: JR 25 pikakivääriampuja
 Taistelut: Karjalan kannas, Talinkangas
 Sotilasarvo: Sotamies

YLIKAUPPILA, Eino Johannes
 Taksiautoilija
 s. 14.3.1919 Merijärvi
 k. 11.5.1991 Merijärvi
 Puoliso: Vieno Elisabeth, o.s. Niemelä
 s. 1920 Merijärvi
 Jatkosota: JR 11 ryhmänjohtaja
 Taistelut: Uhtuan länsipuoli
 Haavoittunut: 30.4.1942 Uhtualla

Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali
 1. lk:n Vapaudenmitali
 2. lk:n Vapaudenmitali
 Sotilasarvo: Korpraali
 Harrastukset: Raviurheilu

YLIKAUPPILA, Leevi Aukusti
 Maanviljelijä, kirvesmies
 s. 21.1.1925 Merijärvi
 Puoliso: Maire Matilda, o.s. Pyhälä
 s. 1934 Merijärvi
 Lapset: Asko -54, Jukka Pekka -55, Sauli -58, Oili -60, Seppo -63, Teijo -67, Timo -70
 Jatkosota: JR 1 konepistoolimies
 Taistelut: Viivytystaistelut; Ino, Humaljoki, Karjalan kannas
 Sotilasarvo: Korpraali
 Luottamustoimet: Kunnanvaltuuston jäsen
 Kunnanhallituksen jäsen
 Teknisen lautakunnan jäsen
 Harrastukset: Liikunta
 Käsityö

YLIKAUPPILA, Nante Aukusti
 Maanviljelijä
 s. 17.1.1900 Merijärvi
 k. 13.3.1972 Merijärvi
 Puoliso: Hilda Sofia
 s. 1906 Merijärvi
 k. 1973 Merijärvi
 Lapset: Leevi -25, Irma -26, Aune -27, Lauri -29, Lennart -31, Onni -33, Eeva -36, Hilka -38, Matti -45
 Talvisota: JR 40 kiväärimies
 Taistelut: Pelkosenniemi
 Jatkosota: JR 32, JR 29 kiväärimies
 Taistelut: Vuoniemi, Pistojoiki, Homoravitsi
 Haavoittunut: 18.12.1939 Pelkosenniemellä
 Kunniamerkit: 2. lk:n Vapaudenmitali
 Sotilasarvo: Korpraali
 Luottamustoimet: Sosiaalilautakunnan jäsen
 Työasianlautakunnan jäsen
 Kansakoulun johtokunnan jäsen
 Kirkkovaltuuston jäsen
 Kirkkoneuvoston jäsen

YLIKAUPPILA, Sulo Henrikki
 s. 21.10.1915 Merijärvi
 k. 28.8.1968 Merijärvi
 Puoliso: Elsa Elviira
 s. 1924 Merijärvi
 Lapset: Kaarlo -47, Kaija -49, Tuula -52, Esko -53,
 Ulla -61, Heikki -64
 Talvisota: JR 26 kiväärimies
 Taistelut: Lauttaniemi, Punnusjoki, Salmenkaita,
 Vuosalmi
 Jatkosota: JR 32 viestimies, kiväärimies
 Taistelut: Vuoninen, Pistojoeki, Uhtuan pohjois-
 puoli, Kiestinki, Aunuslahti
 Haavoittunut: 22.7.1941 Pistojoella
 Sotilasarvo: Sotamies
 Luottamus- Kunnanhallituksen jäsen
 toimet: Sosiaalilautakunnan jäsen
 Taksoituslautakunnan jäsen
 Holhouslautakunnan jäsen
 Eläke-toimikunnan jäsen

YLIKAUPPILA, Väinö Johannes
 Maanviljelijä
 s. 9.9.1921 Merijärvi
 k. 1.6.1981 Merijärvi
 Puoliso: Irja
 s. 1923 Merijärvi
 Lapset: Maija-Leena -45, Riitta -47, Martti -51, Eija -53,
 Jukka -60, Jouko -62
 Jatkosota: JR 33 pioneeri
 Taistelut: Karhumäki
 Sotilasarvo: Korpraali

YLITALO, Aaro Simo
 Maanviljelijä
 s. 28.1.1925 Merijärvi
 Puoliso: Eronnut
 Lapset: Aulis -52, Kielo -53, Tarja -55, Juha -58,
 Hannu -60, Jaana -67
 Jatkosota: TäydP 13, 3.Pr, JR 1, JR 9 kiväärimies
 Taistelut: Lepovaara, Salla, Kaukjärvi, Summa,
 Tammisuo, Viipurinlahti, Kanneljärvi
 Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali
 Sotilasarvo: Sotamies
 Luottamus- Koulun johtokunnan jäsen
 toimet: Koulun taloudenhoitaja
 Vaalilautakunnan jäsen
 Harrastukset: Kalastus
 Marjastus
 Puutyöt

YLITALO, Kaarlo Johannes
 Korjausmies
 s. 5.2.1907 Merijärvi
 k. Oulu
 Puoliso: Saimi, o.s. Bolsröm
 Lapset: Eero -45
 Jatkosota: JR 32 sairastenkantaja
 Taistelut: Vuoninen, Pistojoeki, Korpivaara,
 Tetrivaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli
 Sotilasarvo: Sotamies

YLITALO, Kaarlo Johannes
 s. 8.9.1920 Merijärvi
 Muuttanut Ouluun 16.4.1945
 Jatkosota: JR 32, JR 11
 Taistelut: Vuoninen, Pistojoeki, Korpivaara, Tetri-
 vaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli, Karjalan kan-
 nas, Pohjois-Suomi
 Sotilasarvo: Korpraali

YLITALO, Kaarlo Johannes
 Työmies
 s. 8.9.1923 Merijärvi
 Puoliso: Sirkka, o.s. Määttänen
 s. 1927 Muolaa
 Lapset: Mervi -53, Timo -54
 Jatkosota: JR 11 autokorjaaja
 Taistelut: Uhtuan suunta, Kuittijärvi
 Haavoittunut: 5.4.1942 Röhössä
 Sotilasarvo: Korpraali

YLITALO, Toivo Olavi
 Sekatyömies
 s. 19.5.1922 Merijärvi
 k. 15.8.1957 Merijärvi
 Puoliso: Signe Sanelma, o.s. Koli
 s. 1918 Uusikirkko
 k. 1970 Merijärvi
 Lapset: Paavo -45, Matti -47, Anna-Liisa -48, Seija -50,
 Seppo -56
 Jatkosota: JR 45 kiväärimies
 Taistelut: Syväri, Karhumäki, Laatokan pohjois-
 puoli, Kemi, Rovaniemi
 Sotilasarvo: Sotamies

YLITALO, Veikko Olavi
 Pienviljelijä
 s. 25.4.1916 Oulainen
 Puoliso: Vieno Matilda, o.s. Mehtälä
 s. 1917 Merijärvi
 Lapset: Tarmo Veikko Kalevi -48
 Lea Kaija Matilda -52
 Talvisota: JR 26 puhelinmies
 Taistelut: Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita,
 Vuosalmi
 Jatkosota: JR 11 puhelinmies
 Taistelut: Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetri-
 vaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli, Nuoskuan —
 Vuoksen viivytystaistelut, Kivennapa, Muolaa,
 Heinjoki, Ihantala, Tornio, Laurila, Rovaniemi
 Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali
 Sotilasarvo: Korpraali
 Luottamus-
 toimet: Kunnanvaltuuston jäsen
 Asutuslautakunnan jäsen
 Sosiaalilautakunnan jäsen
 Kansakoulun johtokunnan jäsen
 Vaalilautakunnan jäsen
 Harrastukset: Kuntoliikunta

YLITALO, Viljo Herman
 Rakennusmies
 s. 28.9.1925 Merijärvi
 Jatkosota: JP 5 kiväärimies
 Taistelut: Pohjois-Suomi
 Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali
 Sotilasarvo: Sotamies

YLIVAikko, Aarne
 Suutari
 s. 17.7.1915 Merijärvi
 k. 10.12.1977 Virsbo Ruotsi
 Puoliso: Esteri, o.s. Nivala
 s. 1913 Merijärvi
 k. 1978 Virsbo Ruotsi
 Lapset: Viena -41, Liisa -44
 Talvisota: JR 26 kiväärimies
 Taistelut: Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita,
 Vuosalmi
 Jatkosota: JR 32
 Taistelut: Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetri-
 vaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli, Karjalan kan-
 nas
 Sotilasarvo: Sotamies

YLIVAikko, Arvi
 Maanviljelijä
 s. 8.11.1906 Oulainen
 k. 12.2.1970 Oulainen
 Puoliso: Iida Johanna, o.s. Myllyoja
 s. 1902 Oulainen
 k. 1991 Oulainen
 Lapset: Eero -31, Toini -35, Salli -43
 Talvisota: JR 40 kiväärimies
 Taistelut: Pelkosenniemi, Savukoski, Joutsijärvi,
 Märkäjärvi, Vilojoki
 Jatkosota: JR 32 kiväärimies
 Taistelut: Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetri-
 vaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli, Ihantalan
 taistelut
 Haavoittunut: 22.7.1941 Pistojoella
 Sotilasarvo: Sotamies
 Luottamus-
 toimet: Kansakoulun johtokunnan jäsen

YPPÄRILÄ, Eino Johannes
 Maanviljelijä
 s. 17.5.1921 Merijärvi
 k. 30.1.1967 Oulu
 Puoliso: Kyllikki, o.s. Arola
 s. 1922 Pyhäjoki
 Lapset: Ritva -46, Maila -48, Pekka -51, Matti -56,
 Jukka -62
 Jatkosota: JR 7 sairaankantaja, lääkintäaliupseeri
 Taistelut: Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uh-
 tuan länsi- ja pohjoispuoli, Kivijärvi, Tolvajärvi,
 Ristijärvi, Savukoski
 Kunniamerkit: 2. lk:n Vapaudenmitali
 Sotilasarvo: Alikersantti
 Harrastukset: Metsästys

YPPÄRILÄ, Johan
 Maanviljelijä
 s. 9.2.1897 Merijärvi
 k. 1952 Merijärvi
 1. puoliso: Aliina, o.s. Pakkasalo
 s. 1897 Merijärvi
 k. 1917 Merijärvi
 2. puoliso: Esteri, o.s. Lahti
 3. puoliso: Aili, o.s. Nevala
 Lapset:
 1. avioliitosta: Olavi -15, Osmo -15, Rauha -17
 2. avioliitosta: Orvokki -26, Marjatta -28, Alpo -29,
 Aadolf -30, Antero -32
 3. avioliitosta: Rauni -36
 Talvisota: TykKoulK
 Jatkosota: JR 32
 Taistelut: Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara,

Sotilasarvo: Tetrivaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli
Sotamies

YPPÄRILÄ, Kaarlo Väinö
Sekatyömies
s. 30.1.1925 Merijärvi
Puoliso: Jenni Sofia, o.s. Anttila
s. 1928 Pyhäjoki
Lapset: Seija Annikki -49, Erja Helena -53,
Reijo Veli -57, Raimo Tapio -58
Jatkosota: JR 1 tarkka-ampuja, kiväärimies
Taistelut: Tuuloksen sillanpään torjuntataistelut
Sotilasarvo: Korpraali
Harrastukset: Lentopallo
Jumppa

YPPÄRILÄ, Olavi Henrik
Maanviljelijä
s. 24.11.1915 Merijärvi
Jatkosota: TKK 3 ajomies
Taistelut: Vuosalmi, Ihantala, Peräpohja, Juustila
Sotilasarvo: Sotamies

YPPÄRILÄ, Vilho Matti
Maanviljelijä
s. 17.5.1908 Merijärvi
k. 4.6.1972 Merijärvi
Puoliso: Sylvi Augusta, o.s. Silvola
s. 1910 Pyhäjoki
Lapset: Eero -34, Vieno -36, Heikki -38, Marja-Liisa -39,
Ellen -42, Taavi -45, Veikko -48, Airi -50,
Markku -51, Terttu -55, Ari -58
Talvisota: S 3 rehumestari
Jatkosota: JR 32 varastonhoitaja, kuormaus- ja eläin-
lääkintäaliupseeri, joukkueen varajohtaja
Taistelut: Juntusranta, Vuoninen, Pistojoiki, Korpi-
vaara, Tetrivaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli,
Viipurinlahti
Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali
2. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Väpäli
Luottamus-
toimet: Kunnanvaltuuston jäsen
Tielautakunnan jäsen
Taksoituslautakunnan jäsen
Kansakoululautakunnan jäsen
Kansakoulun johtokunnan jäsen
Kunnallisen keskikoulun johtokunnan jäsen
Työasiainlautakunnan jäsen
Osuuskaupan hallintoneuvoston jäsen
Osuuskassan kirjanpitäjä-kassanhoitaja

Osuuskassan tilintarkastaja
Kirkkoneuvoston jäsen
Kunnallisen Vakuutusyhdistyksen toiminnan-
johtaja ja hallituksen jäsen

ÖYSTILÄ, Yrjö Alpo
Myymlänhoitaja
s. 1.3.1914 Alavus
k. 17.11.1970 Tampere
Puoliso: Ingrid Birgitta, o.s. Haglund
s. 1917 Merijärvi
Eronnut 1958
Lapset: Anna-Maija -41, Seppo -45
Talvisota: Lähetti
Taistelut: Kyyrölä, Viipuri
Jatkosota: ErP 21 lähetti
Taistelut: Karhumäen suunnan taistelut
Haavoittunut: 24.10.1941 Karhumäessä
Sotilasarvo: Ylikersantti
Harrastukset: Metsästys
Kalastus

Painoaikana tulleet veteraanitiedot

PAJANDER, Olli Matias
Metsäinsinööri
s. 30.9.1925 Merijärvi
Puoliso: Eeva, o.s. Minkkinen
Lapset: Anne, Marja
Jatkosota: Taistelut: Viipurinlahti, Ihantala
Sotilasarvo: Korpraali

PAJARI, Viljo Henrik
s. 27.1.1922 Merijärvi
k. 11.9.1945 Merijärvi
Talvisota: Osallistunut Talvisotaan vapaaehtoisena
Jatkosota: JR 11 pikakivääriampuja
Taistelut: Vuoninen, Pistojoeki, Korpivaara,
Tetrivaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoli,
Karjalan kannas
Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali
2. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Sotamies

PATOKOSKI, Eino Antti
Rakennusmestari
s. 24.11.1912 Merijärvi
Talvisota: JR 40
Taistelut: Pelkosenniemi, Savukoski, Saija
Jatkosota: JR 32 joukkueenjohtaja, komppanian päällikkö
Taistelut: Vuoninen, Pistojoeki, Uhtuan länsi- ja
pohjoispuoli, Kivennapa, Länsi-Kannas, Muolaa,
Heinjoki, Vuoskuu, Vuoksen lohko
Haavoittunut: Pistojoella 21.7.1941
Kunniamerkit: 4. lk:n Vapaudenristi
4. lk:n Vapaudenristi miekkojen kera
3. lk:n Vapaudenristi
Sotilasarvo: Kapteeni

PATOKOSKI, Onni Valtteri
Rakennusmestari
s. 29.1.1911 Oulu
k. Jämsänkoski
Puoliso: Aino Maria o.s. Tuovinen
s. 1907 Oulu
Lapset: Heimo -38, Riitta -40, Seppo -43, Maria -45, Ulla -49
Talvisota: JR 25
Taistelut: Kuhmo
Jatkosota: KTR 18, Päämajan RakOs Tykinjohtaja,
rakennusmest.
Taistelut: Kolvajärvi, Omelia, Repola, Rukajärvi
Kunniamerkit: 1. lk:n Vapaudenmitali
Sotilasarvo: Väpäli

Näyte virallisesta sotapäiväkirjasta

Joukko-osasto	2/JR 11
Aika:	28.5.—28.6.1944
Sotapäiväkirjan pitäjä:	Ylikersantti Erkki Haukipuro

28.5.-44	10.40	Marssille lähtö Vanttajasta.
	16.20	Saapuminen leiriytymispaikkaan Kuusamon Kirkonkylän pohjoispuolelle. Marssimatka 23 km. Marssivaivaisia 3 miestä. Sää: Aurinkoinen.
29.5.-44	9.50	Marssille lähtö.
	15.15	Saapuminen leiriytymispaikkaan Rukavaaran kylään. Marssimatka 21 km. Marssivaivaisia 4 miestä. Sää: aurinkoinen ja viileä.
30.5.-44	10.00	Marssille lähtö.
	16.50	Saapuminen leiriytymispaikkaan Alakitkan Salmiin. Marssimatka 18 km. Marssivaivaisia 3 miestä. Sää: Pilvinen.
	19.00	Asepuhdistus ja tarkastus.
31.5.-44	10.00	Marssille lähtö.
	15.40	Saapuminen leiriytymispaikkaan Alakitkan Niilonkankaalle. Marssimatka 20 km. Marssivaivaisia 5 miestä. Sää: Pilvinen, osittain vesi- ja räntäsadetta.
1.6.-44	9.40	Marssille lähtö.
	14.50	Saapuminen leiriytymispaikkaan Maaninkakylään. Marssimatka 20 km. Marssivaivaisia ei ollut. Sää: Pilvinen ja vähäistä sadetta.
2.6.-44	9.20	Marssille lähtö.
	14.20	Saapuminen leiriytymispaikkaan Kemijärven Raakun kylään. Marssimatka 22 km. Marssivaivaisia 5 miestä.
	16.00	Aseiden puhdistusta, tarkastus. Sää: Pilvinen.
3.6.-44	9.00	Marssille lähtö.
	12.20	Saapuminen leiriytymispaikkaan Joutsijärven kylään. Marssimatka 17 km. Marssivaivaisia 3 miestä. Sää: Vaihtelevaa pilvisyyttä.
4.6.-44	7.00	Lähtö Joutsijärven asemalle, lastaus vaunuihin.
	12.15	Junan lähtö Joutsijärven asemalta.
	19.00	Saapuminen Rovaniemelle. Juna seiso 1½ tuntia. Sää: Aurinkoinen.
5.6.-44	3.00	Saapuminen Kemiin, jossa juna pysähtyi 3 tuntia 20 minuuttia.
	12.30	Junan saapuminen Ouluun, jossa se pysähtyi 1 tunti 15 minuuttia.
	21.15	Saapuminen Kontiomäelle, jossa oli tunnin seisaus.
	23.20	Saapuminen Kajaaniin, jossa oli tunnin pysäköinti. Sää: Aurinkoinen.
6.6.-44	8.30	Saapuminen Kuopioon, jossa juna seiso 1 tunti 15 minuuttia.

- 13.20 Saapuminen Pieksämäelle, jossa tunnin seisaus.
17.00 Saapuminen Mikkeliin, jossa juna pysähtyi 1 tunnin 40 minuuttia.
Sää: Vaihtelevaa pilvisyyttä.
- 7.6.-44 13.20 Saapuminen Viipuriin, jossa juna seisoi 3 tuntia.
20.00 Saapuminen Raivolaan, jossa tapahtui purkaus vaunuista. Marssille lähtö oli heti välittömästi.
Sää: Vaihtelevaa pilvisyyttä.
- 8.6.-44 3.20 Marssitavoitteen Ahijärven saavuttaminen. Marssimatka 24 km. Marssivaivaisia 3 miestä. Leiriytyminen Kivennavan kirkosta pohjoiseen noin 1.500 m
Päivä on kulunut teltojen pystytyksessä, majoitusalueen kuntoon saattamisessa ja levossa.
Sää: Vaihtelevaa pilvisyyttä.
- 9.6.-44 7.00 Herätys.
Pahviteltojen rakennustyöt aloitettiin.
12.00 Työt määrättiin keskeytettäväksi.
14.30 Töitä jatkettiin.
17.40 Suuri määrä vihollisen pommikoneita pudotti pommeja leirialueellemme. Stm Toivo Jaakola haavoittui lievästi jalkaan pommin si-ruista.
Sää: Aurinkoinen ja lämmin.
- 10.6.-44 8.30 Asepuhdistusta. Rakennustöitä jatketaan. Ups.kok. Seppä ilmoittautui komppaniaan.
Hälytysvalmius komppaniassa.
14.00 Komppanian päällikkö luutn. Veikko Kynnös komentajan puhutellussa.
15.00 Komppanian päällikön puhuttelu joukkueen johtajille ja varajohtajille. Siitä ilmeni, että vihollinen on murtautunut läpi asemistamme suurin voimin. Oma tehtävämme on asettua lujaan puolustukseen Kivennavan maastoon.
Lähtövalmius.
18.40 Komppanian päällikkö sai lähtökäskyn.
18.45 Komppania lähti liikkeelle, pysähtyi Linnamäen juurelle. Komppanian päällikkö sai käskyn rykmentin komentajalta miehittää Palokangas-linja tien molemmin puolin, vahvistuksena kaksi kk-ryhmää.
Ups.kok. Pentti ilmoittautui komppaniassa.
23.00 Komppania saapui määrätulle puolustuslinjalle, joka oli noin 2.500 m Kivennavalta Kyyrölään päin menevän tien suunnassa.
24.00 Miehitys valmis.
Sää: Sateinen.
- 11.6.-44 4.00 Kk-joukkue tuli komppanian lohkolle vahvistukseksi.
6.00 Aloitettiin asemien varustelutyöt.
12.00 1 upseeri, 3 aliuupseeria ja 10 miestä sekä 5 saksalaista raskasta kk:ta alistettiin komppanian lohkolle LinP 5:stä.
13.15 Komppaniaan alistettiin pst-joukkue (5015 pst-joukkue).
13.35 Majuri Hurmalainen tarkasti komppanian asemat.
15.20 Komppanian lohkolle saapui PsDiv 5:stä TykK:sta 5 50 mm:n pst-tykkiä.
16.15 Komppanian päällikkö antoi käskyn komppanian vääpelille toimitus-

- joukkueen siirtämisestä kauemmaksi.
- 23.30 Komppanian päällikkö käski lääkintäaliupseerin järjestää haavoittuneiden suojapaikan noin 300 m taakse, asealiupseeri määrättiin samaan paikkaan sekä kaksi patruuna-ajoneuvoa.
- 23.30 Vetäytyivät viimeiset viivytyksjoukot komppanian puolustusasemien taakse.
- 23.50 Räjätettiin silta.
Sää: Sateinen ja kolea.
- 12.6.-44 1.30 Ensimmäinen vihollispartio näyttäytyi ja oli vahvuudeltaan noin 2 joukkuetta sekä useita raskaita hyökkäysvaunuja, joista torjunta-aseemme ampuivat 2 tuleen. Toiset vetäytyivät tulitteen kiivaasti.
- 8.10 Useita vihollisen hyökkäysvaunuja lähestyi jäädän noin 250 m:n päähän, josta tulittivat ankarasti esteitä sekä asemiamme. Pst-aseemme ja tykistö ampuivat tuleen 7 hyökkäysvaunua ja 2 kuorma-autoa. Oma tykistömme tulitti kiivaasti vihollisen ryhmitysjoukkoja sekä panssarikeskitys paikkoja. Vihollinen tuki liikehtimistään ankaralla tykistö- ja krh-tulella.
- 11.15 Vihollisen pommi- ja maataistelukoneet pommittivat erittäin kiivaasti asemiamme monina eri aaltolina saamatta kumminkaan mainittavampaa aikaan.
- 13.00 Vihollinen aloitti erittäin kiivaan rumputulen kaikilla raskailla aseillaan aseimimme sekä selustayhteyksiä vastaan. Kaikki yhteydet katkesivat. Vihollinen hyökkäsi rajusti useina voimakkaina aaltolina päästen muutaman kerran esteillemme saakka, josta se voimakkain tuliskuun ja käsikranaatein karkoitettiin. Yli 10 vihollisen raskasta hyökkäysvaunua tuki vihollisen jalkaväen hyökkäystä, joka oli erittäin rohkeaa ja kuolemaa halveksivaa ainesta. Omat puolustajamme vihollisen musertavasta ylivoimasta huolimatta taistelivat erittäin sitkeästi, jopa urhoollisestikin. Vihollinen ei komppanian lohkolle päässyt mistään kohti aseimimme. Taistelujen aikana saapui pataljoonan jääkäri-joukkue komppanian vahvistukseksi.
- 18.15 Taistelu vaimeni, vihollinen vetäytyi lähtöasemiinsa kärsittyään raskaita tappioita.
Omat tappiot;
Kaatuneena: Stm Artturi Kärki
Haavottuneina: Korpr Esko Äijälä, stm Voitto Välianta, stm Väinö Järvinen ja stm Kaarlo Hemmilä.
- 18.30 Vihollinen aloitti jälleen kiivaan tykistö- ja krh-tulen. Samaan aikaan eteni 8 raskasta hyökkäysvaunua asemiamme kohti tunkeutuen aina hyökkäysvaunuestellemme asti. Vihollisen ankaran tykistötulen vuoksi ei voitu käyttää omia pst-tykkejä hyökkäysvaunujen tuhoamiseen, joten oma raskas tykistömme keskitti tulensa erittäin tarkasti ja tuloksellisesti vihollisen eteneviin hyökkäysvaunuihin saaden 2 täyso-sumaa toisten vetäytyessä. Vihollisen jalkaväki hajoitettiin hyökkäyksen alkuvaiheessa.
- 20.05 Saatiin yhteys pataljoonaan.
- 21.00 Vihollinen uudisti jälleen raivokkaan hyökkäyksensä tukien ankaralla rumputulella ja maataistelukoneilla sekä 12 hyökkäysvaunulla. Taistelu muodostui erittäin ankaraksi ja raskaaksi. Oma tykistö ja krh tulittivat voimakkaasti vihollisen ryhmityksiä sekä hyökkäviä osastoja. Joukkueisiin oli komppanian päälliköllä ainoastaan lähetytyhteys.
Sää: Puolipilvinen.

- 13.6.-44 Taistelu raivosi erittäin kiivaana. 3. joukkueen edessä pääsi huomattavia vihollisvoimia pureutumaan esteillemme, josta myöhemmin karokitettiin.
- 00.20 Pataljoonan komentaja maj. Hurmalainen kävi komppanian komentopaikalla.
- 00.30 2/JR 48 saapui komppanian vahvistukseksi, jona aikana taistelu myös vaimeni. Vihollisen ankara hyökkäys tuli täydelleen torjutuksi eikä se päässyt missään kohti tunkeutumaan asemiimme. Vihollisen tappiot olivat useita kymmeniä kaatuneita sekä menetti 3 hyökkäysvaunua. Omat tappiot;
Stm Heikki Väisänen ja stm Sauli Herrala.
Lisäksi oli muutamia tärähdyksen saaneita, jotka laitettiin haavoittuneiden suojapaikkaan lepäämään.
- 4.00 Vihollinen ampui kranaatteja.
- 4.30 Viestiyhteys vedettiin joka joukkueeseen. Tarkka-ampujamme ampuivat hairautuneita vihollisia saaden useita varmoja osumia.
- 10.30 Havaittiin vihollisen tähystyspalo, josta ilmoitettiin pataljoonaa.
- 13.00 Havaittiin vihollisryhmien kaivavan kiviastettämme tarkoituksella upottaa kivet.
- 18.45 75 mm:n pst-tykki ampui 2 Klim Vorosilov-mallista hyökkäysvaunua tuleen.
- 23.30 Vänr. Sallinen 1. komppaniasta otti osan 1. joukkueen asemista vastaan, jolloin komppanian lohkoa supistettiin vasemmalle. Pioneereja oli kaivamassa miinakuoppia. 2/JR 48 siirtyi pois komppanian lohkolta.
Sää: Kohtalaisen kirkas.
- 14.6.-44 7.00 Pataljoonan uusi komentaja kapt. Malmivaara kävi komppanian komentopaikalla.
- 9.00 Vihollisen 6 maataistelukonetta tulitti konekivääreillä ja pikatykeillä asemiamme sekä pudottivat muutamia pommeja saamatta vahinkoa aikaan.
- 10.30 50 mm:n pst-tykki ampui yhden Klim Vorosilov-merkkisen hyökkäysvaunun tuleen.
- 12.15 Pataljoonan reservikomppanin päällikkö luutn. Haglund kävi tiedustelemassa vastaiskusuuntia. Kaksi TK-miestä kävi valokuvaamassa vihollisen tuhottuja panssarivaunuja.
- 13.30 Huomattiin vihollisen tähystyspalo, josta ilmoitus taakse.
- 13.45 Hävittäjämme ampui vihollisen tähystyspallon tuleen.
- 16.00 Komppaniaan komennettiin lääkintäkomppaniasta 1 aliupseeri ja 4 miestä.
- 16.20 Partio TykkiK:sta vasemmalla haravoimaan takamaastoa.
- 18.00 Partio palasi saatuaan yhteyden 3. P:n partioon. Läpipäasheet viholliset tuhottu.
- 18.15 Haavoittui stm E Määttä.
Sää: Puolipilvistä, illalla sumua.
- 15.6.-44 12.30 Useita maataistelukoneita tulitti ja pommitti asemiamme ja komppanian komentopaikkaa.
- 14.00 Pst-pataljoonan 5. komppania siirtyi pois komppanian lohkolta.
- 19.30 Rykmentin komentaja eversti Vuokko kävi komppanian komentopaikalla seurassaan majuri Pirhonen sekä pataljoonan komentaja kapt. Malmivaara.
Sää: Aamupäivällä kirkas, iltapäivällä sateista.

- 16.6.-44 12.15 Komppanian päällikkö sai käskyn pataljoonan komentajalta valmistautumiseen komppanian asemista irroittautumista varten.
- 13.00 Komppanian päällikkö luutn. Kynnös antoi joukkueenjohtajille valmistautumiskäskyn, josta ilmeni joukkueiden tehtävät, vetäytymistiet ja suunnat.
- 15.00 Ryssä ampui tykistöillä ja krh:lla kiivaita tuli-iskuja.
- 22.00 Komppanian päällikkö sai käskyn pataljoonan komentajalta irroittautumisajankohdasta ja siihen liittyvistä seikoista.
- 22.45 Irroittautumisaika joukkueenjohtajille.
- 17.6.-44 1.40 3. joukkue irroittautui asemistaan ja vetäytyi suorinta tietä Kyyrölän maantielle sille määrättyyn paikkaan.
- 1.45 Muu osa komppaniaa irroittautui. Irroittautuminen sujui erittäin hyvin ja täysin salassa viholliselta. Ylikers. Pirkolan johdolla jäi partio varmistamaan pioneerien miinoitusta sekä samalla varmistamaan komppanian marssia.
- 2.00 Komppania kokoontui sille määrättyssä paikassa, josta heti välittömästi lähti liikkeelle. Komppania oli viimeinen marssiva yksikkö.
- 2.40 Noin 1½ km:n marssimatkan päässä oli vänr. Sallisen joukkue tien sivussa tauolla. Heille komppanian päällikkömme antoi käskyn nopeaan liikkeellelähtöön.
- 2.50 Marssimatkan varrella tavattiin 11. komppania, joka lähti heti liikkeelle komppaniamme saavutettua sen.
- 5.40 Saavuttiin Vääränmäen maastoon, jossa oli tunnin tauko. Pataljoonan komentaja kiitti komppaniaa hyvästä suorituksesta.
- 7.00 Pataljoona lähti liikkeelle tavoitteena Muolaajärven kärkeen maasto.
- 10.00 Tauko ja ruokailu. Komppanian päällikkö oli komentajan puhuttelussa ja sai tiedot tehtävistä.
- 10.40 Komppanian päällikkö antoi käskyn joukkueenjohtajille.
- 11.00 Lähtö liikkeelle.
- 13.00 Komppania asettui varmistukseen Perkjärven asemalle menevän tien varteen. Yhteys vasemmalle 2/JR 48:aan.
- 13.50 Irroittautuminen. Komppania marssi Kyyrölän suuntaan.
- 21.00 Majoitus teltoissa Sudenajan maastossa. Komppania oli rasittunut raskaista tehtävistään. Oli useita jalkavaivaisia.
- 18.6.-44 5.00 Lähtö marssille.
- 10.00 Ruokailu Kämärä—Leipäsuon tienhaarassa. Komppanian päällikkö oli komentajan puhuttelussa.
- 14.30 Komppania varmisti maastokohdan Leipäsuon tien suunnassa.
- 20.15 Vihollisen partio näyttäytyi 3. joukkueen alueella. Vihollista tulitettiin.
- 20.30 Edestä saapui noin joukkue 1./JR 5:n miehiä.
- 21.45 Tulitaistelu. Vihollinen ampui muutamia kranaatteja.
- 22.50 Irtaantumiskäskey pataljoonasta.
- 23.20 Komppania irtaantui asemista.
Sää: Aamupäivällä kirkasta, iltapäivällä sateista.
- 19.6.-44 2.00 Komppania majoittui Heinjoelle menevän sivutien varteen noin 2 km maantiestä.
- 7.30 Komppania siirtyi noin kilometrin taakse päin maastoutuen tien läheisyyteen metsään. Samaan aikaan luutn. Tiaisen joukkue siirrettiin varmistustehtävään.
- 9.00 Komppania sai irtaantumiskäskyn ja käskyn varmistaa patteriston vetäytyminen ja sen jälkeen marssien metsätietä Heikurilan eteläpuolelle vahvistettuna 2:lla pst-tykillä ja kk-joukkueella. Järven länsipää-

- hän asetettiin varmistus.
- 15.15 Komppania sai kosketuksen viholliseen.
- 16.30 Vihollinen hyökkäsi tien suunnasta, joka torjuttiin. Stm Pentti Aurio haavoittui lievästi.
- 17.45 Vihollinen aloitti voimakkaan hyökkäyksen hyökkäysvaunujen tuke-
mana varmistustamme vastaan järven länsirannalla, josta pääsi vah-
voimurtautumaan läpi päästen aina selustayhteyksiimme ja
sai tien haltuunsa. Voimakkaalla rynnäköllä komppania murtautui
ulos vihollisen ankarasta tuesta huolimatta. Vihollinen ampui ras-
kaalla tykistöllään. Komppania viivytti vihollista ulosmurtautumisen
jälkeen Viipuri—Valkjärvi radan pohjoispuolelle saakka, jossa oli
miehitys. Kers. Koivula haavoittui.
- 22.30 Komppania lähti liikkeelle Antrean tien suuntaan.
- 22.45 Komppanian päällikkö komentajan puhuttelussa.
Sää: Aamupäivällä pilvistä, iltapäivällä kirkasta.
- 20.6.-44 1.30 Tauko ja ruokailu.
5.00 Marssi päättyi. Komppania majoittui Noskuan itäpuoliseen maas-
toon, johon teltat pystytettiin.
- 17.00 Komppanian päällikkö sai pataljoonan komentajalta käskyn asettua
puolustukseen Kannikanvuoren maastoon.
- 18.00 Lähtö liikkeelle vahvistuksena kk-joukkue ja tulenjohtue.
Sää: Kirkas.
- 21.6.-44 0.30 Komppania miehitti Kannikanvuoren asemat Ojusinlammesta län-
teen. Pst-ryhmä ja 2 ryhmää 3. joukkueesta jäi komppanian reserviksi.
Asemia kunnostettiin, sirpalesuojia vahvistettiin sekä rakennettiin.
- 5.30 Kosketus viholliseen. Vihollinen aloitti voimakkaan tulen rakettity-
keillä, tykistöllä, krh:lla ja it-tykeillä asemiamme sekä erittäin suures-
sa määrin selustayhteyksiämme vastaan.
- 8.00 Kapt. Ensio Siilasvuo otti komppanian päällikkyuden vastaan luutn.
V Kynnökseltä, joka tämän jälkeen toimi komppanian varapäällikkö-
nä. Aamusta alkaen yritti vihollinen hyökätä useaan eri otteeseen, jot-
ka kaikki raskaiden tuliaseittemme tukeamana torjuttiin. Vihollinen
keskitti yhtämittaa tykistöllään ja krh:lla asemiamme ja takamaastoa.
- 17.30 Toimitusjoukkueen tuodessa muonaa joutui se keskitykseen, jolloin
kaatui stm K Holtinkoski ja haavoittui stm J Vesa.
- 20.30 Vihollinen yritti lähestyä asemiamme kiivaan tykistö- ja krh-tulen tu-
kemana. Vihollinen karkoitettiin tuottaen sille tappioita. Kiivasta mo-
lemminpuolista raskaiden aseiden toimintaa.
Sää: Puolipilvistä.
- 22.6.-44 2.00 Vihollinen ampui it-tykillä ja krh:lla asemiamme erittäin voimakkaas-
ti sekä yritti lähestyä asemiamme. Heidät heti tulellemme karkoitet-
tiin. Useita vihollisen kaatuneita jäi asemiemme eteen. Paikoitellen
pääsi muutamia vihollisia asemiemme läheisyyteen, jotka kuitenkin
käsikranaateilla karkoitettiin tai tuhottiin. Oma tykistö tuki voimak-
kaasti puolustustamme.
- 10.00 Vihollinen lopetti tulitoiminnan monen tunnin ajaksi, jonka jälkeen
antoi tuli-iskuja pienin väliajoin.
- 12.00 Stm H Torvinen haavoittui muonantuontimatalla.
- 13.15 Vihollinen keskitti kiivaan tykistö- ja krh-tulen selustayhteyksiin. Tuli
oli hirvittävän voimakasta rumputulta.
- 15.30 Vihollinen raskaiden aseiden tuli laimeni.
- 18.10 1. joukkueen alueella antautui vanki, joka oli lievästi haavoittunut.
Vihollinen antoi pienin väliajoin voimakkaita raskaiden aseiden tuli-

- iskuja koko iltapäivän.
Sää: Puolipilvistä.
- 23.6.-44 1.30 Vihollisen rumputuli, joka oli erittäin kiivasta, kesti tunnin ajan, jon-
ka jälkeen vihollinen hyökkäsi. Hyökkäys torjuttiin sille tappioita
tuottaen.
Omat tappiot: kers. A Heikkilä, stm K Talsta, stm E Järvenpää, stm
O Mämmelä, stm Heiskanen ja stm R Kangasniemi.
- 11.00 Vihollinen ampui voimakkaita tuli-iskuja krh:lla ja it-patterilla, jol-
loin kaatui stm H Laakkonen ja P Lensu sekä haavoittui kuolettavasti
stm M Virkkala.
- 16.15 Jälleen aloitti vihollinen voimakkaan rumputulen, joka kohdistui etu-
päässä asemiamme. Stm Vakkila kaatui tarkka-ampujan luodista. Vi-
hollinen kaivautui asemiemme eteen, josta sen tarkka-ampujat toimi-
vat saaden aikaan tappioita. Oma krh:mme tulitti kaivautuvia vihollisryhmiä
tuloksellisesti. Yhteys oli poikki melkein koko päivän.
- 19.30 Vihollinen aloitti painostuksen, joka oli erittäin voimakas. Komppa-
nia oli aika tavalla väsynyt raskaista ja uuvuttavista taisteluista, mutta
siitä huolimatta torjui uudistuneet vihollishyökkäykset aiheuttaen sil-
le tappioita. Oma tykistömme tulitti ryhmittyneitä vihollisosastoja.
Etumaastosta kuului haavoittuneiden huutoja.
- 20.30 Luutn. V Kynnös otti yhteyden pataljoonan komentajaan antaen
maaleja omille raskaille aseille sekä teki selkoa tilanteesta.
- 21.40 Kapteeni Heikkisen komppania LinP:sta saapui asemiamme vahvis-
tukseksi.
- 22.15 Rykmenttimme 9. komppania kapt. Yliriskun johdolla saapui komp-
paniamme lohkolle ottaen heti välittömästi asemat vastaan. Komppa-
nia kaivautui kukkulan takarinteeseen. Kapteeni Heikkisen komppa-
nia joutui nopeasti poistumaan ja sai uudet tehtävät.
Sää: Puolipilvinen.
- 24.6.-44 Yö kului tavallista rauhallisemmin.
- 8.30 Komppania lähti liikkeelle marssien noin 2 kilometriä pohjoiseen,
jonne suojautui. Lähtö tukikohdasta sekä matka tapahtui vihollisen
häirinnättä.
- 13.00 1 aliupseeri ja 4 miestä lähti majoitustiedusteluun.
- 15.45 Komppania siirtyi toiseen paikkaan, jonne se majoittui 3:n miehen
kuoppiin. Kuoppien kattoja vahvistettiin.
- 21.15 Komppanian päällikkö oli pataljoonan komentajan puhuttelussa. Ko-
mentaja kiitti hyvästä suorituksesta.
Sää: Sateinen, illalla sumua.
- 25.6.-44 Yön aikana vihollisen häirintätulta majoitusalueelle ja ympäristöön
tykistöllä ja rakettitykeillä. Päivän aikana ei ollut sanottavasti häirin-
tää.
- 23.15 Hälyytysvalmius.
Sää: Sateinen.
- 26.6.-44 2.00 Komppanian päällikkö oli tukilinjalla maastotiedustelussa.
5.00 Vihollinen aloitti voimakkaan rumputulen, jota kesti 5 tuntia. Tuli oli
kohdistettu erittäin laajalle alueelle.
Komppaniaan tuli täydennystä 2 aliupseeria ja 18 miestä.
- 18.20 Annettiin hälyytys. Komppania oli 5 minuutin jälkeen valmis lähte-
mään liikkeelle.
- 18.30 Komppania lähti liikkeelle ja pysähtyi Lopipata nimiseen maastokohta-
an, johon yritti asettua puolustukseen linjoistamme murtautuneita
vihollisvoimia vastaan. Puolustukseksi tarkoitettu maastokohta oli-

kin jo vihollisen miehittäjä, joka raskaiden tuliaseiden painostamana ja tukemana yritti lyödä hajalleen joukkomme. Komppania otti taaempaan asemat, joita vastaan vihollinen hyökkäsi. Hyökkäys heikentyi sen jälkeen, kun sivusta hyökkäsi eräs komppania, jolloin vihollinen perääntyi noin 800 metriä. Tälle korkeudelle komppania asettui puolustukseen, joka oli JR 55:n aluetta. Vänr. Sepän joukkue joutui erilleen komppaniasta jo alkuvaiheessa.

Sää: Pilvinen.

- 27.6.-44 Aamuyöllä asemien kunnostamista.
- 13.00 Komppania luovutti asemat luutn. Sirenille, jonka jälkeen se palasi oman pataljoonan tukilinjalle.
Näissä taisteluissa haavoittuivat kers. M Rönning, stm A Yrtti, stm J Pulju ja stm Kiljander.
- 21.00 Valmiuskäsky aseisiin lähtöä varten.
- 21.05 Lähtö liikkeelle. Vihollinen ampui muutamia tuli-iskuja krh:lla, jolloin komppanian päällikkö kapt. E Siilasvuo haavoittui kaulaan. Komppanian varapäällikkö luutn. V Kynnös otti vastuun komppaniasta.
- 22.00 1. joukkue vastaanotti asemat, 2. ja 3. joukkue jäivät reserviin komentopaikan läheisyyteen. Tukikohdan päällikkö oli kapt. A Patokoski. Vaihto tapahtui vihollisen häiritsemättä.
Sää: Sateinen ja sumuinen.
- 28.6.-44 Päivän kuluessa ammuttiin useita yksinäisiä vihollisia, jotka liikkuvat asemiemme edessä. Pienin väliajoin antoi vihollinen tuli-iskuja krh:lla ja it-tykeillä.
- 19.15 Komppanian päällikkö antoi käskyn 1 aliupseerille ja 1 miehelle ottaa yhteys oikealla olevan JR 53:n 2. pataljoonan komentajaan. Tehtävänä oli ilmoituksen tuominen hyökkäyksen kehittymisestä, jonka JR 53:n 2. pataljoona suorittaa.
- 22.20 1. joukkue sai irroittautumiskäskyn ja asettui suojaan komentopaikan läheisyyteen siksi, kunnes oikealla suoritettava hyökkäys kehittyi siihen suuntaan, että voi siirtyä pois. Hyökkäys oikealla epäonnistui, joten asemat piti nopeasti miehittää uudestaan. 2. joukkueesta siirtyi kaksi ryhmää 1. joukkueen tueksi. Oikealla tapahtuneen hyökkäysvaiheen aikana vihollinen keskitti kiivaasti asemiamme ja selustaa, jolloin haavoittui komppanian päällikkö luutn. V Kynnös sekä stm K Hemmilä, stm P Kakko ja stm O Joentakanen. Komppaniasta otti vastuun luutn. H Tiainen.
- 29.6.-44 Vihollisen harvaa krh-häirintätulta.
- 11.45 Luutn. Tiainen sai komppanialle irroittautumiskäskyn.
- 12.30 Komppania irtautui ja marssi noin 3 km taakse lepäämään. Teltat pystytettiin.
Sää: Kirkas.
- 30.6.-44 Ase- ja varustehuoltoa. Saunomista. Lepoa.
- 18.00 Luutn. V Koskela otti vastaan komppanian päällikkyuden luutn. H Tiaiselta.
- 20.15 Asetarkastus, jonka suoritti komppanian päällikkö. Pataljoonan komentaja oli seuraamassa tarkastusta ja piti tarkastuksen päätyttyä lyhyen puheen.
Sää: Kirkas.

Martti Schroderus:

Komppanian lähtö Talvisotaan

Talvisota oli alkanut. Taistelut riehuivat rajalla. Nuoret ja osa vanhemmista-kin reserviläisistä oli rintamalla. Meitä terveitä nuoria miehiä oli vielä melkoinen joukko siviilissä, kutsunnoissa nostoväen toiseen luokkaan määrättyjä sekä sellaisia, jotka olivat lähellä kutsuntaikää. Silloin tuntui hävettävältä olla kotona, kun toiset olivat rintamalla.

Laitoin syystalvesta anomuksen päästä vapaaehtoiseksi, mutta vasta joulukuussa tuli kutsu saapua Raaheen, jossa perustettaisiin komppania vapaaehtoisista. Kokoontumispaikkana oli kauppakoulu. Miehiä oli koolla melko paljon. Miehistä koottiin vahvistettu sota-ajan komppania, johon kuului 180 miestä. Halukkaita oli tarjolla liikaakin, joten osa palautettiin koteihinsa.

Muutaman päivän kuluttua lähdimme liikkeelle. Marssimme asemalle ja siellä meidät lastattiin härkävaunuihin. Matkamme kohti Jyväskylää alkoi. Jyväskylässä komppania sai tarvittavat varusteet, joihin kuuluivat lumipuvut, kaasunaamarit ja sukset. Sotilaspuvut olimme jo saaneet Raahesta.

Koululla, johon meidät oli majoitettu, meille jaettiin tuliannos kiväärin patruunoita. Meille oli annettu määräys, että jos sattui olemaan kaupungilla ilmahälytyksen tullessa, oli kiireesti juostava majapaikkaan, otettava mukaan kivääri ja patruunat sekä kiiruhdettava Jyväsharjulle.

Jyväskylässä näimme ensi kerran, millaiset ovat sodan julmat kasvot siviili-kaupungissa. Pommikoneita tuli kymmenkunta tai ehkä enemmänkin. Meillä oli määräys, että komppanian on ammuttava koneita kivääreillään Harjulta niin paljon kuin ehtii annettujen ohjeiden mukaisesti. Se tosin oli turhaa ajan ja patruunoiden haaskausta, sillä koneet olivat niin korkealla ja lensivät niin nopeasti, että niihin oli aivan mahdotonta osua. Tosin oli kaupungin ympärillä ilmatorjuntatykkejäkin, mutta eivät nekään voineet koneille mitään.

Pommituksessa tuli jonkin verran raunioita ja kymmeniä ihmisiä kuoli. Kirkkopuistossa oli sirpalesuoja, joka oli aina hälytyksen sattuessa täynnä ihmisiä. Meidän porukkamme ensimmäisessä joukkueessa oli Vähätiitto-niminen alikersantti. Hän sattui erään hälytyksen aikana olemaan kaupungilla. Juuri, kun hälyytys annettiin, oli hän Kirkkopuiston kohdalla ja koska koneet olivat samalla päällä, hyppäsi hän vieressä olivaan pommisuojaan. Samalla alkoi kuulua pommin ujellus ja suojaan tuli osua. Suuri osa siellä olleista saivat surmansa, mutta aivan kuin ihmeen kautta Vähätiitto selvisi hengissä ja tuli hyvin järkyttyneenä majapaikkaamme pommituksen loputtua.

Kun varustelut komppaniassamme muutaman päivän kuluttua oli saatu valmiiksi, tuli eräänä iltana määräys lähteä asemalle. Siellä lastattiin komppanian tarvikkeet junaan ja lopuksi menimme härkävaunuihin. Matka sinne jonnekin alkoi. Emme tienneet päämäärää eivätkä sitä tienneet joukkueenjohtajat eikä edes komppanian päällikkö. Asemilta oli otettu pois nimikilvet, joten emme nähneet niistäkään matkamme kulkua. Tosin silloin oli pimeät paikat asemilla-kin, joten tuskimpa nimikilpiä olisi pimeässä erottanutkaan.

Eräällä asemalla junamme seisoi jonkin aikaa. Viereisellä raiteella oli pitkä

juna ja se oli täynnä lapsia ja vanhuksia. Se oli tulossa Karjalan kannakselta ja oli evakkojuna. He huomasivat meidän kuljetusjunamme ja sen, että junamme oli täynnä sotilaita. Meistä oli järkyttävää nähdä, kuinka väsyneen ja toivotto-
man näköisiä nuo ihmiset olivat. He lauloivat meille junan portailla ja oli siinä junan vierelläkin naisia ja lapsia. He siis lauloivat meille ja toivottivat onnea. Monta kertaa kuulumme toivomuksen, että emme päästäisi vihollisia tulemaan Suomeen. Me tietysti huusimme vastaan: ”Olkaa huoletta, emme varmasti päästä.”

Niin matka jatkui. En muista, kuinka kauan sitä mentiin. Vihdoin juna pysähtyi pienelle metsäasemalle. Oli jo aamu, mutta emme tienneet, missä olimme. Asemalla seisoskeli vanha mies. Aseman nimeä kysyessämme hän sanoi aseman olevan Hyrynsalmen. Nyt selvisi matkamme määränpää. Arvasimme, että se olisi Suomussalmi. Asemalla meidän tavaramme lastattiin kuorma-autoihin ja samoin miehet. Meitä tuli monta kuorma-autollista. Oli hyyttävän kylmä pakkanen, mutta ei siinä auttanut muu, kuin kiivetä vain avoimille kuorma-autojen lavoille. Muutaman tunnin kuluttua olimme Suomussalmella Raatteen porteilla ja melkein pakastettuina, mutta kun saimme teltat pystyyn ja tulet kaminoiden pömpelihin, niin vähitellen aloimme sulaa.

Ennenkuin keväällä sieltä pois selvisimme, katkesi monen elämänlanka, moni haavoittui ja paleltumia sai lähes jokainen.

Vilho Nivala:

Jännittävä hetki talvisodan aikana

Mieleeni on jäänyt ainaaksi eräs päivä helmikuun loppupuolelta vuonna 1940. Sää oli erittäin kirkas ja aurinkoinen. Tulin etulinjan vartiopaikasta hakemaan lisää vaatetta, sillä yötuurit olivat kylmiä, koska pakkasta oli lähes neljäkymmentä astetta.

Tonkiessani kuormastoa tuli kersantti luokseni ja sanoi minulle, että valjastaisin nopeasti hevosen ja lähtisin hakemaan kahta haavoittunutta Maksimasaaresta. Siellä olevaan telttaan oli tullut täysosuma. Omalla hevosellaan he olivat jo tuoneet neljä haavoittunutta, meidän sotamies Purasemme oli jo lähtenyt hakemaan kahta potilasta, mutta vielä olisi kaksi haavoittunutta hakematta. Salmi oli ylitettävä nopeasti, sillä vihollisen konekiväärin tuli ylsi salmeen. Siksi ei voinut ottaa raskasta kuormaa, että hevonen jaksaisi juosta mahdollisimman nopeasti.

Valjastin hevosen heti, sillä käskyä oli toteltava. Valjastaessani hevosta, mietin, kuinka vaikeasti mahtavat miehet olla haavoittuneita. Tien Maksimasaareen tunsin kyllä tarkkaan, sillä olin ollut siellä partiossa muutamaa yötä aikaisemmin. Lähtiessäni varasin piiskan rantapensaikosta, sillä hevonen oli saatava juoksemaan mahdollisimman nopeasti tuon kilometrin levyisen salmen yli.

Tämä alue oli yksi Talvisodan ihmeistä, sillä huoltotiet kuljivat täällä risiin. Vihollinen huolti joukkojaan Lemetin mottiin salmea pitkin öisin. Heillä

huoltomatka oli useita kilometrejä. Meikäläiset yrittivät tietenkin estää heidän kulkunsa. Nytkin jäällä oli yksi vihollisen hevonen kuormansa edessä yöllisen taistelun jäljiltä. Jäällä oli myös hajonneita kuormia ja kuolleita hevosia. Juuri tämän ryteikön kohdalta kulki meidän huoltotiemme Maksimasaareen.

Kun tulin rannasta avoimelle jäälle, ei piiskaa tarvinnut käyttää, sillä konekivääri suihkut alkoivat välittömästi pyyhkiä jään pintaa. Välillä ne vinkuivat ilmassa. Hevonen paransi vauhtia aina, kun suihku osui läheisyyteen. Kun pääsin saaren rantaan, oli Puranen siellä jo odottamassa kahden haavoittuneen kanssa. Kysyin Puraselta niitä haavoittuneita, joita olin tullut hakemaan. Sain kuulla, että he eivät ole kaukana. Sain haavoittuneet nopeasti rekeen. Toinen heistä oli mielestäni haavoittunut vaikeasti molempiin jalkoihin, mutta toinen lievemmin vain käteen.

Sitten alkoi jännittävä paluumatka. Heti, kun laskeuduimme aavalle jäälle, alkoivat suihkut pyyhkiä jään pintaa. Tällainen meikäläisten vilkas liikehdintä kiihotti varmaan vihollista tulittamaan, sillä heillä oli tukikohta läheisessä Vihkimäsaaressa. Sieltä osuminen oli kuitenkin epävarmaa, sillä päivällä ei voinut käyttää valokuovapanoksia, joilla olisi voinut tarkentaa tulitusta ja se oli meidän onnemme. Sydämeni tykytti kiivaammin, kun ajattelin, mitä tapahtuisi, jos he saisivat osuman hevoseen. Silloin joutuisimme pysähtymään ja seisovaan maaliin olisi helponpi osua. Kun he eivät osuneet konekiväärillään, alkoi tulla kranaatteja. Niitä tuli tien kahden puolen ja tekivät metrisiä reikiä jäähän, vaikka se olikin vahvaa.

Meillä oli kuitenkin onni matkassa. Pääsimme rantapensaikon suojaan ja nyt sai hevonenkin vähän huokaista ja muuttaa ravinsa kävelyksi vähän ennen Jsp:tä. Puranen tuli vastaan jo tyhjällä hevosella. Kun hän oli meidän kohdallamme huuteli hän meille rauhallisesti: ”Tuliko kuulaa, kun tulitte salmen yli?” Vastasin myöntävästi. Tuo kysymys sai minut ja lievemmin haavoittuneen nauramaan, mutta nauruun oli toinenkin syy. Tunsimme suurta helpotusta, kun olimme selvinneet ehjin nahoin salmen yli. Tosin hevonen oli saanut pienen raapaisun luodista jalkaansa, koska siitä vuoti verta. Siitä huolimatta voimme olla Purasen kanssa tyytyväisiä, koska voimme toteuttaa sen ajatuksen, että veljeä ei jätetä.

Reino Aittamaa:

Sota-ajan tapahtumat voivat olla ihmeellisiä

Osastomme oli Jyväskylässä ja tarkemmin sanottuna Enonsuussa alajärven maastossa. Vihollinen oli tullut isolla hiihtopartiolla linjojemme läpi. Tehtävämme oli tuhota partio, joka oli tullut luvatta meidän puolellemme. Syntyneessä kahakassa hiihdin miinaan ja siitä oli seurauksena vaikea haavoittuminen. Minut ja toisetkin haavoittuneet kuljetettiin hoitoon vaikeiden maastojen

kautta ja kovassa pakkasessa. Ensimmäiseksi minut vietiin Vuonisten kenttäsairaalaan, jossa molemmat jalkani pistettiin pakettiin ja kumpikin käsi lastoitettiin.

Helmikuun 15 päivän tienoilla vuonna 1943 minut tuotiin Oulun sotasairaalaan. Olin huonossa kunnossa. Verenvuoto ja vaikea kuljetus olivat kuluttaneet voimani. Koska minulla on harvinainen erikoisveriryhmä, en saanut lisäverta, sillä sellaista ei löytynyt varastosta. Tuo puute ei suinkaan ollut ihme, sillä olihan sota-aika ja erityisolosuhteet. Jalkaani jouduttiin kuitenkin tekemään leikkaus. Sieltä poistettiin sirpaleita ja tehtiin luun raappaus nilkan seutuun, koska se oli alkanut märkiä. Tämän jälkeen iski jalkaani vielä ruusukuume, joka vähensi voimiani entisestään siinä määrin, että vaivuin tajuttomuustilaan.

Myöhemmin samassa huoneessa olleet toiset potilaat kertoivat, että lääkäri ja sairaanhoitaja olivat tulleet luokseni. Lääkäri oli käännellyt silmäluomiani ja tupissut jotakin hoitajalle. Sen jälkeen minut oli viety jonnekin, mutta minne, sitä eivät potilastoverini tienneet.

Kun tajunta vihdoin palautui, olin pienessä huoneessa ja isäni istui sänkyni vieressä pyyhkien kyyneleitä silmistään. Hän kysyi: ”Mitä sinulle, Reino nyt kuuluu?” Yritin vastata ja sain viimein sanottua, että olen ollut väsynyt, mutta eiköhän tästä pian ala parantua.

Silloin isä alkoi kertoa, mitä kotiin kuuluu. Hän kertoi, että joku oli käynyt tuomassa surusanoman minun kuolemastani. Se sanoma oli ollut myöskin lehdistä.

Omaisille saapuneen tiedon mukaan on pohjoisrintamalla haavoittunut ja sotasairaalassa hoidettavana ollut kersantti Reino Aittamaa joutunut uhraamaan henkensä isänmaan puolesta. Sankarivainaja oli kotolain Merijärveltä.

Nyt sitten edellisenä iltana Niemelän Bertta, joka oli sairaalassa Oulussa, oli soittanut Viirelään, että hän näki minua kuljetettavan johonkin huoneeseen. Tämä Niemelän Bertta oli Pyhäkosken tai tarkemmin sanottuna Hiitoperän tyttöjä.

Kun tuo puhelimella saapunut tieto tuotiin kotiini, heräsi isässäni halu lähteä tarkistamaan asia ja tapaamaan minua. Vapauduin sairaalan kirjoista huhutikuussa 1945 Helsingin keskustan tarkkailupoliklinikalta. Vaivoja, joita kannan, en valita kenellekkään, sillä kohtalotovereita on vieläkin paljon.

Eino Haarakangas:

Muistoja sotavuosilta

Elettiin kesäkuuta vuonna 1941. Oli jälleen liikekannallepano ja saimme kutsun kokoontua Merijärven kirkolle suojeluskunnan talolle. Aluksi marssimme parijonossa Oulaisiin. Siellä kokoonnuimme vanhan keskuskoulun pihalle ja sinne myös majoituimme, mutta viivyimme vain yhden yön, jonka jälkeen meidät lastattiin junaan ja vietiin Raaheen.

Raahessa muodostettiin yksiköt ja me jouduimme jalkaväkirykmenttiin, joka oli JR 32. Minä jouduin kiväärikomppaniaan, jonka päällikkönä oli oulailainen kansakoulunopettaja, luutnantti Weissmaa. Varusmieskoulutukseni perusteella jouduin taistelulähetiksi.

Kun sota alkoi, jouduimme taistelemaan Uhtuan suunnalle. Kun olimme olleet rintamalla jo viikkoja, minua kyllästytti koko homma, kun koko ajan kuljimme vain metsissä. Minä vähän noидуin ja sanoin komppanian päällikölle, että kyllä sitä kaikkeen aivan turhaan lähdettiin metsiä valloittamaan ja miehiä tapattamaan. Komppanian päällikkö sanoi minulle, että eipä nyt Haarala noiduta. Kyllä tämä pian loppuu, elokuussa on jo kaikki ohitse. Saksalainen eteni silloin niin nopeasti, että tuntui, ettei mikään kestä sen edessä. Minä sanoin päällikölle, että jos tämä sota vain loppuu elokuussa, niin minä kyllä leikkaan tukkani pois, mutta jos sota ei lopu, niin silloin minä leikkaan sinun tukkasi. Siinä oli myös toinen lähetti, joka lupasi myöskin leikata tukkansa, jos sota jatkuu vielä elokuussa.

Tuli elokuu, mutta sota vain jatkui. Silloin minä sanoin, että nyt ne tukat pitäisi leikata. Sovittu, mikä sovittu. Niin minä leikkasin tukat pois tältä toiselta lähettiltä ja komppanian päälliköltä, mutta siitä ei sen jälkeen sitten keskusteltu sen enempää.

Kun Weissmaa haavoittui, oli meillä useita eri komppanian päälliköitä. Eräällä eivät kestäneet hermot, vaan hän haavoitti itseään. Ei siinä auttanut muu, kuin lähteä tekemään ilmoitusta pataljoonan esikuntaan. Sieltä määrättiin meille taas uusi päällikkö, joka oli nuori vänrikki, jolla ei ollut sotakokemusta.

Ehdimme olla linjassa pari kolme päivää. Vihollinen teki usein kovia vastaiskuja tykistöllä. Kerran taas tuli kova vastaisku. Silloin vänrikki sanoi: ”No, Haarakangas, lähdetään linjaan katsomaan, pysyvätkö miehet asemissa.” Minä sanoin heti: ”Kyllä minä uskon, että nyt ne kyllä varmasti pysyvät asemissa, sillä eihän tällaisella ilmalla kukaan lähde liikkeelle, joka jotakinkaan ajattelee.” Hän ei kuitenkaan antanut periksi, vaan vaati lähtemään. Minä sanoin, että ala mennä. Kyllä minä tulen perässä. Niin hän lähti menemään yhden pyhäjokisen lääkintäalikersantin kanssa edellä ja minä menin perässä. Silloin tuli suorasuuntaustykin ammus siihen korsun päälle petäjään. Molemmat kaatuivat, mutta minä säilyin hengissä, sillä en kerinnyt mennä niin pitkälle, että sirpaleet olisivat osuneet minuun. Olin eräänlaisessa kuolleessa kulmassa.

Yhteydet kotipuoleen olivat heikot. Kenttäposti tosin kulki, mutta sen kulku oli hidasta. Paljon ehti tapahtua siinä välissä, ennenkuin viesti oli perillä.

Ehkä kriittisin tapaus kohdallani sattui Kivennavalla. Silloin oli selviäminen hiuskarvan varassa. Se sattui keväällä 1944. Linja murtui, vaikka sen piti olla vahva. Peräännyimme kovasti. Siinä oli myös toinen kaveri. Totesimme, että nyt tämä kaikki on menoa. Jäimme kuitenkin erääseen monttuun. Sanoin, että ollaan tässä, käyköön miten tahansa. Jäätäköön vaikka vangiksi. Olimme siinä korkeintaan viisi minuuttia. Silloin päätimme, ettei helvetissä me tähän jäädä. Lähdimme painaltamaan kovaa kyytiä toisten perään ja niin me selvisimme. Peräännyimme aina Vuokselaan saakka. Koko perääntyminen Kivennavalta oli sellaista saapa nähdä-touhua.

Avioliiton solmimiseni sattui sota-aikaan, mutta sekin oli monen mutkan takana. Talvisota oli juuri loppumassa ja peräännyimme kohti Suomea. Evakot olivat sotilaiden seassa.

Kerran nousimme erään Salon Erkin kanssa evakkoauton kyytiin ja viivyimme sillä reissulla kokonaisen vuorokauden. Olimme lopuksi eksesissä, sillä emme tienneet oman komppaniamme sijaintia. Viimein löysimme divisioonamme numeron ja menimme kyselemään komppaniaamme ja löytyihän se. Kun tulimme viimein komppaniaamme, sanoimme, että olimme eksesissä, mutta eihän komppanianpäällikkömme uskonut, vaan väitti, että olimme olleet puntiksella. Minulle hän sanoi, että sinä et mene lomalle niin kauan kuin hän on päällikkönä ja ripitti minut kunnolla, koska olin ryhmänjohtaja, mutta Salon Erkilä hän ei puhunut mitään.

Kului muutama päivä. Minä menin päällikön puheille kyselemään vihkilo-maa, sillä morsiammeni Merijärvellä oli raskaana, mutta loman saanti ei tullut kuuloonkaan. Minä sanoin, että hyvä on, mutta kului vain toista viikkoa, kun päällikkömme joutui komennuksille ja tuli toinen mies tilalle. Minä menin nyt esittämään asiani hänelle ja kaikki järjestyi välittömästi. Sain lomaa kymmenen vuorokautta, mutta taisi siellä lomalla kulua muutama päivä ylikin. Näin tuli vihkiminen suoritettua, mutta tästä loman ylityksestä ei kuulunut sen enempää.

Vilho Nivala:

Munakukkula muodostui kohdallani kohtalokkaaksi

Rykmenttimme lähestyi Munakukkulaa. Olimme päässeet Kis-Kis-järvelle, joka sijaitsee aivan kukkulan läheisyydessä. JR 32:n komentajalla oli tarkoitus päästä Munakukulalle. Siitä syystä meille annettiin määräys suorittaa valehyökkäys ja varsinainen hyökkäys tapahtuisi toiselta laidalta. Menetimme tuossa valehyökkäyksessä muutamia miehiä kaatuneina ja haavoittuneina. Vihollinen arvasi, että meillä oli jotakin tekeillä. Siksi he ampuivat häirintää raskaalla tykistöllä. Tässä häirinnässä minäkin sain peräti neljä sirpaletta vasemman lapa-luuni alapuolelle ja aina keuhkoihin asti. Oli onni, että komppanian päällikön komentopaikka oli aivan lähellä. Juoksin sinne ja sanoin, että katsopa vähän,

miten suuri reikä tuli selkääni, sillä taisi mennä jotakin. Kun he kiskoivat puskakaani ja paitaani ylös, Lääkintämiehet Kauno Salmela, Väinö Hiitola, Evald Myllylä ja Hannes Ylitalo lähtivät kantamaan minua Jsp:lle. He pitivät kiirettä, kun huomasivat, että verenvuoto oli erittäin runsasta. He käänsivät minut vatsalleen, mutta en pystynyt olemaan niin, joten he käänsivät minut uudelleen selälleen. Jsp:lle pääsy oli vähän epävarmaa, sillä jouduimme menemään erään aukion reunasta ja aukion toisella puolella oli vihollinen.

Pääsimme kuitenkin Jsp:lle. Siellä lääkintäkapteeni otti minut heti käsitte-lyyn. Hän leikkasi puseron ja paidan auki saksilla, että näkisi, missä haava oikein oli. Sidonta kuitenkin keskeytyi, sillä kuorma-auto oli juuri lähdössä vie-mään haavoittuneita kenttäsairaalaan. Minut pistettiin siihen, sillä oli kiire, koska olin niin vaikeasti haavoittunut.

Minulle tehtiin tilaa ja paariani nostettiin kyytiin. Kantajani toivottivat minulle hyvää matkaa ja toipumista... Tuo matka oli elämäni vaikeimpia, sillä tie oli koloinen. Jokaisen kolon kohdalla meinasi päästä ääni, sillä minuun koski niin kovasti. Kuulin, kuinka toiset arvelivat, että en kestäisi sairaalaan saakka. Tuntui, että kieleni tarttuu kitalakeen, sillä janoni johtui verenhukasta. Matka kesti useita tunteja, ennenkuin pääsimme Vuonisen kenttäsairaalaan. Meidät kuitenkin määrättiin jatkamaan matkaa Hyrynsalmelle. Sain kuitenkin sanotua, että tarvitsen välttämättä hoitoa. Sain käsivarteeni kaksi pulloa verta ja lisäksi sain suolaliuosta ja kipua lievittävän piikin. Näin torkahdin, mutta kun heräsin, tuntui oloni tuskaiselta. Minulle suoritettiin vielä uusi verensiirto.

Aamulla minut vietiin leikkaussaliin, jossa siteeni avattiin. Heti alkoi haavoista pulputa verta. Lääkintäkapteeni alkoi puhdistaa haavaani ja poimi sieltä pieniä luunsiruja, mutta sirpaleiden poiston hän sanoi jättävänsä myöhempään ajankohtaan.

Sain puhtaan kerraston ja kipua lieventävän piikin sekä lisäksi pitkät sukat jalkaani, koska minua paleli. Minut siirrettiin toiseen parakkiin odottamaan pienkoneen lähtöä Kajaaniin, sillä minut siirrettäisiin sinne. Pieneen vesitasoon sopi kaksi paripotilasta ja kaksi istumaan. Lähtöä viivästyttivät vihollisko-neet, jotka pörräsivät taivaalla, mutta viimein pääsimme lähtimään.

Kajaanissa toimi tuolloin SS 31, jonka ylääärinä oli professori Seiro. Kun kuumeeni nousi yli 40°:n, minut vietiin kiireesti leikkaussaliin. Minulle oli laitettu letku, jota pitkin haavasta pääsi muodostunut mätä poistumaan. Letku ei kuitenkaan tahtonut pysyä paikoillaan, sillä se irtosi aina, kun tuli kova yskän-puuska.

Tätä vaikeaa aikaa kesti kolme kuukautta. Mädän muodostuminen kuitenkin väheni ja oloni helpottui. Ehdotin lääkärille, että letkuni katkaistaisiin, sillä halusin jo vähän liikkua.

Kuulin huhuja, että muutamia potilaita pääsisi Ruotsiin hoitoon. Kysyin lääkäriltä mahdollisuuksiani, mutta sain tylyn vastauksen. Letkuni kuitenkin katkaistiin ja sain liikkua, uneni myös parani. Olin laihtunut kuitenkin niin, että painoin vain 54 kiloa, kun pääsin ensi kerran vaakaan.

Vielä oli kuitenkin eräitä kovia paikkoja edessä. Suurin sirpale ruumiissani lähti näet liikkeelle. Lääkäri yritti kierrollaan poistaa sirpaleita, mutta eihän se onnistunut. Minut vietiin leikkaussaliin, jossa ruumiistani oli poistettu kaikki-aan seitsemän sirpaletta.

Kun tuosta edellisestä operaatiosta oli kulunut toista kuukautta, sanoi lää-

käri, että nyt poistettaisiin vielä suurin ja viimeinen sirpale. Silloin oli tammi-kuun 15 päivä vuonna 1942. Jälleen minut vietiin leikkaussaliin. Paikallispuidutuksella leikkaus ei onnistunut, sillä käsittely oli sen verran ronskia. Olihan se sirpale saatu vihdoinkin poistettua ja paranemiseni alkoi, vaikkakin hitaasti. Kun tiedustelin lääkäriltä paranemistani, sanoi hän minulle, että sodat olisivat minun osaltani sodittu.

Jouduin vielä viettämään muutamia kuukausia Kajaanissa SS 31:ssä. Sitten pääsisin kotiin kuukauden toipumislomalle, jonka jälkeen jouduin vielä viettämään muutamia viikkoja Oulussa SS 32:ssa. Sitten kesän tullen pääsin toipilana kotiin. Haavoittumiseni oli niin vaikea, että invaliditeetiksi jäi 55%.

Matti Nuorala:

Muistelus Jatkosodasta

Olin Jatkosodan aikana kranaatinheittimen tulenjohtajana Uhtuan suunnalla ja elokuun loppupuolella 1941 olimme Malviaisten tien varrella. En tiennyt etukäteen siitä mitään, että suunniteltiin niin sanottua Uhtuan koukkausta. Aikanaan tulin tietämään senkin, sillä olin siellä itsekin mukana. Tuo koukkaus tehtiin silloin 1-2 päivänä syyskuuta.

Sain määräyksen tulenjohtopaikalle elokuun 30 päivänä, että on saavuttava määrättyyn paikkaan täydentämään varustusta ja ryhmittymistä varten. Niinpä sitten kävelin aseineni ja pakkauksineni illan hämyssä Uhtuan korven tietä määräraikkaani. Tuolla matkalla tuli vastaan merijärvinen mies ja kaiken lisäksi tuttu. Tervehdin häntä, mutta hän ei vastannut mitään, vaan katsoi minua pitkään ja tuijottavasti. Hänen katseestaan paljastui ihmetystä. Viimein hän kysyi: "Oletko sinä Matti?" Vastasin myöntävästi ja lisäsin: "Kyllä sinä minut tunnet." Hän ei vielä estänyt näkyvyyttä. Kului hetki. Hän kysyi uudestaan: "Oletko sinä Matti?" Vastasin olevani Matti, mutta jatkoin kysymyksellä: "Mitä varten kysyt monta kertaa selvää asiaa, sillä minä seison edessäsi ja varmasti tunnet minut? Mikä sinua nyt vaivaa?" Hän oli pitkän aikaa hiljaa ja sitten hän alkoi puhua ja sanoi: "Minun on vaikea uskoa omia silmiäni, että olet elävänä edessäni. Täällä on kerrottu sinusta sellaista, että olisit saanut tulenjohtopaikkaasi täysosuman ja olisit hajonnut niin pieniksi, että olisi pitänyt koota säkkiin." Sanoin, ettei se ole totta, sillä seisonhan edessäsi terveenä ja elävänä.

Hän kertoi kirjoittaneensa kotiinsa minun kaatuneen. Kun siinä juttelimme, hän kehoitti minua kirjoittamaan kotiini, että sellainen huhu olisi liikkeellä. Noudatinkin hänen kehoitustaan ja ilmoitin kotiini, että voin hyvin ja olen terveenä. Samalla mainitsin huhusta, joka on liikkeellä sekä varoitin kotiväkeä suhtautumaan oikein asiaan ja kumoamaan tuollaisen huhun.

Kaikenlaista sitä tapahtuu sota-aikana. Asian todellinen tapahtuma oli täysosuma, joka sattui kyllä tulenjohtopaikkaan ja jossa tulenjohtaja kaatui, mutta tuo osuma sattui naapurilohkolla. Tämä oli siis totuus. Kun tapahtumasta tuli tietoa, niin siitä pääteltiin suoraan, ettei se voinut olla kukaan muu kuin Nuoralan Matti. Näin huhut, vakavatkin, voivat saada alkuunsa.

Matti Nuorala

Unikuva sotaretkeltä

Jatkosodan alkupuolella yksikkömme oli Uhtuan suunnalla ja siellä oli pientä erimielisyyttä vihollisen kanssa. Olimme olleet Malviaisten tien varrella jo muutamia viikkoja. Olin hoidellut kranaatinheittimen tulenjohtajan tehtäviä etulinjassa niin kauan, että Huhtaniemen Lasse tuli päästämään minut tuliaseaman petille lepäämään. Väsynyt kun olin, niin nukuin yöllä hyvin. Keitin aamulla tavanmukaiset aamusaikat, join ja nautin vaapaastani siinä määrin, että makoilin korsussa vielä aamupäivällä.

Maatessani taisin oikein torakata ja siinä horrostilassa käytiin minulle sanomassa: "Sinä poika et selviä". Silloin heräsin ja katsoin kelloani. Se näytti aikaa 9.45. Silloin oli syyskuun 17 päivä vuonna 1941.

Tuo unessa toistettu lause pani minut miettimään, mitä se oikein mahtoi tarkoittaa. Mielestäni siitä puutui yksi sana joko "elävänä" tai "terveenä". Se kiusasi mieltäni usean päivän ajan.

Aika kuitenkin häivyttää asioita ja niin tuokin asia unohtui mielestäni. Aika riensi sotahommissakin ja niin tultiin marraskuuhun. Talvi teki tuloaan. Saatiin luntakin oikein rekikeliin asti. Marraskuun 17 päivänä haavotuini jalkaani. Kun jalkaani sidottiin, katsoin kelloani ja se näytti 9.45. Tuosta unestani oli kulunut täsmälleen kaksi kuukatta.

Sitä sitomistyötä seurattessani vähän harmitti, koska puukolla katkaisivat kaikki lahkeet. Siinä menivät uudenuutukaiset villahousuni, jotka olin saanut pari päivää aikaisemmin. Kirkkoherra Karhumaa toi ne kotiterveisinä. Haavat sidottiin ja lähdin matkalle kenttäsairaalaan, jonne minut vei Niemelän (Korven) Setti. Kenttäsairaalassa poistettiin jalastani suuri sirpale, joka oli tehnyt niin pahan jäljen, että muistot jäivät jalkaani nivelrikkona. Heti haavoittumispäivänä tuli kirkkoherra Karhumaa käymään siellä kenttäsairaalassa.

Tuo edellä kerottu ennusuni on ollut laatuaan elämässäni ja sen sanoma selvisi puolen vuoden sairastumisen aikana: "Sinä poika et terveenä selviä".

Antti Hiitola:

Kenttävartiossa Pyhäsaarella

Olin saanut syksyllä 1943 siirron RjP 7:ään, joka oli kenttävartiolinjassa Röhön ja Tuoppajärven välisellä noin viidenkymmenen kilometrin pituisella kairalla. Vuoden 1944 helmikuun lopulla olin Vaarankylän tukikohdassa, joka tunnettiin peitenimellä "Maija".

Talven aikana partiotoiminta oli ollut vilkasta molemmin puolin. Kenttävartioiden välisiä yhdyslatuja sekä pitemmällekin, ei kenenkään maalle, ulottuvia

tiedusteluja hiihrettiin joka päivä. Näillä reissuilla välillä aina kahinoitiinkin. Venäläiset lentokoneet lensivät usein myös alueemme yli. Kirkkaina päivinä ei ollut asiaa järvelle tai muille aukeille paikoille. Pommikonelaiivueita liikkui myöskin. Sitä emme tieneet oliko niiden määränpäänä Oulu, Kuusamo vai Kananaissa oleva saksalasten lentokenttä. Rajuin ilmataistelu, minkä koko reissulani näin, käytiin eräänä päivänä Tuoppajärven yläpuolella. Vihollisen toistakymmenen pommikoneen laivue suojanaan muutama taistelukone oli ollut tulossa länttä kohti Tuoppajärven päällä hyvin matalalla lentäen. Niiden tulo oli kuitenkin havaittu ja Kananaisten kentältä nousi niitä vastaan useita saksalaisia hävittäjiä.

Meidän komppaniamme yksi kenttävartio, ”Alli”, oli aivan järven rannassa. Siitä miehet näkivät aivan kuin elokuvissa koko karusellin. Minä olin maastossa muutaman kilometrin päässä, mutta hyvin se koneiden kohtaaminen näkyi ja varsinkin kuului. Jyrinä oli valtava. Hävittäjät koukkivat ylös ja alas käyden hitaampien pommikoneiden kimppuun. Ne pudottivat pommilasteja pyrkien kääntymään takaisin. Pienessä ajassa itse tappioita kärsimättä saksalaiset pudottivat alas viisi pommikonetta. Yksi pitkänokkainen maataistelukone joutui tekemään pakkolaskun järven jäälle lähelle kenttävartion rantaa. Se osoittautui laivueen päällikön koneeksi. Tämä oli hypännyt koneesta jäälle ja lähtenyt juoksemaan parin kilometrin päässä olevaa metsäistä saarta kohti. Vartion pojat heti lähteneet tavoittamaan kaveria ottaakseen hänet vangiksi. Kun suksimiehet olivat lähestyneet ja huutaneet antautumiskäskyjä, oli mies ottanut tasukuuseensa ja napannut itseään päähän. Näin saatettiin vain todeta majurin arvoisen miehen pääseen matkansa päähän oman käden kautta. Pojat olivat otaneet talteen paperit ja muut tavarat. Ruumis jäi siihen jäälle. Parin päivän kulltua oli vähän vaurioitunut kone hinattu jäätä pitkin Sohjanaan.

Tästä tapauksesta oli kulunut muutama päivä, kun meidän komppania hälytettiin klo kaksi yöllä ja määrättiin olemaan lähtövalmiina kaikkine kamppeineen kello kolmeen mennessä. Saksalaiset lentäjät olivat ilmoittaneet venäläisten miehittäneen Tuoppajärven päällä olevan Pyhäsaaren ja sen lähellä olevat kaksi pienenpää saarta. Meitä oli vajaa komppania, kun lähdimme kiireesti hiihtämään. Tarkoitus oli hyökkäyksellä vallata saaret ennen päivän valkenemista. Matkaa oli toistakymmentä kilometriä. Menimme ”Alli” vartiomme kautta. Sieltä oli vielä matkaa kolmisen kilometriä.

Kevättalven aamu oli jo vaalenemassa, kun järven jäätä parijonossa hiihtäen lähestyimme saarta. Loppumatkaksi määrättiin kaksi miestä tunnustelijoiksi. Toinen heistä oli Oulaisten Kilpualta kotoisin oleva Olavi Takalo. En häntä silloin tuntenut, koska emme sattuneet samoihin vartioihin. Myöhemmin, ollessamme samanaikaisesti Revon Sähkön hallintoneuvostossa, satuin kuulemaan, kun hän puhui tuosta tapauksesta. Silloin totesin olleeni samassa hiihtojonossa.

Muistan silloin ajatelleeni, että onpa miehillä kova sauma hiihtää edellä sileää, vähälumista järven jäätä pitkin kohti metsäistä saaren rantaa, joka oli todettu vihollisen miehittämäksi. Kyllä Olavikin sanoi ajatelleensa, ettei pitkästi tarvitsisi mennä, kun jo kaverinsa latu päättyisi, sillä mitään tulisuoja ei ollut. Rannassa ei onneksi ollut ketään. Pääsimme esteettä maihin. Heti lähetettiin kaksi ryhmää tutkimaan niitä lähistöllä olevia saaria. Niiden partioiden mukana minäkin olin. Nyt oli minun vuoroni olla tunnustelijana erään toisen kaverin

kanssa. Päivä oli jo täysin valjennut. Kaverini totesi: ”Kyllä tuon saaren laidassa on liikuttu, koska lumet ovat varisseet kuusten oksilta”. Minä sanoin, ettei tässä auta muu, kuin pukata vähän reilumpi etumatka toisiin, jospa ne eivät rupeaisi kahta miestä ampumaan, koska yrittänevät nitistää koko porukan. Siinä voisi olla edes pieni mahdollisuus päästä saaren metsän suojaan. Kyllä helpotti, kun siellä ei ollut ketään. Arvelimme venäläispartion käyneen etsimässä pakkolaskun tehnyttä lentäjää. Kun eivät löytäneet etsimänsä majuria, poistuivat pimeän aikana. Edellispäivänä oli satanut lunta, joten jälkiä ei näkynyt. Isoimman saaren ainoa rakennus oli pieni tsasouna, jota kalastajat olivat ehkä käyttäneet. Ehkäpä siitä johtui saaren nimikin, Pyhäsaari.

Jäimme saarelle kenttävartioon. Perustimme yhden isomman porukan ja kaksi pientä vartiota eri puolille saarta, hevosmiehet olivat tuoneet jälkeemme varusteita. Potkimme lunta vähemmäksi teltojen paikoilta ja pystytimme teltat. Taittelimme vähän kuusen oksia selän alle. Pohja hohti kauan kylmää, vaikka havukerrosta vahvistimmekin päivittäin. Yhteys muuhun maailmaan oli pelkätään radistin varassa. Huotokuljetuksia hoiti Sohjanasta pyrypäivinä tai öisin liikennöivä jääkiittäjä. Jääkiittäjässä oli lentokoneen mootori ja aseistuksena ilmatorjuntakonekivääri. Huollosta vastasi oulaistalainen kersantti Lauri Höylä.

Sitä olettamusta, että venäläiset olisivat etsineet pakkolaskun tehnyttä laivueen päällikköä, tuki vielä se, että pari päivää saarelle tulomme jälkeen laskeutui iltahämärässä kenttävartiomme kohdalle saaren rantaan venäläinen lentokone. Olimme heti asemassa valmiina ja saimme vangiksi koneesta laskeutuneet kaksi lentäjää. Arvelimme heidän nähneen tuliamme luullen niitä oman päällikkönsä merkkituliksi ja laskeutuneen jäälle pelastamaan häntä. Meidän porukassamme ei ollut venäjää taitavia. Siksi vankeja lähdettiin heti viemään mantereelle ”Alli” vartiomme ja edelleen pataljoonan komentopaikalle, joka oli Suur-Suvikylässä ja sen peitenimi oli ”Nokkela”. Toisena vankeja saatamassa oli haapavetinen ryhmäkaverini Matti Heitto. Lentokone jäi ikäänkuin heitteille vartiomme viereen moneksi päiväksi. Me olimme uteliaita ja tutkimme sitä tarkkaan. Aseina koneessa oli pikatykki nokassa ja kummassakin siivessä konekiväärit, joista toinen oli isokaliberinen. Patruunavöitä oli mukana paljon. Koneen suunta oli sellainen, että aseita voitiin kokeilla ja kyllä me vähän niitä koekelimmekin. Koneesta evakoimme kaiken, minkä irti saimme. Kun lentäjät ja mekaanikot viimein tulivat sitä hakemaan, piti se hinaamalla viedä jälleen Sohjanaan. Erikoisuutena koneesta löytyi kukkaro, jossa oli tulukset ja taulaa. Se lienee ollut lentäjien jostakin löytämä muistokalu. Jotku aikoivat kuljettaa laskuvarjopakkauksia siviiliin asti, sillä siitä olisi saanut morsiammelle erinomaisen silkkipukukankaan. Ylimääräiset kantamukset kuitenkin piti jättää, kun myöhemmin keväällä lähdimme kulkemaan pahemmille paikoille. Saarella olimme kevättalven kuukaudet. Isompia kahinoita ei sattunut. Vartiovuorot vetivät kiinni aika tiheään. Olimme saksalaisten muonissa ja se oli heikkoa. Kuitenkin siihen kuului melkoinen annos konjakkia, viiniä tai suklaata kuukaudessa. Vaihdoin juomat ruoka-annoksiin ja vaihtajia kyllä löytyi. Aina joskus joku kavereista otti oikein perskännin ja sitten saatiin nauraa porukalla sen toilauskalle.

Saksalaisten pohjoisen joukkojen komentaja, oikein kenraali, kävi kerran tarkastamassa tukikohtamme. Meidän piti laittaa rantaan näkösuoja hakkaamalla jäähän reikiä, kaatamalla pieniä kuusia ja istuttamalla ne sitten poraa-

miimme reikiin. Siihen solaan sitten kenraalia kuljettanut kone laskeutui. Herrat kiertelivät katselemassa ja olivat olleet tyytyväisiä, koska olimme hyvin naamioineet telttamme ja vartiopaikkamme.

Keväällä sitten hiihtelimme ennen jäiden sulamista pois saaresta Valasjoen suulla olevaan tukikohtaamme. Siinä matkalla ohitimme jälleen sen venäläisen lentäjämajurin ruumiin. Sitä ei oltu kuljetettu mihinkään. Kasvot oli kevätaurinko polttanut aivan mustiksi. Tuoppajärven pohjasta hänkin oli aikanaan saava hautansa, mutta se ei kuitenkaan meitä niissä olosuhteissa mitenkään hetkauttanut.

Olavi Haarakangas:

Muistelmia kesältä 1944

Kesä 1944 oli aikaa, jolloin Saksaa moukaroitiin joka rintamalla ja oli jo näköpiirissä, että Saksa tullaan murskaamaan. Oli vain ajan kysymys milloin. Kun olimme aseveljiä saksalaisten kanssa, tuli mieleen ajatus, että mikä tulee olemaan meidän kohtalomme.

Kannaksella oli alkanut suurhyökkäys sellaisella voimalla, että Suomen puolustus petti. Nyt tuli pitkän perääntymisen vuoro. Siinä menivät sekä Karjalan kannas että Viipurin kaupunki. Puhuttiin kyllä rauhanneuvotteluistakin. Kuultiin joitakin huhujakin asiasta. Tuntui kyllä sellaiselta, että nyt olisi korkein aika tehdä rauha. Nyt, jos koskaan. Vastassa oli sellainen voima ettei sitä pidätelty mikään. Se tuli vain. Tuntui, että siinä menetämme kaikki, jos tällaista jatkuu.

Tuli syyskuun neljäs päivä. Silloin ilmoitettiin, että on tehty aselepo. Se oli sellainen uutinen, että sen ottivat kaikki ilomielin vastaan. Rauhan ehdot olivat ankarat. Ne vain jokaisen oli nieltävä, vaikkakin katkerin mielin. Olihan kysymyksessä vahvemman oikeus. Siihen oli taivuttava.

Niihin aikoihin oli jokaisella sotilaalla toivomus, että pääsisi siviiliin, rauhan töihin. Sota-ajasta kaikki olivat saaneet tarpeekseen. Meillä oli vielä toivoa, että saisimme itse määrätä omista asioistamme ja säilyttäisimme vapautemme. Kuitenkin oli vielä monenlaista tehtävää, ennenkuin paastiin rauhan töihin.

Aseveli piti saada pois maasta. Ensin luulimme, että hän lähtisi hyvällä, mutta kuinka ollakaan. Toisin kävi. Armeijakunnat alkoivat saada siirtomääräyksiä pohjoiseen, jossa oli suurin osa saksalaisia. Siellä oli nyt sota edessä. Saksalaisilla oli hyvin varustettu armeija meitä vastassa. Moni poika ehti vielä saavuttaa sankarikuoleman ja vielä useampi vammautua.

Rauhanehtojen mukaan samanaikaisesti piti vapauttaa miehiä siviiliin armeijan palveluksesta. Vakinaiseen palvelukseen jääneet pojat olivat velvollisia ajamaan nämä aseveljet pois pohjoisesta. Kova oli nuorten poikien kohtalo. Pojat olivat alle kahdenkymmenen ikäisiä nuorukaisia. Monen nuoren elämä samui tällä retkellä.

Näiden nuorukaisten sotaretkeä ei ole koskaan millään tavoin huomioitu,

vaikka he tekivät paljon isänmaan puolesta. Siihen aikaan itsekullakin oli suoritettavana omat komennuksensa ja määräyksensä. Minä sain määräyksen koota ne sotavangit, jotka oli sijoitettu maataloustöihin maatiloille. Näille maataloille annettiin määräys, että ne toimittaisivat vankinsa rautatieasemille määräämällä. Minä keräsin vangit asemilta junaan. Kun pääsimme määrääsemälle yöllä kello kaksi, oli koossa toista sataa vankia. Kun otin heistä luvun, puuttui kolme vankia. He olivat siis karanneet. En tiennyt, missä he olivat poistuneet kuljetusjunasta. Leirille mentäessä oli papereiden mukaan kolmen vangin vajuus. En tiennyt antaa mitään selvitystä siitä, missä vangit olivat poistuneet kuljetuksesta, sillä oli syksyn pimeintä aikaa ja yösydän. Ei siitä sen enempää sillä kerralla kysely.

Sitten vankeja laitettiin lähtökuntoon kotimatkaa varten. Heillä piti olla yllään puhtaat ja hyvät vaatteet. Sitten eräänä iltana lastattiin toista tuhatta vankia mullivaunuihin ja lähetettiin kohti Vainikkalaa. Jokaisella vaunulla oli oma vartijansa. Minä olin kuljetuspäällikön lähettinä. Kokkolan asemalta liittyi vankijoukkoon nuori nainen. Hän oli Venäjän juutalainen ja ammatiltaan sairaanhoitaja. Hänet oli puettu lähtiessään hyvin. Minä sai määräyksen pitää häntä silmällä. Minä keskustelin hänen kanssaan paljon, sillä hän puhui hyvin suomea. Hän kehui Suomea: ”Suomi hyvä maa. Suomi rikas maa”. Näitä sanoja hän toisti monet kerrat, mutta hänellä oli ikävä kotiin. Hänellä ei tosin ollut tietoa, mitä hänelle tapahtuu, kun pääsee kotiin. ”Kun edes saisi pitää nämä vaatteet, jotka ovat ylläni. Nämä ovat hyvät ja kauniit vaatteet. Täällä on ollut hyvä olla. Suomi hyvä maa”, hän tuumaili. Niin matka jatkui. Oli siinä monenlaista rähinää matkan varrella, sillä vietiinhän me voittajia. Sen he kyllä tiesivätkin. Kävi kuitenkin niinkin päin, että jollakin asemalla, kun vartiomies päästi vangit juomaan, niin eikös vain yksi mies häipynyt yön pimeyteen. Sinne se meni. Vartiomies tuli ilmoittamaan kuljetuksen päällikölle, että yksi karkasi. Ei sille mitään voitu tehdä. Oli synkkä yö ja ampuminen oli kielletty. Pois, mikä pois. Matka jatkui.

Vielä ennen määränpäättä tuli vartiomies ilmoittamaan, että yksi vanki oli kuollut. Ei hän ollut mitään valittanut, ehkä hän kuoli sydänkohtaukseen, sillä niin äkillinen oli ollut hänen pois nukkumisensa.

Seuraavana päivänä olimme Vainikkalan raja-asemalla. Siellä olivat komission miehet vastaanottamassa. Vangit komennettiin pois vaunuista. Oli järjestyttetty kenttä ruokailu. Sen jälkeen vangit komennettiin neliriviin ja alkoi varusteiden tarkastus. Jos oli vähänkään huonon näköinen vaate, se piti vaihtaa uuteen. Sitten otettiin luku. Papereiden mukaan yksi puuttui. Siitä seurasi kovat kuulustelut. Kuljetuksen päällikkö vietiin rajan taakse ja hän viipyi monta tuntia. Kun hän sieltä viimein palasi, kertoi hän, että oli kova reissu. Hän toivoi, ettei se enää koskaan toistuisi. Näin oli saatu asia selväksi ja pääsimme paluumatkalle. Mielessä oli toive, että tämän reissun jälkeen pääsisimme siviiliin.

Paluumatka alkoi oikein henkilövaunussa. Voi sitä kansainvaellusta, mikä oli. Kaikki olivat johonkin menossa tai jostakin tulossa. Niinhän se kyllä olikin. Tämä meidän siirtolaistemme määrä oli lähes puoli miljoonaa. Siinä kyllä riitti kulkijaa. Oli lasten itkua ja vanhojen valitusta. Oli nälkäisiä ja väsyneitä. Asemalaiturit olivat tavaran törkyä täynnä. Oli lehmiä, hevosia, sikoja, lampaita ja kaikenlaista kamaa joka paikka täynnä. Junat pursusivat väenpaljoudesta. Se oli onnellinen, joka onnistui saamaan itselleen istumapaikan. Ylhäällä rit-

seillä nukkui lapsia, jotka valittivat. Oli sairaita vanhuksia. Oli sotilaita ja siiveliä menijöitä. Matka jatkui ja kaikki varmaan aikoinaan pääsivät perille. Niin pääsin minäkin.

Kun tulin yksikköni, osa kavereistani oli päässyt jo siviiliin. Minäkin luulin, että pääsisin lähtemään kotiin, mutta toisin kävi. Minulle tultiin sanomaan, että olen pidätetty. Juna lähtisi kahden tunnin kuluttua ja siihen pitäisi olla valmis lähtemään. Tuntui, kuin olisi isketty puulla päähän. Tuli siinä mieleen monta ajatusta. Miksi ja minne? Selvisihän se kuitenkin matkan aikana. Olin menossa Hankoniemeen sotarikollisten leirille ja olin siis sotarikollinen. Olin päästänyt karkuun kolme sotavankia ja ehkä auttanutkin heitä karkaamaan.

Vankeuteni kesti noin kolme viikkoa ja sitten pääsin siviiliin. Vankeusaikani oli epätietoisuus masentava, kun en tiennyt yhtään, mitä kukin päivä toisi tullessaan. Silloin kyllä huomasi, että sota oli hävitty, mutta minusta tuli yhtä kokemusta rikkaampi.

Antti Hiitola:

Eräs vastahyökkäys

Se lienee tapahtunut heinäkuun lopulla kesällä 1944 vetäytymisvaiheen aikana. RjP 7:n toinen komppania, johon minäkin kuuluin, kävi viivytystaisteluita jossakin Tolvajärven-Kivijärven maisemissa Laatokan pohjoispuolella. Pataljoonamme ensimmäisen komppanian tehtävänä oli ollut pitää hallussa eräs tärkeäksi katsottu metsäinen harjanne. Sieltä oli kuitenkin jouduttu perääntymään. Seuraavana iltana komppania oli määrätty vastahyökkäyksellä valtaamaan harjanne takaisin. Takanamme oli silloin jo aika vahva oma tykistö, joka oli antanut harjanteelle kovan keskityksen. Hyökkäys ei kuitenkaan ollut onnistunut, vaan he joutuivat tappiota kärsien vetäytymään takaisin. Seuraavana aamuna oli määräys tehdä uusi hyökkäys, johon vahvistukseksi määrättiin kaksi joukkuetta meidän komppaniasta. Olin niiden mukana. Siirryimme hyökkäyksen lähtöasemiin. Samaa matkaa oli menossa myös meidän komppaniamme lääkintäryhmän johtaja merijärvinen alikersantti Eino Yppäriä mukanaan pari muuta sanitääriä. Lähtöasemissa tapasimme sitten kolmannen merijärvisen, alikersantti Arvi Viitalan ja erityisesti hänen takiaan haluan tämän muisteluksen kirjoittaa.

Arvi oli yksinäinen poika, joka tunnettiin siviilissä paremmin Pahkasalon Aarnen renkinä, koska oli heillä monia vuosia ennen sotaväkeen menoaan. Hän oli siis Einon kanssa saman perän poikia ja lähes saman ikäisiäkin, Arvi oli liittynyt rajavartiostoon ja osallistunut tämän pataljoonan mukana jo hyökkäyksenä Sallan suunnan taisteluihin.

Hän oli hyvin maineikas sotilas, neuvokas ja pelkonsa voittava. Kuitenkin hän saattoi olla rämöpäinen joskus viihteelle heittäytyessään. Näin hänelle aina väliin annettiin lisänatsoja, mutta töppäilyjen jälkeen sitten taas otettiin ne pois.

Siinä vaihdettiin muutama sana ja kuunneltiin, kun tykistö antoi jälleen kovan keskityksen hyökkäyskohteeseen. Meidänkin lohkolle oli tykistö saanut kuu-

luisan Ryti-Ribbentrop sopimuksen nojalla Saksasta toimitettua asetäydennystä. Entinen tykistö oli jäänyt perääntymismatkalle Syväriltä. Kävi melkoinen suhuna, kun kranaatit lensivät ylitsemme iskeytyen noin kolmensadan metrin päässä olevalle harjanteelle. Ihmettelimme Einon kanssa, miksi Arvi oli niin lyhytsaonaisena ja kuumana. Saimme vasta jälkeensä tietää, että Arvin ryhmän miehet olivat kieltäytyneet lähtemästä uuteen hyökkäykseen, kun he olivat olleet tekemässä epäonnistunutta hyökkäystä edellisenä iltana. Olin aivan lähellä, kun Arvi lähtöajan tullessa huusi isolla äänellä, että nyt sitä mennään. Maasto oli pientä männikköä kasvavaa mättäikköistä rämettä, joten siinä oli aika hyvin suojaa. Arvi tempaisi konepistoolin käteensä ja lähti etenemään nopeasti pitkin syöksyyn. Nyt se ryhmä seurasi johtajaansa aivan muun ketjun mukana ja niin seurasi minäkin. Olisi luullut, että sen kovan keskityksen jälkeen ei siellä kohteessamme juuri olisi ollut elävää vastaanottajaa, mutta ketjun edettyä reilun sadan metrin etäisyydelle sieltä avattiin niin ankara tuli konetuliaseilla, ettei kärsinyt juuri päätään nostaa. Tulitus meni kuitenkin vähän ylitsemme. Säilyimme niin hyvin mättäiden koloissa, ettei tullut pahoja tappioita. Ammuimme siinä mollemmin puolin jonkin aikaa. Sitten tuli käsky, että pyritään hiljaa vetäytymään. Arvi oli kuitenkin mennyt meiltä jo näkymättömiin. Me, jotka sen tiesimme, luulimme hänen jääneen sille tielle. Emme kuitenkaan ehtineet tehdä montakaan perääntymissyöksyä, kun kuulimme huudon: "Älkää ampuko. Minä tulen." Hetken perästä näimme hänen oikein sähäkästi vetävän käsillään ja toisella jallallaan potkien itseään omiensa luokse.

Menimme auttamaan häntä ja vetämään kohti sidontapaikkaa. Siellä oli joidakin haavoittuneita, mutta Yppäriä Eino otti hänet heti hoitoonsa. Hänellä oli toisen jalan reiteen osunut räjähtävä luoti ja jalka oli aivan tohjona. Arvi kertoi olleensa jo melko lähellä naapurin asemia, kun haavoittui. Hänet oli huomattu ja sieltä oli neljä miestä syöksynyt kohti tarkoituksena ottaa hänet vangiksi. Hän piti konepistoolia valmiina ja sai niistä kolme ammuttua, mutta yksi pakeni. Silloin hän aloitti paluuryömimisen ja onnistui, ihme kyllä. Venäläiset eivät heti siihen tulittaneet koska eivät tieneet, miten omille eteen syöksyneille miehille oli käynyt. Eino laittoi tiukan kiristysiteen ja määräsi neljä miestä kantamaan Arvia taakse päin Jsp:lle. Eino vain siinä meinasi, että Arvi on niin sitkeä kaveri, että voi vaikka selvitä hengissä. Näin oli käynytkin. Tapasimme seuraavan kerran noin vuoden kuluttua siviilissä. Jalka oli katkaistu melkein tyvestä ja laitettu tilalle tekojalka.

Arvi oli jonkin aikaa toipilaana Pahkasalon perällä, mutta myöhemmistä vaiheista en tarkemmin tiedä. Olen kuullut, että hän olisi ollut vielä Rovaniemellä rajavartiolaitoksen palveluksessa asesepänä. Sen tiedän kuitenkin, että hän on kuollut jo monia vuosia sitten.

Kun jälkeensä selvittelimme syytä hyökkäyksemme pysähtymiseen, niin totesimme, että venäläinen oli mestari kaivautumiseen. He olivat kaivaneet asemansa harjun alareunaan pehmeään maastoon, jolloin harjanteelle suunnattu tykistökeskitys meni heidän ylitseen. Asemien tienoille mahdollisesti putoilleet ammuksiset eivät rämemaastossa aiheuttaneet suurtakaan vahinkoa. Siksi sieltä tuli kuulua vastaamme hurjasti. Rämeeen pensaikko tosin suojasi meitäkin niin, että tulitus meni paljon ylitsemme.

Emme kyllä ymmärtäneet, miksi se harjanne olisi ollut niin tärkeä kohta. Niitä kyllä riitti runsaasti vielä kohdallamme, ennenkuin saimme vihollisen ete-

nemisen pysäytettyä. Se, että saimme vihollisen pysähtymään, oli mielestäni paljolti silloin keväällä Saksasta saatujen panssarikauhujen, panssarinyrkkien sekä raskaan tykistön ansiota.

Martti Schroderus:

Ehtoollinen rintamalla

Tämä tapahtui Ihantalan maaston läheisyydessä lopputaisteluiden aikoihin ehkä noin viikko tai kaksi ennen välirauhan tuloa. Etulinjoilta muutamien kilometrien päässä metsässä oli ehtoollisen jakotilaisuus niille sotilaille, jotka sitä halusivat. Meidän pienestä yksiköstämme, joka ei ollut etulinjassa, lähti muistaakseni kolme miestä, minä yhtenä niistä, katsomaan ja kuuntelemaan tapahtumaa, josta oli divisioonasta lähetetty tieto meidänkin yksikköömme. Suurin osa miehistä oli kuitenkin heille määrättyissä tehtävissä, joten he eivät voineet lähteä, vaikka olisi ollut halujakin.

Metsään puiden suojaan oli laudoista rakennettu niinsanottu kenttäalttari. Miehiä oli muutamia kymmeniä ja he olivat kanervikossa polvillaan tämän alttarin vieressä. Siinä oli vanhempia miehiä, jotka olivat jo kokeneet monet sodan kauhut. Siinä oli myös nuoria miehiä, jotka olivat melkeinpä vielä poikasia. Ehkäpä he olivat nuorinta ikäluokkaa, jotka olivat menossa vasta ensimmäistä kertaa etulinjaan.

Edestä muutaman kilometrin päästä kuului sodan melu ja kranaattien moukarointi. Jylinä oli hirvuinen. Ehtoollisen jakopaikkakaan ei ollut täysin vaaraton. Meitä oli kolme uteliasta, jotka emme katsoneet itseämme kelvollisiksi nauttimaan ehtoollista. Emme mekään kuitenkaan voineet olla kuivin silmin, kun kaikki miehet, jotka siinä kanervikossa polvillaan nauttivat ehtoollista, itkivät jokainen. Myös niiden kahden nuoren kenttäpapin kasvot olivat kyynelistä märkinä. Täytyy sanoa, että siitä tilaisuudesta ei puuttunut traagisuutta.

Varmaan monen sydämen täytti kauhea pelko, sillä suurin osa siinä kenttäalttarin ääressä olevista joutui tilaisuuden loputtua lähtemään etulinjaan, jossa rai-vosi suorastaan täysi helvetti. Sen tiesi siellä metsikössäkin kilometrien päässä etulinjoista, mitä siellä edessä tapahtui. Tuntui kuin maa olisi heilahdellut jalkojen alla sielläkin, missä olimme. Ilmassa oli jatkuva jylinä. Täivaalla lenteli alati kymmeniä koneita kylvämässä kuolemaa. Se kuitenkin oli varma asia ja me kaikki sen tiesimme, että siinä nautti moni mies elämänsä viimeisen ehtoollisen.

Antti Hiitola:

Viivytystaisteluissa Laatokan pohjoispuolella

RjP 7, johon kuului, vietti 1944 juhannusaaton Hyrynsalmella Uhtuan suunnan armeijan huoltovarikon parakeihin majoittuneena. Sieltä olivat entiset porukat jo aikaisemmin keväällä siirtyneet aika vähiin rintamajoukkojen mukana Karjalan kannakselle.

Juhannuspäivänä lastasimme pataljoonan varusteet kahteen junaan ja jyröytelimme itärataa Värtsilään. Sieltä matka jatkui kuorma-autoilla kiireesti kohti Sortavalaa. Tavoitteena oli viedä meidät torjumaan vihollisen jonnekin Laatokan rannalle tekemää maihinnousua. Se oli kuitenkin saatu torjutuksi ennen meidän sinne joutumistamme. Olimme sitten kolme päivää Laatokan rantalepikossa Koirinojan tienoilla.

Sitten lähdimme jälleen kiireesti takaisin Värtsilään. Nopea lastaus junaan ja matka kohti Suojärven asemaa alkoi. Se kuljetusjuna oli viimeinen, joka pääsi asemalle asti. Venäläiset pommittivat radan poikki. Jo toinen kuljetusjunamme joutui jäämään aseman ulkopuolelle.

Syväriltä aika sekasortoisesti perääntyvät joukot olivat tukalassa tilanteessa, sillä ne olivat vaarassa jäädä mottiin. Meitä oli Suojärven asemalla kuorma-autot odottamassa. Sitä mukaa, kun pääsimme junasta, meidät lastattiin autoihin ja kiidätettiin kohti Talvisodan aikana tutuksi tullutta Hysylän mutkaa. Vihollinen hyökkäsi sielläkin rajusti ylivoimallaan. Meidän tuli pyrkiä viivyttämään, ettei heidän motitusyrityksensä onnistuisi.

Taistelun melske iski voimakkaana vastaan, kun laskeuduimme autoista. Konetuliaseet rätsivät ja heittimien ammuksot paukkuivat, kun juoksimme kohti etulinjaa. Lääkintämiehet kantoivat haavottuneita paareilla vastaan. Ne, jotka suinkin kykenivät, tulivat omin voimin Jsp:ä etsien. Näky oli lohduton, sillä toisilla roikkui käsi, toisilla oli jalka poikki. Aivan erityisesti jäi mieleeni vastaan juokseva kookas nuori mies, joka huusi suoraa huutoa, koska häneltä oli räjähtävä kuula tai sirpale rikkonut leuan tohjoksi. Kieli roikkui repaleisena suusta ja veri roiskui. Sen miehen kohtalon ajatteleminen jäi niin mieleeni, että muistan sen aina.

Sinne painuimme asemiin, jossa oli kaivettuna vähäisiä poteroita tulisuojaksi. Siellä olevilla miehillä olivat jo ammuksotkin vähissä ja rivit olivat kovasti harvenneet. Me jaksoimme tuorein voimin pidätellä hyökkäystä pari vuorokautta. Niin pääsivät päätien suunnasta tulevat joukot vetäytymään kohti Loimolaa ja mottiin jäämisen uhka sillä kertaa vältettiin. Niin meidänkin vetäytymisemme eteni Loimolaan ja sieltä edelleen sivuteitä varmistaen kohti Tolvajärveä ja Kivijärveä kaiken matkaa kahakoiden ja panssarivaunuja peläten, sillä panssarivaunuille ei meidän torjuntakalustomme mahtanut mitään. Myöskin vihollisen lentokoneet pörräsivät lähes jatkuvasti yläpuolellemme. Tämä ensimmäinen kova taistelukosketus useamman hiljaisen kuukauden jälkeen, joka oli sattunut meidän porukkamme kohdalle, tuntui suorastaan karmealta.

Silloin niitä ”läheltä piti” tilanteita sattui varmasti jokaisen kohdalla ja niin minunkin. Olimme tuon Hyrsylän mutkan tienoilla koetun ankaran taistelukokemuksen jälkeen muutaman päivän aikana vetäytyneet naapurin lentokoneita ja tankkeja peläten Loimolan kautta jonnekin Tolvajärven—Kivijärven suuntaan. Tankkeja joutui pelkäämään siksi, koska niissä olivat niin vahvat panssarit, ettei meidän panssaritorjuntamiesten tykeillä mahtanut niille mitään. Kyllä tankit osasivatkin mellastaa saaden aikaan suoranaista pakokauhua keskuuteemme. Sitten porukkaamme saatiin Saksasta tuotuja uutuusaseita, panssarinyrkkejä. Kiireellä opetettiin miehiä niiden käyttäjiksi. Korostan erityisesti, että siihen hommaan piti valikoida oikein tosi miehiä. Nämä sitten pystyivätkin opettamaan naapurin tankeille siivompaa käyttäytymistä. Näin yhden tilanteen aivan läheltä. Tankit yleensä ajelivat maanteitä pitkin ja niiden päällä ja suojassa oli vielä porukka jalkaväkeä. Nyrkkimiehille kaivettiin aina potero sopivaan maastokohtaan lähelle tien laitaa. Hieman sivulle asettui pari konepistoolimiestä turvaamaan nyrkkimiehen perääntymistä. Näihin tehtäviin kysyttiin aina vapaaehtoisia. Eräs samaa ikäluokkaa oleva joukkuekaverini Siikajoelta, Esko Kiviniemi oli aina kaikkien vapaaehtoinen hurjapä. Hän oli jo kerran ollut tällaisena tukimiehenä onnistuneessa tankin tuhoamisoperaatiossa. Hän tuli sanomaan minulle, että lähtisin hänen kaverikseen, sillä paikat ovat jo valmiiksi katsottuina. Otin konepistoolin ja lähdin mukaan. Oli iltapäivä. Odottelimme asemissamme, kun kaksi naapurin tankkia lähestyi hiljalleen ajaen ja ampu roiskien. Tankit olivat jo tulleet varovaisemmiksi. Nyrkkimiehet päästivät ne tulemaan noin parinkymmen metrin päähän, ennenkuin laukaisivat aseensa. Näimme molempien osuneen. Tankkien matka päättyi siihen, mutta niiden suojassa kulkeneet miehet levittäytyivät nopeasti ympäristöön ja maastoutuivat. Me Eskon kanssa tulitimme niitä, minkä ehdimme. Siinä yllätyksen turvin nyrkkimiehet olivat päässeet perääntymään, mutta meille tulikin vaikeuksia. Vihollinen huomasi, mistä päin heitä tulitettiin ja koetti estää meidän perääntymisemme. Siinä jo tuntui, ettemme me kahteen mieheen ehtisi ampuu niin paljon, että uskaltaisi yrittää syöksymistä taakse päin. Kai me saimme niitä vähän harvennettuakin ja niin vuorotain teimme syöksyjä. Niin vain kaikesta huolimatta onnistuimme. Lippaat olivat kyllä jo melko tyhjinä, mutta sitten saattoivat kaverit jo asemistaan antaa tulitukea. Loput viholliset sitten perääntyivät.

Totesin myöhemmin Eskolle, että tuon sortin homma kyllä riittää minulle. Tuo tilanne on vaivannut myöhemminkin niin, että se on kummitellut unessakin monet kerrat.

Oli kulunut pari päivää ja jouduttu hieman perääntymään. Nyt tuli käsky kaivautua aseisiin erään maantien kahden puolen. Meidän joukkueemme kohdalle sattui reilun sadan metrin levyinen hakkuuaukio, jonka reunaan yritimme kaivaa poteroita ja löytää tulisuoja. Minun kohdalleni sattui ison kiven vieressä oleva suuren kuusen kanto. Sen korkeat juurihaarat levittäytyivät maaperään. Kaivoin vielä vähän maata pois juurien välistä. Olin tyytyväinen poterooni, sillä siitä oli vielä lisäksi hyvä näköala etumaastoon. Vihollinen valmisteli etenemistä ampuen meidän kohdallemme kahdella raskaalla heittimellä liiankin tarkasti. Tulitimme käsiaseilla aukean toisella laidalla vilahtelevia vihollisotilaita. Näin sivulleni sen verran, että huomasin joidenkin miestemme yrittävän lähteä perääntymään, vaikka käskyä siihen ei ollut annettu ja heittimet tulittivat ankarasti. Siinäkin kävi niin, että joka nousi liian aikaisin poterostaan, sen sirpaleet saa-

vuttivat. Kun vihollisen jalkaväki oli edennyt lähemmäksi asemiamme, heittimet lakkasivat ampumasta. Meille jäljellä oleville tuli käsky tulittaa asemistamme mahdollisimman pitkään ja sitten yksitellen lähteä vetäytymään. Yksi kranaatti tuli niin lähelle minun asemaani, että huomasin olevani melkein kuopan reunalla, kun havahduin räjähdysen aiheuttamasta huumasta. Kun yritin koko keskityksen ajan arvioida, mille puolelle kranaatit tippuvat ja vaihtelin sen mukaan niitä kahta puun juuren väliä, huomasin olleeni sen aivan viereen tulleen kranaatin suhteen juuri suojaisemmassa välissä. Toisella laidalla kiveä kuusen juuret töröttivät pystyssä ja muraa oli lentänyt päälleni. Olin myös tuntenut piston toisen jalan pohkeessa. Kun lähdin liikkelle, totesin, ettei siinä tainnut hullummin käydä. Osuin kohta sidontapaikalle, jossa hyvä kaverini lääkintäalikersantti Eino Yppärilä oli hommissa. Sanoin, että katsopa minunkin jalkaani, kun tuntuu saappaassa olevan kosteutta. Olisan se saapas täynnä verta ja pohkeessa nätti reikä. Sirpale sinne oli mennyt ja sinne jäänyt. Pohkeessa se on vieläkin, koska se ei ole pahemmin haitannut. Eino satoi jalan hyvin ja kehoitti menemään Jsp:lle. Koska se ei enempää haitannut, en sinne mennyt ja matka jatkui entiseen tapaan. Sen pamauksen syyksi olen myöhemmin kyllä itse pannut heikomman kuulon oikeassa korvassani. En ole siitä kuitenkaan kenellekään valitellut.

Seuraavan päivän iltana, kun taas oli hiukan pysähdetty, niin kaivoimme Einoon kanssa erääseen hiekkaiseen mäensyrjään yhteisen kahden miehen poteron. Oli nälkä ja jano. Sanoin Einolle, että levähdä sinä, minä kiehaudan korvikkeet. Poteron vieressä oli suuri petäjä. Sytytin sen juurelle pienen tulen ja pistin vesipakin kiehumaan. Meidän etumaastossamme oli laaja räme, jonka yli vihollinen sätki harvakseen piiskatykeillä. Yksi ammus sattui juuri sen männyn rungon puoliväliin. Latva lensi kauemmaksi ja sälöjä sinkoili päälleni, mutta sirpaleet ilmeisesti levisivät sen verran, ettei minuun sattunut. Eino sanoi ajatelleensa, että nyt tuli kaverista selvää ja hyökkäsi ylös poterosta. Minä sanoin, ettei tässä muuta hätää ole, kun pakki vain kaatui ja joudumme laittamaan uuden veden kiehumaan. No, pitihän siinä ensin tasata vähän sydämen lyöntejä, ennenkuin pystyi toimimaan. Totisesti tämä oli hyvä esimerkki tilanteista, joista voidaan sanoa, että läheltä piti. Niistä selviää vain, jos on hyvää tuuria.

Martti Schroderus

Rauhan tuloon liittyvä muisto

Mieleeni on jäänyt muiden järkyttävien muistojen ohella, melkein päällimmäiseksi, hyvin sääliittävä tapaus aivan viimeisiltä sodan päiviltä. Meidän toimistomme, jossa olin kirjuriina, oli metsän laidassa puiden katveessa olevassa talossa kolmannen divisionan viimeisten taisteluiden maastossa Ihantolassa. Etulinjat olivat muutaman kilometrin päässä.

Pari päivää ennen rauhan tuloa ilmestyi toimistoomme lähempänä kuuttakymmentä oleva mies. Hän sanoi olevansa sen talon isäntä. Hänellä oli mukanaan parikymmenvuotias tyttärensä. Toivotimme heidät sydämellisesti tervetul-

leiksi kotiinsa. Me sanoimme heille, ettei paikka ollut niin vaaraton, kuin miltä se näyttää. Isäntä sanoi kuitenkin, että hän tyttärensä kanssa lämmittää kotisaunan vielä viimeisen kerran ja saunaavat siinä. He sanoivat, että myös me saisimme kylpeä. He halusivat myös nukkua vielä yön tai pari omassa kotikamariin, sillä kohta voisi kotitalo olla enää vain muistelmissa.

Siellä, mihin heidät oli siirretty, oli ollut vahva tieto, että rauha tulisi pian. Me sanoimme, että tottahan toki he saisivat olla yötä omassa kodissaan kysymättäkin. Huomautimme kuitenkin, että tässä voi tapahtua mitä vain ja milloin vain. Toimme julki, että jos he jäävät, niin ovat omalla vastuullaan, mutta ovat tietenkin tervetulleita, sillä mehän siellä olimme vieraita.

Niinhän siinä isä tyttärineen lämmitti saunan ja ihme ja kumma. Siihen ei ilmestynyt aivan lähelle vihollisen lentokoneita, vaikka niitä lenteli joka puolella.

Niin vain isä ja tytär saunasivat ja samoin mekin. ”Vieraamme” nukuivat sen yön omassa kamarissaan. Sitä en muista, olivat he toista yötä. Tyttö ei paljon puhunut. Jos hän yritti puhua, lopetti itku sen heti alkuunsa.

En muista, oliko kyseessä sen saunapäivän ilta vai seuraava aamu, kun radiossa ilmoitettiin, että oli tehty rauha. Todellakin tuntui, ettei voisi olla tottakaan, että maailmassa voisi olla niin hiljaista, kun oli ollut lakkaamaton aseiden räiske ja jylinä yötä päivää niin, että ikkunat helisivät ja seinät tärisivät, vaikka olimme kilometrien päässä etulinjoista.

Talon isäntä jäi tyttärineen vielä siksi aikaa, että kuulisi radiosta, mistä tulevat kulkemaan uudet rajat. Väli rauhan raja oli kulkenut juuri heidän pihamaansa halki. Maat olivat tietenkin jääneet rajan väärälle puolelle. Isä tyttärineen toivoi, että uusi raja tulisi kauemmaksi Venäjälle päin, mutta heidän toivonsa oli turha. Emme voineet kuivin silmin katsella isän ja tyttären epätoivoa, kun uudesta rajasta ilmoitettiin. Tytär itki pakahtuakseen ja isänkin silmistä valuivat kyynelvet, vaikka hän koettikin lohduttaa tyttärtään. Aikaa ei ollut kuin pari vuorokautta siihen, kun kaikkien oli poistuttava alueelta, mutta määräys oli, että mitään ei saanut hävittää. Näin surulliseen tarinaan siis sota kohdaltani päättyi.

Martti Schroderus:

Uhtualta Lapin maille

Pyhäjokialueen miehet kuuluivat pääosin 3. Divisioonaan, joka sodan alkuajat taisteli Uhtuan suunnalla Itä-Karjalassa ja täällä kuuluivat myös asemasodan päivät, mutta kevättalvella 1944 alkoi sitten tapahtua. 3. Divisioonan siirto Kannakselle alkoi ja samalla alkoi myös divisioonan ”Via dolorosa”, tuskien tie.

Meidän joukko-osastomme siirrettiin divisioonan esikunnan mukana ensin Viipuriin, jossa olimme majoitettuna kahden kuukauden ajan Papulan kasarmeihin. Täältä meidät siirrettiin Uudellekirkolle ja parin viikon odottelun jälkeen alkoi matkamme kohti lopullista sijoituspaikkaamme Kivennapaa.

Meno oli tavallista vaikeampaa. Siitä pitivät huolen maataistelukoneet. Yhtenänsä sai juosta metsään etsimään suojaa. Kaikesta näki, että Suomen kohtalon kesä oli koittamassa.

Pääsimme kuitenkin vihdoinkin Kivennavalle, missä pystytimme telttamme Lii-kolanjärven läheisyydessä sijaitsevaan metsikköön, jossa oli jo runsaasti aikaisemmin tulleiden joukkojen teltoja. Majoituspaikkana se ei ollut erityisen mukava, sillä kranaatteja tuli harvaksen lähimaastoon. Ei auttanut muu, kuin kaivaa sirpalesuoja teltan viereen.

Pysähdys ei kuitenkaan jäänyt pitkäksi, sillä koko divisioona joutui perääntymään kauhean tulivyöryn alta. Jouduimme sivuuttamaan paikkakunnan toisensa jälkeen. Ohitetuiksi tulivat Kyyrölä, Muolaa, Vuosalmi ja Antrea. Viimein saavuimme Ihantalan maastoon, johon linjat sitten jäivät. Täällä divisioonamme kävi viimeiset veriset taistelunsa aina rauhan tulon saakka.

Tämän jälkeen meidät siirrettiin Lappeenrantaan rauhallisemmissa olosuhteissa, sillä olivathan taistelut toistaiseksi tauonneet. Oltuamme Lappeenrannassa viikon päivät, tuli lähtö Ouluun. Matka sujui hitaasti, sillä kuljimme härkävau-nuihin lastattuina sotilaskuljetusjunassa.

Ouluun saavuttuamme meidät sijoitettiin erääseen koulurakennukseen. Minun osaltani oleskelu Oulussa jäi lyhyeksi, sillä pääsin kotilomalle ja vietin aikaani Merijärvellä kahdeksan vuorokautta. Kun palasin lomaltani, toiset olivat jo lähteneet laivoilla Tornioon, jonne he olivat päässeet onnellisesti ja siellä heidät myös tavoitin, mutta oma matkani Oulusta Tornion oli todellinen seikkailu.

Kun siis tulin lomaltani Ouluun, totesin muiden jo lähteneen. Opastuskeskuk-sessa minulle sanottiin, että illalla lähtee laiva Toppilan satamasta Tornioon ja siinä minun tulisi jatkaa matkaani. Läksin satamaan, missä lastattiin ison lai- van ruumaan hevosia ja ajoneuvoja ja taisi siinä olla tykkejäkin. Jotakin pääl- joonaa oltiin siirtämässä Tornioon. Koko ajan kierteli saksalainen tiedustelukone sataman yläpuolella ja selvästi seurasi laivan lastausta.

Mielet olivat kaikilla apeat. Jokaisen ajatuksena taisi olla, että laiva lastei- neen olisi meren pohjassa, ennenkuin olisimme Torniossa, sillä saksalaiset seurasi- vat lentokoneesta tarkoin touhuamme.

Illan tullen pääsimme onnellisesti lähtemään, mutta edessä oli kylmä ja pe- lonsekainen yö. Kansi oli täynnä miehiä. Kaikilla oli niin kylmä, että hampaat kalisivat. Pelko kalvoi myös mieliä, sillä koko ajan odotimme saksalaisten koneiden ilmestymistä.

Kaikesta huolimatta pääsimme vihdoinkin Röytän satamaan. Tosin laivamme ei päässyt aivan satamaan asti, vaan lastin purkaminen tapahtui jonkinlaisten hinaajien avulla. Sen arvaa, että jokainen olisi halunnut mahdollisimman pian pois laivasta, mutta eiväthän kaikki kerralla sopineet siihen hinaajaan. Loppu- jen lopuksi kaikki pääsivät onnellisesti maihin. Tornio oli jo tyhjennetty saksalaista. Taistelusta kertoivat vain kaatuneet viholliset, joita lojuu ympäristössä. Vähitellen siirryimme kohti Rovaniemeä. Koko kaupunki paloi. Liekit ja savu peittivät ympäristön. Saksalaiset suorittivat hävitystyönsä perusteellisesti. Mikä ei palanut, se räjäytettiin ilmaan.

Rovaniemen sivuutimme ja saavuimme Sinettään, mistä pääsimme muuta- man päivän kuluttua paluumatkalle. Monen vaivan ja vastuksen jälkeen olimme vihdoinkin Oulussa, josta meidät passitettiin edelleen Raaheen kotiutettaviksi. Näin oli divisioonamme ”Via dolorosa” päättynyt.

Väinö Kalapudas:

Muistelu viimeisestä sotapäivästäni 15.10.1944

Elettiin niinsanotun Lapin sodan viimeisiä päiviä. Osastomme lähti katkaisemaan tietä kohti pohjoista vetäytyviltä saksalaisilta. Saavuimme iltapäivällä Ylikylän kohdalle, johon osastomme jäi aseisiin. Paikka oli aivan Ounasjoen rannassa ja maasto laski jokea kohti. Maantie kulki aika lähellä rantaa. Tehtäväni oli toimia pikakivääriampujana.

Saimme määräyksen, että kukaan ei saa ampua, ennen kuin ammutaan merkikilaukaus. Saksalaiset alkoivat lähestyä väijytystämme. Kyseessä oli etupäässä muonitusjoukkoja, koska heillä oli mukanaan kaikenlaista tavaraa. Sitten se rävähti ilman minkäänlaista merkkilaukausta. Avatessamme tulen kohdallemme sattui saksalaisten parivaljakko ja sivuvaunullinen moottoripyörä, jossa oli kaksi miestä. He suistuivat jokeen viettävään rinteeseen ja samoin hevoset miehineen. Kolme saksalaista kohtasi siinä matkansa päin. Sivuvaunussa ollut upseeri pystyi tulittamaan läheisen kiven takaa jonkin aikaa. En muista taistelun tarkkaa kestoja, mutta kun taistelu loppui, oli tie poikki ja meidän hallussamme. Joukkueenjohtaja ryhmitti meidät uudelleen aseisiin ja samalla haravoimme maaston. Minut ja apulaiseni määrättiin joen ja tien väliin varmistukseen. Hajalle lyötyjä saksalaisia liikkui ryteikössä jonkin verran. Vähitellen ammunta ja pauke alkoi laantua. Ryhmänjohtaja kävi tuomassa yhden miehen lisää ja ilmoitti, että mikäli tilanne muuttuu, hän hakee meidät pois. Aikaa kului ja alkoi jo hämärtää. Lopulta Rovaniemeltä päin alkoi kuulua moottoroidun osaston ääniä. Varsin pian oli kimpussamme neljä tai viisi rynnäkövaunua, jotka alkoivat moukaroida suorasuuntaustykeillään. Osumia tuli kahden puolen tietä ja tappelun kestänyt jonkin aikaa saksalaiset saivat sen haltuunsa. Saksalaisten tulituksessa ryhmänjohtajan tuoma mies sai surmansa.

Olin jälleen apulaiseni kanssa kahden. Alkoi olla jo pimeää ja saksalaiset olivat vielä maantiellä. Lähdimme ottamaan selvää tilanteesta lähemmäksi tietä, jolloin törmäsimme ryhmänjohtajaamme. Hän oli kaatunut tullessaan hakemaan meitä pois. Vaikka oli pimeää, tunsimme hänet. Totesimme pian, että meillä ei ollut mitään mahdollisuutta päästä tien yli. Laskeuduimme jokirantaan. Pimeän ja rannassa olevan pensaikon turvin lähdimme kulkemaan kohti Rovaniemeä ja onnistuimmekin taivaltamaan noin kilometrin verran saksalaisten huomaamatta. Ounasjoessa oli sillä kohtaa kapea paikka. Ainakin näimme karikkoa, joten lähdimme kahlaamaan vyötäröitämme myöten jääkylmään veteen. Pääsimme saareen, josta löysimme puoliksi mädäntyneen heinäkasen, johon kylmissämme kaivauduimme. Vasta seuraavana päivänä, kun saksalaiset olivat vetäytyneet tieltä, lähdimme etsimään osastoamme. Varsinainen taistelu oli osaltani päättynyt.

Monien, koko sodan läpikäyneiden miesten kohdalla saksalaisten poisjaminen muodostui kohtalokkaaksi. Niin kävi myös ryhmänjohtajani Osmo Yppärilän

kohdalla. Yksikkömme käymien varsinaisten taisteluiden viimeisenä päivänä hän kaatui taisteltuaan viisi vuotta.

Kirjoitus Napakymppi-lehdestä:

Sota teki Villestä jalkapuolen

Niemelän Villen (Vilho) tappelukset etulinjassa ehtivät kestää muutaman viikon, kun se tapahtui. Oli kuumien heinäkuun puolen välin aikaa vuonna 1941 Laatokan pohjoispuolella. Kuumat olivat paikat muutenkin. Hyökättiin rajusti.

Jääkäri Niemelä ruuttasi konepistoolilla sen kuin kerkesi. Kaiken kokoisia kranaatteja tuli niskaan koko ajan. Siinä moni poika kaatui tai haavoittui. Ja lopulta oli peräännyttävä ylivoiman edessä.

Rytäkässä kranaatin sirpaleet rusikoivat Villen vasemman jalan polven kohdalla miltei poikki. Komppania joutui perääntymään ja Ville jäi pahoin haavoittuneena maastoon. Veren hukka oli suuri, vaikka omintakeisilla kiristysiteillä sitä yrittikin estää.

— Yritin raahautua ryömien omia joukkoja kohti ja pääsinkin jonkin matkaa, mutta sitten loppuivat voimat. Tilanne alkoi tuntua toivottomalta ja koko ajan oli pelko, että ”naapuri” sieltä ensimmäisenä tulee, kertoilee Ville harvakseen.

Mutta muutamien pitkien tuntien kuluttua oman joukkueen miesten onnistui raahata Ville tukalasta paikasta pois. Kenttäsairaalassa Värttilässä suuren navetan vintillä Villen jalan katsottiin murskaantuneen niin pahoin, että se nirhaistiin polven seutuvalta poikki. Villen sota oli päättynyt.

Nuorena, 22-vuotiaana jääkäriä tapahtunut raju elämän muutos on koetellut Villeä niinkuin monta muutakin sotainvalidia. On ollut pakko sopeutua elämän rajoitetuina mahdollisuuksin. Vaikeuksia on ollut, mutta periksi ei ole saanut antaa.

Vilho Niemelä on melko hyvin oppinut elämään ja liikumaan proteesijalkaisena. Työ metallialalla hiojana, mihin hän sai valtiolta koulutuksen, kesti yhteensä 26 vuotta. Siitä kaksikymmentä vuotta hän toimi Jyskän tehtailla. Sotainvalidien urheiluriennoissa Ville on ollut mukana vuosikymmenet. Suuri määrä palkintoja on lähtenyt niin hiihdossa kuin kesälajeissakin. Harrastuksiin on kuulunut myös pilkkiminen talvella. Iän karttuessa ja liikkumisen käydessä hankalammaksi, on yleiskunnosta huolehtiminen erittäin tärkeää. Ville kertoo käyvänsä jumppatunneilla ja ahertavansa mökillään, jossa aina puuhaa riittä. Jalan menetys on tuonut Villellekin monia seurannaissairauksia. Selkä on pahoin kieroutunut ja kulunut, samoin oikean jalan nivelet sekä olkapää. Kolotuksia ja särkyvaivoja on runsaasti. Invaliditeetti on nyt 85 %.

Villen kohtalotovereita on hyvin paljon keskuudessamme. Monella heistä on pienemmät vammat kuin Niemelän Vilholla, mutta monilla tätäkin vaikeampaa terveytensä kanssa. Sotainvalidien suuressa joukossa on myös niitä, joilla on suuria vaikeuksia jokapäiväisen toimeentulonsa kanssa. Taloudellista apua tarvitaan. Ja on hyvä, jos sitä pystyy antamaan oma järjestö, jonka jäsenenä jokainen sotainvalidi automaattisesti on.

Se odotettu kotiloma

Jatkosodan aikana, jolloin alusta asti mukana olleiden palvelusaika kesti yhtä jaksoisesti lähes kolme ja puoli vuotta, asevelvollisina olleille enemmänkin, oli lomalle pääsy ja lomareissujen tapahtumat tärkeimpiä puheenaiheita sotilaiden keskuudessa. Kun kesän 1941 hyökkäysvaiheen jälkeen rintamalinjat alkoivat vaikiintua, tuli mahdollisuuksia päästä lomillekin. Itse en vielä Jatkosodan alkuvaiheissa ollut mukana, mutta vanhempien veljieni ja naapureiden kertomana tunsin kyllä tilanteen. Lomien pituudet olivat suunnilleen sellaiset, että viikon sai olla kotona ja matkapäivät tulivat sen lisäksi.

Aluksi pääsivät ensisijaisesti perheelliset ”laskemaan lapsiaan”. Myöhemmin asemasodan vuosina kehittyivät lomavuorot melko säännöllisiksi. Lomien välit olivat keskimäärin kolme, neljä kuukautta. Joukko-osastojen välillä oli jonkin verran vaihtelua.

Alkuajoina oli lomalaisilla kiväärinkin mukana mahdollisten vihollispartioiden tai desanttien häirinnän varalta. Tieolot ja kuljetuskalusto olivat huonoja. Kun vielä vihollisen lentokoneet olivat päivisin uhkana, matka jostakin Syvärin takaa tai Uhtuan korvesta kotipuoleen saattoi kestää vuorokausia. Uhtuan suunnalta, missä suurin osa merijärvisistäkin oli, varsinkin ensimmäisenä talvena oli tieyhteys Juntusrannalta Suomussalmelle ainoastaan Kiantajärven jäätä pitkin ja sieltä edelleen Hyrynsalmen asemalle. Kun tuon matkan pakkasviimassa miesjoukko kyykötöi lähes avoimella kuorma-auton lavalla, voi kyllä kuvitella sen olleen kylmää kyytiä. Kuitenkaan lomalle mentäessä ei ainakaan nuristu. Myöhemmin kyllä lomakuljetuksetkin paranivat.

Armeija käytti lomiam myös monella tavoin kannustimena. Rauhallisempina aikoina oli erilaisia urheilukilpailuita. Niitä järjestettiin ikävän torjumiseksi ja mikseipä myös kunnon säilyttämiseksi. Ehkäpä mieluisimpina palkintoina niissä annettiin kotilomia. Samoin erilaisten poikkeuksellisen vaativien tehtävien kannustimena luvattiin lomiam. Tällaisesta esimerkkinä voidaan mainita vangin sieppaaminen.

Seuraavassa muistelen erästä omaa lomareissuani, joka kokonaisuudessaan muodostui mielestäni aika tapahtumarikkaaksi. Olin edellisen kerran ollut lomalla vuoden 1943 syksyllä. Sen jälkeen olin saanut siirron uuteen yksikköön, joka oli RjP 7. Se sijaitsi kenttävartiolinjassa Röhön ja Tuoppajärven välimaastossa. Olin alkutalvesta kahdessa eri vartiossa. Sitten kevättalvella miehitimme Tuoppajärvestä olevan Pyhäsaaren, johon perustimme kenttävartion. Huoltoyhteys sinne oli pääasiassa Sohjanasta pimeän aikana liikennöivän jääkiittäjän varassa ja oulaistelaisen kersantin Lauri Höylän vastuulla.

Saaren kenttävartiosta poistuimme siinä vaiheessa, että pääsimme vielä jäitsee hiihtämään mantereelle Valasjokisuulle, jossa oli komppaniamme tukikohta. Siellä majotuim samaan teltaan, jossa oli yhteyksien pitovälineenä palveleva B-radioasema. Sen miehistöön kuului myös Ahti Pekkala Haapavedeltä. Emme silloin vielä tunteneet toisiamme, mutta myöhemmin kyllä hyvinkin.

Partioiden liikkuminen oli silloin kovin vähäistä kevään tulosta johtuen ja

näin oli molemmin puolin. Siksi meitä pääsi useita miehiä kotilomalle. Toukokuun 15 päivän tienoilla mietä oli kuusi miestä lähdössä lomalle. Ensiksi suunnasimme matkamme pataljoonan huoltopaikkaan. Se sijaitsi lähempänä Röhön—Kananaisten tietä Suur-Suvijärven länsipäässä. Kun huoltotietä ei kelirikon vuoksi voinut kulkea, päätimme kävellä suoraan metsiä ja jänkiä pitkin. Tuo matka oli lähes 25 kilometriä. Lisävarusteiksi otimme sahan ja kirveen. Ne olivatkin tarpeen, sillä jouduimme ylittämään tulvivia puroja ja jokia. Niiden jäät eivät olleet vielä kokonaan lähteneet, vaan olivat kohonneet keskeltä suvantopaikoissa. Kaadoimme rannalta pitkän puun, jota myöten pääsimme rantaveden yli. Vastarannalla kahlasin aina joku kaatamaan puun toisille kulkupaikaksi. Vaikka oli-kin kiire mielessä, koska piti joutua iltaan mennessä töpinään, näimme selvästi, kuinka väkevästi kevät teki tuloaan sinne Vienan korpeenkin. Kurkia, joutsenia, vesilintuja ja metsälintuja oli liikkeellä uskomattoman paljon.

Olimme muuten hyvin repaleinen ryhmä, sillä olimme olleet yli kaksi kuukautta saamatta vaihtaa vaatteita. Hiihtokenkien saumat irvistelivät. Lumipukukin piti olla päällä, ettei eivän paljon iho olisi vilkkunut. Eivät ne lumipuvut kyllä olleet enää valkoisia ja se johtui siitä, että niitä oli jouduttu pitämään paljon.

Niihin aikoihin kulki kenttäposti niihin vartioihin täysin sattuman varaisesti. Niinpä nytkin kulkivat porukan lähettämät kirjeet minun repussani tämän alkutaipaleen. Taisi olla kantamuksessani paljon rakkaita sanoja.

Töpinässä saimme heti mennä saunaan ja vaihtaa puhtaat vaatteet sen jälkeen. Sain jopa aivan uudet lomasaappaat. Yövyimme töpinässä. Ilta kului poikkeavasti, sillä siellä sattui olemaan viihdytyskiertue esiintymässä. Niin pääsimme näkemään jopa kiertueessa olevat pari naista. Meidänkin pataljoonan töpinään oli talven aikana rakennettu komea kulttuurirakennus, niinsanottu ”Messuhalli”, joten kiertueelle oli asialliset esiintymistilat. Näitä ”Messuhalleja” oli tehty kaikilla rintamalahkoilla. Uhtuallakin päätien varressa Vaaralassa oli sellainen. Olin siellä käynyt katsomassa muunmuassa painikilpailuja. Kiertueen ohjelma lienee ollut mielenkiintoinen, koska muistan sen vielä 48 vuoden kuluttua.

Kun seuraavana aamuna aikaisin lähdimme jatkamaan matkaamme, oli meitä eri kenttävartioista tulleita lomalle lähtijöitä kaikkiaan kolmisenkymmentä. Tie kohti Kananaista oli kelirikon takia niin huonoa, ettei sitä voinut kulkea millään kulkuneuvolla. Jouduimme kävelemään jälleen noin 30 kilometriä. Kananaista jatkoimme matkaa kuorma-auton lavalla, jossa sentään oli koppi ja penkkejä. Ajoimme kohti Kuusamo. Tie oli huonoa ja saksalaisia ajoneuvoja oli vielä tien tukkona. Niillä ei kuulemma ollut tapana antaa tietä eikä siinä tosin olisi paljon ollut varaakaan ajaa sivuun. Autokuskimme tunsivat tavat ja oli varannut mukaansa autoon tyhjiä pulloja, joita sitten heiteltiin kovan möykkäämisen lisäksi edellä kulkevan auton konepellille. Näitä keinoja käyttäen päästiin sentään ohittamaan.

Vihdoin pääsimme Kuusamoon, josta iltapäivällä jatkoimme matkaa oikein bussilla kohti Oulua. Useimmilla lomalaisilla oli meno junalle, joka lähti Oulusta etelään lähellä puolta yötä. Oulun ja Kuusamon väli oli silloin pitempi kuin nykyään ja mäet olivat isompia. Silloin oli hyvin kylmä toukokuun päivä. Lumikuuroja tuli pitkin päivää tehden tien liukkaaksi. Autossa olivat kuluneet renkaat ja häkäkaasu ei antanut riittävää vetovoimaa, vaikka kuljettaja kuinka kohenteli ja lisäsi pilkkeitä. Meidän piti joka vastamäessä työntää autoa, mutta koska olimme lomalle menossa, niin senkin hyväksyimme.

Oulun asemalle tulimme niin, että piti juosta lähdössä olevaan junaan. Juna oli kuten tavallista tupaten täynnä ja siinä oli tunnelmaa. Koska matka Oulaisiin kesti vain pari tuntia, ei kannattanut vaunussa pyrkiä eteistä pitemmälle. Näin varmisti, että pääsi asemalla ulos junasta. Aamuyöllä Oulaisten asemalla ei ollut muuta vaihtoehtoa, kuin lähteä kävelemään tuo 21 kilometrin matka kotiin Pyhänselälle. Olin tehnyt niin pari kertaa ennenkin lomalle tullessani. Uudet lomasaappaat tuottivat nyt ongelmia. Niiden pohjat oli naulattu kiinni puunauhoilla, joiden päät oli saappaiden sisältä jääneet raspaamatta. Ne olivat painaneet jo jalkapohjat aroiksi. Työnsin paperia pohjallisiksi ja niin saatoin lähteä kävelemään. Naulavarvien jäljet tuntuivat kuitenkin vielä monta päivää jalkapohjissa. Olin ollut tullessani hyvilläni, että voisin auttaa kotiväkeä kylvötoissa. Kevät oli kuitenkin niin myöhässä, ettei peltotöihin vielä toukokuun puolivälin jälkeen juuri pystynyt. Lisäksi oli vielä sekin vaikeus, että juuri kylvöajan edellä oli meidän talomme uskollisesti lähes kaksi vuosikymmentä palvelut Pekkaruuna saanut lannehalvauksen ja jouduttu lopettamaan. Silloin oli hevosenkin liha arvossaan, mutta isä oli kuitenkin kuopannut sen oman pellon laitaan. Hän oli juuri ostanut kopukan tilalle ja toisena oli 3-vuotias varsa. Niitä sitten opetin parina vetämään karhia. Iltaisin kävin puhuttelemassa naapureiden ukkoja. Vein heille tupakkaa, jota minulla oli runsaasti, koska en itse ollut opetellut polttamaan. "Työmies" oli kessujen jälkeen aina mieluisaa.

Lauantai-iltana heitimme viihteelle ja menimme Kirkonkylän seuralle pyörimään piiriä. En tiedä, olivatko ne luvallisia kokoontumisia, mutta tanssit kuitenkin olivat kiellettyjä. Muistan kyllä vieläkin ne tytöt, joiden kanssa pyörin piirissä.

Paluumatka lomalta alkoi Juusolan Oton linja-autossa Oulaisten asemalle. Meidän kohdalla sopi vielä auton sisälle, mutta Ojalan perältä piti jo jäädä roikkumaan tavaratelineille. Se oli kai siihen aikaan tavallista. Oulaisista menin sitten junalla Ouluun. Siinä oli menossa joitakin tuttujaakin. Tutuista mainittakoon Pahkalon Eino Kupulisperältä. Kävelin hänen kanssaan vähän kaupungilla ja saattelin hänet sitten Kontiomäen junaan, sillä sitä kautta Uhtuan suunnan lomalaiset yleensä kulkivat. Se oli Einon kanssa viimeinen tapaaminen, sillä hän ei selvinnyt Lapin sodasta. Junassa tapasin myös samasta joukkueesta olevan helsinkiläisen alikersantti Heikan. Meillä oli siis sama matka.

Oulun kasarmilta lähtivät viiden aikaan iltapäivällä lomalaisautot Kuusamoon. Menimme sinne määräaikana, mutta autot olivat jo täynnä. Meille lyötiin vain leimat lomapapereihin ja sanottiin, että kasarmilla saa ruokailla ja yöpyä. Seuraavana päivänä piti tulla kuljetukseen.

Muistan, kun illalla kävimme katsomassa hempeän elokuvan Katariina ja Munkkiniemen kreivi. Seuraavana päivänä kiertelimme kaupungilla, joka oli minulle hiukan tuttu, koska olin pari vuotta sitten tullut sinne alokkaaksi. Illalla sitten pääsimme Kuusamoon. Siellä oli jonkinlainen majapaikka, jonka lattialla nukuimme yön. Aamulla lähti lomalaisauto Kananaisten suuntaan. Tilanne oli sama kuin Oulussakin. Kaikki eivät sopineet kyytiin. Saimme vain lisää leimoja lomapapereihin ja jäimme odottamaan seuraavan päivän kuljetusta. No, eihän meillä mitään kiirettä paluumatkalla ollutkaan. Seuraamme liittyi vielä eräs samasta porukasta oleva tuttu posiolainen. Hän oli jo Talvisodassa ollut mies ja hänellä oli Kuusamossa siviilikaikaisia tuttavuuksia, joita hän kertoi aikaisemmillakin lomamatkoillaan uudistaneensa.

Posion poika halusi lähteä tapaamaan ystävänsä ja pyysi meitäkin mukaansa. Hän kertoi tytön asuvan vanhempiensa kanssa. He kuulemma paimentavat tyttärsään estäen tapaamasta miehiä ja varsinkin saksalaisia. Hän oli kuitenkin veksannut saksalaisilta konjakkipullon evääkseen ja antoi sen nyt Helsingin pojalle. Kun sitten iltapäivällä kävelimme kylän laidalla olevaan taloon, oli tehtäväjako sovittuna. Perillä Heikka pihalla istuskellessamme tarjoili isännälle konjakkia ja minä tarjoilin tupakkaa, jota myös navettatöitä tekevä emäntäkin mielellään poltteli. Näin Posion pojalle järjestyi huomaamatta tilaisuus seurustella sisällä tyttären kanssa. Minä nuorena kokemattomana poikana ihailin vain kaverin järjestelykykyä.

Seuraavana aamuna olimme sitten matkalla joukko-osastoomme. Välillä naapurin lentokoneet hätyyttelivät tiellä kulkijoita, mutta saksalaisten hävittäjät ajoivat ne pois. Saksalaisilla olikin Kananaisissa olevalla kentällään aika paljon koneita.

Sen matkan varrella oli saksalaisilla myös vankileirejä, joissa oli venäläisiä sotavankeja. Heidän näkemisensä tien kunnostuksessa ei ollut mikään mieltä ylentävä näky. Sotavankeiden kohtalo oli huono. Tie oli kuitenkin niin hyvässä kunnossa, että pääsimme autokyydissä pataljoonan töpinään asti. Ilmoittauduin lomalta palanneeksi neljä päivää myöhässä kulkuvaikeuksien takia. Koska leimat oli papereissa, oli kaikki kunnossa ja kyllähän sinne vielä kerkisi.

Seuraavana päivänä sain määräyksen mennä kolmannen komppanian alueella olevaan kenttävartiioon, jonka peitenimi oli "Helli". Sitä vartiota, josta lähdin lomalle, oli jo ryhdytty purkamaan, koska valmisteltiin pataljoonan siirtoa pois niiltä kairoilta ja tukikohtien luovuttamista saksalaisille. Menin hevosten mukana kolmannen komppanian töpinään, joka oli melko lähellä Röhön kylää. Sieltä oli vielä "Helliin" monta kilometriä. Sanoivat postin viejän tulevan parin tunnin kuluttua ja minua kehoitettiin menemään hänen mukanaan. He sanoivat myös, ettei viime päivinä ole ollut havaintoja venäläisten partioistakaan. Siksi päätin lähteä yksin kävelemään lopun matkaa. Pääsin hyvin perille ja olikin mukava heittää pois painava reppu ja leipälaukku, joissa oli koko omaisuuteni aina kotona tuodut eväät mukaan luettuina. Lisäksi oli kivääri painoa lisäämässä. Kun lähetin sitten parin tunnin kuluttua oli tulossa samaa reittiä erään suomussalmelaisen miehen kanssa, oli polun varressa kytännyt vihollispartio heidät yllättänyt ja yrittänyt ottaa heidät vangiksi. Lähetin hyvin nopealiikkeisenä miehenä oli ehtinyt syöksyä polulta metsään ja juoksi noin 300 metrin päässä olevaan tukikohtaan tekemän hälytyksestä. Venäläiset eivät ampuneet, koska ilmeisesti olivat nimenomaan vanginsieppausreissulla eivätkä uskaltaneet paljastaa itseään. Toisen miehen he saivat mukaansa. Lähetin ohjeiden mukaan heidän peräänsä ammuttiin heittimillä sekä lähetettiin kiireesti partio seuraamaan. Kuitenkin he pääsivät kesäisessä metsässä jälkiä jättämättä omalle puolelleen. Partio ilmeisesti oli kuuntelulla huoltopolun suunnassa kulkevalla puhelintapsilinjalla, niinkuin tehtiin molemmin puolin. Vaikka asioista puhelimessa puhuttiin peitellen, varmaan he olivat tietoisia lähetin tulosta ja yrittivät saada hänet vangiksi, koska lähetit tiesivät paremmin asioista.

Partioissa oli aina joku suomea taitava mukana. Olen miettinyt, että olivatko he jo siellä, kun minä sen matkan kävelin, vaan he halusivat siepata nimenomaan lähetin ja jättivät minut rauhaan. Mietin myös, miten olisi käynyt, jos olisin ollut näiden kahden kaverin mukana. Minullahan oli kaikki omaisuus mu-

kanani, joten äkkilähdöt olisivat olleet hankalia. Suuri mahdollisuus olisi joutua juoksemaan pistin seläntakana kohti itää. Lomareissusta olisi voinut tulla näin viime metreilläkin suuri ja ehkäpä tuhoisa seikkailu.

Kalle Palosaari:

Matkani Kuusamon Pukarin kylästä Merijärvelle

Olen Kuusamon siirtolaisia ja tullut Merijärvelle vuonna 1945, evakkoon Merijärvelle, kuten siihen aikaan sanottiin, ja eipä sille taida muuta nimitystä löytää tänäkään päivänä.

Olin nuori mies silloin, kun Talvisota alkoi ja kun tulin Merijärvelle, olin 23-vuotias. Palasin Lapin sodasta. Tulin tänne Haukipuron taloon, sillä meidän perheemme oli sinne evakoituna.

Kun liikekannallepano tuli, olin nuori poika. Siihen aikaan, niinkuin kuusamolaiseen tapaan kuului, viestiä vietiin siten, että sana kuljetettiin talosta taloon. Kutsu kulki siis ihmisiä myöten kylistä kyliin. Näin tapahtui silloin, kun oli kutsut tai seurat ja samalla tavalla tapahtui myös nyt tämä liikekannallepano. Minun kotikyläni oli Pukarin kylä, joka oli eräänlainen kyläkuntien keskus. Kun siis tämä liikekannallepano tuli, minä sain tehtäväkseni viestin viemisen Mattilan kylälle ja Enovaaran kylälle, että miesten on saavuttava Kuusamon kirkonkylälle määrättyyn päivään mennessä. Sen jälkeen aloitettiin kylien evakoiminen. Lasten ja vanhusten oli lähdettävä sieltä pois, koska oletettiin, että alue jäisi sodan jalkoihin, sotatoimialueeksi. Ne ajat ovat sellaisia, että niitä murheella muistelee. Oli kaksi asiaa: Oli jätettävä kotiseutu ja vanhemmat ihmiset kertoivat sotien kauhuista. Lähtö evakkotaipaleelle oli hyvin raskas. Vanhat ihmiset suorastaan rukoilivat, ettei sota syttyisi, saataisiin palata takaisin kotiseuduille ja rauha säilyisi, mutta näin ei tapahtunut.

Silloin rajaseutujen ihmiset Kuusamosta evakoitiin Kiiminkiin. Tämä siis tapahtui Talvisodan edellä. Kylä jäi autioksi. Muistan, kuinka siellä meidän kylälämme sitten kerättiin viljaa ja tärkeimpiä esineitä taloista, koska ihmiset lähtivät monessa tapauksessa niin kiireesti, että kodit jäivät sinne lähes täyteläisinä. Vilja oli tärkeä, koska sitä ajettiin sivukyliltä Pukarinkylälle, josta se edelleen oli tarkoitus ajaa pois. Vilja ajettiin sivukylillä autiotalojen tupiin.

Minä olin siellä vartiotehtävissä, mutta sitten tuli määräys, että kylä on tyhjennettävä ja meidänkin lähdettävä pois. Tulimme Kuusamon kirkonkylälle ja siellä esitettiin kaksi vaihtoehtoa, joko oli lähdettävä evakkoon tai sitten rakentamaan viivytyslinjoja rajan pintaan ja samalla kuin kenttävartiioon. Rintamalinjat olivat silloin Suomussalmella ja Sallassa. Kuusamon kohta oli kenttävartioidilla vartioituna. Sinne lähdin velipoikani kanssa ja mukana oli myös eräitä toisiakin kotikylän poikia.

Siellä meni se talvi ja rakensimme niitä viivytyslinjoja. Siltä ajalta muistan

erään tapauksen. Eräänä yönä venäläinen kaukopartio oli käynyt noin 200 metrin päässä tukikohdastamme, siitä talosta, jossa pidimme vartiota.

Hartaasti odotettiin rauhaa. Sota oli kovaa, kuten moni vielä muistaa. Minä itse en siis Talvisodan aikana ollut varsinaisesti rintamalinjassa, mutta kumminkin kenttävartiotoiminnassa. Kun rauha vihdoinkin tuli, olimme Kuusamon Pousun kylässä. Saimme kuulla rauhan ehdot ja ne tuntuivat valtavan ikäviltä ja osittain katkeriltakin.

Kuitenkin tuli mieleen, kun ajattelee Suomea ja Suomen kohtaloa, että tämä on taas sitä aikaa, sillä monesti ajat ovat varsin ankeat ennenkin.

Toivo kuitenkin eli, kun rauha viimein tuli, mutta se ei ollut pitkä ja sitä kutsutaankin nyt Väli- rauhaksi. Se kuitenkin oli ikävintä, että kotiseutuni jouduttiin luovuttamaan Neuvostoliitolle. Minun kotikyläni olisi ehkä jäänyt Suomen puolelle, mutta kolme päivää oli siellä neuvoteltu, mistä rajalinja vedettäisiin. Viimein päätökseksi tuli, että Pukarinjärven itäpäässä olevassa Tulisaaressa olivat rajalinjat. Sieltä raja poikkesi lähes länteen toista kilometriä ja näin kotikyläni jäi kun jäikin siten Neuvostoliiton puolelle. Olimme evakossa Kiimingissä. Kun rauha lopulta tuli, lähdimme takaisin Kuusamoon. Isä ja äiti eivät halunneet jäädä Kiiminkiin. Isä tosin jo etsi maatalaakin, mutta äiti oli sitä mieltä, että Koti-Kuusamoon on päästävä, sillä siellä saa syödä hyvää kalaa, ei tarvitse tyytyä silakkaan. Niinpä siis muutimme Kuusamoon Törmäsenvaaraan.

Kun syttyi Jatkosota ja viholliselle jääneet kylät valloitettiin, meni isäukko tallustelemaan kotikylälle ja aloitti muuttopuuhut, koska kylään oli jäänyt kansakoulun sauna. Siellä saunassa he asuivat ja isä oli aloittanut uuden asunnon rakentamisen, koska entiset rakennukset oli kokonaan tuhottu ja poltettu Talvisodan aikana.

Minä itse jouduin sotaväkeen. Olin silloin linnoitustöissä. Kun joukot etenivät Kieminkiin, niin sieltä työkomppaniasta jouduin suorittamaan asevelvollisuuttani Ouluun. Olimme toista kuukautta koulutuskeskuksessa, jonka jälkeen jouduimme rintamalle Kiestingin suunnalle. Minä palvelin SissiP 3:ssa. Kun olin nuori mies, niin tulipahan nähtyä maisemia, sillä kävimme partiorekillämme aina Kantalahdessa saakka. Sodasta on tietenkin monenlaisia muistoja, paljon väsymystäkin pitkällä kaukopartioreissuilla. Olin kuitenkin nuori, joten toivo ja usko eli, että kun tämä sota on käyty, ei enää tarvitsisi käydä toista sotaa ja kotiseutu olisi turvattuna.

Toisin siinä kumminkin kävi. Jatkosota vihdoinkin loppui, mutta sen jälkeen jouduimme lähtemään jälleen evakkoon sieltä isän rakentamasta uudesta kodista. Tämä toinen evakkomatka oli tuonut heidät Merijärvelle.

Kun sota vihdoinkin päättyi, tulin siis minäkin Merijärvelle. Olin 23-vuotias nuori mies. Silloin tuntui, että tuskinpa enää palaamme Kuusamoon. Tosin isälle tarjottiin sieltä maanhankintatilaa, mutta tila olisi pitänyt raivata kylmään korpeen, joten yhdessä päätimme, että jos suinkin saamme ostettua ja hankittua täältä tilan, niin emme lähde takaisin Kuusamoon.

Isä osti ensin tilan Paavolasta, mutta myi sen sitten ja osti uuden tilan Oulaisista. Siellä veljeni asuu edelleenkin, mutta minä jäin Merijärvelle. Löysin täältä nimittäin vaimon itselleni. Elsilässä oli Saimi-niminen tyttö johon ihastuin ja solmin avioliiton hänen kanssaan, joten jäämiseni Merijärvelle oli lopullisesti selvä. Näin oli pitkä matkani Kuusamon Pukarinkylästä Merijärvelle päättynyt, matka, joka kesti yli viisi vuotta.

Propagandaa rajan takaa

Vihollinen yritti vaikuttaa suomalaisiin sotilaisiin ja heidän taistelumoraaliinsa monin eri tavoin. Eräs niistä oli kovaäänisautojen tuominen aivan linjojen läheisyyteen. Näistä julistettiin hallituksen ja sodan johdon vastaista propagandaa, mutta sillä tuskin oli vaikutusta suomalaisiin. Tälle käännytystyölle pääasiassa naureskeltiin.

Toinen ja ehkä yleisempikin toimintamuoto oli lehtolehtisten levittäminen. Niitä pudotettiin linjoille ja linjojen taakse.

Sotilaat!

ME TUOMME KANSALLE
RAUHAN, SUOMELLE VAPAU-
DEN, MUTTA KUOLEMAN NIIL-
LE, JOTKA KÄVIVÄT KAUP-
PAA MAALLASI JA SINULLA!
TUHOTKAA SUOJELUS-
KUNTALAISET!

Suomen sotilas!

Sinä haluat rauhaa.
Sinä haluat onnea
synnyinmaallesi.
Tämän tuo sinulle Pu-
nainen Armeija.

Ei näilläkään lehtolehtisillä ollut tehoa. Niillekin naureskeltiin ja todettiin, että onpa hyvä, kun naapuri järjestää paperitkin riu'lla käyntiä varten.

JR 11:n komentajan viimeinen Päiväkäsky rykmentilleen

Jalkaväkirykmentti 11
Komentaja

Poikkitervo lokakuun 26. päivänä 1944

Aseveljet, Kohtalotoverit

Kotiuttamiskäsky on tullut. Ikävöimänne ja odottamanne vapautumisen päivä on lähellä. Monen kieltäymysten ja kärsimysten vuoden jälkeen saatte nyt vihdoinkin palata kukin omaan työhönne.

Lähdimme vuosia sitten sotaan turvataksemme maamme oikeuden ja rauhan. Kaikkivaltias Jumala ei ole halunnut, että toiveemme nyt toteutuisi. Palaamme retkeltämme syyspimeitä teitä, pettynein mielin. Karjalaisten heimo on jälleen kotia ja kontua vailla. Pohjan perien kansan köyhät asuinsijat on hävitetty. Olemme tyhjentäneet katkeran maljan sen viimeistä pohjasakkaa myöten.

Vaeltamamme tie oli raskaista raskain. Kuolema ja hävitys olivat seuranamme, taaksemme jäivät tuhannet haudat, haavoittuneiden tuskat, leskien ja orpojen itku. Jaksoimme kulkea eteenpäin vain sen vuoksi, että uskoimme asiaamme oikeuteen ja oikeuden voittoon. Nyt meitä painaa vihollisen saneleman rauhan ies. Onko siis kaikki ollut turhaa? Onko osamme toivottomuus ja tulevaisuutemme orjuus?

Ei, veljet, tuhat kertaa ei.

Maailmaa ei johda sokea sattuma eikä väärä, vaan Ikuinen Jumala, joka on vanhurskas ja oikeamielinen. Hän tiensä ovat tutkimattomat ja meille käsittämättömät, mutta lopussa seisoo oikeus. Hänen edessään ovat maailman mahdollimmatkin vain tomua ja tuhkaa. Hän on näkevä kärsimyksemme ja pelastava meidät.

Päästyänne kotiin ja saatuanne aikaa mietiskelyyn, tulevat epäilykset myrkynä hiipimään mieleenne. Olemmeko sittenkin menettelleet väärin? Eikö olisi ollut viisaampaa alistua taistelutta? Kavahtakaa näitä ääniä, veljet, ne ovat tuhon sanansaattajia. Olemme menettäneet taistelumme vain, jos uskomme asiaamme ja itseemme sammuu. Se ei saa tapahtua. Meidän, taistelijain, on säilytettävä uskomme ja siirrettävä se muihin, nyt eläviin ja jälkeemme tuleviin suomalaisiin.

Mennyt on mennyttä, veljet. Tulevaisuus on ainoa tärkeä seikka, sen eteen on tehtävä työtä, kunkin paikallaan ja voimiensa mukaan. Lepo ja mukavuus ei koskaan ole ollut suomalaisen osa. Eteenpäin siis, yksi kaikkien, kaikki yhden puolesta, eteenpäin kohti uutta aikaa ja uutta päivää.

Taistelussa ja kuoleman edessä solmitut siteet eivät milloinkaan katkea. Niinkuin olemme kuuluneet toisillemme taistelukentillä, kuulomme toisillemme myös tulevaisuudessa. Piirimme on suuri, siihen kuuluu kaatuneiden veljien joukko,

siihen suljemme myös leskemme ja orpomme, omaisemme ja itsemme. Rykmenttimme nimi sammuu, mutta sen henki ja sen muistot elävät ja jäävät elämään meidänkin kuoltuamme.

Jumala Suomea suojelkoon.

Rykmentin komentaja
Everstiluutnantti Rolf Halsti

Valokuvien kertomaa

Merijärviset lähdössä Jatkosotaan 16.6.1941

1922 syntyneet pioneerit Korean varuskunnassa valmistautumassa rintamalle lähtöön. Vasemmalta: Allan Ojala, Lauri Hiitola, Tomi Pyhälä, Arvi Eilola, Lauri Salmela, Unto Härö ja Erkki Pirttikoski.

*Rajan ylitys Vasovaarassa
Uhtuan suunnalla.*

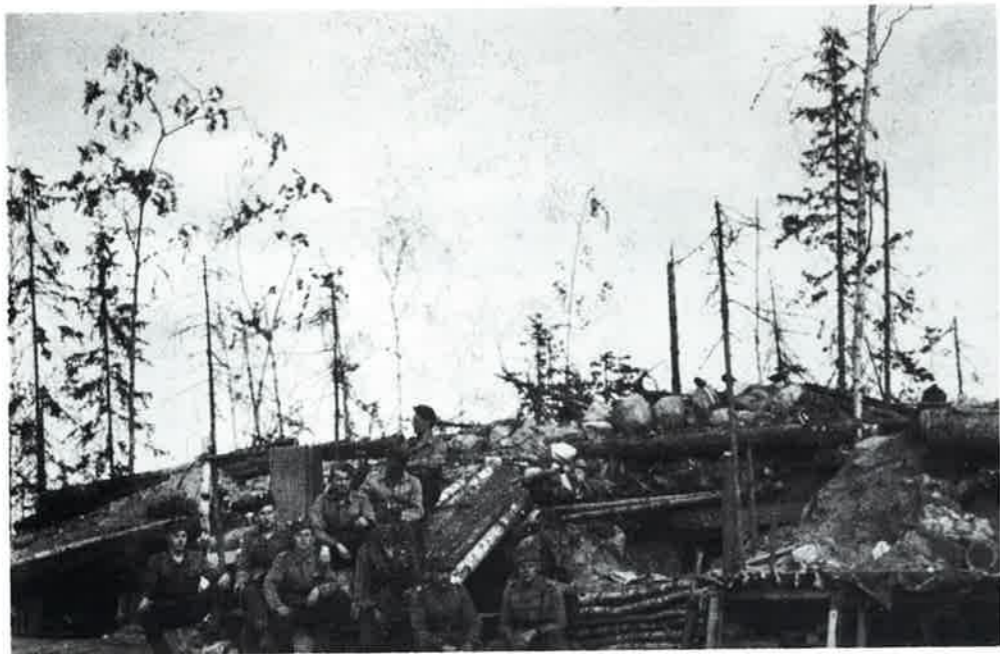
*Pistojoen jälkeen Merijärven komppaniaa pitkään häirinnyt tykki on vihdoin
kin vallattu.*

Korsuja Etukukkulan kupeessa Uhtualla.

Munakukkula Merijärven komppanian asemista katsottuna.

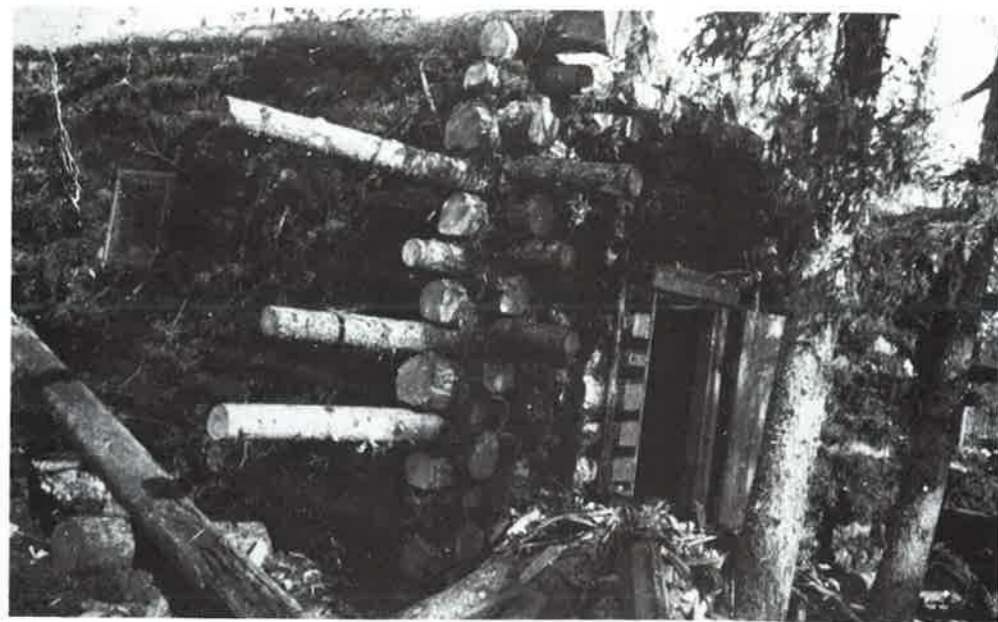
Merijärvisten komppanian korsu Munakukkulan juurella Uhtualla.

Sohjananjoen yli johtava silta Kiestingin suunnalla.

Kiestingin pistorata toimi tärkeänä huoltotienä rintaman molemmilla puolilla.

Korsusauna oli kysytty taistelupaikka sodassa tätä vastaan.

Joulun viettoa Jyväskylän kenttävartiosta jouluna 1942 Uhtuan suunnalla.

Suomalainen hevonen näytteli tärkeää osaa sodan vaikeina aikoina.

Röhön tunnetut pitkospuut.

Näkymä Jyväskylästä vuonna 1943.

Näkymä JSP:ltä vuonna 1942. Kuva on otettu Kiestingin suunnalla.

JR 11:n miehet ampuivat alas viholliskoneen pelkästään käsiaseilla, pikakiväärillä ja kiväärillä.

Lotat, Sairaanhoidajat ja Sotilaskotisisaret

JÄSENKORTTI

LOTTA-SVÄRD

Paikallisosasto

Kuulokki
Puheenjohtaja

Meryläinen

Kiri Puotinen
v.t. Sihteeri

Suomen nainen, rinnallemme
lähdit suojaks kotiemme,
kätesi ja sydämesi
kantamahan kansallesi.

V A Koskenniemi

HAKANEN, Anna Ingeborg, o.s. Haglund
Erikoissairaanhoidtaja
s. 27.5.1926 Merijärvi
Puoliso: Pekka Yrjö Torsti
s. 1926 Turku
Lapset: Anna Leena -54, Marja Riitta -58,
Pertti Juhani -62, Outi Johanna -70
Jatkosota: SotaS 60 Lääkintälotta

HANNULA, Lilja Aallotar, o.s. Niemi
Keittäjä
s. 3.3.1906 Merijärvi
Puoliso: Tyyko Hannes
s. 1910 Alavieska
k. 1964 Kalajoki
Jatkosota: Muonituslotta
Karjalan kannas

JOKINEN, Elisabet (Liisa), o.s. Tanska
Myyjä
s. 20.11.1910 Merijärvi
k. 21.11.1987 Helsinki
Puoliso: Eero Antero
s. 1916 Viipuri
k. 1956 Helsinki
Lapset: Marjatta -44, Sinikka -46, Ilkka -47,
Timo -48, Kristiina -50, Juhani -52
Jatkosota: Kanttiinilotta
Syväri, Aunus, Äänislinna

LAULUMAA, Elli Annikki, o.s. Haarakangas
Emäntä
s. 23.1.1920 Merijärvi
Puoliso: Olavi
s. 1921 Oulainen
Lapset: Reijo -45, Markku -48, Merja -54
Jatkosota: 5. Div. varuslotta
Aunus, Syvärin luostari
Luottamus- Kulttuurilautakunnan jäsen
toimet: Kirkkovaltuuston jäsen
Harrastukset: Runonlausunta
Käsityöt
Järjestötehtävät
Diakoniatyö

MATTILA, Eila Annikki
Toiminnanjohtaja
s. 22.4.1914 Merijärvi
k. 8.12.1990 Oulu
Talvi- ja Toimistolottana molempien sotien ajan
Jatkosota: Merijärvellä ja Oulussa.

MATTILA, Lahja Helena, o.s. Laitala
s. 14.5.1908 Merijärvi
Puoliso: Eskil Eevert
s. 1908 Merijärvi
k. 1981 Oulainen
Lapset: Erkki -53
Talvi- ja Toiminut rintamalottana
Jatkosota: Talvi- ja Jatkosodassa.

MÄNNISTÖ, Elina
Keittäjä
s. 31.10.1903 Oulainen
Jatkosota: Sotasairaala 30, Kenttäsairaala Keittiölotta
Oulainen, Vasen Syvärin lohkolla
Sotilasarvo: Lotta

NUORALA, Aliina (Alli), o.s. Aittamaa
s. 3.6.1916 Oulainen
Puoliso: Kaarlo Matias (Matti)
s. 1919 Merijärvi
Lapset: Pekka -49, Lea -55, Kaisa -58
Talvisota: Puhelinkeskuksen vartiointi Merijärvellä
Jatkosota: Oulaisten Sotasairaala, Kokkolan Sotavamma-
sairaala, Kiviniemen kasarmi, Viipurin varus-
kuntasairaala.
Muonitus- ja lääkintätehtävät.
Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali
Jatkosodan Muistomitali
Sininen Risti
Harrastukset: Käsityöt

PENTTILÄ, Lilja Mirjam, o.s. Pirttikoski
Emäntä
s. 31.1.1918 Merijärvi
Puoliso: Vilho Penttilä
s. 1912 Merijärvi
Lapset: Kari -47, Erkki -49, Martti -50
Jatkosota: Kanttiinilotta
Aunuksen kannas, Kuuttilahti
Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali

Luottamustoimet: Sihteerinä lottajärjestössä
Sihteerinä Mannerheimin lastensuojelujärjestössä
Sihteerinä Nuorisoseurassa
Luottamustoimet seurakunnassa

Harrastukset: Käsityöt
Puutarhan hoito
Kuntoliikunta

PERÄLÄ, Taimi
s. 7.8.1925 Kuusamo
Jatkosota: Ilmavalvontatehtävät
Kuusamo

PRITTINEN, Inga Kaarina
s. 5.9.1919 Merijärvi
Puoliso: Eino
s. 1917 Kalajoki
Lapset: Terttu -55, Tarja -58
Talvisota: Puhelinvartiiossa Oulaisten sotilaskanttiinissa
Jatkosota: JR 44 kanttiinilotta
Tuulosjoki, Aunus, Syväri, Lotinapelto
Kunniamerkit: 2. lk:n Vapaudenmitali

SIRAINEN, Elsa Elisabet, o.s. Aittamaa
Piirtäjä
s. 25.9.1923 Oulainen
Puoliso: Sulo Sakari
s. 1925 Ruskeala
k. 1976 Helsinki
Lapset: Ismo Sakari -59, Liisa Maarit -62
Jatkosota: Kannaksen varavankila Liippua
Vartiomiesten muonitus ja kanttiinin hoito
Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali
Päämajan Muistoristi
Suomen Valkoisen Ruusun 1. lk:n mitali
Harrastukset: Posliininmaalauk
Käsityöt
Mökkeily

TANSKA, Vendla Aliina
Taloudenhoitaja
s. 2.6.1906 Merijärvi
k. 27.3.1986 Oulainen
Jatkosota: Toiminut lottana, mutta tarkemmat tiedot puuttuvat.

TOHOLA, Vieno Maria, o.s. Pohjanen
Emäntä
s. 21.2.1922 Oulainen
Puoliso: Ahti Tapio
s. 1920 Merijärvi
k. 1981 Oulainen
Lapset: Toini Marjatta -46, Telma Kyllikki -52,
Seppo Tapani -60
Jatkosota: Muonituslottana Kemijärven rajatoimiston
alueella SS 60:ssä.
Latvan rajatoimiston alueella Syväriin suulla.
Aunuksen rajatoimiston alueella Alavouisissa.

YLIKAUPPI, Vieno Elisabeth, o.s. Niemelä
s. 14.5.1920 Merijärvi
Puoliso: Eino Johannes
s. 1919 Merijärvi
k. 1991 Merijärvi
Jatkosota: Muonituslotta
Uhtuan suunnalla ja Sakkolassa
Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali
Harrastukset: Kotieläimet

YLITALO, Kirsti Kaarina, o.s. Mattila
Toimistotyö
s. 9.3.1919 Merijärvi
Puoliso: Olavi Matias
s. 1913 Muhos
Talvisota: Sotilaskanttiin Oulainen
Jatkosota: JR 13 muonitus- ja kanttiinityö
Liminka, Aunus, Syväri, Oulun sotilassairaala
Kunniamerkit: Talvisodan Muistomitali
Jatkosodan Muistomitali

YLITALO, Vieno Katariina, o.s. Pinola
Emäntä
s. 17.6.1923 Merijärvi
Puoliso: Veikko Ilmari
s. 1926 Oulainen
Lapset: Kalevi -49, Esko -52, Jorma -59
Jatkosota: Muonituslotta
Huoltojoukkue Juntusrannassa
Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali

Vieno Tohola:

Rintamalotta muistelee

Talvisodan ajan olin Pyhäkosken keskuksessa aina vuorollani. Siellä kullimme yhdessä Rauha Pulkkinen kanssa. Teimme aina molempien vuorot, sillä yhdessä oli turvallisempaa kulkea.

Kevättalvella jouduin Oulaisiin täydennyskoulutuskeskuksen kanttiinini. Siellä oli melkoinen hulina, sillä sotilaita oli paljon. Olosuhteet olivat puutteelliset, sillä vesikin piti kantaa joesta.

Seuraava tehtäväni oli siirtolaisten vastaanottaminen Mäntykankaan koululla. Siellä odottelimme heitä monta päivää. Kuorimme perunoita valmiiksi. Niistä sitten keitimme lihasoppaa saunan padassa. Siirtolaiset tuotiin sinne ruotsalaisilla linja-autoilla. Autot tulivat aina 2—3 tunnin välein. Minä kuuluin muonituslottiin, joten toiset henkilöt jakoivat siirtolaiset sitten taloihin.

Sitten jouduimme komennukselle Sallaan, jossa suoritettiin linnoitustöitä. Sinne lähdin yhdessä Hiitolan Aunen, Haarakankaan Elvin ja Alatalon Vienon kanssa. Perillä me jouduimme kyllä eri paikkoihin. Minä olin aluksi pari viikkoa Kemijärvellä toimistotöissä, mutta sitten minut siirrettiin Sallan Karhujärvelle. Siellä oli iso viidensadan miehen ruokala ja me toimimme linnoittajien muonittajina. Työ oli hankalaa, sillä muonan ja tupakan kuljetuksissa oli vaikeuksia huonojen tieyhteyksien vuoksi. Varsinkin tupakan puute tuotti hankaluuksia, sillä miesten tupakantuska oli vailla vertaa. Vaikka muona-auto olisi tullut yöllä, ei mikään auttanut, vaan oli noustava jakamaan miehille annostupakeita. Ruokana käytettiin paljon turskaa. Sen haju oli niin voimakas, että vieläkin sen haju on mielessä. Hajun vuoksi kalat perkattiin metsässä, mutta ruokana se kyllä oli hyvää.

Välirauhan kesällä tulin sitten kotiin töiden vuoksi, vaikka Sallassa alkoivat jo melkoiset mylläkät.

Kun sitten alkoi Jatkosota, olin muonittamassa lähteviä miehiä. Pappilan saunassa keitimme hernekeittoa, joka ei kuitenkaan tehnyt oikein kauppaansa, sillä lähdön odotus taisi viedä ruokahalun. Lähtö tapahtui sitten marssien suojeluskunnan talon pihalta.

Minä itse sain komennuksen Kemijärven rajatoimiston alaiseen Sotasairaala 60:een. Siellä olimme muutaman kuukauden, mutta kun se lopetettiin, sain jatkokomennuksen Latvian rajatoimistoon, jonne kuljetettiin Äänislinnan kautta. Siellä jouduin Äänisen suulla olevaan Vosnesenja nimiseen paikkaan. Siellä olimme niin etulinjassa, että oma tykistöimme oli takanamme. Kyllä se aluksi hätkähdytti, kun aloitettiin ammunta meidän ylitsemme.

Siellä kului sitten koko talvi. Koko ajan oli kovia pommituksia, kun vihollinen yritti tuhota läheisen Äänisen yli johtavan sillan.

Vosnesenjassa oli Merijärveltä myös Männistön Eliina, mutta kaikki muut lotat olivat toisilta paikkakunnilta. Tehtävänä meillä oli linnoitustöissä ja teiden kunnostuksessa olevien miesten muonittaminen.

Kesäksi tulin jälleen kotiin Merijärvelle maataloustöihin, koska isä ja veli olivat myös sodassa.

Seuraavaksi talveksi sain taas komennuksen lottatehtäviin. Nyt toimipaikkani oli Aunuksen kannas, joka kuului Aunuksen rajatoimiston alaisuuteen. Sinne meitä lähti Merijärveltä kolme tyttöä. Minun lisäksi lähtivät Männistön Eliina ja Tanskan Vendla, mutta perillä me jouduimme eri paikkoihin. Minun sijoituspaikkani oli Alavoinen, jossa rakennettiin Aunuksen menevää rautatietä. Siellä meni koko talvi. Sen jälkeen minä tulin taas kotiin maatöihin.

Tähän siis päättyi minun sotani, mutta jälkensä sota varmaankin jätti, sillä majoitusolosuhteet olivat huonot, koska enimmäkseen olimme telttamajoituksessa. Yöksi piti pukea aina paremmin kuin päiväksi, että olisi tarennut nukkua, sillä molemmat talvet olivat erittäin kylmiä.

Koko sodan ajan olimme täysin vieraissa porukoissa, sillä niin työvelvolliset kuin sotilaatkin olivat niillä seuduilla pääasiassa kotoisin Etelä-Pohjanmaalta.

Ingrid Öystilä:

Lottatoimintaa Pyhäkoskella

Oma toimintani lottana alkoi vuonna 1933. Tuon vuoden kesällä sain Lotta Svärd-yhdistyksen säännöt ja niihin tuli tutustua niin, että osaisin ne kaikki ulkoa. Säännöt piti suorittaa puheenjohtajalle ja siinä tarkoituksessa pyöräilin Pyhäkoskelta Merijärven kirkolle. Puheenjohtaja oli suoritukseni tyytyväinen, sillä osasin säännöt ulkoa sanasta sanaan. Näin minusta tuli lotta ja sain oikeuden käyttää lottapukua ja rintaneulaa.

Minut nimitettiin lotaksi muonitusjaostoon. Silloin joka kesä järjestettiin Oulaisten ampumaradalla Suojeluskunnan ampumaleiri, joka kesti aina pari viikkoa. Siellä täytyi olla myöskin emäntiä huolehtimassa muonituksesta. Leiri oli siis yhteinen Oulaisten kanssa, joten myös Merijärveltä piti olla lottia mukana huoltotehtävissä. Siellä minäkin olin 2—3 kesänä ja siellä oli mukavaa. Joka ilta oli tanssit Nuorisoseuralla. Kun saimme miehet syötetyksi ja juotetuiksi, menimme seuralle tanssimaan.

Vuonna 1937 minusta tuli pikkulottien johtaja Merijärvelle. Me pidimme joka ikinen viikko käsityö- ja askartelukerhoa. Osallistujia oli sekä Merijärven kirkolta että Pyhäkoskelta, kaikkiaan ehkä vajaat kymmenen tyttöä iältään noin 7—10 vuotiaita eli siis vuosina 1927—1929 syntyneitä.

Kun sitten syttyi Talvisota vuonna 1939, niin silloin teimme kerhossamme kypäränsuojuksia. Ne eivät tulleet kypärän päälle, vaan pään suojaksi kypärän alle. Sen lisäksi kudoimme sormikkaita, joissa oikean käden etusormen, liipainsormen, piti olla paljaana puoleenväliin saakka. Näitä kypäränsuojuksia ja sormikkaita kudoimme tyttöjen kanssa paljon. Kun valot sammuiivat kello kymmenen illalla, että mylly olisi saatu pyörimään, jatkoimme kutomista öljylampun tai kynttilän valossa aina aamupuolelle yöä.

Kun Talvisota syttyi talvella 1939, jouduimme Pyhäkosken keskustaan Hiitolaan, jossa oli puhelinkeskus. Siellä oli kerrallaan aina kaksi lottaa ja yksi suojeluskuntalainen vartiomiehenä. Nämä vartiomiehet olivat yleensä nuoria

poikia, jotka eivät vielä joutuneet rintamalle. Keskusta päivystimme kolmessa vuorossa. Ensimmäinen vuoro kesti aamusta iltapäivään, toinen iltapäivästä myöhään iltaan ja kolmas vuoro oli yövuoro. Kaikki virkapuhelutkin tulivat meidän kauttamme, mutta yleensä puheluiden kuuluvuus oli heikko, sillä langat olivat huonot. Suojeluskunnan paikallispäällikkönä toimi Tanskan Artturi, jonne enimmäkseen virkapuhelut joutuimme välittämään, koska palvelukseenastumismääräykset kulkivat kaikki hänen kauttaan.

Koska meistä vain toinen lotta oli kerrallaan hoitamassa keskusta, toinen teki tavallisia käsitöitä. Työ oli raskasta, sillä keskuksen hoidon lisäksi jokainen meistä joutui vielä tekemään kotitöitä.

Tapahtui kerran, että joku tuli sanomaan Hiitolaan, että varressa on eräs mies, joka on noussut puoliväliin puhelinpylvästä. Tuo kertoja sanoi, ettei hän tuntenut miestä, vaikka koetti katsoa häntä tulitikun valossa. Silloin Aittamaan Olavi, joka oli silloin vartiovuorossa, otti pyssynsä ja lähti katsomaan, mitä siellä oikein tapahtuu. Tiellä oli tullut vastaan uhkea naisihminen suuri reppu selässään. Nainen oli kysellyt matkaa Merijärvelle ja Pyhäjoelle. Vartiomiehelle ja tälle naisihmiselle oli tullut käsiryysy, mutta Olavi oli jäänyt tappiolle. Hän tuli takaisin keskuksen ja ilmoitti puhelimitse tapahtumasta. Tämä naiseksi pukeutunut mies löytyi seuraavana päivänä. Hänellä oli tarkassa tiedossa pitäjät, kylät ja jopa talotkin. Tämä mies oli varmaankin vakooja ja yritti katkaista puhelinyhteydet, mutta tuli tehtävässään häirityksi.

Kun Talvisota päättyi, tulivat evakot. Niitä piti olla koululla vastaanottamassa ja lottien tehtävänä oli ruoan laittaminen sekä saunan lämmittäminen. Kaikki Pyhäkosken lotat olivat siellä vuorotellen. Evakot tuotiin Merijärvelle ruotsalaisilla linja-autoilla, joille avattiin tie käsipelillä. Muulloin teitä ei talvisin aurattu, vaan niitä voitiin kulkea vain hevospelillä. Evakot tuotiin siis Oulaisten asemalta aluksi kouluille ja sieltä ne sitten jaettiin taloihin. Heidän joukossaan oli vanhuksia, lapsia ja sairaita, mutta he kuitenkin olivat onnellisia, kun saivat ensin ruokaa, pääsivät saunaan ja sitten nukkumaan.

Sodan aikana leivottiin taloissa leipää rintamalle. Lottien tehtävänä oli tämän toiminnan järjestäminen. Jauhot jaettiin taloihin ja niissä ne leivottiin ohuiksi leiviksi, niin ohuiksi kuin nykyiset näkkileivät. Sitten leivät kerättiin ja pakattiin isoihin laatikoihin rintamalle lähetettäväksi. Leipä leivottiin näin Talvisodan aikana ja sama toiminta jatkui myös Jatkosodan sytyttyä.

Jatkosodan kestäessä siirtolaiset lähtivät kotiseuduilleen, mutta uudet siirtolaiset tulivat vuonna 1944 Kuusamosta Lapin sodan aikana. Jälleen joutuivat lotat heitä vastaanottamaan.

Pyhäkoskella ja Merijärvellä jouduttiin usein järjestämään sankarihautajaisia. Lottien tehtävänä oli muodostaa kunniavartio haudalle ja suojeluskuntalaiset ampuivat aina kunnialaukaukset.

Lottien tehtävä koko sotien ajan oli varsin monipuolinen ja raskas, mutta emme silloin osanneet arvata, miten pahaa ja huonoa olimme tehneet, kun olimme olleet lottina. Tämä siitäkin huolimatta, vaikka emme saaneet työstämme mitään palkkaa, vaan kaiken teimme ihan ilmaiseksi, ilman penninkään korvausta.

Terttu Tohola:

Lottatoimintaa ennen ja vaaran vuosina

Tietoni perustuvat niihin moniin haastatteluihin, joita olen tehnyt sekä rintamaoloissa että kotirintamalla toimineille lotille. Näistä haastattelutiedoista käy selville, että jo 1930-luvulla alkoi sekä lotta- että pikkulottatoiminta erittäin vilkkaana ja sitä jatkui vielä sotien ajan, jonka jälkeen toiminta loppui. Toimintaa oli myös sivukylillä, mutta varsinaisesti se keskittyi Kirkonkylällä sijainneeseen suojeluskuntataloon, jossa lotilla oli oma huonekin toimintaansa varten.

Merijärvellä kokoonnuttiin iltaisin pääasiassa erilaisiin työharjoituksiin. Tehtävät olivat monipuolisia. Kudottiin sukkaa ja lapasia rintamalle lähetettävään paketeihin. Pakattiin taloissa leivottuja leipiä rintamalle vietäväksi. Valmistettiin paketteja tutuille ja tuntemattomille. Joulunaika varsinkin oli kiireinen, sillä joulupaketteja lähetettiin paljon.

Sotien aikana lottiamme oli töissä sotasairaaloissa, linnoitustyömaiden ruokaloissa muonituslottina sekä kanttiineissa. Olipa heitä töissä aivan rintamalinjojen lähelläkin olleissa sotasairaaloissa auttamassa vaativissakin hoito- ja si-dontatehtävissä.

Ei ollut harvinaista, että lotta oli viimeinen henkilö vaikeasti haavoittuneen vuoteen vieressä ja sai tehtäväkseen toimia viimeisten terveiden välittäjänä omaisille. Heille uskottiin kaikkein arkaluontoisimmat asiat viimeisillä hetkillä ja näin oli helpompaa sulkea silmänsä ikiuneen.

Kotirintamalla eräs lottien tehtävistä oli surevien perheiden lohduttaminen ja auttaminen. He osallistuivat myös sankarihautauksiin toimimalla kunniavartiona. Nämä tehtävät eivät olleet helppoja, sillä omaisten syvään suruun oli vaikea löytää lohduttavia sanoja. Ehkä lottia auttoivat ja kannustivat oman järjestönsä, Lotta-Svärdin, sääntöihin sisällytetyt kultaiset ohjeet: ”Jumalan pelko olkoon elämäsi suuri voima. Opi rakastamaan maatasi ja kansaasi. Muista menneiden sukupolvien työ.” Uskon, että näitä sääntöjä he pyrkivät noudattamaan eivätkä ole niitä unohtaneet vielä elämänsä iltapuolellakaan.

Veteraanimatrikkelimme olemme halunneet tallentaa niiden lottien tiedot, jotka toimivat sotatoimialueella lottatehtävissä siinä laajuudessa, kuin se vielä on ollut mahdollista. Myös kotirintamanaiset, kotirintamalla toimineet lotat sekä pikkulotat ovat tehneet arvokasta työtä, mistä heille kuuluu kiitoksemme. He kuuluvat siihen kokonaisuuteen, joka miestemme rinnalla sai aikaan sen, että meillä on nyt itsenäinen isänmaa, jonka myös me tahdomme antaa vapaana tuleville sukupolville.

Merijärven Lotta-Svärd-yhdistyksen 10-vuotisjuhlat.

Kirkkoherra Havaksen läksijäiset Merijärvellä vuonna 1935.

*Merijärven lottia
lähdössä linnoitustyömaan
muonitukseen
Kemijärven rajatoimistoon.*

*Kis-Kis-koti oli
suosittu myös Merijärven
poikien keskuudessa.*

Lottien tehtävänä oli seisoa kunnivartiosta sankarihautauksissa. Kuvassa Sulo Nevala on siunaamassa Viljami Poutiaista hänen viimeiseen lepoonsa.

Vuonna 1926 syntyneet,
jotka olivat koulutuskeskuksissa,
mutta eivät rauhan tulosta johtuen
ehtineet rintamajoukkoihin.

Isänmaa, sun tuskasi kyyneleet
meist' urhoja kasvattaa:
ei sortaja polkea milloinkaan
sun muistojes tannertaa saa.
Isänmaa, sulle hehkuvi rintamme lies,
sinut kannamme kirkkauteen.

L Onerva

AHONEN, Vilho Veikko Olavi
Maanviljelijä
s. 21.1.1926 Merijärvi
Puoliso: Anni, o.s. Saukko
s. 1925 Merijärvi
Lapset: Veli -48, Sisko -49, Tuula -51, Ritva -52, Veikko -54,
Marketta -56, Irma -57, Asta -60, Juhani -61,
Voitto -64
Jatkosota: JvKoulK 25
Kunniamerkit: Jatkosodan Muistomitali
Sotilasarvo: Sotamies

HÄRÖ, Pentti Matias
Maanviljelijä
s. 24.2.1926 Merijärvi
Jatkosota: JvKoulK 25, JvKoulK 1, 32. SotaS
pikakiväärin miehistä, kiväärin miehistä
Nurmes, Kerava, Porkkala
Sotilasarvo: Sotamies

MARTTILA, Helge Henrikki
Myymälänhoitaja
s. 30.8.1926 Merijärvi
Puoliso: Eila Helena, o.s. Puskals
s. 1923 Jalasjärvi
Lapset: Lea -51, Kaija -52, Esko -56, Maarit -61, Jouko -62
Jatkosota: JvKoulK 15
Sotilasarvo: Sotamies
Harrastukset: Kilpaurheilun harrastus

MATTILA, Ahti Johannes
Maanviljelijä
s. 20.6.1926 Merijärvi
Puoliso: Helvi, o.s. Männistö
s. 1926 Oulainen
Lapset: Paula -52, Jouni -54, Maarit -55, Onerva -56
Jatkosota: JvKoulK 1 panssaritorjuntamies
Sotilasarvo: Korpraali
Luottamus-
toimet: Osuuspankin hallintoneuvoston jäsen
Rannikon Maidon hallintoneuvoston jäsen
Keskustapuolueen paikallisosaston
johtokunnan jäsen
Merijärven Nuorisoseuran puheenjohtaja
Harrastukset: Metsästys
Kalastus
Kirjallisuus
Tehometsänhoito

NAULA, Arvo Aukusti
Maanviljelijä
s. 9.11.1926 Merijärvi
Puoliso: Maija Orvokki, o.s. Tähjä
s. 1933 Merijärvi
Lapset: Raija -55, Maritta -57, Jarmo -62,
Pirkko -65, Mika -73, Jari -73
Jatkosota: JvKoulK 15
Sotilasarvo: Sotamies
Luottamus-
toimet: Kunnanvaltuuston jäsen

NEVANPERÄ, Paavo Benjam
Puuseppä
s. 18.4.1926 Merijärvi
Puoliso: Lyyli, o.s. Keinänen
s. 1932 Kurkijoki
Lapset: Päivi -58, Leena -60
Jatkosota: JvKoulK 25 pikakiväärin miehistä
Sotilasarvo: Sotamies
Luottamus-
toimet: Rakennuslautakunnan jäsen
Palolautakunnan jäsen
Holhouslautakunnan jäsen
Harrastukset: Kuntoliikunta

NEVANPERÄ, Pauli Juhani Harald
Maanviljelijä
s. 1.4.1926 Merijärvi
k. 15.6.1972 Merijärvi
Puoliso: Mirja, o.s. Eksymä
s. 1929 Kuusamo
Lapset: Matti -47, Pirkko -48, Markku -50, Pentti -51,
Jorma -54, Jussi -55, Pasi -62, Maila -65
Jatkosota: JvKoulK 15
Sotilasarvo: Sotamies

POUTIAINEN, Aimo Anselmi
Johtosentteri
s. 12.6.1926 Oulainen
Puoliso: Marjatta Kyllikki, o.s. Yppärilä
s. 1928 Merijärvi
Lapset: Simo -55, Helena -60, Pekka -60, Sari -67
Jatkosota: JvKoulK 25 kiväärin miehistä
Sotilasarvo: Sotamies
Harrastukset: Yleisurheilu
Hiihto
Ammunta
Metsästys

SALMELA, Eero Johannes
s. 9.8.1926 Merijärvi
Jatkosota: JvKoulK 15 kiväärimies
Sotilasarvo: Sotamies

SUOMELA, Leevi Lauri
s. 25.12.1925 Merijärvi
Jatkosota: JvKoulK 15 kiväärimies
Sotilasarvo: Sotamies

TÄHTJÄ, Matti
s. 16.8.1926 Merijärvi
Jatkosota: JvKoulK 15 kiväärimies
Sotilasarvo: Sotamies

YPPÄRILÄ, Erkki Adrian
Kirvesmies
s. 20.6.1926 Merijärvi
Puoliso: Laura Elina, o.s. Polus
s. 1927 Pyhäjoki
Lapset: Raili -53, Arja -54, Mirja -56
Jatkosota: JvKoulK 25 kiväärimies
Sotilasarvo: Sotamies
Harrastukset: Metsästys
Kalastus

Myös hevosia oli rintamapalveluksessa

Kun Jatkosota alkoi ja miehet saivat kutsun astua palvelukseen, annettiin lähtökäsky myös monelle hevoselle, sillä tuo rauhan ajan uskollinen palvelija niin maatalous- kuin metsätoissakin, oli tarpeellinen myös maanpuolustuksessa.

Kutsun astua armeijan palvelukseen sai myös Heikki Alamännistön omistama Niku-ruuna. Merijärven miehet joutuivat aluksi Raaheen ja sinne vei Väinö Alamännistö myös Niku-ruunan ja täältä alkoi sitten matka kohti tuntematonta päämäärää. Historia tietää nyt kertoa, että Jatkosodan aika kului ruunalta Uhtuan suunnalla ja hyvällä onnella, sillä hevonen säilyi terveenä ja palasi sitten aikanaan taas rauhan tehtäviin.

Kotiutus tapahtui sodan päätyttyä miesten kanssa yksin ajoin. Pollen reissu kesti siis nelisen vuotta. Tosin Alamännistölle oli ehditty hankkia jo toinen hevonen korvaamaan Niku-ruunaa, sillä siihen aikaan hevonen oli ainut voimanhäde maataloudessa. Tämän vuoksi ruuna myytiin Murtoperään, jossa se uurrasti rauhan ajan tehtävissä vielä lähes kymmenen vuotta.

Tililtä Menotili
3319

**Raaheen
Suojeluskuntapiirin
Esikunta
Fellmanin puistikkok. 1
RAAHE**

on maksanut

1360,-

Vastaanottajalle:

Kosk.

Vuokra hevosesta
ajalta 1.4-30.6.41

Miehille maksettiin sota-aikana päivärahaa ja vieläpä korotettuna liikekannallepanon aikana, mutta eipä jäänyt osattomaksi nelijalkainenkaan sotilas. Siitä maksettiin tietty korvaus sen omistajalle. Kuten ylläolevasta tositteesta voimme havaita, tuo korvaus kolmen kuukauden palveluksesta oli 1.265 markkaa. Jos tuo summa muutettaisiin tämän päivän rahaksi, vastaisi se 945 markkaa eli noin 10 markkaa päivältä.

Niku-ruuna lähdössä sotaan. Matkalle sitä oli saattamassa Väinö Alamännistö.

Kenttäpostia

Koska rintamaoloissa lomien välit venyivät jopa kuukausien mittaisiksi, yhteydenpito kotirintaman kanssa oli välttämätön muulla tavoin, sillä kotiasiat oli hoidettava, neuvoja oli annettava taloudenpitoon ja täytyihän henkilösuhteetkin hoitaa jollakin tavalla. Kaikkeen tähän tarjosi ainoan mahdollisuuden postilaitos, joka kuljetti viestit kotirintamalta rintamalle ja päinvastoin. Tosin postin kulku voi joskus olla tuskastuttavan hidasta, sillä matkat olivat pitkiä ja yhteydet monimutkaisia. Myös sotasensuuri hidasti postin kulkua.

Posti rintamalle kulki Kenttäpostikonttoreiden (K.p.k.) kautta. Kenttäpostikonttoreita oli Talvisodan aikana 30 ja Jatkosodan aikana 42. Kenttäpostikonttoreista lähetykset toimitettiin edelleen peiteluvun perusteella oikeisiin joukko-osastoihin. Näin esimerkiksi JR 32:n yhdeksännen komppanian osoite oli K.p.k. 9 5067.

Aluksi posti kulki ilmaiseksi molempiin suuntiin, jos lähetyksessä oli merkintä "Kenttäpostia". Myöhemmin postimäärät lisääntyivät siinä määrin, että katsottiin parhaaksi antaa vapaata lähetysoikeutta vain rajoitetussa määrin. Rajoitukset koskivat vain rintamalle lähetettävää postia. Toiseen suuntaan kulkevat postilähetykset säilyivät maksuttomina koko sodan ajan.

Ensimmäiset rajoitukset tulivat voimaan marraskuussa 1941. Silloin alettiin jakaa kenttäpostilipukkeita neljä kappaletta miestä kohti kuukaudessa ja näillä lipukkeilla voi lähettää paketteja kotirintamalta.

Toukokuun 1 päivänä 1943 otettiin käyttöön kenttäpostimerkki kirjeitä varten. Näitä jaettiin miehille kaksikymmentä kappaletta kuukaudessa päivärahojen jaon yhteydessä kotirintamalle lähetettäväksi. Näillä voi sitten lähettää kirjeet rintamalle, mutta joskus määrä osoittautui liian vähäiseksi ja tästä syystä otettiin käyttöön lokakuussa 1943 puoleen hintaan myytävät merkit sotatoimialueelle lähetettävää postia varten.

Yhteyksien merkitys kotirintamalle tajuttiin myös armeijan johdon taholla. Siksi rintamajoukoille jaettiin sota-aikana erityisiä kenttäpostikortteja, joissa oli muunmuassa taistelumoraalia nostattava kuva ja runonsäe. Jaossa oli myös humoristisia kortteja, jotka usein liittyivät aina tiettyyn aselajiin.

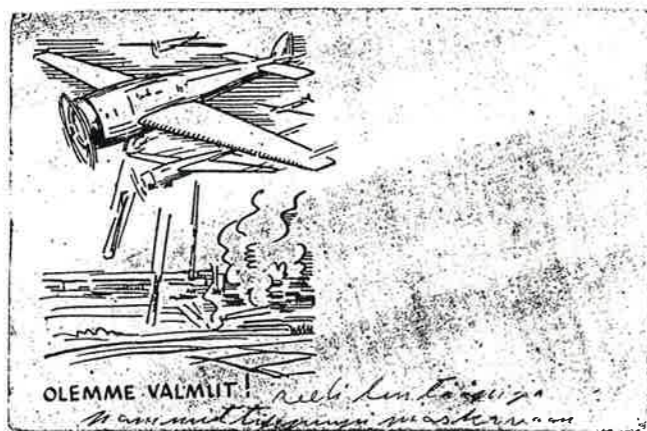
Sotasensuuri luki kortteja ja avasi kirjeitä todetakseen, ettei niissä ollut mitään sotasalaisuuksia. Ainakin kaikki paikkojen nimet mustattiin, ettei joukko-osaston sijainti paljastuisi viholliselle, jos kävisi niin, että lähetykset sattuisi joutumaan väärin käsiin.

Seuraavana on muutamia esimerkkejä tyypillisistä sota-ajan postikorteista.

Kortti osoittaa, että rintamamiehen tehtäviin kuului muutakin kuin pelkkää sotimista, tosin huumorin pilke silmäkulmassa, mutta kaikki on kestettävä isänmaan puolesta.

Eräs suomalaisen sotilaan vaikeimpia tehtäviä oli poteron kaivaminen aikana, jolloin muuten oli rauhallista. Varsinkin marsmien aikana olivat liikoja ensimmäisinä kypärä ja kenttälapio.

Eri aselajit pääsivät myös usein korttien aiheiksi. Eräänlaisen sankarin sädekehän saivat lentäjät, joten se näkyi myös korttien kuva-aiheista.

Tahdon olla siinä myötä, missä tehdään Suomen työtä. Tiedän suunnan, tiedän retken, totta löydän palkan, hetken.

Myös suomalainen lotta muodosti tärkeän lenkin maamme puolustuksessa ja siksi hän on saanut paikkansa myös sota-ajan korttien kuvituksessa.

"Tämän paine on aina ollut meitä vastaan. Tämän paineen helpottamiseksi, ikuisen uhkan hävittämiseksi, tulevien sukupolvien onnellisen ja rauhallisen elämän turvaamiseksi me nyt käymme taistelua."
Tasavallan presidentti Risto Ryt.

Aatteellisuus, politiikka ja sotamoraalin nostattaminen katsottiin tärkeäksi ja siinä käytettiin näin jälkikäteen katsottuna jopa ylisanoja ja paatoksellisuutta.

Leipäkorttien annokset olivat kuitenkin kaikkein runsaimmat, vaikka ei niissäkään ollut hurraamista, sillä annokset päivää kohti olivat seuraavat:

A-kortti	lapset alle 7 vuotta	150 g
B-kortti	henkisen työn tekijät	
	kevyen ruumiillisen työn tekijät	
	8—12 vuotiaat	200 g
C-kortti	raskaanpuoleisen ruumiillisen työn tekijät	
	13—16 vuotiaat	250 g
D-kortti	raskaan ruumiillisen työn tekijät	300 g
E-kortti	erittäin raskaan ruumiillisen työn tekijät	425 g

Nämä määrät tarkoittivat tuoretta leipää. Lisäksi leipäkorteilla piti saada vehnäjauhoja, kauranryynejä, herneitä ja keksejä, mutta kun kauppiaille ilmoitettiin, millä kupongeilla ja minkä verran näitä tuotteita voidaan myydä asiakkaille, samalla oli loppukaneettina: ”mikäli näitä tuotteita on saatavissa”. Yleensä niitä ei ollut ja jos niitä kauppoihin joskus harvoin tuli, loppuivat ne alta aikayksikön.

VALTION JAUHATUSKORTTI V₁
STATENS FÖRMALNINGSKORT V₁

Myllyoja Juhro
viljelijän nimi / odlarens namn

Myllyoja
viljelijän nimi / odlarens namn

Oulainen Ylipää
viljelijän tarkka osoite / länghetens noggranna adress

Viljaa saadaan jauhatta seuraavissa myllyissä:
Spannmålen får förmålas i följande kvarnar:

Maari
J. A. Oulainen
U. Anttonen

Tämä jauhatuskortti on voimassa 1/10 1942—31/3 1943. Kupongeilla saadaan jauhatta niihin merkitty kilometriä viljaa. Vehnää saadaan jauhatta lestyiksi vehnätuotteiksi vain alleviivattuja kuponkeja vastaan. — Detta förmalningskort är i kraft 1/10 1942—31/3 1943. Mot varje kupong får den på kupongen angivna mängden förmålas. Vete får förmålas till siktade veteprodukter endast mot understreckad kupong.

Vaikka itsellä olisi ollut viljaa, ei se ollut vapaasti käytettävissä, sillä sen jauhamiseen tarvittiin lupa, jossa määriteltiin, minkä verran ja missä myllyssä sai jyvät jauhatta. Myllärien kädet olivat sidotut, sillä tarkastuksia myllyihin

tehtiin tuon tuostakin ja varsin usein, aina yllättäen. Jos mylläri paloi mustan viljan jauhamisesta, siitä seurasi ankara rangaistus.

Kaikki yleensä oli luvanvaraista. Vuotaa ei voinut viedä nahkurille, ellei kansanhuolto antanut asianmukaista lupaa. Polkupyörään ei saanut renkaita ilman ostolupaa, mutta ei luvastakaan tässä tapauksessa ollut hyötyä, sillä renkaita ei kertakaikkiaan ollut missään. Jos talossa oli köyttä, siitä yritettiin valmistaa renkaiden korvikkeet, mutta näin varustettu polkupyörä muistutti lähinnä kolikärkyä ja oli erittäin raskas poljettava.

Myös maalaistalojen varastoista pidettiin tarkkaa lukua. Maitotuotteet, viljat, heinät, liha, kananmunat ja villat, kaikki inventoitiin erittäin tarkasti ja mikäli määrät olivat perheen käyttöön liian suuria, määrättiin ne luovutettaviksi yleiseen kulutukseen. Näin siis kaikki kansalaispiirit joutuivat kantamaan vastuuta sekä armeijan että kotirintaman toimeentulosta.

- 4 -

* Asunto-osoitteen vaihdosta koskevat merkinnät

**TYÖVOIMAN
ILMOITTAUTUMISKIRJA**

(Kirja on aina pidettävä mukana)

Myllyoja Onna Rauha
sukunimi ja etunimi

29.9.1921
syntymäaika

Oulainen Merja
kotikunta

Asunto-osoite: kunta, katu ja N:o, postia ja puoleisto tai kylä ja talo

Annettu. Työvoimailmoituslautakunnan leimä

9.2.1943

Asunto-osoitteen muutoksesta on ilmoitettava työvoimailmoituslautakunnalle

5505—42

Myös työvoimasta pidettiin tarkkaa lukua, sillä jokaisen työpanos oli tärkeä, koska miehet olivat rintamalla. Jokainen työikäinen henkilö oli kortistoitunut työvoimailmoituslautakunnan toimesta. Näin saatiin työt suoritetuksi tyydyttävästi ja ajallaan.

Heikki Lankoska
(Asevelvollisen nimi)
 perheen
Kuukausipalkkakirja
(Asetus 20/6 1941).

Palkka suoritettu:			
Vuosi 1941	Määrä mk	Maksu- päivä	Maksaja- kunta
Kesäkuulta	850.-	2/7-41	Merijärvi
heinäk.	1700.-	19/7-41	"
eläk.	1700.-	9/8-41	"
syysk.	1700.-	13/9-41	"
lokak.	1700.-	1/10-41	"
novanäk.	1700.-	1/11-41	"
jouluk.	1700.-	1/12-41	"

Valtio pyrki vointinsa mukaan huolehtimaan perheellisten reserviläisten perheistä, 7-lapsisella perheellä tämä sotakuukausipalkka oli 1700 markkaa kuukaudessa. Nykypäivänä tuo summa vastaisi 1.660 markkaa, joten sotakuukausipalkka perheelle ei ollut päätähuimaava.

Muistokivi Veteraaneille

Ajatus sotiin osallistuneiden muistokivestä on elänyt Merijärvellä vuosia. Veteraanit ovat itsekin sitä toivoneet. Alkujaan tarkoitus oli merkitä muistokivellä se paikka, josta Merijärven miehet yhteislähdössä lähtivät Jatkosotaan. Suunnitelmaa muutettiin kuitenkin siten, että haluttiin samalla muistomerkillä kunnoittaa kaikkien sotiin osallistuneiden merijärvisten muistoa.

Pystytetty kivimuistomerkki on kunnianosoitus kaikille niille naisille ja miehille, jotka omalla vartiopaikallaan ovat kokeneet ja eläneet sotien ajat. Se tahoo olla kotiseudun nöyrä kiitos niille, jotka antoivat henkensä isänmaan puolesta, niille, jotka monen vuoden ajan puolustivat maataan, mutta saivat eläviä vielä palata kotiseudulleen ja ovat myöhemmin saaneet leposijan hautausmaalla. Sen kiitos kohdistuu myös vielä elossa oleviin veteraaninaisiin ja -miehiin. Muistokiven on suunnitellut kunnan kulttuuri- ja kotiseutulautakunnan asettama muistomerkkitoimikunta.

Muistokivessä on seuraava teksti: "Sotiemme veteraanien muistolle". Kiven taakse on kiinnitetty laatta, jossa lukee: "Tämän kiven lahjoitti Merijärven peruskallio-osta Oulaisten Kivi Oy ja pystyttivät Merijärven seurakunta sekä kunnan kulttuuri- ja kotiseutulautakunta. Muistokivi paljastettiin 20.7.1986."

Tämä muistokivi ei ole sotamonumentti, vaan rauhanmonumentti. Sillä halutaan kertoa tämän päivän ja huomisen ihmisille, kuinka arvokas asia rauha on. Sen ovat veteraanipolvet meille antaneet ja sitä saavat tämän päivän sukupolvet rakentaa. Vuoden ajan kestäneissä muistokiven suunnittelu- ja valmistelutöissä on muisteltu marsalkka Mannerheimin sanoja Suomen sotilaille: ”Te ette halunneet sotaa, te halusitte rauhaa.”

Merijärven Aseveliyhdistyksen vuosikokous

pidettiin helmik. 21 p:nä. Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Teodor Hakala ja sihteeriksi Kaarlo Virtanen. Pöytäkirjantarkastajiksi H. Ellola ja N. Niemi.

Esitettiin vuosikertomus, joka hyväksyttiin sellaisenaan. Samoin esitettiin tilit ja tilintarkastajain lausunto. Tilinpäätös vahvistettiin ja johtokunnalle myönnettiin tili- ja vastuuvapaus.

Kaasettiin tulo- ja menoarvio kuuluva vuotta varten, mutta jätettiin sen lopullinen vahvistaminen johtokunnan tehtäväksi. Menoarvio tuice päättyään n. 50 000 markkaan.

Yhdistyksen sihteerille päätettiin maksaa palkkiota 100 mk kuukaudessa.

Yhdistyksen puheenjohtajaksi valittiin Artturi Koutonen. Johtokuntaan E. Saari, invaliidien ed. A. Tanska ja M. Hautala, varalle K. Hautala ja J. Mustopää.

Tilintarkastajiksi valittiin Artturi Tanska ja V. Karhumaa, varalle J. Hemminki ja J. Härö.

Aseveljien yhdistykseen liittymismaksuksi määrättiin 10 mk ja jäsenmaksuksi 10 mk vuodessa. Kannattavien jäsenten alin vuosimaksu on 20 mk.

Edustajiksi piiriliiton kokoukseen valittiin Antamalta Ojari Hemminki ja Artturi Koutonen, varalle V. Elsilä ja Nelly Niemi.

Rakennustoimikuntaan aseveljien rakentamista varten valittiin johtokunnan lisäksi asiantuntijoina H. Ellola, S. Saarikumpu ja J. Mannisto.

Kylätöimikuntiin valittiin Ojanperälle E. Piilola, A. Vaikkejärvi ja V. Ypparila, Pyhäkoskelle: Aake Tanska, E. Myllylä ja Aino Piirukoski, Kirkonkylälle: H. Parkka, Y. Ellola ja A. Koutonen, Alapäänän: M. Hautala, E. Saari ja Elsa Niemelä.

Aseveljien asiamieheksi yhdistyksen sihteeriksi Nelly Niemi.

Merijärven sankaripatsasrahaston adresseja päätettiin ostaa 100 mk:lla kutakin kuutuntua kohden.

Aseveliyhdistys päätti lähettää radion välityksellä tervehdyksen rintamalla oleville jäsenilleen.

Johtokunnan kokouksessa valittiin yhdistyksen sihteeriksi edelleen Nelly Niemen ja rahastonhohtajaksi P. Alarannan.

Vaino Kalapudas:

Merijärven Sotainvalidit

Sotainvalidien Veljesliiton Merijärven osaston perustava kokous pidettiin sunnuntaina maaliskuun 4. päivänä 1945. Kokouksen koollekutsuja toimi kirkkoherra Matti Virolainen, myöhemmin Viromäki. Läsnä oli joukko sotainvalideja. Kokous päätti perustaa Veljesliiton Merijärven osaston ja hyväksyi sille säännöt.

Osaston ensimmäiseksi puheenjohtajaksi valittiin maanviljelijä Veikko Hakala. Ensimmäisen johtokunnan jäseniksi tulivat valituiksi Aake Tanska (varapuheenjohtaja), Matti Nivala, Vilho Nivala, Frans Koukkula, Reino Pahkasalo ja Veikko Piilola. Varajäseniksi valittiin Yrjö Salmela ja Martti Tanska. Sihteerinä toimi Matti Virolainen. Yhdistys merkittiin yhdistysrekisteriin lähes vuotta myöhemmin eli 5.2.1946.

Yhdistyksen tärkeimmäksi tehtäväksi sääntöjen mukaan tuli vuosien 1939—40 ja sen jälkeisissä sodissa työkykynsä joko kokonaan tai osittain menettäneiden merijärvesten sotainvalidien ja heidän omaistensa auttaminen eli ”luoda yhteinen pohja heidän ja heidän puutteessa olevien omaistensa tarkoituksenmukaiselle huollolle”.

Vuosikymmenien kuluessa ovat osaston hyväksi työskennelleet lukuisat eri henkilöt. Pitkäaikaisin puheenjohtaja on ollut Matti Nivala. Hän toimi tässä tehtävässä lähes kolmekymmentä vuotta.

Perustamisesta kolmen vuoden kuluttua oli jäseniä jo 30. Osaston jäsenmäärä on ollut suurimmillaan 60-luvun puolivälissä, jolloin jäseniä oli runsas 40. Tällä hetkellä jäsenmäärä on 22. Merijärven miehiä vammautui sodissa ainakin 76. Tarkkaa lukua ei ole tiedossa, mutta se saattaa olla suurempikin. Sodan jälkeen tilanne oli se, että kaikkein vakavimmat tapaukset hyväksyi Tapaturmavirasto korvauksien piiriin.

Osaston tärkein tehtävä on ollut jäsentensä lakisääteisten asioiden hoito yhdessä piirin ja liiton kanssa. Varsinkin 1980-luvulla on tehty runsaasti oikaisu- hakemuksia ja uusia korvaushakemuksia. Työn tuloksena vielä 11 miestä pääsi korvausten piiriin. Osaston toiminta on ollut tuloksellista. Merijärven Sotainvalidien johtokuntaan kuuluvat tällä hetkellä puheenjohtajana Yrjö Salmela ja sihteerinä Väinö Kalapudas. Muut jäsenet ovat Alpo Widnäs, Eino Haarakangas, Antti Lindelä, Kalervo Härö, Emil Savukoski ja Heikki Poutiainen. Huolto- ja varsinkin virkistystoiminnassa osaston naisjaoston panos on ollut merkittävä. Naisjaosto perustettiin 18 päivänä tammikuuta 1968. Ensimmäisen johtokunnan muodostivat puheenjohtaja Salli Kinnunen, sihteeriksi Tuulikki Hakala sekä jäsenet Kaija Kekolahti, Maija Kekolahti, Lahja Naula, Seija-Liisa Latomaa sekä Kaija Härö.

Naisjaosto on perustanut kioskin, jolla on saatu hankittua varoja toimintaan. Arpajaisten, iltamien, myyjäisten ynnä muiden järjestämisestä saaduilla varoilla on voitu tukea osaston virkistystoimintaa kuten retkiä ja vuosijuhliin osallistumista.

Naisjaoston nykyiseen johtokuntaan kuuluvat puheenjohtaja Eeva Linnala,

sihteeri Marjatta Kalapudas sekä jäsenet Elli Härö, Lahja Naula, Kerttu Tuominen, Elsa Ylikauppila, Hilja Salmela ja Anna Perälä.

Vieno Poutiainen:

Historiaa Merijärven Sotaveteraanit Ry:n Naisjaoston toiminnasta vuosina 1981—1991

Merijärven Sotaveteraanit Ry:n Naisjaoston perustava kokous pidettiin 17. päivänä toukokuuta 1981 klo 15.00. Veteraaniveljien puheenjohtaja Heino Savukoski oli koollekutsujana. Kokoukseen oli kutsuttu Pohjois-Pohjanmaan Nais-toimikunnan puheenjohtaja Sirkka Suova. Hän tuli miehensä kanssa kokouk-seemme suoraan Kestilän osaston 15-vuotisjuhlasta. Oulaisista olivat mukana Aino Savolainen, Yrjö Tikka ja Hugo Koskinen. Lisäksi oli mukana kahdeksan veljeä ja yhdeksän innokasta sisarta omasta pitäjästä.

Perustamissopimuksen vahvistivat nimikirjoituksellaan:

Eeva Haarakangas	Mirjam Jurvelius
Mirja Nevanperä	Anni Pinola
Kaino Saarilampi	Iida Salmela
Salli Satomaa	Terttu Tohola

Veljien puolelta sopimuksen hyväksyivät:

Heino Savukoski	Vilho Talus
-----------------	-------------

Perustavan kokouksen puheenjohtajana toimi Sirkka Suova ja sihteerinä Aino Savolainen. Puheenjohtaja selosti ja opasti jaoston perustamista koskevissa asioissa.

Ensimmäiseen johtokuntaan valittiin:

Puheenjohtajaksi	Kaino Saarilampi
Varapuheenjohtajaksi	Eeva Haarakangas
Sihteeriksi	Mirjam Jurvelius
Rahastonhoitajaksi	Ingrid Öystilä

Muiksi johtokunnan jäseniksi tulivat valituiksi:

Mirja Nevanperä	Kaarina Pahkasalo
Toini Pohjanen	Katri Rytimaa
Iida Salmela	Terttu Tohola
Anni Vidnäs	Vieno Ylitalo

Naisjaoston perustaminen lähti käyntiin Sirkka Suovan aktiivisen painostuksen ansiosta. Tämä sanonta suotakoon, sillä Heino Savukoski asiasta puhuessaan jupisi: ”Se Oulun rouva ei anna periksi, panee meijät miehet puun ja kuoren väliin.” Paljon silloin alkuaikoina ja samoin sitten myöhemminkin on apua ”Oulun rouvilta” jouduttu pyytämään ja aina apua on myös saatu, josta heille parhaat kiitokset.

Naisjaosto sai Mirjam Jurveliukselta tarmokkaan ja hyvän sihteerin. Hän toimi ripeästi heti alusta alkaen. Välittömästi lähetettiin jäsenten kerääjät kiertämään eri puolille pitäjää. Ensimmäisenä vuonna saimme 183 jäsentä, mikä on paljon näin pienestä pitäjästä.

Johtokunta antoi kerääjille lisäksi tehtäväksi keskustella ja kuulostella kentän mielipidettä Naisjaostosta ja sen tehtävän tarpeellisuudesta. Lisäksi kyseltiin toivomuksia uuden jaoston tulevasta toimintamuodoista.

Mikään toiminta ei pyöri, ellei ole varoja. Jäsenhankinnan kautta saimme ensimmäiset markat. Jäsenmaksu on ollut koko 10-vuotisen toiminta-ajan sama eli 5 mk. Korotuksen tarvetta on ollut, mutta pienen maksun vuoksi jäsenmäärä on pysynyt suhteellisen suurena.

Toimintakertomuksesta käy selville, että Espoon Sotaveteraanien Naiset ovat vuonna 1981 lahjoittaneet osastollemme 1.000 markkaa.

Oman seurakunnan kanssa yhteisiä jouluihm. juhlia on pidetty useampana vuonna. Ensimmäinen oma joulujuhla pidettiin Rauhanyhdistyksellä vuonna 1984.

Iltamia on järjestetty vuodesta 1985 lähtien lähes joka vuosi. Ohjelma-apua olemme saaneet muunmuassa Harrastajanäyttelijöiltä.

Näin saaduilla varoilla olemme avustaneet veteraaniveljien kanssa tapahtuvaa yhteistoimintaa. Vähäisistä tuloistamme olemme voineet avustaa sisaria myöskin virkistysleireille. Valitettavasti varamme eivät ole riittäneet kuitenkaan kuntoutuksiin.

Olemme osallistuneet kauranleikkuutalkoisiin auttaen veljiä ja samalla tehden yhteistoimintaa. Olemme toimineet myöskin emäntinä monet vuodet niisanotuissa hirvipeijaisissa.

Tupaillat lähtivät hyvin käyntiin alusta alkaen. Ensi alkuun ostimme villalankoja ja kudoimme Merijärvi-pipoja. Sitten tulivat vuoroon sukat ja lapaset. Osastolle ostetaan lankoja ja naisten ahkerat kädet valmistavat ne kudonnaisiksi myyntiä varten. Tällainen toiminta on vieläkin kovassa käytössä. Vuosittain käytämme noin 10 kg villalankaa myyntituotteiden valmistukseen. Merijärven kesämarkkinoilla, Merijärvi-päivien aikaan sekä joulubasaarissa on jaostollamme oma myyntipöytänsä. Näin saadut varat käytetään esimerkiksi retkiin ja virkistyslomiin.

Jaostossa on toiminut koko 10 vuoden ajan suunnilleen alkuperäinen johtokunta. Pieni vaihtuvuus on varmaan johtunut siitä, että johtokunnassa olevat sisaret ovat toimivia ja asiassa mukana olevia, josta heille lämpimät kiitokset.

Nykyiseen johtokuntaan kuuluvat:

Puheenjohtaja	Anni Vidnäs
Varapuheenjohtaja	Terttu Tohola
Sihteeri	Vieno Poutiainen
Tilitysten tekijä	Marjatta Ojala

Muut johtokunnan jäsenet ovat:

Elsa Hiitola	Mirjam Jurvelius
Marjatta Kalapudas	Elsa Mattila
Mirja Nevanperä	Aino Pahkala
Toini Pohjanen	Katri Rytimaa
Ida Salmela	

Rahastonhoitajana toimii Merijärven Osuuspankki.

Tämä 10 vuotta toiminut yhteistyö sotaveteraaniveljien ja -sisarien kesken on ollut vilkasta. Me tarvitsemme toinen toisiamme. Näin yhteistyö tulee jatkumaan edelleenkin.

Toivo Ojala:

Merijärven Sotaveteraanien toimintaa vuosina 1966—1992

Perustamisvuosista vakiintuneeseen toimintaan

Sotavuosina väestöpohjaltaan vähälukuinen Merijärven pitäjä joutui antamaan Isänmaan hyväksi raskaan uhrin. Rintamapalveluksessa olleista noin 300 henkilöstä kaatuneiden lukumäärä nousi kahdeksaankymmeneen. Lisäksi suuri joukko haavoittui taistelutantereilla. Monet palasivat kotiseudulleen vain näennäisesti terveenä.

1. Perustamisvuosien vaiheita 1960-luvulla

Itsenäisen Suomen jälleenrakennusvuosien aikana todettiin yksituumaisesti, että huoltoa ja apua tarvitaan sodasta kotiin palanneiden miesten ja heidän omaistensa keskuudessa. Merijärvellä Sotaveteraanien osaston perustava kokous pidettiin 26. päivänä tammikuuta 1966 Merijärven kunnantalolla. Pöytäkirjan mukaan kokouksessa oli läsnä 60 sotiemme veteraania. Tästä joukosta on vielä jäsenenä kolme veljeä. Kokouksessa avaajana ja puheenjohtajana toimi maanviljelijä Kalle Palosaari ja sihteerinä maanviljelijä Veikko Hakala.

Sitten alkoi jäsenten hankinta. Yhdeksään koulupiiriin (Kirkonkylä, Alapää, Saukko, Laitala, Pyhäkoski, Pahkasalo, Ojala, Kalapudas ja Mäntykangas) valittiin jäsenten kerääjät. Aluksi jäsenmaksuksi määrättiin 10 markkaa.

Keräys tuotti tulosta ja jäseniä saatiin varsinaiseen toimintaan ja tukitoimintaan. Suurimmillaan yhdistyksen jäsenmäärä on ollut vuonna 1974. Tuolloin kirjoilla oli kaikkiaan 193 jäsentä. Sotaveteraanitunnuksen saaneita veljiä merijärvellä on 206.

2. Veljesyhteisö toimii

1970-luvun alussa veteraanitalon rakennushanke oli suurin haaste yhdistyksen toiminnassa. Toukokuun 6. päivänä vuonna 1971 valittiin rivitalomuotoisen veteraanitalon rakennustoimikuntaan Veikko Hakala, Väinö Kalapudas, Kauno Salmela, Esko Alaranta, Erkki Saukko, Valtti Nivala sekä koollekutsujana toiminut Toivo Ojala.

Rakennustoimikunnan johdolla valmistelevat toimet rakentamisen aloittamiseksi tehtiin heti. Kunnan kanssa laadittiin tonttialueesta vuokrasopimus ja jäseniltä ja muilta kyläläisiltä kerättiin tukkeja sahapuiksi. Näin saatiin katettua muunmuassa rakennushankkeen suunnittelukustannukset. Kun talot saatiin valmiiksi vuonna 1977, asettui sinne asumaan muunmuassa seuraavat yhdistyksen perustajajäsenet: Einari Pennanen, Olavi Haarakangas, Martta Uusikangas, Tuomas Jukkola, Toivo Tuulas ja Huugo Jussila.

Veteraanijärjestön hyvin tärkeä toimintamuoto sen perustamisesta lähtien on ollut ikääntyvien veteraaniveljien ja -sisarten kuntoutukseen saaminen. Ensimmäiset veteraaniveljet pääsivät Sompalaan kuntoutusleirille vuonna 1974. Tukitoimien avulla kuntoutustoiminta on saatu vuosi vuodelta vireämmäksi.

Varoja yhdistyksen toimintaan ja tukitoimiin saatiin alkuaikoina tupailtojen ja talkoiden avulla. Esimerkiksi 1970-luvulla viljeltiin kauraa, josta korjattiin myytäväksi kauralyhteitä. Myöhemmin 1980-luvun loppupuolelta alkaen varoja saatiin romunkeräyksellä sekä mainosten myynnillä. Myös eri yhteisöjen ja liikelaitosten avustukset ja lahjoitukset ovat kasvattaneet yhdistyksen toiminta- ja avustusvaroja.

Saatuja varoja voitiin käyttää avustuksiin antamalla rahallista apua muunmuassa asuntojen korjauskuluihin sekä laskujen, kuten lääke-, lääkäri- ja sairaalamaksujen suorittamiseen. Maininnanarvoisia ovat myös eri liikelaitosten (Hankkija, Kesko, SOK) lahjoittamat ja veteraaninaisten kutomat pehmeät paketit, joita jaettiin apua tarvitseville veteraaniveljille ja -sisarille joululahjoiksi. Todella suuren lahjan veteraanityön tukemiseen viime vuosien aikana ovat antaneet Merijärven Metsästäjät lahjoittamalla joka syksy yhden hirven saaliistaan veteraaneille.

Kuntoutustoiminnan ohella 80- ja 90-luvulla tärkeäksi toimintamuodoksi on vakiintunut kesäretkien järjestäminen. Virkistystoiminnan määränpää on valittu milloin mistäkin eri puolilta Suomea, joskus sen rajojen ulkopuoleltakin kaikista ilmansuunnista.

Retkien aikana on voitu tutustua historiallisiin kohteisiin, muistella kiperiä hetkiä entisillä taistelutantereilla tai osallistua kesäisiin juhliin ja kokouksiin.

Yhdistyksen toiminta paikkakunnalla on myös vakiinnuttanut toimintamuotonsa. Yhteistyö juhlien ja erilaisten tilaisuuksien järjestämisessä seurakunnan, kunnan, koululaitoksen sekä veteraaninaisten kanssa toimii. Yhteisesti järjestettyjä juhlia ovat olleet muunmuassa Itsenäisyyspäivän juhlat, joulujuhlat, kansallisen veteraanipäivän tilaisuudet, kaatuneiden muistopäivän juhlat sekä veteraanien kirkkopyhätilaisuudet. Viimeisen iltahuudon koittaessa veteraaniveljien muistoa kunnioitetaan laskemalla haudalle havuseppele.

Yhdistys pitää tiiviisti yhteyttä piirijärjestöön sekä naapurikuntien osastoihin. Merijärven sotaveteraanien osasto on osallistunut piirin vuosikokouksiin, kesäjuhliin, joulujuhliin sekä naapuriosastojen illanviettoihin ja tilaisuuksiin. Samalla yhdistys on myös itse toiminut isäntänä vastaavissa tapahtumissa Merijärvellä.

Merijärven sotaveteraanien osasto on sen perustamisesta lähtien toiminut tuloksekkaasti ja vireästi. Luova omatoimisuus on mahdollistanut avustus- ja tukitoimet sekä saanut aikaan paljon iloa ja virkistystä yhdistyksen 26-vuotisen taipaleen aikana. Yhteistyökumppanien tuki on ollut kuitenkin tarpeen. Toimintaamme ovat tukeneet Merijärven kunta, Merijärven seurakunta, Merijärven

Osuuspankki, Merijärven Konepaja, Merijärven Metsästäjät sekä Kalajoen Säästöpankki.

Veteraanijärjestöä ja sen tukijoita tarvitaan edelleenkin. Tarvitsevathan tämän maan itsenäisyyden lunastajat voimakasta yhteisöä. Jokaiselle tulee vuosi vuodelta ikää lisää ja apua tarvitsevia riittää. Kun nykyoloissa yhteiskunnan avustus- ja tukimuotoja leikataan, vaikuttaa tämä myös veteraanijärjestöihin. Supistukset sekä ikääntyminen luovat haasteita tulevalle toiminnalle. Veteraanijärjestöt tarvitsevatkin nyt tuekseen työhönsä nuoria — tämän päivän ja huomisen vastuunkantajia. Yhteisenä haasteena voisikin olla, että sotiemme veteraanit eläisivät hyvin ja terveinä sekä omatoimisina mahdollisimman pitkään. Tulevaisuudessa veteraanit tarvitsevat kaikenpuolista tukea selviytyäkseen kotonaan tai kotihoidossa mahdollisimman pitkään. Työtä siis riittää. Veteraanijärjestön tunnus — Veljeä ei jätetä — voisi toimia tien viittana. Arvokas työ koituisi kaikkien eduksi. Samalla tämänkaltaisen työn kautta voisimme nostaa isänmaanrakkautta sekä itsenäisyyden tunnetta. Olemmehan kaikki olleet viime vuosien aikana todistamassa sitä, miten raja-aidat kaatuvat ja Eurooppa yhtenäistyy. Tällaisessa myllerryksessä on hyvä muistaa, että me olemme itse taistelleet itsenäisyytemme. Suomalaisuudesta kannattaa olla ylpeä.

Tällä hetkellä Merijärven Sotaveteraanien Hallitukseen kuuluvat:

Toivo Ojala	puheenjohtaja
Antti Hiitola	varapuheenjohtaja
Väinö Alamännistö	
Väinö Kalapudas	
Eino Mattila	
Setti Nokela	
Vilho Penttilä	
Heikki Pohjanen	
Yrjö Salmela	
Eemil Savukoski	
Alpo Vidnäs	

Hallituksen sihteerinä on toiminut Jorma Ojala.

Merijärven Sotaveteraanien Hallitus 13.11.1992. Kuvasta puuttuvat Vilho Penttilä ja Yrjö Salmela sekä sihteeri Jorma Ojala.

Merijärven Sotaveteraanien toimintaa kuvien kertomana

Merijärven Sotaveteraanit perustettiin tammikuussa vuonna 1966. Siitä alkoi vilkas toiminnan kausi. Tärkeitä hankkeita on ollut veteraanitalon rakentaminen sekä veteraaniveljien ja -sisarten kuntouttaminen ja jopa avustaminen.

Rahaa näihin tarkoituksiin on hankittu monin eri tavoin kuten esimerkiksi tupailtoja järjestämällä ja kauraa viljelemällä.

Tärkeä tulonlähde Veteraaneilla on ollut Merijärven hirvimiesten useana syksynä lahjoittama hirvi, joka sitten on myyty ja rahat käytetty toimintaan.

Koska apu on ollut huomattava, ovat Veteraanien naiset tarjonneet kahvit kiitokseksi hirvimiehille.

Kahvipöytä on katettu ja tarjoilu on käynnissä.

Maukkaat kahvit on nautittu ja nyt on kiitoksen aika.

Toukokuun lopulla vuonna 1991 Merijärven Sotaveteraaneilla oli heidän toimintansa 25-vuotisjuhla, jota vietettiin monin eri juhlallisuuksin.

Piirin tervehdyksen juhlaan toi puheenjohtaja Aarno Stömmer.

Maaherra Erkki Haukipuro onnittelemassa 25-vuotiasta yhdistystä.

Ohjelmaan kuului myös kunniakäynti ja seppeleenlasku sankarihaudalle.

Veteraanien virkistystoimintaan ovat olennaisena osana kuuluneet yhteiset retket.

Tässä Veteraanit ja Naisjaosto ovat tutustumassa Raatteen tien maisemiin.

Kevättalvella vuonna 1992 Merijärven Sotaveteraanit päättivät aloittaa veteraanimatrikkelin kokoamisen Vapaussodan sekä Talvi- ja Jatkosodan veteraaneista. Tässä tarkoituksessa nimettiin matrikkelitoimikunta, johon kuuluivat:

Antti Hiitola	puheenjohtaja
Väinö Alamännistö	
Erkki Haukipuro	
Väinö Kalapudas	
Toivo Ojala	
Heikki Pohjanen	
Eemil Savukoski	
Terttu Tohola	
Alpo Vidnäs	
Matti Isomaa	sihteeri

Merijärven Sotaveteraanien matrikkelitoimikunta 13.11.1992.

Nyt matrikkelitoimikunta on saanut työnsä valmiiksi ja vuoden kestänyt tiivis urakka on takana.

Yhdyshenkilöt ja tietojen kerääjät

Tietojen kerääjinä ja yhdyshenkilöinä eri kylillä ovat pääasiassa olleet matrikelitoimikunnan jäsenet, mutta heidän lisäksi aktiivisina kerääjinä ja avustajina ovat toimineet:

Marjatta Ojala
Kauno Männistö
Irja Päckilä
Arne Pahkasalo
Jaakko Piilola
Martti Penttilä

Ihmiset ovat suhtautuneet erittäin myönteisesti hankkeeseemme ja auliisti siinä avustaneet, mistä heille erityiset kiitokset.

Merijärven Sotaveteraaniyhdistyksen matrikelihanketta
”PUOLESTA KODIN JA ISÄNMAAN”
ovat lahjoituksin tukeneet seuraavat:

MERIJÄRVEN KUNTA
MERIJÄRVEN SEURAKUNTA
REVON SÄHKÖ OY
PYHÄJOEN—MERIJÄRVEN LIONS KLUBI
OSUUSKUNTA RANNIKON MAITO
OULAISTEN OSUUSPANKKI
MERIJÄRVEN OSUUSPANKKI
SÄÄSTÖPANKKI MERIJÄRVEN KONTTORI
POHJANMAAN PUHELINOSUUSKUNTA
MERIJÄRVEN KOTISEUTUYHDISTYS
MERIJÄRVEN SOTAVETERAANIEN NAISJAOSTO
MAATALOUSTUOTTAJAIN MERIJÄRVEN YHDISTYS
ELÄKELIITON MERIJÄRVEN YHDISTYS
MERIJÄRVEN HARRASTELIJANÄYTTÉLIJÄT
PYHÄNKOSKEN NUORISOSEURA
PYHÄNKOSKEN MAAMIÉSSEURA
MERIJÄRVEN MAA- JA KOTITALOUSNAISET
YLIPÄÄN MAA- JA KOTITALOUSNAISET
PYHÄJOKISUUN VAKUUTUSYHDISTYS

SISÄLLYS

Lukijalle	3
Raahen Sotilaspiirin tervehdys	4
Merijärven kunnan tervehdys	5
Merijärven seurakunnan tervehdys	6
Jääkäriä Saksassa	9
Vapaussodan veteraanit	11
Jussi Eilo Vapaussodassa Sallan rintamalla	20
Erkki Haukipuro: Merijärven suojeluskunta	21
Sotavankina Norjassa	23
Erkki Haukipuro: Merijärvisten sotataival	30
Talvi- ja Jatkosodan sankarivainajat	45
Ingrid Öystilä: Suruviesti rintamalta	66
Aarne Savukosken kirje veljelleen rintamalle	66
Tuoni on niittänyt satoa	68
Talvi- ja Jatkosodan veteraanit	71
Näyte virallisesta sotapäiväkirjasta	199
Martti Schroderus: Komppanian lähtö Talvisotaan	207
Vilho Nivala: Jännittävä hetki Talvisodan aikana	208
Reino Aittamaa: Sota-ajan tapahtumat voivat olla ihmeellisiä	209
Eino Haarakangas: Muistoja sotavuosilta	211
Vilho Nivala: Munakukkula muodostui kohdallani kohtalokkaaksi	212
Matti Nuorala: Muistelus Jatkosodasta	214
Matti Nuorala: Unikuva sotaretkeltä	215
Antti Hiitola: Kenttävartiossa Pyhäsaarella	215
Olavi Haarakangas: Muistelmä kesältä 1944	218
Antti Hiitola: Eräs vastahyökkäys	220
Martti Schroderus: Ehtoollinen rintamalla	222
Antti Hiitola: Viivytystaisteluissa Laatokan pohjoispuolella	223
Martti Schroderus: Rauhan tuloon liittyvä muisto	225
Martti Schroderus: Uhtualta Lapin maille	226
Väinö Kalapudas: Muistelus viimeisestä sotapäivästäni 15.10.1944	228
Sota teki Vilestä jalkapuolen (Napakymppi-lehdestä)	229
Antti Hiitola: Se odotettu kotiloma	230
Kalle Palosaari: Matkani Kuusamon Pukarin kylästä Merijärvelle	234
Propagandaa rajan takaa	236
JR 11:n komentajan viimeinen päiväkäsky rykmentilleen	237
Valokuvien kertomaa	239
Lotat, Sairaanhoidajat ja Sotilaskotisisaret	247
Vieno Tohola: Rintamalotta muistelee	252
Ingrid Öystilä: Lottatoimintaa Pyhäkoskella	253
Terttu Tohola: Lottatoimintaa ennen ja vaaran vuosina	255

Vuonna 1926 syntyneet, jotka olivat koulutuskeskuksissa, mutta eivät rauhan tulosta johtuen ehtineet rintamajoukkoihin	259
Myös hevosia oli rintamapalveluksessa	263
Kenttäpostia	265
Säännöstely piti talouden pystyssä	268
Muistokivi veteraaneille	273
Merijärven Aseveliyhdistyksen vuosikokous v. 1943	274
Väinö Kalapudas: Merijärven Sotainvalidit	275
Vieno Poutiainen: Historiaa Merijärven Sotaveteraanit Ry:n Naisjaoston toiminnasta vuosina 1981—1991	276
Toivo Ojala: Merijärven Sotaveteraanien toimintaa vuosina 1966—1992	278
Merijärven Sotaveteraanien toimintaa kuvien kertomana	281
Tietojen kerääjät ja yhdyshenkilöt	286